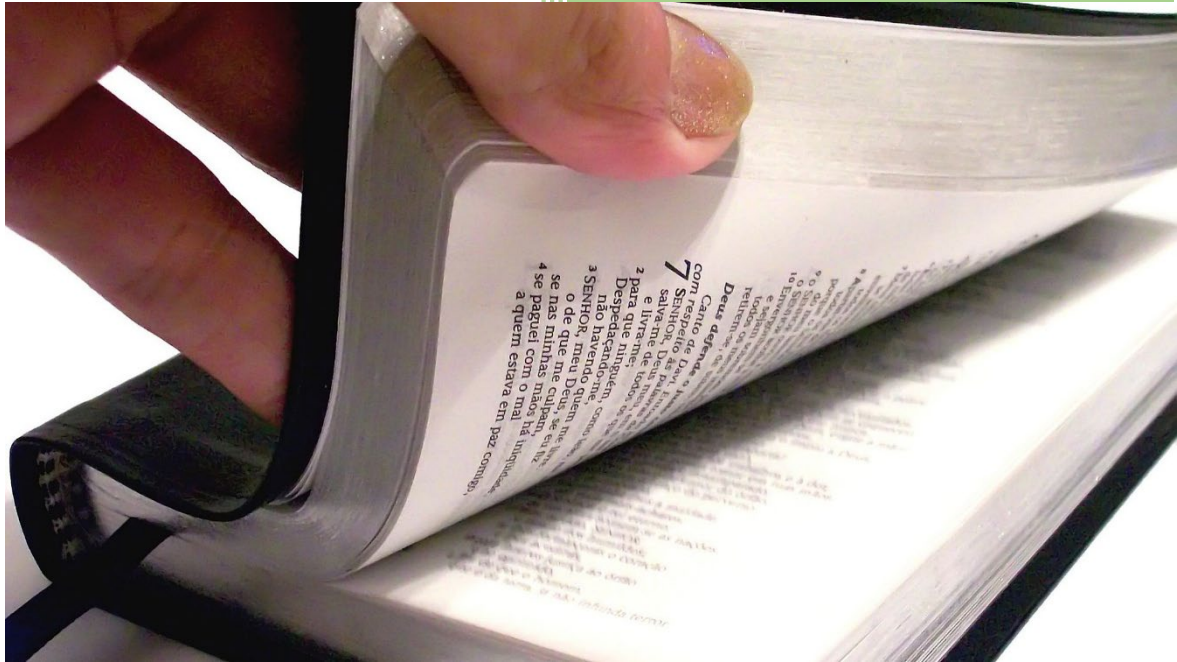

የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ሁለተኛ ደረጃዎች - ማስታወሻዎች

የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ሁለተኛ ደረጃዎች - ማስታወሻዎች

መግቢያ

ይህ መጽሐፍ ቅዱስን ለማንበብ አዲስ ለሆኑ ሰዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ዕቅድ ሁለተኛ ክፍል ነው። በመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ የመጀመሪያ ደረጃዎች ውስጥ አንድ ሰው የመጽሐፍ ቅዱስን አስፈላጊ ክፍሎች እንዲያውቅ በማድረግ ላይ አተኩረናል። ብዙ ባለማንበብ፣ አስቸጋሪ የሆኑ ምንባቦችን ባለማንበብ እና አሰልጣኝ ሊሆኑ የሚችሉ ምንባቦችን በማስወገድ ይህንን ቀላል ለማድረግ ሞክረናል። በሁለተኛው ደረጃ፣ አሁንም ምንባቦቹን እናስወግዳለን። ሆኖም እነዚህን ጥቅሶች ለማንበብ አንድ እርምጃ እንወስዳለን። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ማንኛውንም ክፍል በማንበብ ብቻ ሙሉውን መጽሐፍ ቅዱስ መረዳት የምትችለው። ዓላማው ይህ ነው - እና እኛ ደግሞ የእርስዎ ዓላማ ነው ብለን እንገምታለን - ሙሉውን መጽሐፍ ቅዱስ እንዲያነቡ ለማስቻል። እዚህ ደረጃ ላይ ስትደርስ ብቻ ነው መጽሐፍ ቅዱስ የሚናገረውን ሙሉ በሙሉ ማወቅ የምትችለው።

በመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ የመጀመሪያ ደረጃዎች ውስጥ 15% የሚሆነውን መጽሐፍ ቅዱስን ያነባሉ። በሁለተኛ ደረጃዎች፣ ተጨማሪ 31% ያነባሉ። ሁለተኛ ደረጃዎች በአንደኛ ደረጃዎች የተነበበውን አይደግሙም፣ ይህ ማለት አንድ ላይ ሆነው 46% የሚሆነውን መጽሐፍ ቅዱስን አንብበዋል ማለት ነው። በዚያን ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስን በሙሉ ለራስህ ለማንበብ ትችላለህ። ልክ እንደ የመጀመሪያ እርምጃዎች፣ ከዚህ ኮርስ ጋር አብሮ የሚሄድ እና በመጽሐፍ ቅዱስዎ ውስጥ ሊገባ የሚችል ዕልባት አለ።

መጽሐፍ ቅዱስን በሙሉ ለማንበብ የሚረዳዎት አንዱ መንገድ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ መጻሕፍት ታሪካዊ ቅደም ተከተል አንድ ነገር ማወቅ ነው። ይህንን ለመረዳት እንዲረዳዎ መጽሐፍ ቅዱስን በቅደም ተከተል እንመለከታለን። ሌላው የመርዳት መንገድ እያንዳንዱ የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፍ ስለ ምን እንደሆነ ማስተዋወቅ ነው። ይህንን በሁለተኛው ደረጃ እናደርጋለን።

ብዙ የክርስቲናዊ እምነት ተከታዮች በዓመት አንድ ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስን በሙሉ ያነባሉ። ይህ የሆነበት ምክንያት መጽሐፍ ቅዱስን በሙሉ እንዲያውቁ ስለሚያደርጋቸው እና አንባቢው ህይወታቸውን እና ግንዛቤያቸውን በእሱ ላይ እንዲመሠረቱ ስለሚያስችላቸው ነው። መጽሐፍ ቅዱስ በ1189 ምዕራፎች የተሠራ ነው። ይህ ማለት አንድ ሰው በዓመት አንድ ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስን ለማንበብ ከፈለገ በቀን 3,3 ምዕራፎችን ማንበብ አለበት ማለት ነው። ግባችን ይህ ነው። በመጀመሪያ ደረጃዎች፣ በቀን አንድ ምዕራፍ ያነባሉ። በሁለተኛ ደረጃዎች፣ ይህ አሁን በቀን ወደ 2 ምዕራፎች ይጨምራል። ይህ በቀን ወደ 3 ምዕራፎች የሚጠጋ ግብ ያዘጋጅዎታል።

የመጀመሪያዎቹ እርምጃዎች ስድስት ወራት ፈጅተዋል። ሁለተኛ እርምጃዎችም 6 ወራት ይወስዳል። አንድ ላይ ሆነው ለማንበብ አንድ ዓመት ይወስዳሉ። እርግጥ ነው፣ ከታቀዱት ምዕራፎች በላይ ማንበብ እና ስራውን ቶሎ ማጠናቀቅ ይችላሉ። በአንድ ጊዜ ምን ያህል እንደሚያነቡ የእርስዎ ምርጫ ነው።

በሁለተኛው ደረጃ፣ ስለ ምዕራፍ ይዘት በመናገር ተጨማሪ ጊዜ እናሳልፋለን እና ትኩረት የሚስቡ ነገሮችን እንጠቁማለን። መጽሐፍ ቅዱስ በጣም ጥልቅ እና ውስብስብ ከመሆኑ የተነሳ ብዙ ነገሮች ሊጻፉ ይችላሉ። ዋና ዋና ነጥቦችን ብቻ እንመርጣለን እና በእያንዳንዱ ምዕራፍ ላይ አንድ አንቀጽ ብቻ እንጽፋለን። በምዕራፍ ውስጥ ማወቅ የሚፈልጓቸው ሌሎች ነገሮች ካሉ፣ የበለጠ ግንዛቤ ያለው ሰው መጠየቅ እንዲችሉ እነዚህን ጥያቄዎች ማስታወሻ ይያዙ።

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ማስታወሻዎችን ማድረግ እንድትጀምር እንመክራለን። ይህን የምንለው የመጽሐፍ ቅዱስ ዓላማ እንዲነበብና እንዲረዳው ስለሆነ ነው። ይህ የሚወዷቸውን ጥቅሶች በማሰመር እና ማስታወስ የሚፈልጓቸውን ነጥቦች በመጻፍ የተሻለ ነው። የመጽሐፍ ቅዱስ ዓላማ ንጹህ እና ንጹህ እንዲሆን ለማድረግ ሳይሆን መልእክቱን ለመረዳት እና ለማስታወስ ነው።

ስለ መጽሐፍ ቅዱስ ባንባብን እና ባሰብን ቁጥር የበለጠ ቆንጆ እናገኛለን። በብዙ መንገዶች እና በተለያዩ ደረጃዎች ሊረዳ ይችላል። አንድን ምንባብ በአንድ መንገድ ተረድተሃል ብለህ ካሰብክ ሌሎች ግንዛቤዎችን መፈለግ ልታቆም ትችላለህ። ሁሉንም ነገር እንደተረዳህ ባታስብ ጥሩ ነው። የሚያቀርበውን ጥበብ እንደምታገኙ ተስፋ እና ደርጋለን። በእግዚአብሔር መንግሥት ውስጥ የዘላለም ሕይወት ተስፋ ይሰጠናል፣ ጥበቦች ሰዎች ይፈልጉ እና ያገኛቸዋል። እግዚአብሔር ከአንባብህ ጋር ይሁን።

ለማንበብ እንዴት እንደተመረጡ ተጨማሪ ማስታወሻዎች

ይህ የንባብ እቅድ በግምታዊ የጊዜ ቅደም ተከተል ነው። ስለዚህ በዘፍጥረት እንጀምራለን ። በመጀመሪያ ደረጃዎች ውስጥ የተካተቱትን ምዕራፎች አንነብም ስለዚህ ክስተቶችን ከምዕራፍ 10 እንወስዳለን። እርግጥ ነው፣ የእርስዎ ፍላጎት ከሆነ እነዚህን ምዕራፎች እንደገና ማንበብ ይችላሉ። ከዚህ በፊት ያነበብኩትን ራስህን ለማስታወስ ሁሉም ዋጋ አለው።

መጽሐፍ ቅዱስን ሙሉ በሙሉ ማንበብ አይደለም ፣ ስለሆነም እያንዳንዱን ምዕራፍ አንነብም ። የአብርሃምን ሕይወት ፣ የይስሐቅን ሕይወት እና የያዕቆብን ሕይወት በከፊል የሚያጠቃልሉ የዘፍጥረት 16 ምዕራፎችን እናነባለን ። የቀረውን የያዕቆብን ሕይወት ወይም የዮሴፍን ሕይወት ለማንበብ ጊዜ አይኖረንም። እነዚህን ክፍሎች ለማንበብ እንደሚፈልጉ ከተሰማዎት እባክዎን ይቀጥሉ። መጽሐፍ ቅዱስን እንድታነቡ እያበረታታችሁ ሳይሆን ልንገድብህ አንሞክርም። ከዕቅዱ ውጭ ምዕራፎችን ለማንበብ በሚፈልጉበት በማንኛውም አጋጣሚም ተመሳሳይ ነው።

ከዘፍጥረት በኋላ ወደ ሁለተኛው መጽሐፍ ዘፀአት ሄደን የመጀመሪያውን ክፍል እናነባለን። የኋለኛው ክፍል የማይረዳውን ሕንፃ ይዟል፣ እዚያም ቴክኒካዊ ይሆናል። የማይረዳው ድንኳን በጣም አስፈላጊ ነው፣ ነገር ግን ለእንደዚህ ዓይነት ዝርዝር ጊዜ አሁን አይደለም። በዚህ እቅድ ውስጥ ምን ማንበብ እንዳለብን እና ማንበብ እንደሌለብን አስቸጋሪ ምርጫዎችን ማድረጋችንን እንቀጥላለን። በእነዚህ ምርጫዎች የማይስማሙ ከሆነ፣ ይቀጥሉ እና የሚፈልጉትን ያንብቡ። እናበረታታለን! የዚህ ዕቅድ ዓላማ መጽሐፍ ቅዱስን እንዲያነቡ እና ለእሱ ፍቅርና አድናቆት እንዲያዳብሩ ለማድረግ ነው። እግዚአብሔር ይህን እንድታደርግ ይፈልጋል እኛም እንዲሁ።

መጽሐፍ ቅዱስን ስናነብ ስለ መልእክቱ ስናስብ መጀመሪያ ካሰብነው በላይ ጥልቅ መሆኑን ማድነቅ እንማራለን። ከጥቂት ቆይታ በኋላ፣ በተወሰኑ ምንባቦች ውስጥ ጥልቅ ትርጉሞች መኖራቸውን ማሰብ እንጀምራለን እና እነሱን ማየት እንጀምራለን። መጽሐፍ ቅዱስ የተጻፈው ታላቅ ብልህና ጥበብ ባለው አምላክ መሆኑን በእውነት የምናደንቀው እነዚህን ሌሎች ትርጉሞች በመፈለግ ብቻ ነው። መጽሐፍ ቅዱስ እንደማንኛውም የሰው ልጅ ጽሑፍ ነው ብለን ማሰብ የለብንም። አይደለም! አንዳንድ ጊዜ እነዚህን ጥልቅ ትርጉሞች እነሱን ለመፈለግ እንዲጀምሩ ለማገዝ እንደ መንገድ እንጠቁማለን።

የብሉይ ኪዳን መግቢያ

መጽሐፍ ቅዱስ ሁለት ዋና ዋና ክፍሎች አሉት - ብሉይ ኪዳን እና አዲስ ኪዳን። ብሉይ ኪዳን ከፍጥረት ጀምሮ እስከ ነቢያት ዘመን መጨረሻ ድረስ ይወስደናል። በአብዛኛው የሚያሳስበው የአብርሃም ቤተሰብ ነው። የአብርሃም የልጅ ልጅ እስራኤል የሚባል ሰው ሲሆን የእስራኤል ቤተሰብ የአምላክ ሕዝብ ሆነ። እግዚአብሔር በሲና ተራራ ላይ ለእስራኤል ቤተሰቦች ራሱን ገለጠ እና ቃል ኪዳን ወይም ቃል ኪዳን ሰጣቸው። የእስራኤል ልጆች እግዚአብሔርን አምላካቸው ቢያደርጉና ሕጎችን ቢታዘዙ እግዚአብሔር አምላካቸው ይሆናል። ብሉይ ኪዳን ወይም ብሉይ ኪዳን በመባል የሚታወቀው ይህ ነው። አብዛኛው የብሉይ ኪዳን የእስራኤል ሕዝብ የእግዚአብሔርን ሕጎች በደንብ እንዳከበቡ እና እነሱን እንዲታዘዙ ማሳሰብ እንዳለባቸው ነው።

ብሉይ ኪዳን በአብዛኛው የተጻፈው በዕብራይስጥ ሲሆን ይህም በእስራኤላውያን ቋንቋ ነው። እስራኤል በግዛት በነበረችበት ወቅት የተከሰቱት በአረማይክ የተጻፉ ትናንሽ ክፍሎች አሉ። በብሉይ ኪዳን ውስጥ በአራት ክፍሎች የተከፈሉ 39 መጻሕፍት አሉ። በመጀመሪያ የመጀመሪያዎቹ 5 መጻሕፍት ፔንታቴክ ተብለው ይጠራሉ እና የሙሴን ሕግ ይይዛሉ። በሁለተኛ ደረጃ የእስራኤል ሕዝብ በእስራኤል ምድር በነበሩበት ጊዜ የሚገልጹ የታሪክ መጻሕፍት አሉ። በሦስተኛ ደረጃ መዝሙራትን ጨምሮ የግጥም መጻሕፍት አሉ። ብዙዎቹን የአይሁድ ነገሥታት ዳዊትና ሰሎሞን ሰጥተዋል። በመጨረሻም፣ ስራቸው እስራኤላውያን ወደ እግዚአብሔር ሕግ እንዲመለሱ ማሳሰብ የነበረባቸው ነቢያት አሉ። ከነዚህ ሁሉ ክፍሎች መካከል ስለ የተሻለ ዘመን ተስፋ እና ስለ ታላቅ ንጉስ መምጣት መልእክት አሉ። ይህ በእውነት የእግዚአብሔር ሕዝቦች ለሆኑ ሰዎች ነው። እግዚአብሔር አንድን ሰው እንደ ሕዝቡ ለመቁጠር የእስራኤል ልጅ መሆን በቂ አልነበረም። እግዚአብሔርን አምላካቸው አድርገው ትእዛዙንም መታዘዝ ነበረባቸው።

የዘፍጥረት መጽሐፍ መግቢያ

ዘፍጥረት የግሪክ ቃል ሲሆን ትርጉሙም <መጀመሪያ> ወይም <መነሻ> ማለት ነው። መጽሐፍ ሁሉም ነገር እንዴት እንደጀመረ ይገልጻል። ይህ የመጽሐፍ ቅዱስ መሠረት ነው። እግዚአብሔር ሕይወትን እንዴት እንደፈጠረ እና በእውነቱ ምን እንደሆነ ያብራራል። እግዚአብሔር ሰው ያለሚለውን ከሰው የሚጠብቀው ነገር ነበረው። አምላክ አዳምንና ሔዋንን በመልቀቅ ቀጥቶ። ዘፍጥረት በዚያን ጊዜ ነገሮች በሰው ልጆች ላይ እንዴት እንደተሳሳቱ ይነግረናል። እግዚአብሔር ሰዎችን በጎርፍ ቀጣ ነገር ግን ሰዎችንና እንስሳትን በኖኅና በጀልባ አዳን። በሰዎች ሕይወት ውስጥ ምን እንደሚከሰት በመመልከት እግዚአብሔር ከሰዎች የሚጠብቀውን እንማራለን። ይህ ትምህርቶችን እንድንማር እና የእግዚአብሔር ሰዎች እንድንሆን ይረዳናል። ጥሩ ምሳሌ የሚሆነው አብርሃም የሚባል ሰው ነው። አብርሃም ታማኝ ነበር እናም በማይታየው አምላክ ያምን ነበር፣ ምንም እንኳን በዙሪያው ያሉ ሌሎች ሰዎች ባያደርጉም እና ሌሎች እምነቶችን ፈለሰ። እግዚአብሔር አብርሃምንና ቤተሰቡን የመረጠው የራሱ ሕዝብ እንዲሆኑ ነው። አብርሃም በመጀመሪያ አብራም ተብሎ ይጠራ ነበር፤ እግዚአብሔር ግን ስሙን ለወጠው። አብዛኛው የዘፍጥረት መጽሐፍ የአብርሃም ልጅ ይስታቅ፣ የልጅ ልጁ ያዕቆብ እና የያዕቆብ 12 ልጆች ሕይወት ይገልጻል። የዘፍጥረት የመጨረሻ ክፍል ዮሴፍ ከሚባሉት ከእነዚህ 12 ወንዶች ልጆች መካከል አንዱ ነው። እግዚአብሔር የያዕቆብን ቤተሰብ በዮሴፍ አዳን። መጽሐፍ የሚያበቃው አሁን "እስራኤላውያን" ተብለው የሚጠሩት የአምላክ ሕዝቦች ወደ ግብፅ በደስታ ተቀብለዋል። ዘፍጥረት እንደ መላእክት፣ ኃጢአት እና ጸጋ ያሉ ብዙ ጠቃሚ ርዕሰ ጉዳዮችን ያስተዋውቀናል። የአንድን ርዕስ የመጀመሪያ አጠቃቀም ብዙውን ጊዜ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያለውን ርዕስ በአጠቃላይ ለመረዳት ይጠቅማል፣ እና ከእነዚህ ውስጥ ብዙዎቹ በዘፍጥረት ውስጥ አሉ።

ቀን 1 ዘፍጥረት 10 እና 11

ዘፍጥረት 10 የኖኅ ቤተሰብ ከጥፋት ውኃ በኋላ ወደ ሁሉም የዓለም ብሔራት እንዴት እንደተስፋፋ ይነግረናል። ሰባ ብሔራት ነበሩ። ሁሉም የዘመናችን ብሔራት ከእነዚህ ሰባዎች የተወለዱ ናቸው። እነዚህ ብሔረሰቦች ከአንድ ቤተሰብ የመጡ ቢሆኑም የራሳቸው ቋንቋ እንዳላቸው ምዕራፍ ይነግረናል። ይህ የእነዚህን ቋንቋዎች አመጣጥ የሚያብራራውን ዘፍጥረት 11 ትዕይንት ያዘጋጃል። ስለ ከተማ እና ግንብ መገንባት እንማራለን። ይህ ለአንባቢው ንፁህ ሊመስል ይችላል፣ ነገር ግን ትናንሽ ሀሳብ በዚህ የግንባታ ስራ ውስጥ ሌሎች ዓላማዎችን እንድንመለከት ያደርገናል። ግንቡ ወደ ሰማይ መድረስ ነበረበት እና በእውነቱ የእግዚአብሔርን የበላይነት ለመቃወም የሰው ሙከራ ነበር። እግዚአብሔር ለተግዳሮቱ ምላሽ ሰጥቶ የሰውን ልጅ በብዙ ቋንቋዎች አመጣጥ ቀጣ። የቀረው የምዕራፍ ክፍል ከባቢሎን 'አመፅ' እስከ አብራም የሚባል ሰው ግኝት ይወስደናል። እግዚአብሔርን የማይቃወም ነገር ግን እሱን ለመታዘዝ ፈቃደኛ የሆነ ሰው ነበር። አብራም በእግዚአብሔር

አጥብቆ ስለመነገር የትውልድ አገሩን በዘመናዊቷ ኢራቅ ለቆ ለመውጣት ፈቃደኛ ነበር። ወደ ከነዓን ምድር (የዘመናዊቷ እስራኤል እና አጎራባች ግዛቶች) እንዲሄድ በእግዚአብሔር ጠርቶ ነበር።

ቀን 2 ዘፍጥረት 13 እና 14

ዘፍጥረት 13 አብራም ከወንድሙ ልጅ ከሎጥ ጋር ወደ ከነዓን ምድር እንደሄደ ይናገራል። ቤቴል ወደምትባል ስፍራ መጡ። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያሉት ስሞች አስደሳች እና ብዙ ጊዜ ጠቃሚ ናቸው። «ቤቴል» የሚለው ስም «የእግዚአብሔር ቤት» ማለት ነው። አብራም ለእግዚአብሔር መሠዊያ የሠራው በዚህ ነው። በኋላ ላይ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የእግዚአብሔር ቤት የሆነው ቤተ መቅደስም መሠዊያ እንዳለው እንማራለን።

አብራምና ሎጥ በጣም የተባረኩ በመሆናቸው ቤተሰቦቻቸው በአንድ ቦታ አብረው ለመቆየት በጣም ትልቅ ነበሩ። መለያየት ነበረባቸው። ሎጥ ሰዶም ክፉ ስፍራ ብትሆንም ወደ ሰዶም ሜዳ መሄድን መረጠ። አብራምም በከረብታዎች መካከል ዘላን ሆኖ ተቀመጠ። አሁን አብራም ብቻውን ስለነበረ እግዚአብሔር ያለችበት አገር ለእርሱና ለልጆቹ እንደሚሰጥ ገለጸ። ሚስቱ ሣራ መካን ስለነበረች አብራም በዚህ ጊዜ ልጅ አልነበረውም። እግዚአብሔር ለአብርሃም ብዙ ልጆችን ቃል ገብቷል።

ዘፍጥረት 14 ያልተለመደ ምዕራፍ ነው። አምስት ነገሥታትና ሠራዊቶቻቸውም ሎጥ በሚኖሩባቸው ሰዶምና በአቅራቢያው ባሉ ከተሞች ላይ ጥቃት ሰነዘሩ፤ ሎጥና ቤተሰቡ ተያዙ። አብራምና ጥቂት ሰዎች እነዚህን ትላልቅ ሠራዊት ድል በማድረግ ሎጥንና ቤተሰቡን ማዳን ቻሉ። ለዚህ ክስተት ዓይንን ከማየት በላይ ብዙ ነገር አለ። አብርሃም እንዲህ ዓይነቱን ሠራዊት ማሸነፍ የሚችለው በእግዚአብሔር በረከት ብቻ ነው እና አብራም በእግዚአብሔር እምነት መሄድ አለበት። የመጀመሪያው ጥቃት የመጣው ከሰሜን ነው። ይህ የወደፊት ሰሜናዊ ወራሪ በእግዚአብሔር ምድር ላይ ክፉ ሕዝቦችን የወረረ ምሳሌ ነው። ይህ ጭብጥ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በተደጋጋሚ ይደጋገማል። ከዚያም አብራምን መልክ ጾዴቅ የሚባል ሌላ ንጉሥ አገኘው። መልክ ጾዴቅ በእግዚአብሔር አማኝ እና የኢየሩሳሌም ንጉሥ ነበር። መልክ ጾዴቅ አብራምን ባረከ፤ አብራምም ከንብረቱ ለመልክ ጾዴቅ አሥረኛውን ሰጠው። በዕብራውያን ምዕራፍ 7 ላይ የዚህን ክስተት ትርጉም በሰፊው ማብራሪያ ተሰጥቶናል።

ቀን 3 ዘፍጥረት 16 እና 17

በዘፍጥረት 16 ዘመን አብራም ገና ልጅ አልነበረውም። ሣራ ልጅ ለመውለድ ስትሞክር ባሪያዋን ለአብራም ሰጠችው። ሙከራው ተሳክቶ አጋር ፀነሰች። ይሁን እንጂ አጋር ሣራን መናቅ ጀመረች, ይህም ወደ ቤተሰብ ጠብ አመራ. በምላሹ ሣራ የአጋር ሕይወት አስቸጋሪዋ አጋር ሸሸች። እግዚአብሔር መልአኩን ወደ አጋር ላከ። ከዚህ እንማራለን እግዚአብሔር ሁሉንም ነገር እንደሚያይ እና ለሁሉም ሰው እንደሚያስብ - ለባሪያ ሴት ልጅ እንኳን። አጋር ወደ ሣራ ተመለሰች፣ እስማኤልንም ወለደችው። አብራም በዚህ ጊዜ ዕድሜው 86 ዓመት ነበር።

ከአስራ ሦስት ዓመት በኋላ አብራም 99 ዓመት ሲሞላው እግዚአብሔር ለአብራም ተገለጠለት፤ የገባውንም ቃል ደግሞ ነገረው። አብራም ከሣራ ጋር ልጅ ይወልዳል። የአብራም ስም "ከፍ ያለ አባት" ማለት ነው። በእርጅናው አባት ስለሆነ እና ከዚያም በባሪያ ሴት ልጅ ብቻ ስለሆነ ይህን ስም ማግኘት ከባድ ሆኖ መሆን አለበት። ከዚያም እግዚአብሔር ስሙን 'አብርሃም' ብሎ ለወጠው፤ ትርጉሙም 'የብዙዎች አባት' ማለት ነው። በሌላ አነጋገር አብራም ሌሎች ልጆችን መውለድ ነበረበት። ዘፍጥረት 17 ይስሐቅ እንዴት እንደሚወለድ ይናገራል። የእነዚህ ተስፋዎች ምልክት መገረዝ ነበር። አብራምና የቤተ ሰቡ አባላት ወዲያው ተገረዙ። ዛሬም ቢሆን እስራኤላውያን ሁሉ በእነዚህ ክስተቶች ምክንያት ይገረዛሉ።

ቀን 4 ዘፍጥረት 18 እና 20

በዘፍጥረት 18 ላይ አብርሃም መላእክት ለሆኑ ሦስት እንግዶች እረፍት ሰጠ። በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተጠቀሰው አንድ ምሳሌ (በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተጠቀሰው) ለማያውቋቸው ሰዎች እንግዳ ተቀባይ መሆን አስፈላጊ መሆኑን በተመለከተ እዚህ አለ። መላእክት ለአብርሃምና ለሣራ ልጅ እንደሚወልዱ ቃል ገብተዋል። ይህ ሳራ እድሜዋ ስንት እንደሆነ አስገረመች። መላእክትም ሰዶምን ስለሚመጣው ጥፋት ለአብርሃም ነገሩት። አብርሃምም ከእነርሱ ጋር ተከራከረ። ከሚስቱ እና ከሁለት ሴት ልጆቹ በስተቀር ከ 50 በላይ አገልጋዮችን ያካተተ መሆን ያለበት የሎጥ ቤተሰብ በአእምሮው ውስጥ ነበር። በእርግጠኝነት, አብርሃም እነዚህ ሰዎች ጻድቃን ይሆናሉ, እና ከተማዋ ትድናለች ብሎ አስቦ መሆን አለበት. አብርሃም ያልጠበቀው ነገር ቢኖር አንዳንዶች ከዓለማዊ ሰዎች ጋር ሲቀላቀሉ እምነታቸው ይጠፋሉ ነበር። በዚያን ጊዜ ከሎጥ ቤተ ሰቦች 10 ታማኝ ሰዎች እንኳን አልነበሩም። ሰዶም ተፈርዶታል። የዳኑት ሦስት ብቻ ናቸው! የሎጥ ሚስት ልቧ ገና በሰዶም ስለነበረ ጠፋች። ይህ የሚያሳየው ሰዎች አምላካዊ በሆነ መንገድ ከሚኖሩበት ዓለም ጋር መቀላቀል አደጋን ያሳያል።

ዘፍጥረት 20 አብርሃም ወደ ደቡብ ወደ ጌራር (የዘመናዊቷ ጋዛ) ሲሄድ የተከሰተውን ክስተት ይገልጻል። የጌራራም ንጉሥ ሣራን በውበትዋ ምክንያት ከአብርሃም ወሰዳት። እግዚአብሔርም ንጉሡን ገሠጸው፤ ሴቶቹም ልጅ መውለድ ከለከለ። እግዚአብሔር ለጻድቃን የሚያደርገውን ሁሉ በመጽሐፍ ቅዱስ በኩል እናያለን ። በተጨማሪም እግዚአብሔር የሰዎችን ሕይወት መምራት እና ሰዎችን ለባህሪያቸው ተጠያቂ ማድረግ ምን ያህል ቀላል እንደሆነ እናያለን። ያልታሰበ ወንጀል እንኳን አሁንም ወንጀል ናቸው እና ንስሐ መግባት አለባቸው።

ቀን 5 ዘፍጥረት 21 እና 23

በዘፍጥረት 21 ላይ አብርሃም በመጨረሻ በሚስቱ ሣራ ወንድ ልጅ እንደወለደ እናነባለን። አብርሃም የ100 ዓመት ልጅ ነበር። ልጁ ይስሐቅ ተብሎ ይጠራ ነበር፤ ትርጉሙም 'ሳቅ' ማለት ነው። ስለዚህ ልደት የሰሙ ሁሉ ይስቃሉ! ይህ እንዲሆን እግዚአብሔር የሣራን ማኅፀን እንደገና ወጣት አድርጎታል። ይስሐቅ መውለድ በአጋር እና በልጁ በእስማኤል እና በሣራ እና በልጁ ይስሐቅ መካከል ተጨማሪ የቤተሰብ ችግሮችን አስከትሏል። አጋርና እስማኤል ተሰደዱ፤ እግዚአብሔር ግን አግኝቶ ይንከባከባቸዋል። እንደገና፣ እግዚአብሔር ያለ ጭፍን ጥላቻ ለሁሉም እንደሚያስብ እናሳያለን። በመጨረሻው ክፍል የጌራር ንጉሥ አብርሃም በእግዚአብሔር የተባረከ መሆኑን እንደተገነዘበ እንማራለን። አቢሜሌክ እግዚአብሔር ያለውን ኃይል ያውቅ ነበር። አቢሜሌክም ከአብርሃም ጋር ቃል ኪዳን አደረገ።

ዘፍጥረት 23 የሣራን ሞት ዘግቧል። አብርሃምም ሊቀብራት ፈለገ። ነገር ግን እሱ ራሱ ምንም መሬት ስላልነበረው ከኬጢያውያን መቃብር አድርጎ መሬት መግዛት ነበረበት። አብርሃም በኬጢያውያን ዘንድ አከበረ፤ ምድሪቱንም በነፃ ሊሰጡት አቀረቡለት። አብርሃም ግን ለመክፈል አጥብቆ ጠየቀ። እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባውን ቃል እናስብ። እግዚአብሔር ለአብርሃም የከነዓንን ምድር ሰጠው፤ ነገር ግን አብርሃም በሕይወት ዘመኑ ይህችን ምድር አልወረሰም። አብርሃም ልጅ እንደወለደ ሁሉ እግዚአብሔር የገባውን ቃል በተገቢው ጊዜ እስኪፈጽም መጠበቅ ነበረበት። እግዚአብሔር ለሁሉም ነገር ጊዜ አለው ።

ቀን 6 ዘፍጥረት 24 እና 25

ዘፍጥረት 24 ትክክለኛውን የጋብቻ ጓደኛ ማግኘት አስፈላጊ መሆኑን ያሳያል። አብርሃም ይስሐቅ ከምድሪቱ አንዲት ሴት እንዲያገባ አልፈለገም። እነዚህ ሴቶች ጣታታትን የሚያመልኩ እና የእነዚህን ሰዎች መንገድ ይከተላሉ. ይልቁንም አብርሃም ከቤተሰቡ የሆነ ሰው ማግኘት ፈለገ። ያም ማለት በአንድ አምላክ የሚያምን ሰው ፈልጎ ነበር። ይህ መርህ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ይሠራል ። አማኞች አማኞችን ማግባት አለባቸው። አብርሃም ሚስት

እንዲፈጸም ዋና አገልጋዩን ላከ። ይህ አገልጋይ ታማኝ ነበር እናም ለእርዳታ ወደ እግዚአብሔር ጸለየ ። የእግዚአብሔር በረከት አስደሳች ታሪክ ነው። አገልጋዩ አሥሩን ግመሎችን ለማጠጣት ፈቃደኛ የሆነችውን ርብቃን አገኘችው። ይህ ለጸሎት መልስ ነበር፣ እናም አገልጋዩ ለዚህ እግዚአብሔርን አመሰግነን። እግዚአብሔር ጸሎቱን ይመልሳል እናም በአማኞች ሕይወት ውስጥ ይሠራል ።

ሣራ ከሞተች በኋላ አብርሃም እንደገና አግብቶ ልጆችን ወለደ። ነገር ግን የእግዚአብሔር ተስፋዎች በልጁ ይስሐቅ በኩል ተላልፈዋል። አብርሃም የሞተው ይስሐቅ 75 ዓመት ሲሆነው ነው። ስለ እስማኤል ልጆች ተነግሮናል፣ ይህም እግዚአብሔር እንዳልረሰቀው ያሳያል። ይስሐቅ ወደ እግዚአብሔር እስኪጸልይ ድረስ በርብቃ በኩል ልጅ መውለድ አልቻለም። ለአብርሃም የገባው ቃል የሚፈጸመው እግዚአብሔር የፈጠረው ሰው ሳይሆን እግዚአብሔር ስለፈጠረ ብቻ ነው። ርብቃ መንታ ልጆችን ወለደች - ዔሳው እና ያዕቆብ። ዔሳው የበኩር ልጅ ነበር እናም የብኩርናውን በረከት ያገኛል ። ዔሳው ግን ሞኝ ነበር፤ ብኩርናውን ለምግብ ሸጠ። ይህ በአዲስ ኪዳን ውስጥ ተጠቅሷል (ዕብራውያን 12 16) ። ዔሳው በሕይወቱ ውስጥ ቅድሚያ የሚሰጣቸው ነገሮች አልነበሩትም። ትክክለኛውን ነገር እንድንቀድም ለሁላችንም ትምህርት ነው።

ቀን 7 ዘፍጥረት 27 እና 29

በዔሳውና በያዕቆብ መካከል የተደረገው ትግል በዘፍጥረት 27 ላይ ቀጥሏል። ይስሐቅ ከበኩር ልጁ ከዔሳው ጀምሮ ልጆቹን ሊባርክ ፈለገ። ያዕቆብ ዔሳውን መስሎ አባቱን በማታለል በረከቱን አገኘ። ዔሳው ደስተኛ አልነበረም፤ ያዕቆብን ለመግደል ቃል ገባ። ያዕቆብ ህይወቱን ለማዳን ሲሮጥ አገሩን ለቆ መውጣት ነበረበት። እንዴት ያለ ውዥንብር ነው! ርብቃ የምትወደውን ልጁን ያዕቆብን ለማስተዋወቅ ትሞክር ነበር። እሷ የማታለል አካል ነበረች እና በመጨረሻ የምትወደውን ልጁን ለብዙ ህይወቷ አጣች። ይህ ለእሷ ማታለል ፍትህ ነበር ማለት ትችላለህ። ያዕቆብ በማታለሉ ምክንያት መከራ ደርሶበታል። ህይወቱን ከተከተሉ፣ በአማቱ ከዚያም በልጆቹ ተታልሏል። ይህ ፍትህ ነው ማለት ይቻላል። ለማንኛውም ዔሳው በእግዚአብሔር የተባረከ ነው። ይህ ደግሞ ፍትህ ተብሎ ሊጠራ ይችላል። ክስተቶች በሰዎች ሕይወት ውስጥ እንዴት እንደሚጨወቱ እና የሚያደርጉት ነገር እንዴት ወደ እነሱ እንደሚመለስ ማየት አስደሳች ነው። ይህ ለእኛ ማስጠንቀቂያ ነው!

ያዕቆብ በዘፍጥረት 29 ላይ ወደ ዘመናዊው የሶርያ አካባቢ ሄደ። ያዕቆብ በዚህ ጊዜ በእግዚአብሔር ላይ የእምነት ድርጊት አላሳየም። ይህ አሁን በምዕራፍ 28 ላይ በገባው ስእለት ተለውጧል። እግዚአብሔርን ለመከተል ቃል ገብቷል፤ እግዚአብሔርም ስድቱን ባረከ። ያዕቆብ ለአባቱ ይስሐቅ ሚስት እንዴት እንደተገኘች በሚያስታውሱን ክስተት አሁን የወደፊት ሚስቱን በጉድጓድ ውስጥ አገኘው። ያዕቆብ ግን በሕይወቱ ውስጥ የመጀመሪያውን ማታለል ደርሶበታል። የወደፊቱ አማቱ በጋብቻው ቀን ሴት ልጆቹን ቀይሯል፣ እና ያዕቆብ የሚወደውን ሴት እህት አገባ። ያዕቆብ ሁለተኛ ሚስት በማግባት ይህንን ያገኛል ። ከአንድ በላይ ሚስት ማግባት አይመከርም እና ያዕቆብ ለዚህ ምሳሌ ነበር ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በያዕቆብ ቤተሰቦች ውስጥ የማያቋርጥ ጠብ ነበር። የመጀመሪያዋ ሚስት ልያ ያዕቆብ ያን ያህል አልወደደችም፤ ስለዚህ እግዚአብሔር ወንዶች ልጆች እንዲወልዱ አረጋግጧል።

ቀን 8 ዘፍጥረት 30 እና 31

በሁለቱ የያዕቆብ ሚስቶች መካከል የነበረው ትግል በዘፍጥረት 30 ላይ ቀጥሏል። 12ቱ የእስራኤል ነገዶች የሆኑት የልጆቹ ስም ያንን ትግል ያንጸባርቃል። ልያ ራሴል የባሏ ልብ እንደነበራት እና ይህ የማያቋርጥ መከራ እንዳስከተላት አጉልታለች። በተቻለ መጠን ብዙ ወንዶች ልጆች እንዲወልዱ በሚስቶች መካከል ጦርነት የተደረገ ይመስላል። ሁለቱም ሚስቶች በባሪያዎቻቸው በኩል ወንዶች ልጆች ነበሯቸው። ከዚያም ያዕቆብ ከደረሰባቸው ማታለያዎች ሁለተኛው ማለትም ወደ ደመወዙ ደርሷል። አማቱ ላባን ደመወዙን 10 ጊዜ ቀይሮ የያዕቆብን ቤተሰብና ሀብት ለመያዝ ሞከረ።

እግዚአብሔር ግን ከያዕቆብ ጋር ነበር። ያዕቆብ በአምላክ መታመንን ሲቀጥል እግዚአብሔር የያዕቆብን ሕይወት ይጠብቀው ነበር። ለያዕቆብ ሕይወት ቀላል አልነበረም፣ ነገር ግን እግዚአብሔር ያዕቆብን ባረከው ስለ መንጋ መራባት በሚያስደንቅ ሁኔታ (እዚህ ለማብራራት በጣም ቴክኒካዊ ነው) እግዚአብሔር ያዕቆብን በመንጋ ባረከው። ከ20 ዓመት በኋላ ያዕቆብ ወደ ቤቱ ተመለሰ። ለአማቱ ሳይናገር ማታ ሄደ ፣ ይህም ውጥረት አስከትሏል። እግዚአብሔር ያዕቆብን ለመርዳት ጣልቃ ገባ። በእግዚአብሔር አጠቃላይ ዕቅድ ውስጥ የያዕቆብ ቤተሰቦች ከላባን ተለይተው መቆየታቸው አስፈላጊ ነበር። የላባን ቤተሰቦች ጣዖት አምላኪዎች ነበሩ። በያዕቆብ አምላክ ለማመን በቂ ምክንያት ቢኖርም የላባን ቤተሰቦች የራሳቸውን አማልክት ማምለካቸውን ቀጠሉ። የእግዚአብሔር ሕዝቦች ሁል ጊዜ ሌሎች ነገሮችን ከሚያመልኩ ሰዎች መለዩት አለባቸው ።

አሁን የዘፍጥረት ታሪክን መተው አለብን፣ በጊዜ ምክንያት። የያዕቆብን ሕይወት ተከታትላናል ምክንያቱም 12ቱ የእስራኤል ነገሮች የሆኑትን 12 ልጆቹ አመጣጥ ማወቅ ነበረብን። የያዕቆብ ትግል በቀሪው የዘፍጥረት ዘመን ሁሉ ቀጥሏል። ረሃብ ቤተሰብ ወደ ግብፅ እንዲሄድ አድርጓል። እግዚአብሔር ይህን ያደረገው በዮሴፍ በኩል ነው። ዘፍጥረት የዮሴፍን ሕይወት በብዛት ይናገራል እናም በሞቱ ያበቃል። ይሁን እንጂ የአብርሃም ተስፋዎች አሁንም በአእምሮው ውስጥ ናቸው፣ እናም የዮሴፍ አጥንቶቹ ወደዚያ ሲመለሱ አጥንቶቹን ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲወሰዱ አዘዘ።

የዘፀአት መጽሐፍ መግቢያ

የዘፀአት መጽሐፍ አሁን የእስራኤል ልጆች በመባል ስለሚታወቁት የያዕቆብ ቤተሰብ ነው። በግብፅ ውስጥ ታላቅ ሕዝብ ሆነዋል። ፈርዖንም አስፈራቸው፤ ባሪያዎችም አደረጋቸው። ዘፀአት እግዚአብሔር በተአምራዊ ሁኔታ ከግብፅ አውጥቶ ወደ ራሱ ልዩ ሕዝብ እንዴት እንደለወጣቸው የሚያሳይ ዘገባ ነው። 'ዘፀአት' የሚለው ቃል ግሪክ 'መውጣት' ወይም 'መውጣት' ማለት ነው። ወደ አዲስ ሀገር ተለውጠዋል። እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ እናም እንደ እግዚአብሔር ሕዝብ ፣ የእግዚአብሔር ሕግ ተሰጣቸው ። ለእነርሱም መሪ ሙሴ ተሰጣቸው።

የዘፀአት የኋለኛው ክፍል ተንቀሳቃሽ የእግዚአብሔር ቤት ስለነበረው እና የአምልኮ ማዕከል ስለሆነው ድንኳን ነው። በተፈጻሚ ጊዜ እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ይኖር ዘንድ ከማደራረቡ ውስጠኛ ክፍል ውስጥ ከክብሩ የተወሰነውን አኖረ። ይህ ሲከሰት ይህ ለመጀመሪያ ጊዜ ነበር። እግዚአብሔር ክህነትን እና የአምልኮ ሥርዓትን አቋቋመ። እነዚህ ሁሉ ሰው ወደ እግዚአብሔር እንዴት መቅረብ እንዳለበት ያስተምራሉ። መጽሐፍ ቅዱስን ለማንበብ አዲስ ሰው ዝርዝሩን ለመረዳት እንዲሞክር አንመክርም። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንዳሉት ነገሮች ሁሉ አስፈላጊ እና ጥልቅ ትርጉም አላቸው።

ቀን 9 ዘጸአት 1 እና 2

ዘጸአት 1 እስራኤል በግብፅ ውስጥ ታላቅ ሕዝብ እንዴት እንዳደገች ይናገራል። አዋላጆች ልጆቻቸውን ለመጠበቅ እንዴት እንደረዱ መግለጫው ስለ አንድ ብሔር መወለድ እንድናስብ ያደርገናል፣ ይህም ስለ ዘፀአት ነው። ምዕራፍ 2 የሙሴን ልደት ይናገራል። ሙሴ ማለት ከአባይ ወንዝ ስለወጣ 'ተወስዷል' ማለት ነው። የእሱ ልደት ከአባይ ወንዝ በተወሰዱት እስራኤል ላይ ምን እንደሚሆን የሚወክል ይመስላል። አባይ ወንዝ የግብፅ ምልክት ነው።

ሙሴ ያደገው በፈርዖን ቤተ መንግሥት ውስጥ ነው፤ ነገር ግን የእስራኤላዊውን አመጣጥ አያውቅም። አንድ ግብፃዊ የፈጸመውን ግፍ ባዩ ጊዜ ለእስራኤላዊው ቆመ። ግብፃዊውንም ከገደለ በኋላ ከአገሩ ሸሽቶ ወደ ምድያም ምድር መጣ። አንዲት ሚስት በውኃ ጉድጓድ ውስጥ እንስሳትን በማጠጣት የምትገኝበት ሌላ ክስተት አለን። ይህ ሲከሰት ለሶስተኛ ጊዜ ነው። በዚህ ሁኔታ ሙሴ ውሃ የሚያጠጣና እንደ እረኛ ያደረገው እሱ ነበር። እንስሳትን

የሚንከባከብ ሰው ቤተሰብን የሚንከባከብ ሰው ሊሆን ይችላል። እረኛ ወይም እረኛ ጥሩ የትዳር ዳደኛ ትሆናለች! የውሃ ጉድጓዶች መጠቀሱ ሕይወትን ከሚሰጥ ሕያው እና መንፈሳዊ ውሃ ጋር የተያያዘ ነው።

ቀን 10 ዘጸአት 5 እና 6

ዘጸአት ምዕራፍ 3 እና 4ን አንብብናል፤ ስለዚህ አሁን ወደ 5 እና 6 ተሻገሩ። ሙሴ ወደ ግብፅ ተመልሶ እግዚአብሔር ከግብፅ እንዲወጡ እንደሚረዳቸው እስራኤላውያንን ማሳመን ነበረበት። ይሁን እንጂ ፈርዖንን ገና ማሳመን አልቻለም፣ እሱም የባሪያውን ኃይል ለማጣት ፈቃደኛ አልሆነም። የፈርዖን አቋም የከፋ ሲሆን ባርነታቸውም ይበልጥ ከባድ ሆነ። ሙሴም በእግዚአብሔር ፊት ቅሬታ ባቀረበ ጊዜ እግዚአብሔር ሙሴን ከግብፅ ነፃ እንደሚያወጣቸው ነገረው። እግዚአብሔርም ሰባት ጊዜ "አደርግዎለሁ" ብሏል። ሰባት በቅዱሳት መጻሕፍት ውስጥ ተደጋጋሚ ቁጥር ነው። 'ሰባት' በዕብራይስጥ ተመሳሳይ ቃል ሲሆን ትርጉሙም 'መሐላ' ወይም 'ቃል ኪዳን' ማለት ነው። ሰባትን ስናይ እግዚአብሔር የገባውን ቃል እየጠበቀ መሆኑን እናስታውሳለን። እግዚአብሔር ለአብርሃም የገባው ቃል እንዲፈጸም ያረጋግጣል (ዘፍ 15 13-16) ። ይህ ቃል በአራተኛው ትውልድ እንደሚሄዱ ተናግሯል። ከዚያም ጽሑፉ የሙሴን የሩቅ አባት የነበረውን የሌዊን (የያዕቆብ ልጅ) የዘር ሐረግ ይዟል። እግዚአብሔር የገባውን ቃል ሁል ጊዜ ይጠብቃል።

ሙሴ በመናገር ጥሩ እንዳልሆነ በመናገር ይጠናቀቃል። ይህ ማለት እግዚአብሔር በመናገር ጥሩ ያልሆነውን ሰው ተናጋሪው አድርጎ መርጧል ማለት ነው። ንግግሩ ፈርዖንንና እስራኤልን የሚያስደንቃቸው አይደለም፣ ነገር ግን ቃሉ ራሳቸው። እግዚአብሔር በመናገር ድሃ የሆነውን ሰው የተጠቀመበት ጊዜ ይህ ብቻ አይደለም። እግዚአብሔር ይህን የሚያደርገው ከአስደናቂ ተናጋሪዎች ይልቅ ወደ አስደናቂ ተናጋሪዎች ሳይሆን ወደ እግዚአብሔር ቃል እንዲሰጡ ነው። እግዚአብሔር በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ በድክመት ይሠራል ።

ቀን 11 ዘጸአት 7 እና 8

ዘጸአት 7 ሙሴ ድሃ ተናጋሪ ቢሆንም እግዚአብሔር ለፈርዖን እንደ አምላክ እንደሚመስለው ይነግረናል። እግዚአብሔር ይህን የሚያደርገው እግዚአብሔር በሚያደርጋቸው ተአምራት ነው። የመጀመሪያው ምልክት እባብ ነበር። እባቡ የፈርዖን ኃይል ምልክት ነበር፣ ስለዚህ የመጀመሪያው ምልክት በፈርዖን ላይ ነበር። ሙሴ በትር ወደ እባብ ተለወጠ። የግብፅ አስማተኞች ተመሳሳይ ነገር ማድረግ እንደሚችሉ ፈርዖንን ሊያሳምኑት ስለቻሉ ፈርዖን አላመነም። የሙሴ እባብ ግን የፈርዖንን አስማተኞች እባቦች በሉ። ፈርዖን ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶት ነበር እናም ችግር ሊጠብቅ ይገባ ነበር!

ለፈርዖንም ሌላ ምልክት ተሰጠው። በዚህ ምልክት ውስጥ የሙሴ በትር የአባይ ወንዝን ውሃ ወደ ደም ለወጠው። የአባይ ወንዝ ውኃ ደም ሆነ። አባይ ወንዝ የግብፅ ምልክት በመሆኑ ለሀገሪቱ ራሱ ማስጠንቀቂያ ነበር። አስማተኞችም እንዲሁ ሊያደርጉ እንደሚችሉ መዝገቡ ይናገራል። ይህ ማለት ውሃን ወደ ደም ሊለውጡ ይችላሉ ብለን እንገምታለን፣ ነገር ግን ሙሉ ወንዝ ወደ ደም አይደለም! ፈርዖንም ግትር ሆኖ ቀጠለ። እግዚአብሔር ፈርዖን እስራኤላውያንን ከባርነት ነፃ እንዲወጣ ፈልጎ ነበር፤ ፈርዖንም ፈቃደኛ አልሆነም። በምዕራፍ 8 ላይ እግዚአብሔር የእንቁራራቶችን መቅሰፍት ላከ፤ ከዚያም ትንኞች (ምናልባትም ትንኞች)፣ ከዚያም ዝንቦች (የሚንከራተቱ ነፍሳት)። ፈርዖንም ደነገጠ፤ ድግምተኞቹም አልነበሩም። ከትንኞች መቅሰፍት በኋላ መቅሰፍቱ 'ከእግዚአብሔር ጣት' እንደሆነ አወጁ። የግብፅ አስማተኞች እውነተኛውን ኃይል ባዩ ጊዜ ማወቅ ችለዋል።

ቀን 12 ዘጸአት 9 እና 10

ዘፀአት ምዕራፍ 9 እና 10 በግብፅ ላይ 5 ተጨማሪ መቅሰፍቶችን ይገልጻሉ። የእንስሳት በሽታ፣ እባጭ፣ በረዶ፣ አንበጣ እና ጨለማ. በእነዚህ ነገሮች መጨረሻ ላይ ፈርዖን እስራኤላውያንን ለመልቀቅ ፈቃደኛ አልነበረም። በሚቀጥለው ምዕራፍ የሚመጣው አንድ የመጨረሻ መቅሰፍት ነበር፤ አሥረኛው። "10 መቅሰፍቶችን" ለመመልከት አንዱ መንገድ እንደሚከተለው ነው። የመጀመሪያዎቹ ሦስት መቅሰፍቶች ከወንዝ ወደ ደም፣ እንቁራራዎች እና ትንኞች (ወይም ትንኞች) ሲሆኑ ሁሉም ከውሃ የመጡ ናቸው። የሚቀጥሉት ሶስት መቅሰፍቶች ዝንቦች (ወይም መንጋ ነፍሳት)፣ የእንስሳት በሽታ እና እባጭ ሲሆኑ ሁሉም በመሬት ላይ የተመሰረቱ ናቸው። የሚቀጥሉት ሦስቱ መቅሰፍቶች በረዶ፣ አንበጣና ጨለማ ነበሩ፤ ሁሉም ከሰማይ የመጡ ናቸው። እግዚአብሔር በውሃ፣ በምድር እና በሰማይ ላይ ብቸኛው አምላክ መሆኑን እና የግብፅ አማልክት አቅመ ቢስ መሆናቸውን ለማሳየት በውኃ፣ በምድር እና በሰማይ ላይ ሦስት መቅሰፍቶችን ላከ። የመጨረሻው መቅሰፍት በራሱ ፈርዖን ላይ ነበር እናም ፈርዖን እውነተኛ ኃይል እንደሌለው ለሕዝቡ አሳየ።

የግብፅ መቅሰፍቶች በግብፅ ላሉት ሁሉ የእስራኤል ልጆች አምላክ ብቸኛው እውነተኛ አምላክ መሆኑን አሳይቷል። ማንኛውም ሰው - ግብፃዊም ሆነ ሌላ ዜግነት - ይህንን አይቶ የእስራኤልን አምላክ ለመከተል መወሰን ይችላል። ብዙዎቹ የግብፅን አማልክት ለማምለክ ሾልከው ስለሄዱ እስራኤላውያን እንኳን ስለ አምላካቸው ታላቅነት ማስታወስ ነበረባቸው። ግብፅን ለቀው የወጡ ሰዎች በአንድ እውነተኛ አምላክ ማመን ነበረባቸው። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ግብፅን ለቀው እንዲወጡ ባዘዘው ጊዜ ብዙ እስራኤላውያን ያልሆኑ ሰዎች ከቁጥራቸው ውስጥ ነበሩ።

ቀን 13 ዘጸአት 11 እና 12

ዘጸአት 11 እና 12 አሥረኛውንና ትልቁን መቅሰፍት ይገልጻል። የሁሉም የበኩር ወንዶች እና ከብቶች የተመረጠ ሞት ነበር። ሰዎች ግን መሞት አያስፈልጋቸውም። የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ቢከተሉ ይድናሉ። ሁሉም ሰው ምርጫ ነበረው። አሁን እግዚአብሔር በግብፅ ላይ ዘጠኝ መቅሰፍቶችን ሲያመጣ አይቶ ማንኛውም አስተዋይ ሰው መመሪያውን መከተሉን ያረጋግጣል። እግዚአብሔር የፈርዖንን ልጅ እንኳን ለማዳን ፈቃደኛ ነበር።

የፋሲካ ምሽት ክስተቶች እስራኤልን ለዘላለም ለውጦታል። እስራኤላውያን የበኩር ልጆቻቸው እንዲድኑ የእግዚአብሔርን መመሪያ ጠብቀው ነበር፤ ነገር ግን አብዛኛው ግብፅ አላዳነም። እኩለ ሌሊት ላይ የእግዚአብሔር መለኪያት በምድረቱ ላይ አልፈው ያልተጠበቁትን የበኩር ልጆች ገደሉ። የፋሲካ መመሪያዎች ለእኛ በጣም አስፈላጊ ናቸው። የዝግጅቱ ቁልፍ አካል ፍጹም የሆነ ወጣት በግ ነበር፣ እሱም ተገድሏል እና ደሙ ተሰብስቧል. የሞት መልአክ እንዳይገባ ደሙ በበሩ ላይ ተደረገ። ደሙ እና በጉ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተብራራው የኢየሱስ ምልክቶች ነበሩ። እንደ እውነቱ ከሆነ፣ ጥቅም ላይ የዋሉት ሁሉም ባህሪዎች ኢየሱስን እና በመስቀል ላይ የከፈለውን መስዋዕትነት ያመለክታሉ. ይህንን እዚህ ማስረዳት አንችልም። አንድ ክርስቲያን በኢየሱስ እንደዳነ ሁሉ እስራኤል በበጎ ዳነች። ክርስቲያን ኢየሱስን እንጀራ በቆረሰበት ጊዜ እንደሚያስታውስ ሁሉ እስራኤል የፋሲካን በዓልን እንዲያስታውሱ ታዝዘዋል።

ቀን 14 ዘጸአት 13 እና 14

እግዚአብሔር በፋሲካ ወቅት የበኩር ልጆችን አዳነ። እግዚአብሔር ይህ ማለት በዘፀአት 13 ላይ የእስራኤል በኩር የእግዚአብሔር ሆነ ማለት እንደሆነ ይነግረናል። የእነዚህ ክስተቶች ሌላው አስፈላጊ ገጽታ ከእርሾ ዳቦ ይልቅ ያልቦካ ዳቦ መጠቀም ነው. እስራኤላውያን ለሚቀጥሉት ሰባት ቀናት ቂጣ ብቻ መብላት ነበረባቸው። እንደገና፣ እነዚህ ለእስራኤል መንፈሳዊ ትምህርቶችን ለማስተማር የተነደፉ ምልክቶች ናቸው። እርሾ የክፋት ምልክት ሆነ (1 ቆሮንቶስ 5 6-8) እስራኤላውያን ለሰባት ቀናት ሊርቁት ይገባል። እርግጥ ነው፣ ይህ ማለት ከ 7 ቀናት በኋላ ክፋ

ነገር ማድረግ ይችላሉ ማለት አይደለም። ፋሲካን የሚያከብሩ ሰዎች እንዴት እንደሚኖሩ የሚያሳይ ምልክት ነበር።

እግዚአብሔርም እስራኤላውያንን ከግብፅ አወጣቸው፤ በቀንም በደመና ዓምድ በሌሊትም በእሳት ዓምድ መራቸው። እግዚአብሔርም ለፈርዖን የሞተ ወደሚመስለው ነገር መራቸው። ዓለማዊው ጥበበኛው ፈርዖን ሀሳቡን ቀይሮ የባሪያውን ኃይሉ መልሶ ለመያዝ ወሰነ። ነገር ግን አሥርቱ መቅሰፍቶች እንዳሳዩት እግዚአብሔር በፈርዖን ወይም በሌላ ሰው ሊሸነፍ አይችልም። እግዚአብሔር በሁለቱ ክፍሎች መካከል ደመናን አዘረ፤ ከዚያም በኤርትራ ባሕር መንገድ ከፈተ። እስራኤል በደረቅ መሬት ላይ አለፈች። ፈርዖንና ሠራዊቱ በተከተሉት ጊዜ አላህ ውሃውን በላያቸው ላይ አፈሰሰ። ፈርዖንና ሠራዊቱም ሄዱ፤ እስራኤልም ከግብፅ ወጥተው ነበር። እነዚህ ክስተቶች በዘፀአት 15 በሙሴ መኃልይ ውስጥ ይከበሩ ነበር እና እስራኤላውያን የፋሲካን በዓልን ባከበሩ ቁጥር ነው።

የዘሌዋውያን መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፈ ዘሌዋውያን አንድ እስራኤላዊ የአምላክ ቅዱስ ሕዝብ መሆን የሚችለው እንዴት እንደሆነ ያስተምራል። እግዚአብሔር ቅዱስ እንደሆነው ሁሉ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ቅዱሳን መሆን አለባቸው። ዘሌዋውያን የሙሴን ሕግ እንዴት መጠበቅ እንደሚቻል ጥልቅ ገጽታዎችን ይሸፍናል። መሥዋዕቶችን፣ ክህነትን፣ የአመጋገብ ህጎችን፣ የንጽህና ህጎችን፣ የአይሁድን በዓላትን እና ሌሎች በርካታ ህጎችን ያጠቃልላል። ልክ እንደ ፋሲካ ሕግ፣ እነዚህ ሁሉ ሕጎች ጥልቅ ትርጉም አላቸው። አብዛኛዎቹ የኢየሱስን ሥራ ያካተቱ ናቸው። ኢየሱስ ለደቀ መዛሙርቱ 'ሕጉን ለመፈጸም' እንደመጣ ሲነግራቸው ይህን ያውቅ ነበር። ይህ ማለት ስለ ሕጉ ጥልቅ ነገሮች መማር ስለ ኢየሱስ ሥራ መማር ነው ማለት ነው።

ቀን 15 ዘሌዋውያን 10 እና 11

ዘሌዋውያን 10 ማደሪያው ከተተከለ በኋላ የነበረውን ጊዜ ይገልጻል። ማደሪያው ተንቀሳቃሽ የእግዚአብሔር ቤት ነበር። ካህናቱ ብቻ ሊገቡባቸው የሚችሉባቸው ሁለት ክፍሎች ነበሩት። ውጫዊው ክፍል 'ቅዱስ ቦታ' ሲሆን ውስጠኛው ክፍል ደግሞ 'ቅድስተ ቅዱሳን ቦታ' ነበር። ውጫዊው ክፍል በቀን ቢያንስ ሁለት ጊዜ ይጎበኝ ነበር። ሊቀ ካህናቱ በዓመት አንድ ጊዜ ብቻ ይጎበኝ ነበር። ምዕራፍ የተካሄደው ካህናቱ የማስጀመሪያ ሥነ ሥርዓታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ ነው። ሁሉም ነገር አዲስ ነበር። ግን ከዚያ በኋላ አንድ አሳዛኝ ሁኔታ ተከሰተ። የሊቀ ካህናቱ ልጆች የነበሩት ሁለቱ ካህናት በእግዚአብሔር ተገደሉ። ምክንያቱ በጌታ ፊት ያልተፈቀደ እሳት አቀረቡ። እግዚአብሔር ያልጠየቀውን ሥነ ሥርዓት አደረገ። እግዚአብሔርን እንዴት እንደምናገለግል ማወቅ እንደማንችል ያስተምረናል። እግዚአብሔር እንዴት ማገልገል እንደሚፈልግ ይወስናል። በኋላ ላይ ካህናት በፈለጉት ጊዜ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን መሄድ እንደሌለባቸው ተነግሮናል። ሁለቱ ካህናት ለማየት ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የሄዱ ይመስላል። እግዚአብሔር በቅዱስናው ላይ አክብሮት የጎደለው ሲያደርጉ አልተደሰተም።

ዘሌዋውያን 11 በሙሴ ሕግ ውስጥ ካሉት አንዳንድ ዝርዝር ሕጎች ምሳሌ ነው። አንድ አይሁዳዊ ምን መብላት እንደሚችል እና እንደማይችል ይገልጻል። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሊበላው በሚችለው 'ቅዱስ' እና በማይችሉት 'ቅዱሳን' መካከል ልዩነት መፍጠር ነበረባቸው። ይህንን ህግ በመጠበቅ የጤና ጥቅም ነበረው፣ ምክንያቱም (ለምሳሌ) አሳማዎች፣ አሞራዎች እና ሼልፊሾች የተከለከሉ ናቸው። ግን እዚህም መንፈሳዊ ትምህርት አለ። በሐዋርያው ጴጥሮስ መካከል ያለው ልዩነት በሐዋርያት ሥራ ላይ በቅዱስ እና በቅዱስ መካከል ያለው ልዩነት ተወስኗል። የእግዚአብሔር ሕዝብ ሁል ጊዜ በቅዱስ እና በጭካኔ መካከል ያለውን ልዩነት ማድረግ አለባቸው። ምንም እንኳን አንድ ክርስቲያን እነዚህን ሕጎች መጠበቅ ባይፈልግም መርሆው አሁንም ለአምላክ ሕዝቦች አስፈላጊ ነው።

ቀን 16 ዘሌዋውያን 16 እና 19

ዘሌዋውያን 16 በዓመቱ ውስጥ በጣም የተቀደሰ ቀን ነው። ይህ የስርዓት ቀን ነው። ሊቀ ካህናቱ ወደ ቅድስተ ቅዱሳን የገባበት ቀን ነበር። ወደ እግዚአብሔር ፊት እንዲገባ የተፈቀደለት ምክንያት በጣም አስደሳች ነው። የሕዝቡን ኃጢአት ይቅር ለማለት ነው። እግዚአብሔር የሕዝቡን ኃጢአት ይቅር ለማለት ከሊቀ ካህናቱ ጋር ሠርቷል። ሊቀ ካህናቱ ከቅዱሳን ነገሮች በፊት ደም መፍሰስ ነበረበት። ከሰው እይታ አንጻር ይህ በጣም እንግዳ ነገር ነው። ነገር ግን ተግባራቱ የኢየሱስ ሥራ ምሳሌ ናቸው። ኢየሱስ በገዛ ደሙ ኃጢአትን ለማስወገድ ከእግዚአብሔር ጋር የሠራ ታላቅ ሊቀ ካህናት ነው። የኃጢአት ክፍያ ቀን የኢየሱስ ሥራ ምልክት ነው።

ዘሌዋውያን 19 እንደ ንባብ የተመረጠው በርካታ 'ጥቃቅን' ሕጎች ስላሉት ነው። አንዳንዶቹ ወሳኝ ናቸው። ለምሳሌ ያህል፣ "ባልንጀራህን እንደ ራስህ ውደድ" የሚልበት ሕግ ብቻ ነው። ሌላው ምሳሌ ቁጥር 34 አይሁዳዊው የባዕድ አገርን 'እንደ ራስህ' እንዲወድ የሚነግረው ነው። ይህ ሕግ ፍቅር በእውነት ምን ማለት እንደሆነ ልብ ውስጥ ገብቷል ። ፍቅር ማለት ቤተሰብዎን እና ጓደኞችዎን ብቻ ሳይሆን ሁሉንም ሰው መውደድ ማለት ነው ። ሁሉም ሕጎች ለእግዚአብሔር አስፈላጊ ናቸው ። ኢየሱስ እንደተናገረው ከሕጎች መካከል ትንሹ ሊጣሱ አይችሉም።

ቀን 17 ዘሌዋውያን 23 እና 24

ዘሌዋውያን 23 ስለ ሰንበትና ስለ ሰባቱ የአይሁድ በዓላት ያስተምረናል። ሰባቱም በዓላት ፋሲካ፣ ቂጣ እንጀራ፣ በኩራት፣ የሰምንት በዓል፣ የመለከት በዓል፣ የስርዓት ቀንም፣ የማስተስረያ ቀንም ድንኳኖች ነበሩ። «በዓላት» ብሎ መጥራት የተሰየመ ነው። ፋሲካ ምግብ ነበረ፤ ነገር ግን ቆሞ ተበላ፤ መራራም ምግብ ነበረው። የቂጣ 'በዓል' የሚናገረው ቂጣ ስለመብላት ብቻ ነው። የኃጢአት ክፍያ ቀን በእውነቱ የጾም ነበር! ሌሎቹ የበዓላት ህጎች ድግስ አያዝዙም። በዓላቱ ሁሉም ስለ ኢየሱስ ሥራ ጥልቅ ትርጉም አላቸው ፣ ይህም በሕይወቱ ውስጥ ነገሮች ለምን እንደተከሰቱ እንድንረዳ ይረዳናል ።

ዘሌዋውያን 24 ስለ ድንኳን አንዳንድ ሕጎች ይናገራል። ከዚያም የስድብ ጉዳይ አለ። ከ 10 ትእዛዛት ውስጥ አንዱ ነበር ፣ ግን በ 10 ቱ ትእዛዛት ውስጥ ያለው ሕግ ሲከሰት ምን መደረግ እንዳለበት አልተናገረም ። እዚህ እግዚአብሔርን ጠየቁ፣ እና የሞት ቅጣት ተወስኗል። የሰው ሕይወት በእግዚአብሔር ዘንድ ውድ አይደለም ማለት አይደለም። ሕያው ሰው በእግዚአብሔር ፊት ለሚሠራው ድርጊት ተጠያቂ ነው። እግዚአብሔር ለሰዎች ያስባል። ለምሳሌ ያህል፣ የሚቀጥለው ክፍል አንድ ባሪያ ቢጎዳ ወይም ቢገደልም እንኳ ባሪያውን ያመጣው ሰው በባሪያው ላይ ያደረገውን መቀበል እንዳለበት ያስተምራቸዋል። ይህ ማለት የባሪያ ባለቤቶች ባሪያዎቻቸውን እንዲጎዱ አልተፈቀደላቸውም ማለት ነው። ሌላም እንዲፈቀድለት አልተፈቀደለትም። እግዚአብሔር መልካሙን ነገር ለማድረግ ይጨነቃል። ይህ ማለት በእግዚአብሔር ነገሮች ላይ ትክክል የሆነውን እና በሰው ነገሮች ላይ ትክክል የሆነውን ማድረግ ማለት ነው ።

ቀን 18 ዘሌዋውያን 25 እና 26

ዘሌዋውያን 25 አንዳንድ የሰንበት ሕጎችን ይገልጻል። በምዕራፍ 23 ላይ የተጠቀሰው የሰንበት ቀን አለ። አሁን ስለ ሰንበት ዓመት እና ስለ ኢየሱስ እንደሚሰሩ ። የሰንበት ዓመት ምድሪቱ ያረፈችበት ዓመት ሙሉ ነበር። ምንም እንኳን አሁንም እንስሳትን እንዲንከባከቡ ቢፈቀድላቸውም ሰብል እንዲዘሩ ወይም እንዲያጭዱ አልተፈቀደላቸውም። በምድሪቱ ላይ ከከባድ የጉልበት ሥራ እረፍት አደረጉ። ማንም ሰው በምድሪቱ ላይ የሚበቅለውን ሁሉ መብላት ይችላል ። በተለይ ለባሪያና ለድሆች ታላቅ ዓመት ነበር። ኢየሱስ ለድሆች የበለጠ

ልዩ ነበር። በየሃምሳኛው ዓመቱ ሙሉ እረፍት ማድረግ ነበረባቸው። የማንንም እና የሁሉንም ሰው ዕዳ ይቅር የሚሉበት በህይወት ዘመን አንድ ጊዜ ብሄራዊ ይቅርታ ጊዜ ነበር። በድህነት ውስጥ የወደቀ ማንኛውም ሰው ቤቱን እና/ወይም መሬቱን ይመልሳል። ባሪያዎች ነፃ ሆነዋል። ድሆች የሚደሰቱበት ጊዜ ነበር። በየትኛውም የዓለም ሀገር እንደዚህ ያለ ሕግ የለም ። የሙሴ ሕግ በውስጡ ብዙ መልካም ነገሮች እንደነበሩ እና ያለን ።

ዘሌዋውያን 26 እስራኤላውያን የሙሴን ሕግ መጠበቅ ወደ በረከት እንደሚመራ እና አለመታዘዝ ወደ እርግማን እንደሚመራ የተነገረው ምዕራፍ ነው። ሰው በሕይወቱ ውስጥ ከሚሆነው ነገር ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ላይ ይችላል፣ ነገር ግን እግዚአብሔር እንዳለ ይናገራል። ምዕራፍ ፡፬ ይናገራል። ከበረከት የበለጠ እርግማን አለ ። የሙሴን ሕግ መጠበቅ ዓላማ እና ጥቅም ነበረው ። በእስራኤል ታሪክ ውስጥ በአጠቃላይ የሙሴን ሕግ በመጠበቅ ረገድ ያን ያህል ጥሩ አልነበሩም። ይህም የእስራኤልን እርግማን እና ስቃይ አስከትሏል። የመጽሐፍ ቅዱስ ነቢያት በኋላ ይህንን መልእክት አንስተው እስራኤላውያን ሕጉን መጠበቅ እና በረከቱን ማግኘት እንደሚያስፈልግ ማሳሰብ ነበረባቸው። እነሱን ለመቅጣት የእግዚአብሔር ፍላጎት አልነበረም፣ ነገር ግን ብዙ ጊዜ የሆነው ይህ ነው።

የዘኁልቀ መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፈ ዘኁልቀ እስራኤል ከግብፅ ከወጣች በኋላ እና ወደ ተስፋይቱ ምድር ከመድረሷ በፊት ያለውን ጊዜ ይሸፍናል። የካምፕ አደረጃጀት አንዳንድ ተግባራዊ ጉዳዮችን ያካትታል። ጉዞው ሁለት ዓመት ብቻ ሊወስድ ይገባል ። ይሁን እንጂ እስራኤል በምድሪቱ ውስጥ ያሉትን ግዙፍ ሰዎች በመፍራት ለማጥቃት ፈቃደኛ አልሆነችም። እግዚአብሔር በግብፃውያን ላይ ያደረገውን አይቶ በእግዚአብሔር ላይ እምነት እንደሌለው የሚያሳይ ምልክት ነበር! እግዚአብሔር እስራኤላውያንን ወደ ምድረ በዳ መለሰላቸው፤ ለተጨማሪ 38 ዓመታት ዘላኖች ሆኑ። የማያምነው ትውልድ በምድረ በዳ ሞተ።

ቁጥሮች የእስራኤላውያንን ቁጥር ይመለከታሉ። መጀመሪያ ላይ የእያንዳንዳቸው 12 ነገዶች ቁጥር እና እንደገና ወደ መጨረሻው አለን። በአጠቃላይ ቁጥሮች ላይ ትንሽ ለውጥ አልነበረም፣ ይህም የህዝብ ቁጥር መጨመር በምድረ በዳ መቆሙን ያሳያል። ምክንያቱ በእግዚአብሔር ላይ ያለማቋረጥ አመፅ እና ከዚያ በኋላ በእግዚአብሔር ቅጣት ነው። ትክክለኛዎቹ ቁጥሮች እግዚአብሔር እያንዳንዱን የሕዝቡን አባላት እንደሚያውቅ እና ሁሉም ለእርሱ አስፈላጊ እንደሆኑ አመለካኝ ናቸው። ነገር ግን የእግዚአብሔር ሕዝብ ለመሆን ከፈለጉ በእግዚአብሔር ማመን አለባቸው።

ቀን 19 - ዘኁልቀ 6 እና 10

ዘኁልቀ 6 የናዝራዊውን ሕግ ይገልጻል። ይህ ማንኛውም እስራኤላዊ እግዚአብሔርን ለማገልገል እና ወደ እርሱ ለመቅረብ የበለጠ ለመስራት ስለፈለገ ሊወስደው የሚችለው ስእለት ነው። በመሣፍንት ዘመን ሳምሶን ናዝራዊ ነበር። እንደ ናዝራዊ የአገልግሎት ርዝመት የሚለካው በፀጉር ርዝመት ነው። ናዝራዊው ከወይኑ ምንም ነገር እንዳይበላና እንዳይጠጣ እና አስከሬን እንዳይነካ ቆርጦ ነበር። ናዝራዊ ከሕይወት (ከሞት ሳይሆን) እና ከቅዱስ ጋር የተቆራኘ ነበር። እነዚህ ወደ እግዚአብሔር መቅረብ የሚችሉት በረከቶች ናቸው። ምዕራፍ የሚያበቃው በታዋቂው የክህነት በረከት ነው። ሕዝቡ ታማኝ ከሆነ የክህነት በረከት ጠቃሚ ነው፣ ነገር ግን ካመፁ አይደለም።

ዘኁልቀ 10 ካህናቱ በሚነፉት ድንኳን ላይ ሁለቱን የብር መለኮቶች ይመዘግባል። መቼ እና ለምን እንደተነፈሱ ይመዘግባል። እነዚህ በጣም ከተለመዱት የብግ ቀንድ (ሾፋር) የተለዩ ነበሩ። መለኮት ጩኸት የአምልኮ አስፈላጊ አካል ሆነ። እነሱን ለመንፋት አንዱ ምክንያት የእስራኤል ሰፈር ሲንቀሳቀስ ነው። ከዘፀአት 19 ጀምሮ በሲና ተራራ

ግርጌ ይኖሩ ነበር። አሁን መሄድ ነበረባቸው። 12ቱ ጎሳዎችና ካህናት የሚገቡበት የሰልፍ ቅደም ተከተል ታዝዟል። የእግዚአብሔር ክብር ከፈታቸው እና ከእነሱ ጋር እንዲሄድ በትክክለኛው መንገድ መንቀሳቀሳቸው አስፈላጊ ነበር።

ቀን 20 ዘኁ 11 እና 12

እስራኤል ከሲና ተራራ ለመጀመሪያ ጊዜ የወሰደው የሦስት ቀን ጉዞ ነበር (ዘኁ 10 33) ። ለሦስት ቀናት ያለማቋረጥ የተጓዙ ይመስላል። ሕዝቡ በዘኁ 11 1 ላይ ስለ ችግራቸው ቅሬታ ያቀረቡበትን ምክንያት ያብራራል። በእነርሱም ጊዜ እግዚአብሔር በእሳት ቀጣቸው። ይህ የምድረ በዳውን ጉዞ ምሳሌ አስቀምጧል። መከራ ሲደርስባቸው ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ቅሬታ አቅርበዋል፤ ከዚያም ቅጣት ይደርስባቸዋል። ስለ ምግብ ቅሬታ ሲያቀርቡ እንደገና ተከሰተ። ከዘጸአት 16 ጀምሮ ተአምራዊ የመና አቅርቦት ሲቀበሉ ነበር፤ ነገር ግን ይህ ተአምራዊ ምግብ በቂ አልነበረም። ማጉረምረማቸው በጣም መጥፎ ከመሆኑ የተነሳ ሙሴ መሞት ፈለገ! እግዚአብሔር መንፈሱን ለ70 ሽማግሌዎች በመስጠት ከሙሴ ላይ ሸክሙን ወሰደ። የፈለጉትን ሥጋም ሰጣቸው፤ ከዚያም ደግሞ መቅሰፍት ሰጣቸው። የእግዚአብሔር ሕዝቦች በእግዚአብሔር ላይ እምነት እንዲኖራቸው እና በእግዚአብሔር ላይ መታመን አለባቸው ፣ ምንም እንኳን በእምነታቸው ምክንያት መቸገር ቢያጋጥማቸውም ።

ዘኁ 12 ሙሴ ያጋጠመውን ሌላ ቅሬታ ይገልጻል። በዚህ ጊዜ ከገዛ ወንድሙ እና ከእህቱ ነበር ። እነርሱም ሙሴን አመራር ተቃወሙ፤ እግዚአብሔርም ከዚህ ቀደም ከእነርሱ ጋር ተነጋገራቸው፤ ስለዚህም እነሱም አስፈላጊ ነበሩ። እግዚአብሔር ከሙሴ ጋር ስላለው ግንኙነት አንድ አስፈላጊ ነገር ይነግረናል። እግዚአብሔር ከሙሴ ጋር ቀጥተኛ ግንኙነት ነበረው። ይህ እግዚአብሔር በተዘዋዋሪ በሕልምና በራእይነት ከተናገራቸው ሌሎች ነቢያት የተለየ ነው። ሚሪያም በሥጋ ደዌ ተቀጣች። አሮን ሊቀ ካህናት ስለነበረ አልተቀጣም። ከዚያም የሊቀ ካህናቱን ሥራ መሥራት እና ለማርያም ምህረት ለመለመን ነበረበት። መሐሪም እግዚአብሔር ይቅር አለላት። እግዚአብሔር ሕዝቡን የፈጠረው የተወሰኑ መሪዎች እንዲኖራቸው እና ህዝቡ ይህንን መቀበል ነበረበት።

ቀን 21 ዘኁ 13 እና 14

ዘሀ 13 እስራኤልም ለአብርሃም ቃል የተሰጠለት ምድር ዳርቻ ደረሰ። ወደ እሱ ለመግባት ለመዘጋጀት ጊዜው አሁን ነበር ። ምድሪቱን ለመቃኘት አስራ ሁለት ሰላዮች ተልከዋል። ያዩት ነገር ብዙ የተትረፈረፈ ምድር ነበረች። በበረሃ ውስጥ ካሳላፍት ጊዜ ጋር ሲነጻጸር, ይህ ድንቅ ታይቶ መሆን አለበት. ይሁን እንጂ መሬቱ በውስጡ የሚኖሩ ግዙፍ ሰዎች እንዳሉትም ደርሰውበታል. ግብፅን ካሸነፈው አምላክ ጋር እንኳን አስር ሰላዮች እነሱን ለማሸነፍ አቅማቸውን ተጠራጠሩ። ካሌብ አልተጠራጠረም፤ ሕዝቡንም ለማበረታታት ሞከረ።

ዘኁ 14 ሕዝቡ ወደ ተስፋይቱ ምድር መግባት እንደማይችሉ የተጠራጠሩትን 10 ሰላዮች አዳምጠው እንደነበር እናውቃለን። ወደ ግብፅ የሚመልሳቸው መሪ ለማግኘት ተነጋገሩ! ካሌብና ኢያሱ የተባሉ ሁለት ሰላዮች ሕዝቡን ሊያናግሩት ቢሞክሩም አልተሳካላቸውም። እንደ ቀደሙት ቅሬታዎች ሁሉ እግዚአብሔር ደስተኛ አልነበረም። ሙሴ ጣልቃ ገብቶ እግዚአብሔርን ሕዝቡን ይቅር እንዲል ማሳመን ነበረበት። እግዚአብሔር ሰዎችን ይቅር እንዲል ተስማምቷል እንጂ ሰላዮቹን አይደለም። አመጸኞች ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲገቡ እንደማይፈቀድላቸው ገልጿል። ቀሪ ህይወታቸውን በበረሃ ውስጥ ሲንከራተቱ ያሳልፋሉ። ሕዝቡ ስህተታቸውን ሲገነዘቡ አገራቱን ለመውረር ሞከሩ። እግዚአብሔር ግን ከእነርሱ ጋር አልነበረም፤ እነርሱም ተሸነፉ። ትምህርቱ የእግዚአብሔር ሕዝብ እግዚአብሔር የሚናገረውን ማድረግ እና በእርሱ መታመን እንዳለባቸው ነው።

ቀን 22 ዘኁ 16 እና 20

እስራኤላውያን ቀሪ ህይወታቸውን በምድረ በዳ ተቅበዘበዙ። ይህም በዘኁልቀ 16 ላይ በሙሴ አመራር ላይ አዲስ ፈተና አስከትሏል። 4 ዋና ዋና አማጺያን ከሌሎች 250 መሪዎች ጋር ነበሩ። ፈተናውን የመሩት እና በሙሴ ላይ የቆሙት ቆሬ፣ ዳታን እና አቤሮም ነበሩ። እነሱና ቤተሰቦቻቸው በሚታየው መሬት ውስጥ ባለው ጉድጓድ ውስጥ ወደቁ፣ እና መሬቱ እንደገና በላያቸው ላይ ተዘጋ። 250 አማጺ ሽማግሌዎች በእሳት ተቃጥለዋል። እርግጥ ነው፣ ሕዝቡ በእግዚአብሔር ላይ ቅሬታ አቅርበዋል፣ እና ተጨማሪ 14,700 ሰዎች በቸነፈር ሞተዋል። ሦስት የአማጺያን ስብስቦች ወድመዋል። የእግዚአብሔር ሕዝቦች የእግዚአብሔርን መመሪያ መቃወም የለባቸውም እና ማጉረምረም የለባቸውም። አማጺዎች የእግዚአብሔር ሕዝብ አካል ሊሆኑ አይችሉም።

ዘኁልቀ 20 በእስራኤል ላይ ተጨማሪ ችግር እንዳለው ይናገራል። እነርሱም በውኃ በጥቂቱ ሙሴን አገረመረሙት። ምንም እንኳን ቅሬታው ቢኖርም እግዚአብሔር ከድንጋይ በተአምራዊ መንገድ ውኃ ሊሰጣቸው ፈቃደኛ ነበር። ሙሴም ከዓለቱ ጋር ይናገር ነበር። ሙሴ ግን ሁለት ጊዜ ዓለቱን መታ እና ውሃው እንዴት እንደተፈጠረ ለመግለጽ 'እኛ' የሚለውን ቃል ተጠቅሟል። ሁሉንም ነገር ለእግዚአብሔር ከመስጠት ይልቅ የእግዚአብሔርን ክብር በራሱ ላይ ወሰደ። በዚህ ምክንያት ሙሴ ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲገባ አልተፈቀደለትም። ቀደም ሲል ውኃ ለማምረት ዓለት ተመትቶ ነበር (ዘጸአት 17 6) ። የዓለቱ መምታት ከጊዜ በኋላ ኢየሱስን የመምታት ምልክት እንደሆነ ተብራርቷል (1 ቆሮንቶስ 10 4) እና ኢየሱስ ሁለት ጊዜ መምታት አልነበረበትም።

የቀረው ዘኁልቀ 20 ህዝቡ ለሁለተኛ ጊዜ ወደ ተስፋይቱ ምድር ድንበር እስኪደርስ ድረስ ክስተቶችን ይሸፍናል። ከምዕራፍ 17-19 የተከሰቱት ክስተቶች በምድረ በዳ የተንከራተቱባቸውን 38 ዓመታት ይሸፍናሉ፣ እና ስለእነሱ ብዙም የምናውቀው ነገር የለም። ድንበር ላይ ሲደርሱ የአካባቢው ሰዎች መጨነቅ ጀመሩ። እና በጥሩ ምክንያት.

የዘዳግም መጽሐፍ መግቢያ

ዘዳግም ማለት 'ሁለተኛ ሕግ' ማለት ነው። አብዛኛው ወደ ተስፋይቱ ምድር ሊገባ ለሚለው አዲሱ ትውልድ የሕጉን ክስተቶች እንደገና መናገር ነው። ለምሳሌ ያህል፣ አሥርቱን ትእዛዛት መስጠትን የሚናገር ምዕራፍ አለ። ከዚህ ቀደም ያልተሰጡ ብዙ አዳዲስ ህጎችም አሉ። እነዚህ በተለይ በተስፋይቱ ምድር የገጠር ባህል ውስጥ ለመኖር ጠቃሚ የሆኑት ናቸው። እንደ ሙሴ ያለ የወደፊት ነቢይ ስለሚመጣው ህጎችን ያካትታል። እስራኤል ንጉሥ በሌለበት ጊዜ ስለ መንግሥት ሕጎችም አሉ። ይህ የሚያስፈልግበት ጊዜ እንደሚመጣ ጠቁሟል። መጽሐፍ በሙሴ ሞት ይጠናቀቃል። የተስፋይቱን ምድር እንዲያይ ተፈቅዶለታል፤ ነገር ግን ወደ ምድሪቱ እንዲገባ አልተፈቀደለትም። ሕዝቡም አዘኑ፤ ነገር ግን ሌላ ሙሴን የመሰለ ሰው እንደሚመጣ ቃል ገብተዋል።

ቀን 23 ዘዳግም 1 እና 2

ዘዳግም 1 የሚጀምረው ከሲና ተራራ ነው። እዚህ በታው 'ኮሬብ' ተብሎ የሚጠራው ትርጉሙም 'በረሃ' ማለት ሲሆን የሲና ተራራን የያዘውን አጠቃላይ አካባቢ ያመለክታል። እስራኤላውያን በምድረ በዳ 40 ዓመት አሳልፈው የነበሩ ሲሆን አሁን ለአብርሃም ቃል ወደተገባለት ምድር ሊገቡ ነበር። መሬቱ እስከ ኤፍራጥስ ወንዝ ድረስ እንደደረሰ ተገልጿል። በነገሥታት ዳዊት፣ በሰሎሞንና በኢዮርብዓም ዳግማዊ ዘመን ከነበሩት በስተቀር ይህች ምድር ሁሉ ለእስራኤል አልነበረችም። ወደ ተስፋይቱ ምድር ለመግባት ዝግጁ ለመሆን ዋናው ነገር ጥበበኛ መሪዎች መኖራቸው ነበር። እነሱም ሆነ ሰዎቹ የእግዚአብሔር ሕዝብ እንዲሆኑ እና እግዚአብሔር ከእነሱ ጋር ከሆነ የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ ነበረባቸው። እስራኤል ባለፈው ጊዜ እዚህ ደረጃ ላይ ስትደርስ የተከሰተውን ችግር አስታውሰች። እንደገና ተመሳሳይ ስህተት እንዳይፈጽሙ ማድረግ ነበረባቸው።

ዘዳግም 2 ለተለያዩ ሕዝቦች ምድራቸውን የሚሰጣቸው እግዚአብሔር እንደሆነ ይናገራል፤ እስራኤላውያንም ሆኑ ሌሎች ብሔራት። ግዙፍ የሆኑትን አናቃውያንን ይጠቅሳል። በተስፋይቱ ምድር እንደ ዔናቃውያን ያሉ ግዙፍ ሰዎች ነበሩ (ዘኁልቀ 13 31-33) ። ነገር ግን ዋናው ነገር መጠኑ አይደለም - በእግዚአብሔር እቅድ ውስጥ ያለው ነው። እግዚአብሔር በመረጠው ጊዜ ሌሎችን አሕዛብ ተክቷል። እግዚአብሔር እስራኤልን የሐሴቦንን ንጉሥ ሴዎንን እንዲያሸንፍ ረዳው። እግዚአብሔር ማን የት እንደሚኖር ይወስናል።

ቀን 24 ዘዳግም 3 እና 4

በመቀጠልም እስራኤል በዘዳግም 3 የባሰን ንጉሥ የዐግን ሠራዊት ይጋፈጣል። አግ ግዙፍ ነበር። የዐግና የሴዎን ሽንፈቶች እስራኤላውያን ምድሪቱን እንዲወስዱ ግዙፎችን እንዳይፈሩ ያበረታታቸው ነበር። ከእስራኤል ነገዶች ሁለት ተኩል ያህሉ የዐግና የባሰንን ምድር የራሳቸው ግዛት አድርገው ይወስዱ ነበር። እነዚህ የሮቤል ነገዶችና የጋድ ነገዶች የምናሴም ነገድ እኩሌታ ነበሩ። ሙሴም ሕዝቡን ወደ ምድሪቱ የሚመራ አልነበረም። ይህ ኢያሱ የሚባል ሰው መሆን ነበረበት። ኢያሱ ሙሴን በምድረ በዳ ዓመታት ሁሉ ረድቶት ነበር። ከመጀመሪያዎቹ ጥሩ ሰላዮች አንዱ ነበር። ኢያሱ ማለት 'አዳኝ' ማለት ሲሆን የዕብራይስጥ ቃል 'ኢየሱስ' ከሚለው የግሪክ ስም ጋር እኩል ነው። ኢያሱ ከኢየሱስ ጋር ብዙ ተመሳሳይነት አለው ፣ እነሱም እርስዎ ሊመለከቷቸው ይችላሉ ።

ዘዳግም 4 እስራኤላውያን የአምላክን ሕግጋት ማክበር እንዳለባቸው አጥብቆ ይናገራል። እስራኤላውያን ምድሪቱን መውሰድና በእርሷም መቆየት የሚችሉት የአምላክን ሕግጋት በማክበር ብቻ ነው። ይህ ማለት ህጎቹን ለልጆቻቸው ማስተማር ነበረባቸው ማለት ነው። የእግዚአብሔር ሕግ ስለሆነ ሕጉን መጨመር ወይም ከእሱ መውሰድ አልነበረባቸውም። ሙሉ በሙሉ መከተል ነበረባቸው። ይህን ካደረጉ ጥበባቸው በሌሎች ሀገሮች ዘንድ አድናቆት ይኖረዋል። እንደ ሌሎቹ አሕዛብ ጣዖታት አይኖራቸውም። እግዚአብሔር በሚታየው ነገር ሁሉ አይወክልም። መልክ እንደሌለው እንደ ታላቅ እሳት አይቶ። ድምፁንም ከሰማይ ሰሙ። ይህን ያደረገ ሌላ ሀገር የለም። እግዚአብሔር የፈጠረውን ወይም የፈጠረውን ነገር አይፈጥርም።

ቀን 25 ዘዳግም 8 እና 9

ዘዳግም 8 በእስራኤላውያን ላይ የደረሰው ነገር ለምን እንደሆነ ይገልጻል። በምድረ በዳ ጉዞ ላይ ያጋጠሙት ችግሮች ለእግዚአብሔር መታዘዝ ወይም አለመታዘዝ ለማወቅ ፈተና ነበር። ፈተናው እግዚአብሔር በልባቸው ውስጥ ያለውን ነገር እንዲያውቅ ነው። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ያለውን ግንኙነት እንደ አባት ከልጅ ጋር ገልጿል። እንደ አባት ገሥጻቸው። እንደ አባት ምግብና ልብስ ሰጣቸው። በተአምራዊ መንገድ ምግብና ልብስ አቀረበ። ከግብፅ ወደሚሻል ወደሚሻል ውብ ምድር ወሰዳቸው። በምድርም ላይ ርስት ሰጣቸው። በምድረ በዳ እምነት ማጣት መንፈሳዊ አደጋ እንደነበረ ሁሉ፣ ወደ ተስፋይቱ ምድር ሲደርሱ እውን ተመሳሳይ አደጋ ነበር። በምድር ላይ የአላህን ጸጋ ይረሳሉ፤ ነገርንም ሁሉ በነፍሶቻቸው የሠሩ መኾናቸውን ያስባሉ። ሁሉም አማኞች በእምነታቸው ላይ ከችግር ወይም ከብዛት የተነሳ ተመሳሳይ አደጋ አለባቸው።

ዘዳግም 9 ማብራሪያዎችን ይቀጥላል። እስራኤላውያን ጻድቃን ስለነበሩ የተስፋይቱን ምድር አልተሰጣቸውም። አሁን ያሉት ወራሪዎች በጣም ክፉ ስለነበሩ መሬቱ ተሰጣቸው። እንደ መልክ ጼዴቅ ያሉ ሰዎች በምድሪቱ ይኖሩ ነበር፤ አሁን ግን ከዚያ በኋላ አልነበሩም። በእግዚአብሔር ምድር ላይ የነበሩት ክፉ ሰዎች መወገድ ነበረባቸው። ይህ ደግሞ እስራኤላውያን በምድር ላይ ከተቀመጡ በኋላ ክፉ ቢሆኑ አስፈራሪ ነው። የእስራኤል መጥፎ ባህሪ በወርቃማው ጥጃ ክስተት ታይቷል። ዘዳግም እስራኤል የዚህን ጊዜ ክስተቶች እና የአሥርቱ ትእዛዛት የመጀመሪያዎቹ የድንጋይ ጽላቶች እንዴት እንደተሰበሩ ያስታውሳል።

ቀን 26 ዘዳግም 10 እና 11

ዘዳግም 10 የመጀመሪያው ስብሰባ ከተሰበረ በኋላ የ 10 ቱ ትእዛዛት የድንጋይ ጽላቶች እንዴት እንደተሠሩ እስራኤላውያን ያስታውሳል። ጽላቶቹ ታቦት በሚባል የእንጨት ሳጥን ውስጥ ተቀምጠዋል። በድንጋይ የተጻፉና በታቦቱ ውስጥ የተቀመጡት ትእዛዛት እነዚህ ብቻ ነበሩ። በአጠቃላይ በሙሴ ሕግ ውስጥ ወደ 600 የሚጠጉ ትእዛዛት አሉ። ከእነዚህ ውስጥ ግማሽ ያህሉ ቀደም ሲል የተሰጡት ድግግሞሾች ናቸው ስለዚህም ከ300 በላይ ትዕዛዞች ብቻ ነበሩ። እግዚአብሔር ሕዝቡ ሕጎችን እንዲያውቁና እንዲታዘዙ ይፈልጋል። ይህ ደግሞ ማንኛውም መንግስት ህዝቡ የራሱን ህግ እንዲያከብር ይፈልጋል። ሰዎች በእውነት የእግዚአብሔር መሆናቸውን ማሳየት የሚችሉት ለሕጎች መገዛት ብቻ ነው። እግዚአብሔር አባቶቻቸውን ከፍቅር የተነሣ መረጣቸው፤ ለዚህም ነው እስራኤል የእግዚአብሔር የሆነው።

ዘዳግም 11 እግዚአብሔር በግብፅና በምድረ በዳ ያደረጋቸውን ተአምራት ያስታውሳል። ይህንን ማስታወስ እና ትዝታው እንዳይረሳ ማረጋገጥ ነበረባቸው። የእግዚአብሔር ቃል በልባቸው ውስጥ እና ሁል ጊዜ በዓይኖቻቸው ፊት መሆን አለበት ። በሚያደርጉት ነገር ሁሉ እና ወደ ንብረታቸው ሲገቡ ወይም ሲወጡ ስለእነሱ ማሰብ ነበረባቸው። ስለእነሱ ከቤተሰቦቻቸው ጋር መነጋገር ነበረባቸው። የእግዚአብሔርን ትእዛዛት በመጠበቅ ለእግዚአብሔር ያላቸውን ፍቅር ያሳያሉ። በዚህ መንገድ እግዚአብሔር በተስፋይቱ ምድር በዝናብና በመከር ይባርካቸዋል። ነገር ግን እግዚአብሔር መታዘዝን እንደሚባርክ ሁሉ አለመታዘዝንም ሊረግም ይችላል። በምድረ በዳ ጉዞ ወቅት ይህንን ተሞክሮ አግኝተዋል ።

ቀን 27 ዘዳግም 17 እና 34

ዘዳግም 17 ስለ ንጉሥ ሕግጋት ስለሚያስተምር ትኩረት ሰጥቶናል። የእስራኤል ሕዝብ ያለ ንጉሥ ተቋቋመ። እዚህ ግን ሕጉ የሚናገረው ንጉሥ ስላለበት ጊዜ ነው። ህጉ በጥንቃቄ የተጻፈ ነው። ። ሲሉ ይጠይቃሉ። በኋላ ላይ በታሪካቸው የተከሰተው ይህ ነው። ንጉሥ ጠየቁ። በዚያን ጊዜ እግዚአብሔር አንዱን ሊሰጣቸው መረጠ። አንድ ንጉሥ ሊጠብቃቸው የሚገቡ ሕጎች አሉ። ንጉሡ የእግዚአብሔርን ሕግ መጻፍ እና ከዚያም በየቀኑ ማንበብ እንዳለበት እናስተውላለን። መጽሐፍ ቅዱስን በየቀኑ ካነብን እንደ እስራኤል ንጉሥ እንኖራለን ማለት ነው! ምዕራፍ የሕግ ስርዓቱን ይገልጻል። ንጉሡ በሥልጣናቸው ምክንያት የሕግ ሥርዓቱ መሪ ይሆናሉ። በንጉሡና በሊቀ ካህናቱ መካከል በፍትህ ጉዳዮች ላይ ግጭት ሊፈጠር ይችላል።

የዘዳግም ምዕራፍ 34 የመጨረሻውን ምዕራፍ 34 እናነባለን ፣ ምክንያቱም በሙሴ ላይ ምን እንደደረሰ ማወቅ አለብን ። ሙሴ ሕዝቡን በምድረ በዳ ለ40 ዓመታት መርቷል። አሁንም መሪነቱን ወደ ኢየሱስ አሳልፎ ሰጠ። ሙሴ ተራራ ላይ ወጥቶ የተስፋይቱን ምድር አየ፤ ከዚያም ሞተ። እግዚአብሔር የሰጠውን ሥራ አከናውኗል። ኢየሱስ ነቢይ ነበር፤ ነገር ግን እንደ ሙሴ ከእግዚአብሔር ጋር ፊት ለፊት ግንኙነት አልነበረውም። ኢየሱስ እግዚአብሔር እንዲሠራ የፈለገውን ሥራ እንዲሠራ እግዚአብሔር ኢየሱስን ባረከው። በኢየሱስ መጽሐፍ ውስጥ ስለ ኢየሱስ የበለጠ እንማራለን ። ከዚያን ጊዜ በፊት በጥንት ይኖር ስለነበረው ኢየሱስ ስለሚባል ሰው እንማራለን።

የኢየሱስ መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፍ ቅዱስ ለሰው ልጆች አንዳንድ የማይመቹ እና ፈታኝ ጉዳዮችን ይመለከታል። ይህ የማይታመን መከራ የሚታገስ ጻድቅ ሰው ታሪክ ነው። ምንም እንኳን ሁሉም ነገር ቢኖርም ጻድቅ ሆኖ ይቆያል። ሚስቱ እና ጓደኞቹ በእነዚህ ጨለማ ጊዜያት ወድቀዋል። 'ጓደኞቹ' ሊያጽናኑት መጥተው ኢየሱስ መጥፎ ታጢአተኛ ነው ብለው ደምድመዋል። ኢየሱስ በዚህ መደምደሚያ በእጅጉ አይስማማም።

ኢሱስ ማክራውን ጠላ፤ ስለ እግዚአብሔርም ፍትሕ ከሰውና ከእግዚአብሔር ጋር ይከራከር ነበር። ማንኛውም ጻድቅ ሰው የሚጠይቃቸውን ጥያቄዎች ጠየቀ። ጻድቃን ለምን ማክራ አለባቸው? የኢሱስ ማጽሐፍ ግልጽ መልስ አይሰጥም። አንባቢው እግዚአብሔር የሰውን የመጨረሻውን ጥቅም በአእምሮው እንዳለው እንዲያውቅ ያደርገዋል። ኢሱስ በአምላክ ላይ ሲነቅፍ በግልጽ ቢናገርም ኢሱስ ጻድቅ ሰው እንደሆነ ተፈረደበታል። እግዚአብሔር ኢሱስን የራሱ ጥበብ ኢሱስ ሊያየው ከሚችለው በላይ እንደሆነ እና ኢሱስ እግዚአብሔርን መተቸቱ ስህተት እንደነበረ እንዲረዳው ይመራዋል። ኢሱስ ይቅርታ ጠየቀ፤ እግዚአብሔርም ይህን ለኢሱስ ተቀበለው። እግዚአብሔር ኢሱስን ባረከው፤ በመጨረሻም ከመጀመሪያው የበለጠ እንዲኖረው። ኢሱስ ጻድቅ ሰው ሆኖ "ወዳጆቹን" ይቅር እንዲላቸው ጸለየ። እንደ ጻድቅ ሰው እየተሰቃየን ከሆነ፤ እግዚአብሔር የመጨረሻውን መልካም ነገር በአእምሮአችን እንዳለው መረዳት አለብን። ጻድቃን በመከራ ጊዜ ውስጥ ሊኖር ይችላል፤ አላህ ግን ለጻድቃን መልካም ነገር ሊያደርግ ዕቅድ አለው።

ቀን 28 ኢሱስ 1 እና 2

በመጽሐፈ ኢሱስ የተጻፈው ክስተት በዔሳው ባለቤትነት በነበረው በኤድምያስ አካባቢ ሳይሆን አይቀርም። መቼ እንደተጻፈ ግልጽ ጊዜ የለንም ፣ ግን ቀደም ብሎ ነው ተብሎ ይታሰብ ነበር ፣ ምናልባትም በፔንታኮስ ዘመን ። ኢሱስን እንደ ጻድቅ እና ሀብታም ሰው ተወደደ። በእግዚአብሔር ፊት አንድ ተመልካች ኢሱስ በእውነት ጻድቅ ስለመሆኑ ጠየቀ። ኢሱስ እግዚአብሔርን የሚወደው እግዚአብሔር ሀብቱን ስለሰጠው ብቻ እንደሆነ ሐሳብ አቀረበ። ኢሱስ ሀብቱ ባይኖረው ኖሮ ጻድቅ ይሆን ነበር? እግዚአብሔር ይህ ጠላት ምን እንደሚሆን ለማየት የኢሱስን ሀብት እንዲወስድ ፈቀደ። «ሰይጣን» የሚለው ቃል ጠላት ማለት ነው፤ እሱን እንደ ጠላት መተርጎም የበለጠ ጠቃሚ ነው። ኢሱስ ሀብቱ ቢወሰድም ጻድቅ ሆኖ ቆይቷል። እግዚአብሔር ሕይወቱን ቀላል ስላደረገው ጽድቁ አልነበረም። እርሱ በእውነት ጻድቅ ነበር።

በኢሱስ 2 ላይ፣ ጠላቱ አሁንም የኢሱስ ጻድቅ እግዚአብሔር በባረከው መንገድ ላይ የተመሰረተ እንደሆነ ያምን ነበር። ኢሱስ ጤንነቱ ቢጠፋም ጻድቅ ሆኖ መቆየቱን ለማወቅ ፈለገ። ኢሱስ ሐሰተኛ ጻድቅ ሰው መሆኑን ለማወቅ ፈልጎ ነበር። እግዚአብሔር ጠላቱ ጤንነቱን እንዲወስድ ፈቀደ፤ ኢሱስም ከራስ እስከ እግሩ በእባጭ ወይም እንደ ሥጋ ደዌ ያለ ነገር ተሰቃየ። የኢሱስ ወዳጆች ባዩት ጊዜ ደነገጡና ሰባት ቀን ዝም አሉ። ኢሱስ በቀላሉ ሊታወቅ ወደማይችል ነገር ተቀንሷል። ሁሉም ሰው ስቃይን አይቷል። ኢሱስ አሁንም ለእግዚአብሔር ተስፋ አልቆረጠም። ኢሱስ በእውነት ጻድቅ ነበር።

ቀን 29 ኢሱስ 3 እና 4

በኢሱስ 3 ላይ ኢሱስ የራሱን ሕይወት ረገመ። አሁን የተረገመ ሕይወት እየኖረ ነበር እናም የተወለደበትን ቀን ረገመ። ከዚህ የተረገመ ሕይወት ይልቅ ሞትን ፈለገ። ጮኸና ለምን እንዲኖር እና እንዲሰቃይ እንደተፈቀደለት ጠየቀ። ኢሱስ እንደ ብዙ ሰዎች በመክራው ውስጥ 'ለምን' የሚለውን ጥያቄ ይጠይቃል። አብዛኛው የቀረው የኢሱስ ማጽሐፍ ነጥቡን ይከራከራል።

ኢሱስ ቅሬታውን ከጨረሰ በኋላ ከሦስቱ ጓደኞቹ አንዱ ተናገረ። ኢሱስ 4 የጓደኞቹ ንግግሮች የመጀመሪያ ክፍል ነው። ጓደኛው ኢሱስን 'ለምን?' ለሚለው ጥያቄ መልስ ለመስጠት ሞከረ። ጓደኛው ግን የሚያጽናና ቃላትን አይሰጥም። የእሱ አመክንዮ ዋናው አካል ሰዎች ንፁህ ከሆኑ አይሰቃዩም የሚል ነው። ይህ አመክንዮ በሦስቱ ጓደኞች ያቀረቡት ክርክር ሁሉ መሰረት ይሆናል። ኤሊፋዝ ስለ እግዚአብሔር ራዕይ እንዳለው ስለተናገረ የእግዚአብሔር ግንዛቤ እንዳለው ተናግሯል። ኢሱስ እግዚአብሔር የሚያስበውን ስለሚያውቅ እሱን ማዳመጥ እንዳለበት ተናግሯል። ይህ አስተሳሰብ የሐሰት የሰው ልጅ አስተሳሰብ መሆኑን ከምናውቀው ነገር እናውቃለን።

ቀን 30 ኢዮብ 5 እና 29

ኢዮብ 5 የኤልፋዝን የመጀመሪያ ንግግር ይቀጥላል። የእሱ አስተያየት ኢዮብ አንድ ስህተት እንደሰራ መገመቱን ቀጥሏል። ኤሊፋዝም ብዙ እውነት የሆኑ ነገሮችን ተናግሯል። እግዚአብሔር ብዙ ድንቅ ነገሮችን ስለሚያደርግ ተጎጂው ሁል ጊዜ ለእርዳታ ወደ እግዚአብሔር መመለስ አለበት። እግዚአብሔር ሰዎችን ይቀጥታል እናም እግዚአብሔር ሲያደርግ ከችግሮቻቸው ሁሉ ሊያድናቸው ይችላል። ኤሊፋዝ ኢዮብ ምንም ስህተት እንደሠራ የሚያሳይ ምንም ማስረጃ የለውም፤ እናም ዝም ብሎ ይገምታል። በክርክራቸው ውስጥ ዋነኛው ችግር ይህ ነው። ሦስቱም ወዳጆች ሊረዱት ወደ ኢዮብ መጥተው ነበር፤ አሁን ግን ሊያረጋግጡት በማይችሉት ወንጀል ይከሱት ነበር። ኢዮብ እና ዳደሮቻቸው እርስ በርሳቸው መልስ ሲሰጡ ዳደሮቹ እየጠነከሩ ይሄዳሉ። ኢዮብ ከእርዳታቸው የበለጠ ተስፋ ይቆርጣል።

ንግግሮቹ በሚቀጥሉበት ጊዜ ኢዮብ እንዴት እንደኖረ እና በጽድቁ ለምን እንደሚተማመን ለመግለጽ ተገደደ። ኢዮብ 29 ለድሆች ወይም ለሚሰቃዩ ወይም ለሚሞቱ ሰዎች እንክብካቤ እና አሳቢነት ያለው አምላካዊ ሰው የሚያሳይ ደስ የሚል መግለጫ ነው። ዳደሮቹ ኢዮብ ሌሎች ሰዎችን እንደሚይዝ አድርገው ቢይዙት ኖሮ! ይህ ምዕራፍ አምላካዊ ሰዎች እንዴት እንደሚወዱ የሚያሳይ ምሳሌ ነው። ኢዮብን መውደድን መርዳት አትችልም!

ቀን 31 ኢዮብ 31 እና 38

በኢዮብ 31 ላይ ኢዮብ እንዴት እንደኖረ በድጋሚ ገልጿል። የዓይኖቹን ምሾት ተቆጣጠረ። ሌሎች ሴቶችን አልመኘም። ከውሸት ራቀ። በፍትህ እርምጃ ወስኗል። ድሆችን፣ መበለቶችን እና ወላጅ አልባ ሴቶችን ረድቷል። የተራቡትን እና ቅዝቃዜዎችን ረድቷል። በገንዘብ ሳይሆን በእግዚአብሔር ታምኗል። ጠላቱ ሲወድቅ አልተደሰተም። ምላሱን ተቆጣጠረ። ለተጓዥ አልጋ ሰጠው። የራሱን ኃጢአት አልደበቀም። በዚህ ሁሉ ውስጥ ኢዮብ እንደገለጸው ባያደርግ ኖሮ በራሱ ላይ እርግጥን ይፈልጋል። ይህ አደገኛ አካሄድ ነበር፤ ነገር ግን ኢዮብ በጽድቁ ይተማመን ነበር። በዚያን ጊዜ ኢዮብ ንግግሩን ያበቃል።

ወደ ኢዮብ 38 እንሸጋገራለን፣ እዚያም እግዚአብሔር ኢዮብን በቀጥታ ተናግሯል። በቀደመው ክርክር አውሎ ነፋስ ተነስቷል። እግዚአብሔር አሁን በሚናገረው ነገር ላይ በመመስረት፣ አውሎ ነፋሱ ከእግዚአብሔር የመጣ መሆኑን ማየት እንችላለን። አውሎ ነፋሱ የእግዚአብሔርን ኃይል ያሳያል። እግዚአብሔር ሲናገር አንድ ሰው ጥበቡን እንደጠራጠረ አስተውሏል። ዐውደ-ጽሑፍ እንደሚያመለክተው ይህ ኢዮብ ነው። እግዚአብሔር ጥበቡን ይገልጻል። እግዚአብሔር የፍጥረት ዘመንን ሁሉ ይሠራል። እግዚአብሔር 'ይህን ሁሉ በጥበቤ ሠርቻለሁ፤ ታዲያ ጥበቤን ለምን ትጠይቃለህ? ሰዎች ሊያስቡበት የሚገባው ነጥብ ነው።

ቀን 32 ኢዮብ 39 እና 40

እግዚአብሔር ስለ ፍጥረት ሥራዎቹ በኢዮብ 39 ላይ መግለጹን ቀጥሏል። በኢዮብ 38 ላይ በዋነኝነት የምናነበው እግዚአብሔር ስለፈጠረው ግዑዝ ዓለም ነው። በምዕራፍ 39 ላይ እግዚአብሔር የፈጠረውን የተፈጥሮ ዓለም ይገልጻል። እግዚአብሔር በእንስሳት ላይ ባደረገው ሥጋዊ ንድፍ ላይ አያተኩርም። እንስሳት በሚያስቡበት እና በሚያደርጉበት መንገድ ላይ ያተኩራል። በሌላ አነጋገር እግዚአብሔር ለእንስሳት በሰጣቸው ጥበብ ላይ አተኩሯል። ከሞኝ ሰጎን እስከ ደፋር ፈረስ ድረስ እግዚአብሔር ሁሉንም የሕይወት ጥበብን ሰጠ። ይህ ማለት እግዚአብሔር ይህን ሁሉ ለማድረግ በቂ ጥበብኛ ከሆነ በእርግጥ እግዚአብሔር የሰውን ጉዳይ ለመምራት በቂ ጥበብኛ ነው! ሰው ስለዚህ ጉዳይ ማሰብ አለበት።

በምዕራፍ 40 ላይ እግዚአብሔር ቆም አለ። " ብሎ የሚጠይቀውን ሰው እንዲናገር ጠየቀው። ኢዮብ ተናገረ። ኢዮብ የአምላክን ንግግር በትክክል ተቀብሏል። ከፈጣሪ ጋር ለመነጋገር ብቁ አልነበረም። ከዚያም እግዚአብሔር

ኢዮብን የፍትህ ጥያቄ አቀረበው። ኢዮብ ራሱን ለማጽደቅ የአምላክን ፍትህ ይቃወማል? እግዚአብሔር የታላቅነቱን ገጽታዎች ይገልጻል። አላህ ትዕቢተኞችን ያወርዳል። ኢዮብ 40 'ቤሄሞት' ተብሎ የሚጠራውን አውሬ ይናገራል። ይህ የዕብራይስጥ ቃል የአውሬ የተለመደ ስም ነው። እንስሳው ምንም ይሁን ምን እግዚአብሔር ኢዮብን መቆጣጠር ይችል እንደሆነ ጠየቀው። እግዚአብሔር እንደሚችል ይናገራል። ይህ የሰው ልጅ ውስንነት እና የእግዚአብሔር ታላቅነት ሌላ ምሳሌ ነው።

ቀን 33 ኢዮብ 41 እና 42

ኢዮብ 41 የሌዋታን መግለጫ ነው። ሌዋታን በሌላ በታ ተጠቅሷል እና ትልቅ የባህር ፍጡር እንደሆነ ግልጽ ነው. መግለጫው እንግዳ ነው። አውሬው መናገር እና እሳት መተንፈስ ይችላል። በፍጥረት ውስጥ እንደዚህ ያለ እንስሳ ፣ ያለፈውም ሆነ አሁን ያለ ምንም ነገር የለም። ይህንን ፍጡር ለመመልከት የተሻለው መንገድ የሌላ ነገር ምልክት አድርጎ ማየት ነው. በመጨረሻ ፍጡሩ 'የኩራት ንጉስ' እንደሆነ ተነግሮናል። ይህ ወደ ሰው ይወስደናል. የሰው ምላስ እንደ እሳት ነው (ያዕቆብ 3 6) ። አውሬው ሰው እንደሚናገር ይናገራል። አውሬው ልቡ ደንዳና እንደ ሰው ኩራት አንገት ደንዳና ነው። ይህ ማለት አውሬውን የኩሩ ሰዎች ማህበረሰብ ውክልና አድርገን ልንረዳው እንችላለን ማለት ነው። እግዚአብሔር የቀረውን ፍጥረት ሊቆጣጠር እንደሚችል ሁሉ የሰውን ኩሩ ማህበረሰብ ሊቆጣጠር ይችላል።

ኢዮብም ስለ ትዕቢተኞች እግዚአብሔር የተናገረውን ቃል መለሰ። በኢዮብ 42 ላይ ኢዮብ ነገሮችን በትክክል እንዳልተረዳ አምኖ ንስሐ ገባ። ኢዮብ በአምላክ ፊት ትክክል እንዲሆን ይህ በቂ ነው። ነገር ግን እግዚአብሔር 'ሦስቱን ወዳጆች' በሐሰት ንግግር እና ሞኝነት ይከሰዳል። ስለ ኃጢአታቸው መሥዋዕት ማቅረብ አለባቸው። እነርሱም ስለ እነርሱ እንዲጸልዩላቸው በኢዮብ እንዲተማመኑ መደረጉ ተገቢ ነበር። የጻድቃን ጸሎት ብዙ ነገር ታገኛለች፤ የሰነፍ ጸሎት ግን አያገኝም። ኢዮብም ስለ እነርሱ ጸለየ። ኢዮብም ከመጀመሪያው ይልቅ በመጨረሻው በበለጠ ተባር኷ል። ታሪኩን ወደ ኋላ መለስ ብለን ስንመለከት እግዚአብሔር ጻድቁን ኢዮብ ሊባርክ እንደፈለገ እናያለን። እግዚአብሔር ሦስቱ ወዳጆች ሞኝነት ቢኖራቸውም እንዲመለሱ ፈለገ። እግዚአብሔር እኛን ጨምሮ ለሁሉም ሰው መልካሙን ይፈልጋል እና ይፈልጋል ። ሰው በማንኛውም ሁኔታ በእግዚአብሔር መታመን አለበት ። አላህ የሚሠራውን ሁሉ ያውቃል።

የኢያሱ መጽሐፍ መግቢያ

የዘዳግም መጽሐፍ በከነዓን ምድር ዳርቻ ላይ እስራኤል ጋር ያበቃል። ይህች ምድር ለአብርሃምና ለይስሐቅና ለያዕቆብ ቃል የገባለች ናት። ሙሴም ከግብፅ አወጣቸው፤ ነገር ግን እግዚአብሔር ወደ ተስፋይቱ ምድር ሊመራቸው አልነበረም። ኢያሱ ይህን እንዲያደርግ የተሾመ መሪ ነበር። መጽሐፈ ኢያሱ ወደ ምድሪቱ ለመሸገር ዝግጅቶችን እና ምድሪቱን ድል ለማሸነፍ የሚደረገውን ዝግጅት ይሸፍናል። ምድሪቱ በ12ቱ የእስራኤል ነገዶች መካከል ተከፋፍሏል፤ ነገዶቹም በራሳቸው ግዛት ሰፈሩ። ኢያሱ በሕይወት ዘመኑ መጨረሻ ከኢያሱ የሚረከብ መሪ አልነበረም። የእስራኤል ሕዝብ ንጉሥ አልነበረውም። ሊቀ ካህናቱ በጣም አስፈላጊ ሰው ነበር። ሀገሪቱ በእውነት ቲኦክራሲያዊ ነበረች - ማለትም እግዚአብሔር አጠቃላይ መሪያቸው ነበር። የጎሳዎችና የከተሞች ሽማግሌዎች በክህነት በመደገፍ የአካባቢውን የፍትህ ጉዳዮች ይመለከቱ ነበር። በኢያሱ መጽሐፍ መጨረሻ ላይ ኢያሱ መሪዎቹን ጠርቶ ታማኝ እንዲሆኑ አስጠነቀቃቸው። እነርሱም በታማኝነት መለሱ፤ ይህን ለማድረግ በእግዚአብሔር ፊት ቃል ኪዳን ገቡ። መጽሐፉ የሚያበቃው በኢያሱ ሞት እና አሁን ባለው ሊቀ ካህናት ሞት ነው።

ቀን 34 ኢ.ያ.ሱ 1 እና 3

ኢ.ያ.ሱ 1 ዘዳግም ባበቃበት ቀጠለ። እግዚአብሔር ኢ.ያ.ሱን እስራኤልን ዮርዳኖስን ተሻግሮ ከምሥራቅ ወደ ተስፋይቱ ምድር እንዲገባ ነገረው። ኢ.ያ.ሱ ሁል ጊዜ ከኢ.ያ.ሱ ጋር እንደሚሆን አረጋግጦለታል እናም ኢ.ያ.ሱን አበረታታው። እግዚአብሔር ለኢ.ያ.ሱ የሰጠው ምክር ድልን ለማረጋገጥ ወታደራዊ ምክር ሳይሆን ድልን ለማረጋገጥ መንፈሳዊ ምክር ነበር። እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር እንዲሆን የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ ነበረባቸው። ይህንን ማድረግ የሚችሉት በየቀኑ የአምላክን ቃል በማንበብና ስለእሱ በማሰብ ነው። መንፈሳዊ ድል ለማግኘት እንድንችል ይህንን ምክር እራሳችን መውሰድ እንችላለን። ሕዝቡም ኢ.ያ.ሱንም አበረታቱት። በዮርዳኖስ ወንዝ ምዕራባዊ ዳርቻ መሬት የነበራቸው ሁለት ተኩል ነገዶች ድጋፋቸውን በግልፅ አሳይተዋል። ምዕራፍ የተከናወነው በአይሁድ ሃይማኖታዊ አዲስ ዓመት ወቅት ፣ ከፋሲካ በፊት መሆኑን ማወቅ እንችላለን።

ኢ.ያ.ሱ ረዓብ የተባለች ዝሙት አዳሪ ሁለት ሰላዮችን ወደ ምድሪቱ ላከ። ይህንን ታሪክ ቀደም ሲል በምዕራፍ 2 ላይ አንብባለን። አሁን በምዕራፍ 3 ላይ ወደ ዮርዳኖስ ወንዝ መሻገሪያ እንሄዳለን። ሕዝቡ ለሦስት ቀናት ራሳቸውን ማዘጋጀት ነበረባቸው። ከዚያም የቃል ኪዳኑ ታቦት፣ የወርቁ ሣጥን ዕቃ፣ አሥርቱ ትእዛዛት፣ ካህናቱ ወደ ዮርዳኖስ ወንዝ ይወስዱት ነበር። በዚያን ጊዜ የወንዙ ፍሰት ይቆማል፣ ይህም የወንዙን ወለል በደረቅ መሬት ላይ እንዲያቋርጡ ያስችላቸዋል። እስራኤላውያን ከግብፅ በወጣችበት ጊዜ ቀይ ባሕርን መሻገሩን ያስታውሰናል። በከነዓን ምድር ለሚኖሩ ከነዓናውያን የግብፅን ሠራዊት ያጠፋው አምላክ አሁንም ከዚህ ሕዝብ ጋር እንዳለ ማሳሰቢያ ነበር። ከነዓናውያን ይህን እንደተረዱት ረዓብ ተናግሯል።

ቀን 35 ኢ.ያ.ሱ 4 እና 5

ኢ.ያ.ሱ 4 የወንዙ መጠን ከፍ ባለበት ወቅት የዮርዳኖስን ወንዝ ተአምራዊ መሻገሩን ይገልጻል። ይህ ክስተት በእስራኤል መታወስ ነበረባቸው። ከዮርዳኖስም አሥራ ሁለት ድንጋዮች አውጥተው ወደ ሰፈሩ አኖሩ። መጪውት ውልድ አልተከሰተም ማለት እንዳይችል የዚህን ክስተት ቋሚ ማሳሰቢያ ነበሩ። እስራኤል ያለፈውን ጊዜ ማስታወስ ነበረባት፣ ሌሎችም አሕዛብ እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ያደረገውን ማስታወስ ነበረባቸው። የፋሲካ በዓል ከግብፅ የሚወጡበትን ክስተቶች የሚያስታውስ ሲሆን ይህም ወደ ተስፋይቱ ምድር መምጣታቸውን የሚያስታውስ ነበር። በመጀመሪያው ወር በአሥረኛው ቀን እስራኤል ወደ ምድሪቱ ገባ። ለፋሲካ የፋሲካን በግ መምረጥ ሲገባቸው በዚያው ቀን ነበር። ይህ የዓመቱ ወቅት የእህል መከር የመጀመሪያው፣ የግብፅ መከር ነበር። በዚህ ጊዜ ወደ ተስፋይቱ ምድር በመግባት እግዚአብሔር መከሩን እንዲበሉ አቅዶ ነበር።

እስራኤል በከነዓናውያን በተያዘችው ምድር ላይ ነበር። ከነዓናውያን እስራኤላውያንን ሊጥቁ ይችሉ ነበር። ኢ.ያ.ሱ 4 ግን ፈርተው እንደነበር ነገረን። የሚገርመው ነገር እስራኤል አሁን ሰዎችን መገረዛቸው ነው። ይህ ማለት ተዋጊዎቻቸው ለሦስት ቀናት መዋጋት አይችሉም ማለት ነው። ግርዛት ህዝብ ሊጠብቀው የሚገባ አስፈላጊ ሕግ ነበር። አብርሃም ለአብርሃም የገባውን ቃል ምልክት አድርጎ ተሰጠው። እስራኤላውያን የእግዚአብሔርን እርዳታ ማግኘት የሚችሉት የእግዚአብሔርን ሕግ ከተከተሉ እና በሥጋቸው የቃል ኪዳኑ ምልክት ካላቸው ብቻ ነው። ምዕራፍ የሚያበቃው ለኢ.ያ.ሱ እና ለእግዚአብሔር ሕዝብ በማስጠንቀቂያ ነው። ኢ.ያ.ሱ የአምላክን ሠራዊት አለቃ አየው፤ እርሱም ልዩ መልአክ ነበር። ኢ.ያ.ሱ ከጎናቸው እንደሆነ ጠየቀው? ይህ ትክክለኛ ጥያቄ አልነበረም። እግዚአብሔርን መጠየቅ የለብንም። እግዚአብሔር ይጠይቀናል ። የእግዚአብሔር ሕዝብ ጥያቄ ሁል ጊዜ 'አንተ ቅዱስ ነህን? የእግዚአብሔርን እርዳታ ከፈለግን ከእግዚአብሔር ጋር ትክክል መሆን አለብን ።

ቀን 36 ኢ.ያ.ሱ 6 እና 7

ኢያሱ 6 በኢያሪኮ ከተማ መውደቅ ላይ የተከሰተውን ዝነኛ ክስተት ይገልጻል። ኢያሱ ከተማዋን በኃይል አልሸነፈም። እግዚአብሔር ኢያሱ ከተማዋን በሕዝብ ጩኸትና በመለከት እንዲመታ ፈቀደ። የጦርነት ምርኮ የእግዚአብሔር መሆን ነበረበት። ይህ ከድሎች የተቀበለው የመጀመሪያው ምርኮ ነበር። በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ እንደሌሎች የመጀመሪያዎቹ ነገሮች ሁሉ የመጀመሪያው የእግዚአብሔር መሆን ነበረበት። ማንም ሰው ከእግዚአብሔር የሆነውን ማንኛውንም ነገር አይወስድም። ምርኮውም በእግዚአብሔር ቤት ግምጃ ቤት ማለትም በማደሪያው ግምጃ ቤት ውስጥ ተቀምጦ ነበር። ኢያሪኮ ራሷ እንደገና መገንባት አልነበረበትም፤ ኢያሱም ያደረገውን ረገመ።

እስራኤል በኢያሪኮ ላይ ተአምራዊ ድል ካደረገች በኋላ በሁለተኛው ትንሽ ኢላማ ላይ ቀላል ድል ትጠብቃለች። ግን መሆን አልነበረበትም። እስራኤል በመንፈሳዊ ቅዱስ ከነበረችበት ከመጀመሪያው ጦርነት በተለየ መልኩ ይህ ከአሁን በኋላ አልነበረም። ኢያሱ 7 የአካን እና የቤተሰቡን አሳዛኝ ሁኔታ ይገልጻል። በሁብት ተፈትኖ የእግዚአብሔርን ሰረቀ። በኃጢአቱ ምክንያት በድንጋይ ተወግረዋል። ከባድ ትምህርት ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ብዙ ጠላቶችን እንዲያሸንፉ መርዳታቸውን ከቀጠለ ህዝቡ ራሳቸውን መቀደስ አስፈላጊ ነበር። እግዚአብሔር ከንቱ አልነበረም። ለወደፊቱ ድሎች ብዙ ምርኮዎችን ለሕዝቡ ሰጥቷል። እግዚአብሔር ለራሱ የፈለገው የመጀመሪያው ብቻ ነበር። አካን ቢጠብቅ ኖሮ እሱና ቤተሰቡ ብዙ ይኖራቸው ነበር። ነገር ግን ስግብግብነት አንድ ቤተሰብ ከእስራኤል አስወገደ።

የመሳፍንት መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፈ መሳፍንት የሚጀምረው "ከኢያሱ ሞት በኋላ" በሚሉት ቃላት ነው። መጽሐፈ መሳፍንት በኢያሱ ሞት የሚያበቃውን የኢያሱን መጽሐፍ ይከተላል። ስለ ኢያሱ ሞት በመጀመሪያዎቹ የመሳፍንት ምዕራፎች (2 8-9) በድጋሚ እናነባለን ። በግልጽ እንደሚታየው የኢያሱ ሞት በጣም አስፈላጊ ነው ። ኢያሱ እስራኤላውያንን ወደ ከነዓን ምድር ወስዶ በተስፋይቱ ምድር አቋቋማቸው።

መሳፍንት እስራኤላውያን በራሳቸው ክፋት የተነሳ የምድሪቱን የተወሰነ ክፍል ያጣችበትን ጊዜ ይገልጻሉ። እግዚአብሔር ጠላት አሕዛብን ቅጣት አድርጎ ላከ እነርሱም ከምድሪቱ ተካፍለው ወሰዱ። ነገር ግን እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን ሕግ እንዲያስተምሯቸው እና የጠፉትን መልሰው እንዲመልሱ ፈራጆችን አስነሣ። ሳምሶንና ጌዴዎን ምሳሌ ናቸው። መሳፍንቱ (አዳኞች) ተብለው ይጠሩ ነበር (ለምሳሌ 3 15) እሱም ከ (ኢያሱ) ጋር ተመሳሳይ ቃል ነው ። በተጨማሪም፣ እግዚአብሔር የኢያሱን ሥራ እንዲሠራ እና የምድሪቱን የተወሰነ ክፍል ለእስራኤል እንዲመለስ 'ኢያሱን' አስነሣ። ኢያሱ ሞቶ ሊሆን ይችላል፣ ነገር ግን የኢያሱ መንፈስ ሥራውን በሚሠሩ ኢያሱ በሚመስሉ ሰዎች ኖሯል። እስራኤላውያን ታማኝ ከሆኑ በምድሪቱ ላይ መቆየት ይችላሉ የሚል መርህ ሁልጊዜ ነበር። ቢታመኑ ኖሮ ያጠፋሉ ነበር።

እግዚአብሔር ያስነሣቸው ፈራጆች ያልተለመዱ ሰዎች ነበሩ። አንዳቸውም ቢሆኑ በሰው አስተያየት እንደ ታላቅ ተደርገው ሊወሰዱ አይችሉም። እግዚአብሔር የሚሠራው በዚህ መንገድ ነው። ማንም ሰው በራሱ ጥንካሬ እና ችሎታ ድል አምጥተዋል ብሎ እንዳይናገር በደካሞች በኩል ይሠራል። መጽሐፉ "በዚያን ጊዜ ለእስራኤል ንጉሥ አልነበረውም" በሚለው ቃል የነገሥታትን ዘመን ትዕይንት ያዘጋጃል።

ቀን 37 መሳፍንት 1 እና 2

በመሳፍንት መጀመሪያ ላይ እስራኤላውያን በኢያሱ ዘመን የተስፋይቱን ምድር ተቆጣጠሩ። አብዛኛው መሬት ተይዟል፣ ነገር ግን ሁሉም አይደለም. ለአብርሃም ቃል የገቡት ገና ያልተያዙ ብዙ ክፍሎች ነበሩ። ከኢያሱ ሞት

በኋላ የሕዝቡ መሪ ገብረመስቀል ምድራቱን የመያዝ ሥራ መቀጠል ነበረበት። እስራኤል አሁን በጎሳ ደረጃ ትተዳደር ነበር። የይሁዳና የስምያን ነገዶች ኢየሩሳሌምን ያዙ። በእስራኤል እጅ አልቆየም፣ ምክንያቱም በኋላ ላይ እንደገና መያዝ ነበረበት። እንደ ፍልስጥኤማውያን ከተሞች ላሉ ሌሎች የአገሪቱ ክፍሎች ተመሳሳይ ነገር ነበር። የዮሴፍ ነገድ ቤቴልን ለመያዝ ቻለ። ግን ከዚያ በኋላ ችግሮች ነበሩ። ከሌሎች ነገዶች መካከል ብዙዎቹ በክልላቸው የሚኖሩትን ከነዓናውያንን ማስወጣት አልቻሉም።

መሣፍንት 2 ላይ ብዙ ነገዶች ከነዓናውያንን ከምድራቸው ማስወጣት ያልቻሉበትን ምክንያት እናነባለን። እግዚአብሔር እንዳዘዘው ከምድራቱ ላይ የሐሰት አምልኮ አላስወገዱም። እስራኤልም እነዚህን የሐሰት አማልክት ራሳቸው ማምለክ ጀመሩ። በግልጽ ለማየት እንደሚቻለው የእስራኤል አምላክ ከእንግዲህ ወዲህ የማይሰግዱትን ሰዎች ሊረዳው አልፈለገም። ከነዓናውያንን እንዳጠፉት ሁሉ እነርሱም ይጠፋሉ። በዚህ ረገድ እግዚአብሔር ፍትሃዊ መሆኑን ማየት እንችላለን። ከነዓናዊም ይሁን እስራኤላዊ ምንም ለውጥ አያመጣም። በእግዚአብሔር ምድር ውስጥ ሐሰተኛ አማልክትን የሚያመልኩ ሁሉ መወገድ ነበረበት። እግዚአብሔር ሕዝቡን እስራኤላውያንን በድንገት አልተወቀውም፤ እነርሱም ተስፋ የቆረጠ ይመስል። ወደ እርሱ እንዲመለሱ ይቅጥቸዋል። ወደ ተመለሱም ጊዜ ፈራጅ ይዞ አዳናቸው። ዳኛው ከሞተ በኋላ ወደ ሐሰተኛ አምልኮአቸው ተመለሱ። በመጽሐፈ መሳፍንት ውስጥ ብዙ ጊዜ ተገልጿል።

ቀን 38 መሳፍንት 3 እና 14

መሣፍንት 3 እግዚአብሔር ሌሎች አሕዛብን በእስራኤል ምድር ትቶ ለእስራኤላውያን ፈተና እንደሆነ ይናገራል። እግዚአብሔር እስራኤል እግዚአብሔርን ወይም የሌሎችን አሕዛብ አማልክት ይከተሉ እንደሆነ ለማየት ተጠቅሞባቸዋል። እግዚአብሔር ይህን ያደረገው የእግዚአብሔር ሕዝቦች ሁሉ እግዚአብሔርን ለመከተል መምረጥ ስላለባቸው ነው። እንደ አለመታደል ሆኖ እስራኤላውያን ለእግዚአብሔር ታማኝ አልነበሩም። ከአሕዛብ ጋር ተቀላቅለው ከእነርሱ ጋር ተጋቡ። ይህ በሚሆንበት ጊዜ የአምላክ ሕዝቦች ከእንግዲህ ቅዱሳንና ከሌሎች ሰዎች የተለዩ አይሆኑም የሚል ስጋት ነበር። እግዚአብሔር እርምጃ መውሰድ ነበረበት። እግዚአብሔር እንዲቀጥቸው የባዕድ ሠራዊት ላከ። ለእርዳታ ሲጮኹ እግዚአብሔር አዳኝ ላከ። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ሁለት ጊዜ ተከስቷል። የካሌብ ወንድም አትኒኤል ፊተኛው ፈራጅ፣ ሁለተኛውም ኤዑድ ነበረ።

መሳፍንት 14 ስለ ፈራጁ ሳምሶን መግለጫ ነው። የጎልማሳ ህይወቱን ክስተቶች እንከተላለን። እግዚአብሔር ለሳምሶን ታላቅ ብርታት ሰጠው። እስራኤልን ከባዕድ ሠራዊት ለማዳን ተልኳል፤ በዚህ ጊዜ ፍልስጥኤማውያን ነበሩ። የሳምሶን ኃይል የመጣው ከእግዚአብሔር ኃይል ነው። ሳምሶን አምላክ አንበሳን በእጁ እንዲገድል ሲፈቅድለት አምላክ እንዴት እንደሚረዳው አሳይቶታል። ሳምሶን ፍልስጥኤማዊቷን ሴት ለማግባት ተማረከ። እግዚአብሔር ይህን እንዳቀደ ተነግሮናል። የጋብቻ በዓላት ጥሩ አልነበሩም። ሚስቱ ከጎኑ አልነበረችም። እግዚአብሔር ሳምሶንን 30 ሰዎችን እንዲያሸንፍ እንደገና ኃይል ሰጠው። ይህ የሳምሶን ሥልጣን እና የዳኛነት ጊዜ መጀመሪያ ነበር።

ቀን 39 መሳፍንት 15 እና 16

መሣፍንት 15 ላይ የሳምሶን ሚስት አባት የሳምሶንን ሚስት ለሌላ ሰው እንደሰጠ እንማራለን። ሳምሶን አሁን ተበድሏል። ፍልስጥኤማውያንም በዚህ በደል ፈረደ። ሳምሶን 300 ቀበሮዎችን ይዞ በእሳት አቃጠላቸው። የፍልስጥኤማውያንን ስንዴ፣ የወይንና የወይራ ፍሬን አቃጠሉ። አንድ ክስተት እንግዳ በሚመስልበት ጊዜ ሁሉ አንድ ሰው ከጀርባው ያለውን ትርጉም የበለጠ መፈለግ አለበት። ቀበሮው ተንኮለኛ እንስሳ ነው፤ ፍልስጥኤማውያንም ተንኮለኛ እንስሳ አድርገው ነበር። ፍልስጥኤማውያንም የሳምሶንን ሚስትና አባት አቃጠሉት። ሳምሶን እነሱን ለመቅጣት እሳት ተጠቅሟል። ፍልስጥኤማውያንም ሳምሶንን ሊቀጡ ሞከሩ።

እግዚአብሔር ግን ሳምሶንን ዳነ። ሳምሶን በአሁን መንጋጋ አንድ ሺህ ሰዎችን የመግደል ሥልጣን ተሰጠው።
ይህም ሳምሶንን በፍልስጥኤማውያን ላይ ሥልጣን ሰጣቸው። በእስራኤል ላይ ለ20 ዓመታት ፈረጅ ሆነ።

መሳፍንት 16 የሚጀምረው በጋዛ በሳምሶን ክስተት ነው። ሳምሶን ከአንዲት ዝሙት አዳሪ ጋር ተቀመጠ።
ሳምሶን በሴቶች ላይ ድካም ነበረው ማለት እንደሆነ አናውቅም፤ ምክንያቱም ኢየሱና ካሌብ ደግሞ ሄደው
ከዝሙት አዳሪ ጋር ተቀመጡ። በኋለኛው ሁኔታ፣ በሰዎች እንዳይታዩ እዚያ ቆዩ። በሌሊት ሳምሶን የበሩን
ምሰሶዎች ወስዶ ወደ ተራራ ራስ ወሰዳቸው። እንደገና እነዚህ ክስተቶች ለእኛ እንግዳ ይመስላሉ፣ ስለዚህ እንደገና
ጥልቅ ትርጉም እንፈልጋለን። በዚህ አጋጣሚ በሳምሶን ሕይወት እና በኢየሱስ ሕይወት መካከል ብዙ ግንኙነቶችን
ማግኘት እንችላለን። ይህ በደሊላ ክስተቶች ውስጥ ለማየት ቀላል ነው። ሳምሶን ልክ እንደ ኢየሱስ ሁሉ ሕዝቡን
ከኃጢአታቸውና ከጠላቶቻቸው ለማዳን ተጎድቷል። እንደ ኢየሱስ በብር ተሸጦ አሳልፎ ተሰጥቶታል። እንደ
ኢየሱስ ሁሉ ለአሕዛብ አሳልፎ ሰጠ። ኢየሱስ ሲሞት እጆቹ ተዘርግተው ነበር። ሳምሶን የበሩን ምሰሶዎች ወደ
ተራራ አናት ሲወስድ፣ ኢየሱስን በተራራ አናት ላይ በምሰሶዎች ላይ ለሕዝቡ ድል ሲያገኝ ያስታውሰናል።
ሌሎችም አሉ፤ ነገር ግን ሳምሶን የኢየሱስ ምሳሌ መሆኑን ለማየት ይህ በቂ ነው።

የሩት መጽሐፍ መግቢያ

ሩት በመሣፍንት ዘመን ስለ ሦስት ሰዎች እምነት አጭር መጽሐፍ ነው; ታማኝ እናት ኑታሚን; ሞዓባዊቷ ሩት; እና
ባዕዝ፣ ያረጀ የመሬት ባለቤት። የኑታሚን ቤተሰቦች በረሃብ ምክንያት ወደ ሞዓብ ተሰደዱ። ይሁን እንጂ አሳዛኝ
ሁኔታ ተከሰተ እና ከ10 አመት ጊዜ በላይ ባለቤቷ እና ሁለት ልጆቿ ሞተዋል። እሷም ከሁለት የሞዓባውያን
ምራቶች ጋር ቀረች። ኑታሚን ወደ ትውልድ ከተማዋ ለመመለስ ወሰነች ፣ ሩት ግን ከእሷ ጋር እንድትመለስ
አጥብቃ ጠየቀች። ኑታሚን በመከር መጀመሪያ ላይ ወደ ድህነት ተመለሰች። የሙሴ ሕግ ድሆች ከእርሻ ዳር እህል
እንዲወስዱ ፈቀደላቸው። ሩት ያደረገችው ይህን ነው። እግዚአብሔር ግን በቁጥጥር ስር ውሏል። ሩት የቅርብ
ዘመድ ወደነበረው ወደ ባዕዝ እርሻ ሄደች። ባዕዝ ሩትን ረዳው። የሙሴ ሕግ ሰዎች ድሆችን እንዲንከባከቡ
ይጠይቃል። ኑታሚን የዘሌዋውያን ጋብቻ ሕግ በመባል ከሚታወቀው የሙሴ ሕግ ሌላ ሕግ በመጠቀም በሁለቱ
መካከል ጋብቻን አበረታታች። ይህም የቅርብ ዘመድ ፣ ብዙውን ጊዜ ወንድም ፣ መበላቲቱን አግብቶ ለሚች ባል
ወንድ ልጅ ማሳደግ ይጠይቃል። በዚህ ሕግ ባዕዝ ሩትን አገባ፤ የኑታሚንም ቤተሰቦች ቀጠሉ። ኑታሚን
በእርጅናዋ ሩትን ባዕዝ ምግብና ቤተሰብ ሰጡት። መጽሐፈ ሩት ምእመናን እንዴት እንደሚባረኩ የሚያሳይ
ምሳሌ ነው። የሙሴ ሕግ ድሆችን ለመንከባከብ እንዴት እንደሚሠራ ያሳያል። እግዚአብሔር እነዚህን ሕጎች
ለመስጠት ያሰበው ይህ ነው።

ቀን 40 ሩት 1 እና 2

ሩት 1ኛ በረሃብ ምክንያት ወደ ሞዓብ የተሰደደችውን የሁለት ወንዶች ልጆች እናት የሆነችውን ኑታሚንን
አስተዋወቀችን። የቤተሰቦቿ ሰዎች ሲሞቱ ከሁለት ምራቶቿ ጋር ቀረች። እምነቷን በምትናገርበት መንገድ ማየት
እንችላለን። የእስራኤልን አምላክ ተስፋ አልቆረጠችም። ሁኔታዋ በእግዚአብሔር የተመራ መሆኑን ተገነዘበች።
በዚያው ዓመት በእስራኤል ውስጥ የተገኘው መልካም ምርት በእግዚአብሔር እንደተሰጠ ተረድታለች። ወደ
አምላክዋ ምድር መመለሷ ተፈጥሯዊ ነበር። ሩት ከእርሷ ጋር መጥታ አምላክዋን ትከተላለች ብላ ያልጠበቀችው
ነገር ቢኖር ነበር። በድህነት ውስጥ ስለሚመለሱ ኑሮ ከባድ ይሆናል ። ወደ እስራኤል መመለሳቸው የሁለቱም
ሴቶች የእምነት ተግባር ነበር።

እምነታቸውም ተሸክሟል። በምዕራፍ 2 ላይ ከእርሻው ጠርዝ በመሰብሰብ እንዴት እንደተረፉ እናነባለን።
የሙሴ ሕግ የመሬት ባለቤቶች የእርሻውን ጠርዝ እንዳይሰበስቡ እና የወደቀውን ምርት ለድሆች እንዳይተው
አስገድዷል (ዘሌዋውያን 19 9-10) ። ባዕዝ ታማኝ የመሬት ባለቤት ነበር፤ ሕጉንም ይጠብቅ ነበር። ድሆችን እና

የውጭ ዜጎችን መንከባከብ የነበረውን የሕግን መርህ ጠብቋል። በዜግ በሩት በኩል ለኑህሚን መበለቲቱን አመሠረተ። ሩት እስራኤላውያን በምድረ በዳ መና ሲሰበስቡ የሰበሰቡትን አሥር እጥፍ መሰብሰብ ችለዋል። ሩት በገብስ መከር ከዚያም በስንዴ መከር የቦዜን እርሻ መጎብኘቷን ቀጠለች።

ቀን 41 ሩት 3 እና 4

ሩትና ኑህሚን የሚበሉት ምግብ ቢኖራቸውም ችግር እየመጣ ነበር። በክረምቱ ወቅት የሚሰበሰበው ምርት አይኖርም፣ እና ሊራቡ ይችላሉ። ሩት ምዕራፍ 3 ምን ማድረግ እንደሚቻል ይገልጻል። ጠቢብ ሴት የሆነችው ኑህሚን ስለ ወደፊት ህይወታቸውና ስለ ሩት የወደፊት ዕጣ ፈንታ አሰበች። እሷም የሙሴን ሕግ እና ወንድ ልጅ ስለሌላቸው መበለቶች ሕግ ታውቅ ነበር (ዘዳግም 25 5-10) ። ይህም የሚቼ ወንድም መበለቲቱን አግብቶ ከእሷ ወንድ ልጅ እንዲወልድ አስገድዷል። በሩት ጉዳይ ላይ ወንድሞች አልቀሩም፣ ስለዚህ ግዴታው በቅርብ ዘመዶች ላይ ወድቋል። ኑህሚን ሩትን ወደ ቦዜ ላከችው። ቦዜ የተጠየቀውን በግልፅ ተረድቶ ተስማማ። ይሁን እንጂ መጀመሪያ ያንን ግዴታ መወጣት የነበረበት የቅርብ ዘመድ ነበር።

የቦዜ ቀጣይ ድርጊቶች በሩት ምዕራፍ 4 ላይ ተገልጿል። የመሬት ባለቤትነት እና የመበለት ባለቤትነት ጉዳይ ለከተማው ሽማግሌዎች ወሰደ። የቅርብ ዘመድ የቤተሰቡን መሬት ከኑህሚን ለመግዛት ፈቃደኛ ነበር ነገር ግን መበለቲቱን ለማግባት ፈቃደኛ አልነበረም። የቅርብ ዘመዶች የሌዋራትን ሕግ መስፈርት መጠበቅ አልቻሉም፣ በምትኩ ቦዜ ያደረገው ሽማግሌዎችም ቦዜን ባረኩ፤ እግዚአብሔርም እንዲሁ። የኑህሚን ልጅ የሚባል ወንድ ልጅ ወለዱ። የሞተው ልጅ የተመለሰ ይመስል ነበር፣ ይህም የሌቪውን ጋብቻ ሕግ ስለ እሱ ነበር። በተለይ የሚያስደንቀው ይህ ልጅ የታላቁ ንጉሥ ዳዊት ቅድመ አያት መሆኑ ነው።

የ1ኛ ሳሙኤል መጽሐፍ መግቢያ

የመሳፍንትን ዘመን መጨረሻና የነገሥታትን ዘመን መጀመሪያ የሚገልጹ ሁለት የሳሙኤል መጻሕፍት አሉ። ሳሙኤልም የመጨረሻው ዳኛ ነበር፤ እርሱም ንጉሥ ሰሪ ነበር። 1ኛ ሳሙኤል ከሳሙኤል ልደት አንስቶ እስከ መጀመሪያው የእስራኤል ንጉሥ መጨረሻ ድረስ ይወስድናል። ሳሙኤል በተወለደበት ጊዜ በተመሳሳይ ጊዜ በተከሰተው የዔሊ ክህነት መንፈሳዊ ጥፋት ይጀምራል። አደጋው በጣም አስፈላጊ የሆነውን የእስራኤል አምልኮ ክፍል - የቃል ኪዳንን ታቦት ማጣትን ያጠቃልላል። እግዚአብሔርም ጣልቃ ገባ፤ ታቦቱም ወደ እስራኤል ተመለሰ።

ሳሙኤልም በእስራኤል ላይ ፈራጅ ሆነ። እስራኤላውያን በሳሙኤል መሪነት ጥሩ ቢሠሩም እስራኤላውያን እግዚአብሔር ንጉሥ እንዲሰጣቸው ጠየቁ። እግዚአብሔር የጠየቃቸውን ነገር ቢቀበልም ተበሳጭ። ሳኦል በእግዚአብሔር ዘንድ ንጉሥ እንዲሆን ተመርጦ ነበር። ሳኦል በጥሩ ሁኔታ ተጀምሯል፣ ግን ይህ አልዘለቀም። ቀስ በቀስ እግዚአብሔርን መስማት አቁሞ የራሱን ሕግ አዘጋጀ። ከጊዜ ወደ ጊዜ ክፉ ሆነ፤ የእግዚአብሔርንም ካህናት እንኳን ገደለ። ሳኦል በመጨረሻ ተወገደ። ለዚህ ክስተት ዝግጁ ሆኖ ሌላ ንጉሥ ተቀብቷል። ዳዊት የሚባል እረኛ ነበር። 1 ፤ ሳሙኤልም ለዳዊት ዘመን ተዘጋጅቶ ሳኦልና ልጆቹ ሞቱ።

ቀን 42 1ኛ ሳሙኤል 1 እና 3

1ኛ ሳሙኤል 1 የሕልቃናን ሚስት ከሐና ጋር ያስተዋውቀናል። ሐና መካን ነበረች። ሕልቃና ልጅ መውለድ የምትችል ሌላ ሚስት ነበራት። ምናልባት ሕልቃና ሁለተኛ ሚስት ያገባው ለዚህ ነው? ሌላኛዋ ሚስት የሐናን ሕይወት አሳዛኝ አደረገችው። ሐና ለእግዚአብሔር ስእለት ገባች። ወንድ ልጅ ቢኖራት ለጌታ ትሰጠው ነበር። የሆነው ይህ ነው። እግዚአብሔር ወንድ ልጅን ሰጣት፤ እርስዎም ለጌታ ሰጠችው። ልጁ ሳሙኤል ተብሎ ይጠራ

ነበር፤ ትርጉሙም 'ስለ እግዚአብሔር ሰምቷል' ማለት ነው። እግዚአብሔር ጸሎቱን ሰማ። ልጄንም ለሊቀ ካህናት ለዔሊ ሰጠችው።

የዔሊ ልጆች ካህናት ነበሩ፤ ነገር ግን ክፉዎች ነበሩ። ዔሊ ልጆቹን በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ክፉ ነገር ከማድረግ አላገደም። በ1ኛ ሳሙኤል 3 ላይ እግዚአብሔር በልጁ ሳሙኤል በኩል ለዔሊ መልእክት እንዴት እንደላከ እንመረታለን። ዔሊና ቤተሰቡ በሳሙኤል ቃል ምክንያት በክፋት ተፈርዶባቸዋል። የምዕራፍ መጀመሪያ እግዚአብሔር በእነዚያ ቀናት ከሕዝቡ ጋር ብዙም እንዳልተነጋገረ በግልጽ ያሳያል። ምዕራፍ የሚያበቃው እግዚአብሔር አሁን 'ነቢይ' ተብሎ በሚጠራው ሳሙኤል በኩል ለሕዝቡ ሲናገር ነው። ይህ የነቢይ ስራ ነበር - የእግዚአብሔርን ቃል ለሰዎች መናገር። እግዚአብሔር የተናገረው በአሮጌው ሊቀ ካህናት ዔሊ ሳይሆን በወጣቱ ሳሙኤል በኩል ነው።

ቀን 43 1ኛ ሳሙኤል 4 እና 5

1ኛ ሳሙኤል 4 የዔሊ ልጆችን ክፋት የሚያሳይ ሌላ ምሳሌ ይጠቅመናል። ወደ ቅድስተ ቅዱሳንም ገቡ፣ ይህም እንዳያደርጉ ተከልክሏል። ቀደም ሲል የሊቀ ካህናት ልጆች ተመሳሳይ ነገር ስላደረጉ ከእግዚአብሔር በእሳት ተገድለው ነበር (ዘሌዋውያን 16 1-2) ። በዚህ ጊዜ እግዚአብሔር ይጠብቃል። የዔሊ ልጆችም የቃል ኪዳኑን ታቦት ከማድረግ ድንኳን አውጥተው ወደ ሰልፍ ወሰዱት። ይህን በማድረጋቸው እግዚአብሔር ድል እንዲሰጣቸው ማስገደድ እንደሚችሉ አስበው ነበር። እንዲህ ዓይነቱ ድርጊት በእውነት እግዚአብሔርን እየፈተነ ነው ። ሰው እግዚአብሔርን መፈተን የለበትም። የሚሠራውን የሚወስነው እግዚአብሔር እንጂ ሰው አይደለም። በዚህ ሁኔታ እግዚአብሔር የዔሊ ልጆች ስለ ክፋታቸው እንዲሞቱ ወሰነ። እስራኤል በጠላት ጦር እንደምትሸነፍም ወስኗል። ፍልስጥኤማውያንም የቃል ኪዳኑን ታቦት ያዙት። ዔሊም ይህ እንደ ሆነ በሰማ ጊዜ ወድቆ ሞተ።

ፍልስጥኤማውያንም የቃል ኪዳኑን ታቦት ወደ ከተማቸው ወስደው በአምላካቸው ቤተ መቅደስ ውስጥ አኖሩት 1ኛ ሳሙኤል 5. አምላካቸው ከእስራኤል አምላክ ይበልጣል ብለው ያስባሉ። እግዚአብሔር ፍልስጥኤማውያንን ማክበርና ማክበር እንዳለባቸው አስተምሯቸዋል። በመጀመሪያ የአምላካቸው ፍልስጥኤማዊ ጣዖት በታቦቱ ፊት ወደቀ። ይህ ለሁለተኛ ጊዜ ሲከሰት ጣዖቱ ተሰበረ። እግዚአብሔርም በፍልስጥኤማውያን ላይ ብዙ መቅሰፍቶችን አመጣ። ፍልስጥኤማውያንም ታቦቱ ባለበት ቦታ ሁሉ መቅሰፍት እንዳለ አወቁ። ግብፃውያን እውነተኛው አምላክ ማን እንደሆነ እንዲያውቁ ያደረጋቸውን መቅሰፍቶች እናስታውሳለን። አሁን ተራው የፍልስጥኤማውያን ነበር። የእስራኤል አምላክ በእነርሱና በአማልክቶቻቸው ላይ ሥልጣን እንዳለው አወቁ።

ቀን 44 1ኛ ሳሙኤል 6 እና 8

ፍልስጥኤማውያንም የቃል ኪዳኑን ታቦት ለእስራኤል መመለስ እንዳለባቸው ያውቁ ነበር። ይህን ካደረጉ መቅሰፍቱን ለማስቆም ለእስራኤል አምላክ አንድ ነገር ማቅረብ እንዳለባቸው ያውቁ ነበር። በ1ኛ ሳሙኤል 6 ላይ ለእስራኤል አምላክ ወርቅ መስጠትን የሚያካትት እቅድ እንዳዘጋጁ እናነባለን። እቅዳቸው ብልህ ነበር ምክንያቱም የሚያጋጥሟቸውን የኃይል ምንጭም ሞክሯል። የእስራኤል አምላክ ተጠያቂ መሆኑን ወይም አለመሆኑን ከእቅዳቸው ያውቃሉ። ያደረጉት ነገር ገና ወጣት የሚያጠቡ ሁለት ላሞችን መውሰድ ነበር። እነዚህ ላሞች ከጥጃቸው ተወስደው የቃል ኪዳኑን ታቦት የያዘበትን ጋሪ ይጎትቱ ነበር። ላሞቹ በነጻ እንዲወጡ ተፈቅዶላቸዋል። በቀጥታ ወደ እስራኤል ከተማ ቤትሳሚስ ከካዱ የእስራኤል አምላክ እየመራቸው እንደሆነ ያሳያል። የሆነው ይህ ነው። በቤትሳሚስ ግን እስራኤላውያን የእስራኤልን አምላክ አላከበሩም፤ ወደ ታቦቱም ውስጥ ተመለከቱ። በእግዚአብሔር ተገድለዋል። ይህ የሚያሳየው እግዚአብሔር በሁሉም ብሔራት በተለይም በገዛ ወገኖቹ ዘንድ ክብር ሊኖረው እንደሚገባ ነው። የእስራኤልም ሕዝብ ታቦቱን ፈሩ። ታቦቱ የእስራኤል

ተወለጅ ወደሌለች ከተማ ተወሰደ። ቂርያትደዓሪም የገባዎትውን ከተማ ነበረች (ኢያሱ 9 17) ። ገባዎትውን ቢገደሉ እስራኤል አልተጨነቀም!

በ1ኛ ሳሙኤል 8 ጊዜ ሳሙኤል አርጅቶ ነበር። እስራኤል ከሳሙኤል ሞት በኋላ ጠላቶቻቸውን ለመዋጋት የሚረዳቸው መሪ ፈለጉ። ንጉሥ እንዲኖራቸው ጠየቁ። የዚህ ችግር እግዚአብሔር ቀድሞውንም ንጉሣቸው ነበር እና እግዚአብሔርን እንደ ንጉሥ በእውነት ውድቅ ማድረጋቸው ነበር። እግዚአብሔር ገዥ ነበር፤ ነገር ግን የባዕድ ሠራዊትን በመላክ በኃጢአታቸው ምክንያት ቀጣቸው። የእስራኤል ሕዝብ እንደ ሁልጊዜው ቆየ - ያለ የራሳቸው ሠራዊት ጦርነታቸውን ማን እንደሚዋጋ እንዲያውቁ ንጉሥና ቋሚ ሠራዊት ይፈልጉ ነበር። እርግጥ ነው፣ ይህ ለችግሩ ትክክለኛ መልስ አልነበረም. እውነተኛው ችግር ታማኝነታቸው እና ኃጢአታቸው ነበር። ያም ሆኖ እግዚአብሔር ንጉሥ ፈቀደላቸው ምክንያቱም ከጠላቶቻቸው የሚያድናቸው ንጉሥ ለማቅረብ የረጅም ጊዜ እቅድ ነበረው። በሙሴ ሕግ ውስጥ ለዚህ ሁኔታ ዝግጁ የሆኑ ሕጎች እንዲሁ ነበሩ!

ቀን 45 1ኛ ሳሙኤል 9 እና 10

ሳኦል በ1ኛ ሳሙኤል 9 የመጀመሪያው የእስራኤል ንጉሥ ሆኖ ተገልጿል። ከትልቅነቱ አንጻር ንጉሥ ይመስላል። ከእንስሳት እንክብካቤ በመነሳት ንጉሥ በሚገባው መንገድ ሌሎችን ይንከባከባል። የእግዚአብሔር ንጉሥ በሚገባው መንገድ በእግዚአብሔር ታምኗል። ከትህትናው የተነሳ ህዝቡን ለመምራት ትክክለኛ ሰው ነበር። ሳኦል የእግዚአብሔር ምርጫ ነበር። ሳኦልም እስራኤላውያንን ከፍልስጥኤማውያን አዳናቸው። ሳሙኤል ንጉሥ ሆኖ ለመሾም ዝግጅት አድርጓል።

ሳኦል በ1ኛ ሳሙኤል 10 ላይ ንጉሥ ሆኖ ተቀባ። ቀደም ሲል ሊቀ ካህናቱ በተመረጠበት ጊዜ እንደተከሰተው ቅባት አንድን ሰው ለልዩ ሥራ የሚመርጡበት መንገድ ነበር። ሳኦል እግዚአብሔር በእውነት እንደመረጠው እና ከእርሱ ጋር እንደሚሆን እንዲረዳ ከእግዚአብሔር ዘንድ ብዙ ምልክቶች እንደተሰጠው እናስተውላለን። እግዚአብሔር ሳኦልን በመግዛት እንዲረዳው መንፈስ ቅዱሱን ሰጠው። መንፈስ ቅዱስ የእግዚአብሔር ችሎታና ጥበብ ነው። እግዚአብሔር ሳኦልን እንዲሳካ ለመርዳት የተቻለውን ሁሉ አድርጓል። ሳኦል ለሕዝቡ ተገለጠ፤ የሳኦልን ምርጫ ተቀበለ።

ቀን 46 1ኛ ሳሙኤል 15 እና 16

ሳኦል የእስራኤል ንጉሥ ሆኖ ጀመረ። እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ነበርና እስራኤልን ከጠላቶቻቸው አዳናቸው። ሳኦልም ኮራ አደረገ፤ ከእግዚአብሔርም መንገድ ይልቅ በራሱ መንገድ ማድረግ ጀመረ። ከተከታታይ ስህተቶች በኋላ፣ እግዚአብሔር በመጨረሻ አቋሙን ለሳኦል ግልጽ አድርጎታል። ሳኦል የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ካልተከተለ የእግዚአብሔር ንጉሥ ሊሆን አይችልም። የአምላክ ንጉሥ ሕዝቡን ለእግዚአብሔር እንዲታዘዙ መምራት ነበረበት። ሳኦል ተቃራኒውን ምሳሌ እየሰጠ ነበር እናም ሕዝቡ እንዲታዘዙ አበረታቷል። በ1ኛ ሳሙኤል 15 ላይ በተከሰተው ክስተት ሳኦል የእግዚአብሔርን ትእዛዝ በመቃወም አማሌቃውያንን ሁሉ ላለመግደል ወሰነ። ሳሙኤል ችግሩን ቢገልጽም ሳኦል ትክክል መሆኑን አጥብቆ ተናግሯል። ሳሙኤልም ሊገሥጸው ነበረበት። ሳኦል የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ውድቅ ስለደረገ ሳኦል በእግዚአብሔር ዘንድ ውድቅ ተደረገ። ሳሙኤል የአማሌቅን ንጉሥ ሊገድለው ነበረበትና ሳኦል አላደረገም። ሳኦል ያለ ሳሙኤል ወይም ያለ እግዚአብሔር እርዳታ መንግሥቱን ቀጠለ። እግዚአብሔር አዲስ ንጉሥ ሊመርጥ ነበር።

1ኛ ሳሙኤል 16 ሳሙኤል ለሁለተኛ ጊዜ ንጉሥ ሠሪ የሆነው እንዴት እንደሆነ ይናገራል። የሚቀጥለውን ንጉሥ ለመቀባት ወደ ቤተልሔም ወደሚገኝ ቤተሰብ ተላከ። ሳሙኤል አዲሱ ንጉሥ እንደ ሳኦል ረዥም ተዋጊ እንደሚሆን ይጠብቅ ነበር። ይልቁንም በጎችን የሚንከባከብ የአንድ ቤተሰብ ታናሽ አየ። የእግዚአብሔር ንጉሥ

እንስሳትን የሚንከባከብ ሰው ነበር። እንስሳትን የሚንከባከብ ሰው ሰዎችን መንከባከብ ይችላል። ዳዊት እረኛ ነበር። የእግዚአብሔር መንፈስ በዳዊት ላይ በመጣው የእግዚአብሔር መንፈስ ተረጋግጧል። እግዚአብሔር መንፈሱን ከሰጠ ወሰደ። እንዲያውም እግዚአብሔር ለሰጠው እርኩስ መንፈስ ሰጠው፤ በዚህም የተረበሸ አእምሮ እንዳለው እንረዳለን። ባልተለመደ ሁኔታ ሳኦል ሳኦልን ለማረጋጋት ሙዚቃ እንዲጫወት ዳዊትን ላከው። እግዚአብሔር በቁጥጥር ስር ስለዋለ ይህ አጋጣሚ እንዳልሆነ እንረዳለን።

ቀን 47 1ኛ ሳሙኤል 18 እና 24

በሰጠው ሕይወት ውስጥ የሚቀጥለው ክስተት የዳዊትና የጎልያድ ታሪክ ነው። ይህንን ቀደም ሲል አንብባለን። ዳዊት በጎልያድ ላይ ያሸነፈው ድል በሰጠው ቅናት አስከትሏል። 1ኛ ሳሙኤል 18 ይህ መጀመሪያ አለው። ቅናቱ በጣም እያደገ ስለሄደ ሰጠው ዳዊትን ለማጥፋት አሰበ። እግዚአብሔር በሰጠው ልብ ውስጥ ማየት ይችላል እናም የሰጠው ዓላማ ተመዝግቧል። ሰጠው ዳዊትን ለመግደል ያደረገው ሙከራ ከጊዜ ወደ ጊዜ ግልጽ ሆነ። ሰጠው ዳዊት ሊገድለው እየሞከረ ነው በማለት ድርጊቱን አረጋግጧል። ሰጠው ዳዊትን ከሠራዊቱ ጋር እንደ እንስሳ አደን አሳደደው።

ዳዊትም ሰጠውን ለመግደል አጋጣሚ አጋጣሚ አግኝቷል። ከእነዚህ ውስጥ አንዱ በ1ኛ ሳሙኤል 24 ላይ ተመዝግቧል። የመጀመሪያው ዕብራይስጥ እንደሚለው ሰጠው 'እግሩን ለመግለጥ' ወደ ዋሻ ገባ። ይህ ማለት በእውነቱ ተኝቷል ማለት ነው። ዳዊትም ሸልኮ ወጥቶ የሰጠውን ልብ ጥግ ቆረጠ። ሰጠውን ሊገድለው ይችል ነበር፤ ነገር ግን አላደረገም። ሰጠው ከዋሻው በወጣ ጊዜ ዳዊት ጦርቶ እንዴት ሊገድለው እንደሚችል ገለጸው። ዳዊት ሰጠውን ለመግደል እየሞከረ ነው የሚሉትን ዝም ማለት ችሏል። ዳዊት 'ከክፉ አድራጊዎች ክፉ ሥራ ይወጣል' የሚል ቀላል ነገር ግን በጣም ጥልቅ ነገር ተናግሯል። ሁሉም ሰው ከዚህ መማር አለበት። ክፉ ብንሠራ ክፉ አድራጊዎች ነን። ሰጠው ዳዊት ክፉ አድራጊ እንዳልሆነ ደመደመ። ይህ ከሰጠው ያልተለመደ የሐቀኝነት ጊዜ ነበር። እንደ አለመታደል ሆኖ ታማኝነቱ አልዘለቀም እና ሰጠው እግዚአብሔር ሊያስወግደው የሚገባው ክፉ አድራጊ ሆነ። ሰጠውም ከልጆቹ ጋር በጦርነት ሞተ።

የ2ኛ ሳሙኤል መጽሐፍ መግቢያ

ሁለተኛው የሳሙኤል መጽሐፍ ከመጀመሪያው የሳሙኤል መጽሐፍ ቀጣይ ነው። በመጀመሪያው መጽሐፍ መጨረሻ ላይ ንጉሥ ሰጠው በጦርነት ተገደለ። ሁለተኛው የሳሙኤል መጽሐፍ ስለ ሁለተኛው የእስራኤል ንጉሥ ስለ ንጉሥ ዳዊት ነው። በ1ኛ ሳሙኤል 16 ላይ የተቀባ በመሆኑ ዳዊት ወደ ንግሥናው የወሰደው መንገድ ረጅም ነበር። ዳዊት ከሰጠው የተለየ ነበር። የዳዊት አስተሳሰብ በእግዚአብሔር ላይ ያተኮረ ነበር። ስለ እግዚአብሔር ነገር ተጨንቆ የቃል ኪዳኑን ታቦት ወደ ኢየሩሳሌም አመጣው። ለእንዲህ ዓይነቱ ታማኝነት ምላሽ ለመስጠት አምላክ ከዳዊትና ከቤተሰቡ ጋር ልዩ ቃል ኪዳን ገባ። ይህ ስለ ዘላለማዊ ነገሮች እና ስለ ወደፊት ልጅ ይናገራል።

ዳዊት ፍጹም አልነበረም። ቤርሳቤህ በተባለች ማራኪ ሴት ላይ ትልቅ ውድቀት ነበረበት። ዳዊትም ከዚህ ኃጢአት ንስሐ ገባ፤ ይቅር ተባለ። ይሁን እንጂ ለኃጢአቱ መዘዝ ነበረው። የዚህም ውጤት በቀሪው ህይወቱ ከቤተሰቡ ጋር የማያቋርጥ ችግሮች ነበሩ። ዳዊት ግን እንደ ሰጠው የአምላክን ትእዛዝ ከመፈጸም ወደ ኋላ አላለችም። እንደ ሰጠው አልከራም። ዳዊት በዙሪያው ያሉትን ሰዎች እግዚአብሔርን እንዲከተሉ እና ታላላቅ ሥራዎችን እንዲሠሩ አነሳሳ። ከመዝሙር 22 ጋር ተመሳሳይ የሆነውን ምዕራፍ 22ን ጨምሮ ለእግዚአብሔር ብዙ የውዳሴ መዝሙሮችን ጽፏል። በምዕራፍ 23 ላይ የተመዘገቡት የመጨረሻ ቃላቱ ለአመለካከቱ እና ከእግዚአብሔር ጋር ስላለው ሰላም ታላቅ ምስክርነት ነው።

ቀን 48 2ኛ ሳሙኤል 1 እና 5

የንጉሥ ሳኦል ሞት ወሬ በ2ኛ ሳሙኤል 1 ላይ ወደ ዳዊት መጣ። የዳዊት መልስ ስለ ዳዊት ብዙ ይነግረናል። እንደ ብዙ ሰዎች አላከበረም። አዘነ። እንዲያውም ልቅሶ ጽፏል። ሐዘን ስለ ሳኦል ኃጢአት ምንም አይናገርም። አመሰግነው፤ እንደ ንጉሥም አከበረው። ዳዊትም ለንጉሡ የእግዚአብሔር ሕዝብ ገዥ የሚገባውን ክብር መስጠቱን ቀጠለ። ዳዊት ለሳኦል ልጅ ለዮናታን ጥልቅ ፍቅር እንደነበረው እንረዳለን። የዳዊት ምላሽ በእግዚአብሔር ፊት ጻድቅ መሆን የሚቻለው እንዴት ምሳሌ ነው። ጻድቃን የኃጢአተኞችን ውድቀት አያከብሩም። በህዝቡ ላይ በደረሰው ጥፋት ከሌሎች ጋር አዝነዋል። በስልጣን ላይ ያሉትን ሰዎች ክፉ ቢያደርጉም ያከብራሉ። አንድ ሰው ንጉሡን እንደገደለው ወደ ዳዊት በመጣ ጊዜ ዳዊት ለዚህ ገደለው። እንዲያውም ከ1ኛ ሳሙኤል 31 ሳኦል ራሱን እንዳጠፋ እናውቃለን። የሳኦልን ራስ የተናገረው ሰው ውሸታም ነበር። መሞቱ ትክክል ነበር።

በ2ኛ ሳሙኤል 5 ላይ ዳዊት በእስራኤል ሁሉ ላይ የነገሠበትን ጊዜ እንመራለን። እስከዚህ ጊዜ ድረስ በይሁዳ ነገድ ላይ ብቻ ንጉሥ ነበር። ከዚህ ነጥብ በፊትም ዳዊት እስራኤልን ሁሉ እንደመራ እናውቃለን። ሕዝቡም እግዚአብሔር ዳዊትን ንጉሥ አድርጎ እንዳደረገው ጠቁመዋል። ሕዝቡን 'እረኛ' ማድረግ ነበረበት። ዳዊት በጎቹን ከጠላቶች እንዳዳናቸው ሁሉ የእስራኤልንም ልጆች ከጠላቶቻቸው ያድናቸዋል። ዳዊት ኢየሩሳሌምን ስለያዘበት ታላቅ ክስተት እናነባለን። ይህኛ የዳዊት ዋና ከተማ ትሆናለች። ከሁሉም በላይ፣ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ከተማ እና ስለዚህ የእግዚአብሔር ልዩ ከተማ መሆን ነበረባት። የፍልስጥኤማውያን ጠላቶች እስራኤል የሚዋጋቸው ንጉሥ እንዲኖራቸው አልፈለጉም፤ ዳዊትንም ሊይዙት ሞከሩ። እግዚአብሔር ግን ከንጉሡ ከዳዊት ጋር ከተማይቱም ኢየሩሳሌም ነበረ፤ ፍልስጥኤማውያንም ተሸነፉ።

ቀን 49 2 ሳሙኤል 6 እና 7

ዳዊት የኢየሩሳሌምን ከተማ ከወሰደ በኋላ የቃል ኪዳኑን ታቦት ወደ እርሷ ማዛወር ነበር። 2ኛ ሳሙኤል 6 የእግዚአብሔር መገኘት በታቦቱ አናት ላይ በሁለቱ ኪሩቤል መካከል እንደሚኖር ይነግረናል። የመርከቧ አናት አስፈላጊነት ሰው የእግዚአብሔርን መገኘት የሚያገኝበትን ቦታ ይወክላል። የሚገርመው ነገር ዳዊት ታቦቱን ከማደረገው ጋር ለማገናኘት አልወሰደም። ይልቁንም ወደ ኢየሩሳሌም ወሰደው። ይህ በዚህ ጊዜ በአጠቃላይ የማይታወቅ የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ የወደፊት ቦታ ነበር። ዳዊት ይህን እንዲያደርግ በእግዚአብሔር መመሪያ ተሰጥቶት መሆን አለበት። ታቦቱ በሚንቀሳቀስበት ጊዜ አንድ ሰው ታቦቱን በመንካቱ ሞተ። ይህም ዳዊትን አስቆጣው፤ አስቆጣውም። በመጨረሻም ቁጣው ቀነሰ እናም እግዚአብሔር ታቦቱን ለማጓጓዝ የሰጠውን ዘዴ እንዳልታዘ ተገነዘበ። ይህንን ከተረዳ እና ከተከተለው በኋላ ምንም ችግር አልነበረም ። ዳዊት በታቦቱ ፊት በመደነስ ራሱን አዋረደ። የሳኦል ልጅ የነበረችው ሚስቱ ይህን በተሳሳተ መንገድ ተረድታለች። የእግዚአብሔር ሕዝብ ገዥ ትሁት መሆን አለበት። እሱ ከእግዚአብሔር በጣም ያነሰ ነው እናም ንጉሡ ይህንን ሊገነዘበው ይገባል ።

የዳዊት ትሁትና እግዚአብሔር ከፍ እንዲል አድርጎታል። በ2ኛ ሳሙኤል 7 ላይ ይህ ምን እንዳመጣ እናነባለን። እግዚአብሔር ዳዊትን ከፍ ከፍ እንደሚያደርግ ቃል ገብቷል። ይህ የቅዱስ ጽሑፋዊ መርህ ነው። ራሳቸውን ከፍ የሚያደርጉ እንደ ሳኦል ይዋረዳሉ። ራሳቸውን ዝቅ የሚያደርጉ እንደ ዳዊት ከፍ ይላሉ። እግዚአብሔር ለዳዊት የገባው ቃል እግዚአብሔር ከምድር ጋር ያለውን የወደፊት ዕቅድ ለመግለጥ ትልቅ እርምጃ ነበር። ዳዊት ንጉሥ የሚሆንና የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ የሚሠራ ወንድ ልጅ ሊኖረው ይገባል። በመጀመሪያ ሲታይ ስለ ሰሎሞን የሚናገር ይመስላል። ሆኖም ግን ጠለቅ ብለን ስንመለከት እንደሚሆን ያሳያል. ይህ መንግሥት ለዘላለም ይኖራል፤ የሰላምንም አላደረገም። ልጁም የእግዚአብሔር ልጅ ይሆናል። ይህ ስለ አንድ ሰው ብቻ እንደናስብ

ያደርገናል - የዳዊት ልጅ የነበረው ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ። ዳዊት የሰው-የውን ስም አላወቀም ነበር፤ ነገር ግን ስለ እርሱ ያውቅ ነበር። ዳዊት ለዚህ ቃል እና ስለ ፍቅር እግዚአብሔርን አመሰግነ።

ቀን 502 ሳሙኤል 11 እና 12

2ኛ ሳሙኤል 11 የዳዊት ሕይወት ዝቅተኛው ቦታ ነበር። ከሌላ ሰው ሚስት ጋር ምንዝር ፈጽሟል። ሴትየዋ ነፍሰ ጡር በነበረችበት ጊዜ የባልየውን ሞት አዘጋጀ። የኋለኛውን እንደ ጦርነት ሰለባ ለመሸፈን ሞክሯል። ባልየው አርዮ የሚባል ሰው ነበር፤ እሱም በክብርና በታማኝነት ይሠራ ነበር። ሚስቱም ቤርሳቤህ ትባል ነበር። አርዮ ከሞተ በኋላ ዳዊት ቤርሳቤህን አገባ። ምዕራፍ የሚያበቃው በእግዚአብሔር ምላሽ ነው። እግዚአብሔር ሁሉን ነገር አየ። አልተደሰተም።

በ2ኛ ሳሙኤል 12 ላይ እግዚአብሔር ዳዊትን በወንጀሉ ገጠመው። እግዚአብሔር ዳዊት ያደረገውን እንዲያውቅ ነቢይ ላከ። ነቢይ ለዳዊት ስለ አንድ ድሃ ሰውና ስለ አንድ ሀብታም ሰው ታሪክ ነገረው። ድሃው ሰው በጣም ትንሽ ነበረው፤ የነበረውን ግን ሀብታሙ ወሰደው። የስርቆት እና የመግደል ምሳሌ እረኛው ዳዊት የሚያደንቀው ምሳሌ ነበር - እንደ ቤተሰብ አባል የሆነ በግ ነበር። ዳዊት ጉዳዩን በትክክል ፈረደበታል፤ ይህን በማድረጉም ራሱን አውግዟል። እግዚአብሔር ኃጢአቱን እና ትእዛዙን እንደ መናቅ ገልጿል። ዳዊት በሙሴ በኩል በተሰጠው ሕግ መሠረት ሞት ይገባዋል፤ ዳዊት ግን አልሞተም ። ኃጢአቱን ገጥሞ ሙሉ በሙሉ ንስሐ ገባ። ዳዊት ግን ቅጣቱን ይገጥመው ነበር። ኃጢአት መዘዝ አለው፣ እና ዳዊትም ገጠማቸው በሕይወቱ ውስጥ በቀረው የሕይወት ዘመኑ ሁሉ በከባድ የቤተሰብ ችግሮች ይሰቃዩ ነበር ። ቤርሳቤህ እግዚአብሔር በእውነት ይቅር እንዳለው ለማሳየት ሰሎሞንን ወለደች፤ እሱም ከዳዊት በኋላ ይነግሣል ነበር።

የዳዊት ታሪክ በመጀመሪያው የነገሥት መጽሐፍ ውስጥ ይቀጥላል። ከዚያ በፊት ግን መዝሙረ ዳዊት እንመለከታለን። ብዙዎቹ መዝሙራት የተጻፉት በዳዊት ነው።

የመዝሙረ ዳዊት መጽሐፍ መግቢያ

መዝሙረ ዳዊት የእስራኤል ልጆች መዝሙር ነው። እንደ ስብስቦች አንድ በአንድ የተሰበሰቡ እና ከዚያም አንድ ላይ የተሰበሰቡ ይመስል በ 5 መጻሕፍት የተዋቀረ ነው። ግማሾቹ በእርግጠኝነት የተጻፉት በዳዊት ሲሆን ምናልባትም ሌሎችም ነበሩ። ግን ሁሉም ነገር ዳዊት አልነበረም። አሳፍና የቆሬ ልጆች ከእነርሱ ጥቂቶቹን ጻፉ። ሙሴም ሰሎሞንና ሌሎችም የጻፉት አንዱን ጽፏል።

መዝሙረ ዳዊት ውዳሴ፣ ጸሎት፣ ቅሬታ፣ ልቅሶ፣ ደስታ፣ ትምህርት፣ የወደፊቱ መግለጫዎች እና ሌሎች የተለያዩ ይዘቶችን ይዟል። የስሜትን ጥልቀት እና የሰውን መንፈስ ምኞት ይገልጻሉ። ለብዙ አንባቢዎች የሚወዱት የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፍ ነው። ሕይወት ሁል ጊዜ ጥሩ ነው ብሎ አያስመስልም ። የእግዚአብሔር ሕዝቦች እንኳን በጭንቀት እና ራስን ማጥፋት እንደሚችሉ ይቀበላል ። የኑሮን ከፍታ እና ዝቅታ ይጋራል። እግዚአብሔር ሕዝቡ በየትኛውም ቦታ ላይ ይቆማል ።

ለአብዛኛዎቹ ስሜቶች እና አጋጣሚዎች ፣ ለተለያዩ የቀን ጊዜያት ወይም ለተለያዩ የሕይወት ጊዜያት መዝሙር አለ። አንድ ሰው ደስተኛ ወይም ተስፋ መቁረጥ ቢኖር ለእሱ መዝሙር አለ። እግዚአብሔር በማንኛውም ሁኔታ ውስጥ ያሉ ሰዎች በሕይወታቸው ላይ እንዲያሰላስሉ እና በእግዚአብሔር ላይ እንዲታመኑ ይፈልጋል ። ደስተኛ ከሆኑ እግዚአብሔርን ያመሰግኑ። ተስፋ ቢቆርጡ በእግዚአብሔር ታመኑ እና በእግዚአብሔር ይታመኑ። በኃጢአት ውስጥ ከሆኑ፣ ለዚህ መዝሙሮች አሉ። ጻድቃን ከሆኑ፣ ለዚህ መዝሙሮች አሉ።

ከመጀመሪያዎቹ ሁለት የመግቢያ መዝሙራት እና የመጨረሻዎቹ 6 የምስጋና ማጠቃለያ በስተቀር በመዝሙራት ውስጥ ቅደም ተከተል ማየት አስቸጋሪ ነው። በቅዱሳን መጻሕፍት ውስጥ በሌላ በታ የመዝሙሮች ዓላማ ክስተቶችን እና ትምህርቶችን ለማስታወስ ነው። በመዝሙረ ዳዊት ላይም ተመሳሳይ ነው። ምክርና አስተምር ይሰጣል። ስለወደፊት ጊዜ ይናገራል። እግዚአብሔር ለሰው ልጆች ጉዳይ ያለውን አመለካከት ይዟል።

ቀን 51 መዝሙረ ዳዊት 2 እና 18

መዝሙር 2 የእግዚአብሔር ልጅ የሆነውን ንጉሥ ጊዜ ይናገራል። ዳዊት እግዚአብሔር የገባውን የተስፋ ቃል ፍጻሜ እንደሆነ ተረድቶ ነበር። እግዚአብሔር ንጉሥና የእግዚአብሔር ልጅ የሚሆን ልጅ እንደሚሆን ቃል በገባለት ጊዜ ነበር። ይህ ንጉሥ ኢየሱስ መሆኑን እናውቃለን። በመሆኑም መዝሙረ ዳዊት ከኢየሱስ ጋር የሚደረግ የወደፊት ጊዜ ይገልጻል። የመጀመሪያዎቹ የሐዋርያት ሥራ ምዕራፎች (4 25-26 እና 13 33) ይህንን መዝሙር በኢየሱስ ላይ ተግባራዊ ያደርጋሉ። ይሁን እንጂ መዝሙሩ ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ንጉሥ የነበረበትን እና አሕዛብ እሱን ማገልገል የማይፈልጉበትን ጊዜ የሚገልጽ ይመስላል። አማኞች እግዚአብሔር ዕቅድ እንዳለው ማየት እንዲችሉ ይህ ለወደፊት ርዕይ ነው። አማኞች የእግዚአብሔር ንጉሥ በኢየሩሳሌም የሚሾምበትን ጊዜ በጉጉት ሊጠበቁ ይችላሉ።

መዝሙር 18 ዳዊት የጻፈው ከጠላቶቹ ሰላም ባገኘበት ጊዜ እንደሆነ ይናገራል። በእያንዳንዱ መዝሙር መጀመሪያ ላይ ያለው ጽሑፍ በዋናው የዕብራይስጥ ጽሑፍ ውስጥ ነው እናም እንደ መዝሙረ ዳዊት አካል ተደርጎ ሊወሰድ ይገባል። መዝሙር 18 ከ2ኛ ሳሙኤል 22 ጋር ተመሳሳይ ነው። ዳዊት በሕይወቱ መጨረሻ ላይ ወደ ኋላ መለስ ብሎ ሲመለከት የጻፈው መዝሙር ነው። ብዙ መከራ ነበረው፤ እግዚአብሔር ግን ከሁሉ አዳነው። እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን መንገድ ስለተከተለ ይንከባከበው እንደሆነ ይደመድማል። አላህ ትሑታንን ያድናል፤ ትዕቢተኞችንም ያወርዳል። በዚህ ውስጥ እግዚአብሔር ትሁት የሆነውን ዳዊትን እንዴት እንዳዳነ እና ትዕቢተኛውን ሳኦልን እንዴት እንዳወረደ ማየት እንችላለን። ዳዊት አምላክ ሰዎችን ታማኝ፣ ነቀፋ የሌለባቸው፣ ንጹሕና ጠማማ እንደነዚህ አድርጎ እንደሚይዝ ተመልክቷል። ዳዊት እግዚአብሔርን በሕይወቱ ደኅንነት እና በአሕዛብ ላይ ድል ስላገኘ እንደሆነ ተናግሯል። ዳዊት እግዚአብሔርን ስላደረገው ነገር ሁሉ ይወድ ነበር፤ እኛም እንዲሁ እንችላለን።

ቀን 52 - መዝሙር 20 ፣ 21 እና 26

መዝሙረ ዳዊት 20 እና 21 ስለ ንጉሥ ዳዊት አመለካከት ስለሚነግረን አስፈላጊ መዝሙረ ዳዊት ናቸው። መዝሙር 20 እግዚአብሔር ንጉሡን እንዲረዳው ጥሪ አቅርቧል። ንጉሡ ድል የሚመጣው ከእግዚአብሔር እንጂ ከራሱ ችሎታ ወይም ኃይል እንዳልሆነ በግልፅ ተናግሯል። ዳዊት በሠራዊቱም ሆነ በጦር መሣሪያው ላይ እምነት አልነበረውም። በእግዚአብሔር ታምኗል። ወደ ጦርነት ከመግባቱ በፊት በእግዚአብሔር ፊት ትክክል መሆኑን ያረጋገጠው በዚህ ምክንያት ነው። መስዋዕትነቱን አቀረበ። " ብሎ ጸለየ። መዝሙረ ዳዊት 21 ከጦርነት በኋላ የተጻፈ መዝሙር ነው። ድል ከእግዚአብሔር ዘንድ ነው። እግዚአብሔር ሕይወቱን አድናታል እናም ጸሎቱን መለሰ ። ጠላት ክፉ ነገር ቢፈጽም ጠፋ። በመዝሙር 2 ላይ ጠላቶች በአምላክ ንጉሥ ላይ ሲያሴሩ የተገለጸውን የወደፊት ጊዜ እናስታውሳለን። አንድ ውጤት ብቻ ነው ያለው። እግዚአብሔር ድልን ይሰጣል ።

በመዝሙር 26 ላይ ዳዊት እግዚአብሔርን ውስጡን - ልቡን እና አእምሮውን እንዲመረምር ጋበዘው። ነቀፋ እንደሌለው እና በእውነት በእግዚአብሔር እንደሚታመን እርግጠኛ ነበር። መዝሙሩ ዳዊት አብረውት የሚኖሩትን ትክክለኛ ሰዎች ለመምረጥ እንዴት ጠንቃቃ እንደነበረ ይነግረናል። ማታለልን፣ ግብዝነትን፣ ክፋትን፣ ክፋትን እና እነሱን ከሚፈጽሙትን አስወግዷል። ዳዊት ጥሩ መሆን ቀላል ነበር ብለን እናስብ ይሆናል ምክንያቱም እሱ እንደዛ ነበር። እዚህ በጓደኞቹ ምርጫ ውስጥ ምን ያህል ጠንቃቃ እንደነበረ እንማራለን. ጻድቅ

ሰው ዳደኞቹን በጥንቃቄ መምረጥ አለበት። ዳዊት ግን ከእግዚአብሔር ጋር መሆንን መረጠ። ዳዊት እግዚአብሔርን ወዳጅ እንዲሆን የመረጠው ይመስላል። ዳዊት በእግዚአብሔር ቤት መኖር ይወድ ነበር። ዳደኞቻችንን በመምረጥ ጥንቃቄ ማድረግ አለብን። እግዚአብሔርን ወዳጆችን አድርገን መምረጥ አለብን።

ቀን 53 - መዝሙር 41 እና 45

ዳዊት በጠና እንደታመመ የሚናገሩ በርካታ መዝሙረ ዳዊት አሉ። መዝሙር 41 ሰዎች ዳዊት በሕመሙ ይሞታል ብለው ያስቡ እንደነበር ይናገራል። ይህንን ክስተት በታሪክ መዘግብት ውስጥ አላገኘንም። ዳዊት የሕመሙን ምክንያት - ኃጢአቱን መዝግቧል። ከዚህ በመነሳት ዳዊት ከቤርሳቤህ ጋር የፈፀመው ኃጢአት ዳዊት ለሞት የሚዳርግ በሽታ እንዲያጋጥመው አድርጎታል ወደሚል መደምደም እንመራለን። በዙሪያው ያሉት ሰዎች ለሞቱ ዝግጅት እያደረጉ ነበር እና የቅርብ ዳደኛው እንኳን ተቃወመው። ዳዊት በሕይወት ለመቆየት ሲታገል ወደ እግዚአብሔር ዞረ። ዳዊት ችግር ውስጥ በነበሩበት ጊዜ ደካሞችን ረድቶት ነበር። አሁን ተራው ነበር። ደካማ ነበር፤ ችግር ውስጥ ገባ። እግዚአብሔር መሐሪ እንዲሆን ከመረጠ ለእርሱ ማዳን ፍትሃዊ ነው። ዳዊት ከዚህ በሽታ እንዳገገመ ከታሪክ እናውቃለን ነገር ግን የቅርብ ዳደኛው አኪጦፊል ከሁኔታው አላገገመም እና ራሱን አጠፋ።

መዝሙር 45 በጣም ቆንጆ ከሆኑት መዝሙሮች አንዱ ነው። ስለ ንጉሥ እና ስለ ቆንጆ ሙሽራው ሠርግ ነው። ይህ የደስታ እና የደስታ ጊዜ ነው። ንጉሡ ዳድቅና እውነተኛ ነው። እግዚአብሔር ከሁሉ በላይ ንጉሥ አድርጎታል። በቁጥር 6 እና 7 ላይ የተጠቀሱት ቃላት በዕብራውያን 1 8-9 ላይ ተጠቅሰዋል እና በኢየሱስ ላይ ተፈጻሚ ይሆናሉ። ንጉሡ ኢየሱስ ነው። በመንፈሳዊ መልኩ ኢየሱስ በአማኞች ከሚወከለው ሙሽራው ጋር ያገባል (ራእይ 21 2)። ይህ ለዘላለም የሚኖር ጋብቻ ነው። መዝሙሩ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ከእውነተኛ አማኞች ጋር ሲቀላቀል የሚመጣውን ደስታ እና ደስታ ይቀምሳል።

ቀን 54 መዝሙር 48 እና 50

መዝ ዳዊት 48 ጽዮን የምትባል የእግዚአብሔርን ከተማ ያመሰግናል። ጽዮን የኢየሩሳሌም ሌላኛው ስም ናት። በሰላምን ዘመን የእግዚአብሔር መገኘት በዚህች ከተማ ነበር። ነገር ግን የመዝሙሩ ቃና ሙሉ በሙሉ የሚጠናቀቀው ወደፊት ብቻ እንደሆነ ይጠቁማል። የእግዚአብሔር መገኘት በኢየሩሳሌም ላይ አማኞች ደስታን፣ ጽድቅን፣ ፍትህን እና ደህንነትን ያስገኛል። የማያምኑ ነገሥታት ከተማዋን ሊያጠቁ ይችላሉ፣ ነገር ግን አይሳካላቸውም። በእግዚአብሔር ላይ ሊያሸንፈው የሚችል ኃይል የለም። አዲሷ ኢየሩሳሌም ለእግዚአብሔር እና ለአማኞች መኖሪያ ሆና ለዘላለም ትቆማለች፣ ከጋራ ኅብረታቸው ደስታን እና ሰላምን ታመጣለች።

መዝሙር 50 ደግሞ ስለ ጽዮን ነው፣ እሱም የኢየሩሳሌም ሌላ ስም ነው። ይህ ጊዜ ከሰላምን ጀምሮ ቤተ መቅደሱ ከተገነባበት እና በመሠዊያው ላይ ለእግዚአብሔር መሥዋዕት በሚቀርብበት ጊዜ ላይ ይመለከታል። እግዚአብሔር በጽዮን ውስጥ ሊገኝ ይችላል እናም እግዚአብሔር ሁሉን ቻይ ነው። እግዚአብሔር በሙሴ ሕግ እንደጠየቀው የእግዚአብሔር ሕዝብ ለእግዚአብሔር መሥዋዕት ማቅረብ አለበት። ይሁን እንጂ የመሥዋዕት ዓላማ እግዚአብሔር ስለተራበ ወይም እንስሳትን ወይም መሥዋዕቶችን ስለሚያስፈልገው አይደለም። በሕዝቡ ልብ ውስጥ ያለውን ነገር ማወቅ ስለሚፈልግ ነው። ታዘዙታልን? እነርሱም አመስጋኞች ናቸውን? እግዚአብሔር ሕዝቡ በችግር ጊዜ በእርሱ እንዲታሙኑ፣ ስለእርሱ እንዲገቡና ቃል የገቡትን እንዲፈጽሙ ይፈልጋል። ይህን ካደረጉ እግዚአብሔር ያድናቸዋል፤ እነርሱም በተራው እግዚአብሔርን ያከብራሉ። ነገር ግን ክፉዎች እግዚአብሔር እንዲሰማቸው እና እንዲረዳቸው መጠበቅ አይችሉም። የእግዚአብሔርን ቃል አልሰሙም፤ ስለዚህ እግዚአብሔር ቃላቸውን አይሰማም።

ቀን 55 መዝሙር 51 እና 68

ዳዊት ከቤርሳቤህ ጋር ከሠራው ኃጢአት በኋላ መዝሙር 51 ተጽፏል። ሙሉ በሙሉ የጥፋተኝነት መግለጫ ነበር። ዳዊት ኃጢአቱን በደበቀ ጊዜ ተገለጠ። አሁን ኃጢአትን አምኗል ፣ ይቅር አለ ። በኦርዮ ላይ ኃጢአት ሠርቷል፤ ነገር ግን በእግዚአብሔር ላይ ኃጢአት ሠርቷል። ኃጢአት የእግዚአብሔርን ትእዛዛት መጣስ ነው፤ ስለዚህ ኃጢአት ሁል ጊዜ በእግዚአብሔር ላይ ነው። ዳዊት ከኃጢአቱ ሊያመልጥ አልቻለም። ሁልጊዜ ከእሱ ጋር ነበር. እግዚአብሔር ስለ ኃጢአት መሥዋዕት ማቅረብ ከፈለገ ይህን ለማድረግ ፈቃደኛ ነበር። ነገር ግን በሕግ መሠረት የሚቀርበው መሥዋዕት ሆን ተብሎ ኃጢአትን አለስወገደም። ይቅር ለማለት በቀጥታ ወደ እግዚአብሔር መጸለይ ነበረበት። በኃጢአቱ ሞኝነት ተጨፍጭቷል። አሁን ፈውስ፣ መልሶ ማቋቋም እና ኃጢአቱን ሙሉ በሙሉ እንዲያስወግድ ተማጽኗል። ይቅር ቢባል ኖሮ በእግዚአብሔር ዘንድ ይቅር ማለት እንደሚቻል ሌሎችን ማስተማር ይችል ነበር። ይህ በጣም አስፈላጊ ነው, አለበለዚያ ኃጢአተኞች በእግዚአብሔር ላይ ተስፋ ይቆርጣሉ. ይልቁንም ኃጢአተኞች ከዳዊት ይቅር ባይነት ያውቃሉ። ይህ እውነታ በቅዱሳን መጻሕፍት ውስጥ ብዙ ጊዜ ተደግሟል። ኃጢአተኛው በእውነት ከተጸጸተ፣ ሀዘኑን በተገቢው ባህሪ ካሳየ እና ከኃጢአት መንገድ ከተመለሰ ይቅር ማለት ይቻላል።

መዝሙር 68 እግዚአብሔር በተራራው ላይ ወዳለው ቤተ መቅደስ እንደመጣ ይናገራል። ይህ ተራራ ኢየሩሳሌም የጽዮን ተራራ እንደሆነ ከሌሎች መዝሙረ ዳዊት እናውቃለን። እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን የቤተ መቅደሱ ስፍራ አድርጎ መረጠ። በዚህ መዝሙር ውስጥ የእስራኤልን ታሪክ እንደ አንድ ጉዞ ተገልጿል። ሙሴ የእግዚአብሔርን ሕግ የተቀበለበት ከሲና ተራራ ጉዞ ነው። አሁን በኢየሩሳሌም ይደርሳሉ። የእግዚአብሔር ክብር ከሲና ተራራ ወደ ጽዮን ተራራ ወርዷል። ወደ እግዚአብሔር ተራራ እንደ አንድ ሰልፍ ተገልጿል። እግዚአብሔር ይህን ጉዞ እንደ አንድ ክስተት አስቀድሞ እንዳየው ነው፣ ያደረገው። የመጀመሪያው ጥቅስ ከዘኁልቀ 10 35 የተጠቀሰ ሲሆን እነዚህም እግዚአብሔር ከአንድ ቦታ ወደ ሌላ ቦታ ሲዘዋወር የተጠቀሙባቸው ቃላት ናቸው። በዘኁልቀ ውስጥ፣ ከሲና ተራራ የእግዚአብሔር መገኘት የመጀመሪያ እንቅስቃሴ ነበር። እግዚአብሔርም ወደ ጽዮን እየመጣ ነበር። የእግዚአብሔር ሕዝቦች ከእነርሱ ጋር ቢኖሩ መልካም ነው። ፳፰ እግዚአብሔር ሕዝቡን ከሞት የሚያድን አምላክ ነው። ስለዚህ የጽዮን አምላክ ሊመሰገን ይገባዋል።

ቀን 56 መዝሙር 69 እና 71

መዝሙር 69 ዳዊት የጻፈው በከባድ አደጋ ላይ በነበረበት ጊዜ ነው። በጭቃ ውስጥ የሰመጠ ይመስል ነበር። አንገቱ ላይ ነበር እና ጭንቅላቱን ሊሸፍን ተቃርቧል ። በወንጀል በሐሰት በሚከሰሱት ጠላቶች ተከቦ ነበር። ስለ እግዚአብሔር ስም መከራ ተቀበለ። ቤተሰቦቹም ሳይቀር አስወግደውታል። ተሳለቁበትና ተዋረደ። እሱ ብቻውን ነበር እና ሊሞት ተቃርቧል ። በእግዚአብሔር ምህረት እንዲደረግለት ለመነ እና በእግዚአብሔር እርዳታ ታምኗል። ግን ተጨማሪ አለ። በአዲስ ኪዳን ውስጥ የተወሰኑት ጥቅሶች በኢየሱስ ላይ እንደሚተገበሩ ተጠቅሰዋል። ቁጥር 4 በዮሐንስ 15 25፣ ቁጥር 9 በዮሐንስ 2 17 ላይ ተጠቅሷል፣ እና ቁጥር 21 በኢየሱስ ላይ የደረሰው ነው። የዳዊት ተሞክሮም የኢየሱስ ተሞክሮ ነበር። እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር እንደነበረ ሁሉ እግዚአብሔርም ከኢየሱስ ጋር ነበር። መዝሙረ ዳርቻን ስንመለከት ከኢየሱስ ሕይወት ጋር ተመሳሳይነት እንዳለን ማየት እንችላለን። በአዲስ ኪዳን ውስጥ የማይገኙትን የኢየሱስ ሕይወት ገፅታዎች እንድንረዳ ይረዱናል።

መዝሙር 71 የአሮጌው ሰው መዝሙር ነው። ጸሐፊው አርጅቷል እና ህይወትን ወደ ኋላ ይመለከታል. አስቸጋሪ ኑሮ አሳልፏል። በሕይወት ዘመናቸው ሁሉ በእግዚአብሔር ታምነዋል፤ እግዚአብሔርም ከእነርሱ ጋር ነው። ያረጁ ሲሆኑ እግዚአብሔር ከእነሱ ጋር እንዲኖር ይፈልጋሉ ። በዙሪያው ገዳይ ጠላቶች አሉ እና እንደ አረጋዊ ሰው እራሳቸውን መከላከል አይችሉም. በዚህ ሁኔታ ውስጥ እንደ ሁልጊዜው በእግዚአብሔር መታመንን ይቀጥላሉ ። እግዚአብሔር እንደማይጠፋቸው ያውቃሉ። ስለዚህ እግዚአብሔርን ማመስገን እና ስለ ታላላቅ ሥራው እና ስለ

ጽድቁ ይናገራሉ። ሌላው ቀርቶ ከሙታን መነሳትን የሚያመለክት ነው። ይህ የአረጋውያን ተስፋ ነው - በእግዚአብሔር ፊት መኖራቸውን እንዲቀጥሉ እና የእግዚአብሔርን ስም ማመስገን ይችላሉ።

ቀን 57 መዝሙር 73 እና 78

መዝሙር 73 የመዝሙር 37 አጋር ነው። ሁለቱም መዝሙራት የሕይወት ኢፍትሃዊነት በሚመስለው ቅሬታ ያሰማሉ። ክፍሎችን ሲመለከቱ ክፍሎች ቀላል ሕይወት ያላቸው ይመስላሉ። ጸሐፊው የእግዚአብሔርን ትእዛዛት መጠበቅ ምን ያህል ዋጋ እንዳለው ለመጠየቅ ይደፍራል! ሁኔታው ግን ጊዜያዊ ነው። ጸሐፊው ህይወትን የሚያየው በአንድ ጊዜ ብቻ ነው። በመጨረሻ ምን እንደሚሆን ቢረዳ ኖሮ ይህን አይናገርም ነበር። ያኔ ይረካል። ጸሐፊው የወደፊቱን የተረዳው ወደ እግዚአብሔር ቤተመቅደስ ሄዶ ስለ ክፍሎች ዕጣ ፈንታ ሲያስብ ብቻ ነው። ከዚያም ክፍሎች የሚገባቸውን የሚያገኙበት ጊዜ እንደሚመጣ ተረዳ። ነገር ግን ክፍ ሰው በሕይወት እያለ ክፍሎች ከክፋት የሚያመልጡ ይመስላል። ጸሐፊው በዚያን ጊዜ ረክቷል። ወደ እግዚአብሔር በመቅረብ እና እግዚአብሔርን በጽድቅ በማገልገል ደስተኛ ነው። በክፍሎች ሀብትና ሕይወት መቅናት የለብንም። በኃጢአታቸው ምክንያት ምንዳቸውን ይከፍላሉ። ጻድቃንም በጽድቃቸው ይመነዳሉ።

መዝሙር 78 የእግዚአብሔርን ታሪክ ከሕዝቡ ጋር ይናገራል። ይህ ከእስራኤል ታሪክ በላይ ነው። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር አብሮ የሚሠራ ታሪክ ነው። የአምላክ ሕዝቦች እነዚህን ነገሮች ማስታወስ አስፈላጊ ነበር። እነዚህን ነገሮች ለልጆቻቸው፣ ለልጅ ልጆቻቸው እና ለልጅ ልጆቻቸው እንዲያስተምሩ ተነግሯቸዋል። ነጥቡ የእነዚህ ክስተቶች ትውስታ ከሀዝብ መሞት የለበትም። ያለፈውን ማወቅ እና ከታሪክ መማር ነበረባቸው። የእግዚአብሔርን ድንቅ ነገሮች እና ባህሪዎች የማያስታውሱ ቢሆኑ ኖሮ እውነት ከእስራኤል ይጠፋል ነበር። ከወላጆቻቸው ልጆች በስተቀር የእግዚአብሔር ሕዝብ አይሆኑም። መዝሙር 78 የእግዚአብሔር ያደረጋቸውን ድንቅ ነገሮችና እስራኤላውያን ያደረጓቸውን ድንቅ ነገሮች ይናገራል። እስራኤል ያደረጉት ክፍ ነገር ሁሉ ቢኖርም እግዚአብሔር የጽድቅን ተራራ ለመገኘት ስፍራ፣ ዳዊትንም ንጉሥ አድርጎ መረጠ። የእስራኤልም ልጆች እግዚአብሔርን ስለ ተአምራቱ ሁሉ ማመስገን ነበረባቸው።

ቀን 58 መዝሙር 81 እና 83

መዝሙር 81 ስለ መባቻ ቀን ስለሆነ ትኩረት የሚስብ ነው። የእስራኤል የቀን መቁጠሪያ በጨረቃ እንቅስቃሴ ላይ የተመሰረተ ነበር። አመታዊ ወቅቶችን ምልክት አድርጓል። ወሩ የጨረቃ አንድ ዑደት ነበር፣ እና አመቱ 12 ወይም 13 ዑደቶች ነበር፣ ይህም ወቅቶችን በትክክል ለመጠበቅ ተጨማሪ ወር እንደሚያስፈልግ ላይ በመመስረት የሙሴ ሕግ በዚህ ቀን በቤተ መቅደሱ ስለሚቀርቡት መሥዋዕቶች ተናግሯል። ነገር ግን ከዚህ መዝሙር በስተቀር ሌላ ምንም ነገር የለም። መዝሙሩ እስራኤላውያን ጣዖቶቻቸውን እንዲያስወግዱ እና እግዚአብሔርን እንዲያመልኩ ወርሃዊ ማሳሰቢያ ነበር። ይህን ቢያደርጉ ኖሮ እግዚአብሔር በትክክለኛው ጊዜ መከር ይሰጣቸዋል።

መዝሙር 83 ወደፊት ስለሚመጣው አስጨናቂ ሁኔታ ያስተምራል። በአሕዛብ መካከል እስራኤልን ለማጥፋት ሴራ ይደረግ ነበር፤ ስለዚህም የእስራኤል ሕዝብ ከእንግዲህ ወዲህ አይኖርም። አሥር ሀገራት ይህንን አቋም ይይዛሉ። ከዚህ በፊት ይህ የተከሰተበትን አጋጣሚ አናውቅም፣ ስለዚህ የእኛ ግንዛቤ ይህ አሁንም ወደፊት እንደሆነ ነው። ዛሬ በእስራኤል ዙሪያ ያሉ ብሔራት ናቸው። ቢያንስ በዙሪያቸው ያሉ አንዳንድ ህዝቦች አመለካከት የእስራኤልን ስም ከካርታው ላይ ማስወገድ ነው። ጸሐፊው ዳኞች ዲቦራ፣ ባርቅና ጌዴዎን እንዳዳኗቸው እንዲያድናቸው እግዚአብሔርን ተማጸነ። በሁለቱም ሁኔታዎች እስራኤላውያን በቁጥር እጅግ ይበልጣሉ፣ እናም እግዚአብሔር ድልን ሰጣቸው ። ድል አምላክ የምድር ሁሉ እውነተኛ አምላክ መሆኑን ለአሕዛብ ያስተምራቸዋል።

ቀን 59 መዝሙር 84 እና 89

በእግዚአብሔር ፊት መኖር የመዝሙር 84 ጭብጥ ነው። የእግዚአብሔር በረከቶች የሚመጡት ከየት ነው። የእግዚአብሔር ጥበቃ ባለበት ቦታ ነው። እዚያ አንድ ቀን ለማሳለፍ ብቻ ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሐጅ መሄድ ተገቢ ነው። እንዲያውም እስራኤላውያን በአንዳንድ በዓላት ላይ በዓመት ሦስት ጊዜ ወደ ቤተ መቅደስ መሄድ ይጠበቅባቸው ነበር። አልፎ አልፎ ከመግብኝት የተሻለ እዚያ በቋሚነት መቆየት ነው። ድንቢጥ እና ዋጥ በቤተ መቅደሱ ላይ ጎጆአቸውን ሠርተዋል፤ እናም ይህን ማድረጋቸው ብልህነት ነበሩ። የቤተ መቅደሱ በረኞች የነበሩት በቤተ መቅደሱ የመቆየት መብት ነበራቸው። ከእግዚአብሔር ጋር የሚኖሩ ሁሉ የተባረኩ ናቸው። ዛሬ በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ መኖር አንችልም ፣ ግን በልባችን ውስጥ ከእግዚአብሔር ጋር መኖር እንችላለን።

መዝሙር 89 እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር የገባውን ቃል ኪዳን ያስታውሳል። እግዚአብሔር በሥራው ሁሉ የተመሰገነ ነው፤ ነገር ግን የእግዚአብሔር ጽድቅ፣ ፍትህ፣ ታማኝነት እና ፍቅር የእግዚአብሔር ሥራ ማዕከል ነው። እግዚአብሔር ከዳዊት ጋር በሚሠራው ሥራ እንዴት እንደሚሠራ እናያለን። እግዚአብሔርም ዳዊትን መረጠው፣ ብርቱም ተዋጊ አደረገው። በጦርነቱ ድል አደረገ እና ስሙን ታላቅ አድርጎታል። ዳዊት በመዝሙር 18 ላይ ስለ ራሱ የገለጸው ይህንን ነው። እግዚአብሔር ለዳዊት ቃል ገብቶአል፤ እርሱም አይረሳውም። ጨረቃም ከፀሐይ በሚመጣው ብርሃን እንደሚመሰክር ሁሉ፣ ጨረቃም እንዲሁ እግዚአብሔር ለዳዊት የገባውን ቃል ምስክር ናት። ጨረቃን ስንመለከት የዚህን ምስክርነት ገጽታ ማሰብ እንችላለን። የመዝሙሩ የመጨረሻ ክፍል ቃል ኪዳንን ያልጠበቁትን የዳዊት ልጆች የሚያመለክት ነው። ቃል ኪዳንን እንዲጠብቅ እግዚአብሔር ይጠብቃል።

ቀን 60 መዝሙር 91 እና 92

የመዝሙር 91 ጭብጥ በእርሱ ከመታመን የሚመጣ የእግዚአብሔር ጥበቃ ነው። በክንፎቹ ጥላ ስር እንደመኖር ነው። አለህ ምእመናንን ከሠራዊትና ከበሽታ በቀንና በሌሊት ይጠብቃል። 10,000 ሠራዊት ቢመጣም ወደ አማኙ አይደርስም። መፍራት አያስፈልጋቸውም፣ ነገር ግን መተማመን አለባቸው። እግዚአብሔር የሚወዱትን እና በእርሱ የሚታመኑትን ያያል እናም ይረዳቸዋል። ከሞት ይድናሉ። ኢየሱስ በምድረ በዳ ሲፈተን እነዚህ ቃላት ወደ አእምሮው ገባ። እግዚአብሔር ሕዝቡን በመላእክቱ ይጠብቃል። ነገር ግን የእግዚአብሔርን የማዳን ኃይል መፈተን ለሰው አይገባም። እግዚአብሔር መቼ እንደሚያድን እና እንዴት እንደሚያድን ይወስናል። ይህ የሚያሳየው ቅዱሳን መጻሕፍትን አላግባብ መጠቀም እና የተሳሳተ ውሳኔ ላይ የመድረስ አደጋን ያሳያል። እግዚአብሔር ለእኛ ምንም ነገር እንዲያደርግ ማስገደድ የለብንም። በሕይወታችን ላይ የሚቆጣጠረው እግዚአብሔር ነው እንጂ እኛ አይደለንም።

መዝሙር 92 የሰንበት ቀን መዝሙር ነው። በሰንበት እንዲነበብ ታስቦ ነበር። ነገር ግን እንደ መዝሙር 71 ለሽማግሌዎች መዝሙርም ነው። መዝሙረ ዳዊት ጻድቃን በሰንበት ቀን ምን እንደሚያደርጉ እንድንረዳ ይረዳናል። ስለ እግዚአብሔር ፍቅር እና ታማኝነት ይዘምራሉ። እነርሱም በእግዚአብሔር ነገሮች ደስ ይላቸዋል። እግዚአብሔር የተናገረውን ያስባሉ። በእግዚአብሔር ነገሮች ያርፋሉ። በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ እንደተተከለ የዘንባባ ዛፍ ናቸው። ያረጁ ቢሆኑም እንኳ በእርጅና ጊዜ መንፈሳዊ ፍሬ ያፈራሉ። እንደ አሮጌ የዘንባባ ዛፎች ይሆናሉ። የእግዚአብሔርን ታላቅነት እና ጽድቅ ይመሰክራሉ። አረጋውያንና ወጣቶች ማድረግ ያለባቸው ይህንን ነው። በሰንበት ሊያደርጉት ይገባል፣ ግን በእርግጥ በማንኛውም ሌላ ቀንም ማድረግ አለባቸው።

ቀን 61 መዝሙር 97 እና 104

መዝሙር 97 የእግዚአብሔርን ጽድቅና ጽድቅ ያመሰግናል። ጽድቅ መልካም የማድረግ ባሕርይ ነው። ይህ ማለት የተሰሰተ መንገድ መራቅ ማለት ነው። ፍትህ ማለት ሰዎች ትክክልም ይሁን ስህተት ለድርጊታቸው ይመለሳሉ ማለት ነው። የእግዚአብሔር ጽድቅ እና ጽድቅ ማለት ጻድቃን ይሸጣሉ እና ክፉዎች ይቀጣሉ ማለት ነው። እነዚህ ባሕርያት ለእግዚአብሔር መሠረታዊ ናቸው እናም ዓለምን የሚመራበት መሠረት ናቸው። እግዚአብሔርን የሚወዱ ሰዎች ትክክልና ስህተት የመሆን ስሜት ሊኖራቸው ይገባል። ትክክሉን መውደድ እና ስህተትን መጥላት አለባቸው። እንደ እግዚአብሔር ሁሉ ሁሉንም ነገር መውደድ የለባቸውም። ክፋትን መጥላት እና ከማድረግ መቆጠብ አለባቸው። ይህን ካደረጉ እግዚአብሔር በሕይወታቸው ውስጥ ረዳታቸውና መሪነታቸው ይሆናል።

መዝሙር 104 በዙሪያችን ስላለው ዓለም ማሰላሰል ነው። ጸሐፊው እግዚአብሔር ስለፈጠረው ነገር ሁሉ ይዘምራል እና በፍጥረት ዘመን ውስጥ ያልፋል። ተመሳሳይ ነገር ማድረግ እና ስለ እግዚአብሔር ንድፍ ማሰብ ጥሩ ነው። ሁሉም ነገር በራሱ መንገድ አስደናቂ ነው እና ከጀርባው ያለው ሰፊ የፈጠራ አእምሮ ማስረጃ ነው። እግዚአብሔር በዚህ ዓለም ውስጥ ለሰው ልጆች ብዙ መልካም ነገሮችን አደረገ። እግዚአብሔር ዓለምን ይመግባል እና ይደግፋል። የምናያቸው ነገሮች የንድፍ አውጪው ታላቅነት ምስክር ናቸው። በእግዚአብሔርና በሠራው ነገር መደሰት አለብን። ደስተኛ እንድንሆን እና በእግዚአብሔር እንድንተማመን ያደርገናል። እርሱን እንድንፈራ እና ትሁት እንድንሆን ያደርገናል።

ቀን 62 መዝሙር 105 እና 106

መዝሙር 104 እግዚአብሔር ስለደረጋቸው ድንቅ ነገሮች ሲናገር፣ መዝሙር 105 እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ስለደረገው ድንቅ ተግባር ይናገራል። የአንድ ታላቅ አምላክ የተለያዩ ገጽታዎች ናቸው። በእግዚአብሔር ደስ እንድንል እና የእርሱን ሞገስ እንድንፈልግ ያደርገናል። አባቶቻችን አብርሃም፣ ይስሐቅና ያዕቆብ እና እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር የገባውን ቃል ኪዳን እና ስታውሳሌን። ይንከባከባቸውና ይጠብቃቸዋል። ቤተሰቡን ከረሃብ እንዲያድነው ዮሴፍን ሰጠው። ሙሴንና አሮንን ሰጣቸው፤ በግብፅም ላይ ተአምራዊ ምልክቶችን ላከ። ከግብፅ በወጡ ጊዜ እግዚአብሔር ብርና ወርቅ ሰጣቸው። ሁሉም ከግብፅ እንዲወጡ አደረጋቸው። ይህ ማለት እነሱ እንዲሄዱ ጤናማ አድርጓቸዋል ማለት ነው ብለን እናስባለን። በደመና ወይም በእሳት መብራት መራቸው። እንጀራውንና ሥጋውንም ውኃውንም በምድረ በዳ ሰጠ። ለአብርሃምም ቃል የገባውን ምድር ሰጣቸው። ይህን ሁሉ ያደረገው ሕዝቡ ትእዛዙን እንዲጠብቅ ነው። እግዚአብሔር ለቤተሰብ እና ለአንድ ብሔር የሚያሳይ እንክብካቤ አስደናቂ ዝርዝር ነው። እግዚአብሔር ትእዛዙን የሚጠብቁትን ይጠብቃል።

መዝሙር 106 በመዝሙር 105 ላይ በተጠቀሱት ክስተቶች ወቅት የአምላክ ሕዝቦች ያደረጉትን ያስታውሰናል። እግዚአብሔር ሕዝቡን ወደ ተስፋይቱ ምድር እየመራ ሳለ፣ ሕዝቡ ተቃዋሚና የመጡ ነበር። በዚህ ሁሉ ምክንያት እግዚአብሔር ሕዝቡን አልተወም። መዝሙር 97 የሚጀምረው ለዘላለም የሚኖረውን የእግዚአብሔርን ፍቅር በማወጅ ነው። ከችግሮቹ አንዱ ሰዎች እግዚአብሔር ያደረገውን ነገር መርሳት ነበር። ለዚህም ነው ሰዎች እግዚአብሔር ከዚህ በፊት ያደረገውን እና የእግዚአብሔር ሕዝብ ከዚህ ቀደም ያደረጉትን እንዲያስታውሱ ለመርዳት መዝሙሮች እና መጻሕፍት የሚያስፈልጉት። እግዚአብሔር ጻድቅ ነበር፤ ይህም ማለት ሰዎችን በጽድቅ ይከፍላል እና ሰዎችን በኃጢአት ይቀጣል ማለት ነው። ቅጣቱ የተለያዩ ቅርጾችን ወስዷል፣ እያንዳንዱም ለኃጢአት ተስማሚ ነው። ልጆቻቸውን ለጣዖታት ሲሠወ ዝቅተኛው ደረጃ መጣ። ጣዖታት በብሉይ እና በአዲስ ኪዳን አጋንንት በመባል ይታወቃሉ። እግዚአብሔር በድርጊታቸው ምክንያት ቅጣታቸው ትክክል ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡን አልተወም። ቃል ኪዳን ገብቷል፤ አይተወውም። ይህን ሁሉ የሚያደርገው በፍቅር ነው።

ቀን 63 መዝሙር 107 እና 110

መዝሙር 107 ሌላው የአምላክ ፍቅር ምሳሌ ነው። እግዚአብሔር አፍቃሪ አምላክ መሆኑን ፈጽሞ አያቆምም። እርሱ ቤዛ ነው፣ ማለትም ሰዎችን ያድናል። መዝሙረ ዳዊት ለዚህ አራት ምሳሌዎችን ጠቅሷል። በጉዞ ላይ ምግብ የሌላቸው፣ በእስር ቤት ያሉ፣ በበሽታ የሚሞቱ እና በባህር ላይ በማዕበል ውስጥ ያሉ አሉ። እነዚህ ሁሉ ሰዎች እየሞቱ ነበር። ወደ እግዚአብሔር ሲጮሁ ድነዋል። ሲድኑ እግዚአብሔርን አመሰግኑና አከበሩ፤ ስለ እግዚአብሔር ቸርነት ለሌሎች ይነግሯቸዋል። እግዚአብሔር በእርሱ የሚታመኑትን የሚያድን አምላክ ነው። በእርሱ ከታመንን ያድነናል። እግዚአብሔር ታዳጊዎችን ከፍ ከፍ የሚያደርግ እና ከፍ የሚያደርግ አምላክ ነው። ጻድቃን እግዚአብሔር በሚያደርገው ነገር ሁሉ ደስ ይላቸዋል፤ ንጥኣን ግን የሚናገሩት የላቸውም። ጥበበኞች ታላቁን የእግዚአብሔርን ፍቅር ያስቡ።

መዝሙር 110 ለመረዳት ቀላል መዝሙር አይደለም። ሆኖም በአዲስ ኪዳን ውስጥ ብዙ ጊዜ ተጠቅሷል ፣ ምናልባትም ከማንኛውም የብሉይ ኪዳን ምዕራፍ በበለጠ። ቁጥር 1 ኢየሱስ በሦስቱ ወንጌሎች እና እንዲሁም ጴጥሮስ በጠቀረዎት ሥራ 2 34 ላይ በመጀመሪያው የክርስቲናን ንግግር ተጠቅሷል። እግዚአብሔር የኢየሱስን ጠላቶች እስኪያሸንፍ ድረስ እግዚአብሔር ኢየሱስን በቀኙ እንዴት እንደሚያስቀምጠው ይገልጻል። ኢየሱስ በዘመኑ በጠላቶቹ ላይ ማስጠንቀቂያ አድርጎ ተጠቅሞበታል። መዝሙሩ እግዚአብሔር ኢየሱስን እንዴት ከፍ እንደሚያደርግ ይናገራል። በትር መጠቀሱ ኢየሱስ ንጉሥ እንደሚሆን ያመለክታል። ኢየሱስ ካህን እንደሚሆንም ይናገራል። በሙሴ ሕግ እንደተገለጸው የሌዋውያን ካህን አይሆንም። እንደ መልክ ጴጌ ላይ ካህን ይሆናል። ኢየሱስ ንጉሥም ሆነ ካህን ይሆናል። ይህ በጣም ያልተለመደ ጥምረት ነው፣ ነገር ግን መልክ ጴጌ ካህን እና ንጉሥ ነበር። ሁለቱንም ሚናዎች ለአንድ ሰው ሊሰጥ የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ኢየሱስ በአሕዛብና በሕዝቡ ላይ ለመፍረድ ንጉሥና ካህን ሆኖ ይመጣል። ስለ ጤዛ መጠቀሱ ከሙታን ትንሣኤን በሚያመለክትበት በታላቅ ላይ ነው (ኢሳይያስ 26 19) ። ኢየሱስ ለሞቱት አማኞች የሚያደርገው ይህንኑ ነው። መዝሙረ ዳዊት እግዚአብሔር እንዲሠራ ያዘጋጀውን የኢየሱስን ሥራ ይገልጻል።

ቀን 64 - መዝሙር 111 ፣ 112 እና 116

መዝሙር 111 እና 112 ሁለቱም አክሮስቲክ ናቸው። ይህ ማለት እያንዳንዱ የመዝሙር መስመር የሚጀምረው በፊደል ቅደም ተከተል በተለያዩ የዕብራይስጥ ፊደል ነው። እዚያ ያለውን የተደበቀ ውበት ያመለክታል። ይህ ባህሪ አንድ ሰው የፊደል ቅደም ተከተልን በማስታወስ የመዝሙሩን መስመሮች እንዲያስታውስ ይረዳል ተብሎ ይታሰባል። መዝሙር 111 የአምላክን ክብር ይገልጻል። እርሱ ጻድቅ፣ ቸር፣ ሩህሩህ፣ ታማኝ፣ ጻድቅ፣ እውነተኛ፣ ቅን፣ ቅዱስ፣ የሚያስፈራ ነው። በዚህ መዝሙር ውስጥ እግዚአብሔርን እንገናኛለን እና ወደ እርሱ ፊት እንመጣለን ። እግዚአብሔር ስለሚያደርገው ነገር ስናስብ እነዚህን ባሕርያት እናያለን ። ልንፈራው የሚገባው የመጀመሪያው ብልህ ነገር ይህ ስለሆነ ነው።

መዝሙር 112 አምላካዊ የሆኑትን በረከቶች ይገልጻል። በመዝሙር 111 ላይ የሚገኘውን ሀሳብ የሚቀጥል ይመስላል። በእግዚአብሔር ላይ ማሰላሰል ጸሐፊውን አምላካዊ እንዲሆን ያደርገዋል። እግዚአብሔርን በመፍራት ይጀምራል፣ ይህም መዝሙር 112 ያቆመበት ነው። ከዚያም ጽድቅ፣ ጸጋ፣ ርህራሄ እና ሌሎች የአምላካዊ ባህሪ ገጽታዎች አሉ። እሱና ቤተሰቡ በእግዚአብሔር የተባረኩ ናቸው። በሕይወታቸው ውስጥ መጥፎ ዜናዎችን አይፈሩም ፣ በእግዚአብሔር በጣም ይታመናሉ ። ይህ በእግዚአብሔር መታመን የሚመጣ ታላቅ የሰላም በታ ነው። ክፉዎች ከዚህ የሰላም አቋም የራቁ ናቸው።

መዝሙር 116 ከሞት የዳነ ሰው ጭንቀት ይናገራል። ሲሞቱ እግዚአብሔር እንዲያድናቸው ለመኑት። እግዚአብሔርም አደረገ። መዝሙረ ዳዊት እግዚአብሔር ያደረጋቸውን ባሕርያት እና እግዚአብሔር ያላቸውን ባሕርያት ያጎላል። ጸሐፊው እግዚአብሔርን ይወዳል። መዝሙረ ዳዊት ለአማኞች ሁሉ በተለይም ወደ ፍጻሜው እየተቃረቡ ላሉት መጽናኛ ነው። 1፤ የጻድቃን ሞት በእግዚአብሔር ዘንድ ውድ ነው። እግዚአብሔር ስለ እነርሱ በጣም ያስባል። አማኞች እስከ መጨረሻው ድረስ እምነታቸውን መጠበቅ አለባቸው ምክንያቱም እግዚአብሔር

ስለእነሱ ያስባል። ከሞት የዳነ ሰው ለእግዚአብሔር ስለእነዚህ እንደገባ ግልጽ ነው። እግዚአብሔር ካዳነኝ አንድ ነገር አደርጋለሁ። ይህ ለእግዚአብሔር የሆነ ነገር መስጠት ወይም የአኗኗር ዘይቤን መቀየር ሊሆን ይችላል። ይህ ደግሞ እግዚአብሔርን ይመስገን ማለት ነው።

ቀን 65 መዝሙር 132፣ 133 እና 134

መዝሙር 120 እስከ 134 የዲግሪ መዝሙሮች ወይም የመውጣት መዝሙሮች በመባል ይታወቃሉ። መዝሙር 120 ከኢየሩሳሌም ርቆ መዝሙር ዳዊት ወደ ከተማይቱ ሲወጣ እንደ ፕልግሪም መዝሙር መጽሐፍ ናቸው። መዝሙር 132 ስለ ኢየሩሳሌም ድንቅ መዝሙር ነው፣ ወደ እግዚአብሔር ከተማ ደርሷል። ጊዜና የደስታ ቦታ ነው። እግዚአብሔር ለዳዊት ስለ ከተማይቱ ለመጀመሪያ ጊዜ የነገረችበት ጊዜ እንመለሳለን። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ቦታ መሆን ነበረበት። የንጉሡ ዳዊት ዙፋን ቦታም መሆን ነበረበት። በቤተ መቅደሱ ውስጥ ከቃል ኪዳኑ ታቦት በላይ የነበረው የእግዚአብሔር ዙፋን ስፍራ መሆን ነበረበት። እግዚአብሔር በዚያ ለዘላለም እንደሚኖር ተናግሯል። ብዙ እስራኤላውያን ይህ አሁን እንደሚሆን አስበው ሊሆን ቢችልም በዚያን ጊዜ ግን በእስራኤል ኃጢአት ምክንያት አልሆነም። እግዚአብሔር ግን አይወሰንም። ወደፊትም ይከሰታል።

መዝሙር 133 የወንድማማችነት ኅብረት አስፈላጊነት የሚገልጽ ቀላል መዝሙር ነው። አማኞች በአንድነት መቆም አለባቸው። አንድነት እግዚአብሔርን እና ሰውን ብዙ ደስታን ይሰጣል። በአማኞች መካከል የአመለካከት ልዩነቶች በሚኖሩበት ጊዜ ይህንን መዝሙር አንብበው ማጤን አለባቸው። እግዚአብሔር አንድነትን የመጀመሪያው ካህን አሮን እንደተመረጠው የክህነት መግቢያ እንደሆነ ገልጿል። ክህነት ሰዎችን እና እግዚአብሔርን እንዲቀራረቡ ለመርዳት እዚያ ነበር። አንድነትም በጽዮን ተራራ ላይ እንደ ቀዝቃዛ ጤዛ ነው። መንፈስን የሚያደስ እና አስደሳች ነው። እግዚአብሔር ጻድቃንን የዘላለም ሕይወት ስጦታ የሚባርክበት የጽዮን ተራራ ነው። አማኞች የዘላለምን ሕይወት በረከት ከፈለጉ በአንድነት መኖር አለባቸው።

የፕልግሪም መዝሙር የመጨረሻው መዝሙር መዝሙር 134 ነው። የእግዚአብሔር ሕዝብ በቤተ መቅደስ ውስጥ ስላሉ አሁን ወደ እግዚአብሔር ቀርበዋል። ያልተለመደው ነገር ማታ ማታ ነው። መዝሙር ዳዊት በቤተ መቅደሱ ውስጥ የውዳሴ መዝሙር አገልግሎት በሌሊትም ቢሆን እንዴት እንደሚቀጥል ይገልጻል። ለእግዚአብሔር መቀራረብ እና መሰጠት እዚህ አለ። እግዚአብሔር እንቅልፍ ስለማይተኛ በሌሊት እግዚአብሔርን ለማመስገን ከመንገዳቸው ወጥተዋል። እግዚአብሔር ስለሚሠራው እና ስለሚሠራው ነገር ሁሉ ቀንና ሌሊት ይመሰገናል። ሰማይንና ምድርን የሠራ ከፊቱ ስፍራ ሕዝቡን ይባርካል።

ቀን 66 መዝሙር 145 እና 147

መዝሙር 145 ስለ እግዚአብሔር የሚናገሩትን ነገሮች የሚያሳይ ነው። ፍጥረቱ ሁሉ ሊያመሰግነው ይገባል። ይህ ትክክለኛ ነገር ነው። እግዚአብሔር ያደረጋቸውን ነገሮች እና እርሱ ያደረጋቸውን ነገሮች ማሰብ እና ፈጽሞ ሊረሳው ይገባል። እግዚአብሔርን ማመስገን እና እግዚአብሔርን ለማመስገን ስለሚያስፈልጋቸው ነገሮች ማሰብ አለባቸው። እርሱ የመልካምነትና የሕይወት ምንጭ ነው። እነዚህን እውነታዎች እራሳችንን ማስታወሳችንን መቀጠል እና ዘፈኑን ለመጨው ትውልድ ማስተማር አለብን፣ እንዲሁም ቃል የገባውን የወደፊት ዕጣ ፈንታ ማሰብ እንችላለን። ስለ እግዚአብሔር ዘላለማዊ መንግሥት ክብር ማሰብ እንችላለን፣ እናም ለዚህ ተስፋ እግዚአብሔርን ማመስገን እንችላለን። ጻድቃን ይኑር፤ እግዚአብሔር ያደረጋቸውንና የሚያደርገላቸውን ፈጽሞ አይርሱ። እግዚአብሔርን አመስግኑ!

በመዝሙር ዳዊት ውስጥ የመጨረሻዎቹ ስድስት መዝሙሮች በምስጋና የተሞሉ ናቸው። ይህ በመዝሙር ዳዊት ውስጥ ለተነገሩት እና ለተዘፈኑት ነገሮች ሁሉ ተስማሚ ፍጻሜ ነው። መዝሙር 147 እግዚአብሔርን በመዝሙር

ማመስገን መልካም እንደሆነ ይናገራል። የከዋክብትን ስም እንኳን በማወቅ ስለ ሥራው እና ስለ እውቀቱ እግዚአብሔርን ማመስገን እንችላለን። ምርኮኞችን፣ የተሰበሩትን፣ የታመሙትን እና ደካሞችን ስለረዳው መንገድ ልናመሰግነው እንችላለን። ነገር ግን መዝሙረ ዳዊት እግዚአብሔር እርሱን ስለሚፈሩ፣ በእርሱ ስለሚታመኑና ሕጎቹን ስለሚጠብቁ ሰዎች ምን እንደሚያስብ ይነግረናል። እግዚአብሔር በእነርሱ ደስ ይለዋል። ይህ መለስተኛ አመለካከት አይደለም; እጅግ በጣም ደስታ ነው። እግዚአብሔር ይመስገን መልካም ነው፤ ነገር ግን ብቻውን አያድነንም። ሕጎችን ማክበር እና እግዚአብሔርን ማመስገን አለብን ። እግዚአብሔርን በመዝሙር እና በተግባር እናመሰግናለን ። ስለዚህ ጌታን እናመሰግን!

የምሳሌ መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፈ ምሳሌ የሰለሞንን ጥበብ ይዟል። ሰለሞን በዘመኑ በዓለም ላይ በጣም ጥበበኛ ሰው ነበር። ነገሥታትና ንግሥቶች ሊጠይቁትና ጥበቡን ለመስማት ጎበኙት። ጥበብ ከእግዚአብሔር የመጣ ነው። የምሳሌ መጽሐፍ ስለሌሎች ስሙን ለመስማት በሕሮችን እና ምድረ በዳዎችን መሻገር አያስፈልገንም። ምሳሌዎች ስለ ጭንቅላት እውቀት ሳይሆን እንዴት እንደሚኖሩ ነው ። ምክሩን ከተከተልን ከእግዚአብሔር ጋር በትክክለኛው መንገድ መኖር እንችላለን። ይባርከናል። ከጉዳት ይጠብቀናል።

በዓለም ላይ ሁል ጊዜ ሁለት ድምፆች አሉ ። የዓለም ድምፅ አለ፤ የእግዚአብሔርም ድምፅ አለ። ልንወስዳቸው የምንችላቸው ሁለት የተለያዩ መንገዶች ናቸው። ትክክለኛውን መንገድ ለመውሰድ መምረጥ ስለሌለን ሁለቱ ድምፆች አሉ። የእግዚአብሔር ድምፅ ብቻ ቢኖር ኖሮ በዚያ ላይ ያለውን ብቸኛ መንገድ መውሰድ የሚያስመሰግን አይሆንም ነበር። ሞቶች እንኳን በዚያ መንገድ ይራመዳሉ። ነገር ግን ሁለት ወይም ብዙ ድምፆች ካሉ ምርጫ ማድረግ አለብን። በምናደርጋቸው ምርጫዎች እናውቃለን። በምሳሌ ውስጥ የሚገኘውን ምክር በማንበብ ትክክለኛውን መንገድ መከተል እንችላለን።

ሰለሞንም ጥበብን በጸለየ ጊዜ እግዚአብሔር ጥበብን ሰጠው። እኛም ጥበብ ለማግኘት መጸለይ እንችላለን። እግዚአብሔር ለሰሎሞን ረጅም ዕድሜን፣ ሀብትና ክብር ሰጠው። ጥበብ ለእኛም ይህን ማድረግ ትችላለች። ጥበብን ከፈለግን ከጥበብ በላይ እናገኛለን። ጥረታችንን ከመክፈል በላይ ይሆናል። ጠቢባን ረጅም ዕድሜ፣ ሀብትና ክብር የሚኖራቸው ቀን ይመጣል፣ ምናልባትም ለረጅም ጊዜ ላይሆን ይችላል።

ቀን 67 - ምሳሌ 6 እና 8

በምሳሌ 6 ውስጥ ታላቅ ምክር አለ። የሌሎችን ዕዳ ውስጥ መግባት የለብንም ፣ ምክንያቱም እሱ ወጥመድ ውስጥ ያስገባናል ። ሰነፍ መሆን የለብንም ምክንያቱም ድሃ ያደርገናል። ወደ ጥፋት ስለሚመራ አታላይ መሆን የለብንም ፣ እና አታላይ በእውነት የተታለለ ነው። እግዚአብሔር የሚጠላቸው ሰባት ነገሮች አሉ ። እነዚህ ሁሉ የሚመነጩት አላግባብ ጥቅም ላይ ከዋለ አካል ነው። ዓይን ትዕቢተኛ ቢሆን፣ ምላስ ውሸትና መከራ፣ እጆችና እግሮች ለክፋት ይጠቀማሉ፣ ልብም በክፉ ላይ ያተኮረ ነው። ሰውነታችን የሚያስፈልገው ለክብር ዓላማዎች እንጂ ለአሰራሮች ዓላማዎች አይደለም። አንድ ሰው ከወላጆቹ ቢሆን ጥሩ ነው. ይህን ካደረጉ እንደ ከቁጥጥር ውጪ የሆነች ሴት ያሉ የህይወት ወጥመዶችን ያስወግዳሉ። የጥበብ መንገድ በጨለማ ሳይሆን በብርሃን እንደሚሄድ ሰው ነው።

ምሳሌ 8 ጥበብ ከመጀመሪያ እንደነበረች ይናገራል። እግዚአብሔር የዓለማችንን ነገሮች ከመፍጠሩ በፊት እግዚአብሔር ጥበብ ነበረው። እግዚአብሔር የሠራውን ሁሉ በጥበብ አደረገ። ጥበብ ወደ ደስታ እና ደስታ እና መልካም ነገር ሁሉ አመራ። ስለዚህ በምሳሌ ውስጥ ከዚህ አምላክ የተናገረውን ጥበብ መስማት አለብን። ነገሥታት በጥበብ ይገዛሉ፣ ፍርድንም በጥበብ ይገዛሉ። ጥበብ ሕይወትን፣ ባለጠግነትን እና ክብርን ታፈራለች። የጥበብ ድምፅ ይጫኛል። በእያንዳንዱ የህይወት መስቀለኛ መንገድ እና ውሳኔ በሚያስፈልግበት ጊዜ ሁሉ

የጥበብ ድምጽ ያስፈልጋል። ትክክለኛውን ምርጫ እናደርጋለን እና ወደ ትክክለኛው አቅጣጫ እንድንሄድ የጥበብ ድምጽ ማዳመጥ አለብን። እንደ መከራና ሞት ከጥበብ የሚርቁ

ቀን 68 - ምሳሌ 9 እና 12

ምሳሌ 9 በዚህ ዓለም ውስጥ ሁለት ዓይነት ቤቶች እንዳሉ ይናገራል። አንደኛው የጥበብ ቤት ነው፤ አንዱም የሞኝነት ቤት ነው። በውጪ ያሉ ሰዎች ወደ ሁለቱም ቤቶች ተጋብዘዋል። ሁለቱም ቤቶች በከተማው ውስጥ ካሉት ከፍተኛው ቦታ ግብዣቸውን ይጫኑሉ። ሁለቱም ግብዣዎች ለውጭ ሰዎች ማራኪ ናቸው። ጥያቄው ወደ የትኛው ቤት ይገባሉ? አንድ ቤት እውነተኛ ምግብ እና የዳቦ እና የወይን ጠጅ ጠረጴዛ እና የሕይወት መንገድ አለው። ሌላኛው ቤት ምግብ ሰርቆ ወደ ሞት የሚወስደው መንገድ አለው። ከምርጫው ውጤቶች ጋር የቀረበ፣ ምርጫው ቀላል ነው። ይሁን እንጂ በግብዣው ጊዜ ውጤቱ ግልጽ አይደለም። በጥበብ መምረጥ አለብን፣ ምክንያቱም ትክክለኛው መንገድ ብቻ ወደ ትክክለኛው ሽልማት ይመራል። ቀደም ሲል ባለን ጥበብ ላይ ጥበብን ማክል እና የበለጠ ጥበብኛ መሆን አለብን። ምሳሌዎች በሚቀጥሉት ምዕራፎች ውስጥ የቤቶችን ጭብጥ ይቀጥላሉ።

ምሳሌ 12 በምዕራፍ 10 መጀመሪያ ላይ የጀመረውን የሰለሞን ምሳሌ ክፍል ይቀጥላል። ይህ ክፍል ሁሉንም የኑሮ ገጽታዎች የሚሸፍኑ የጠቢባን ነጠላ ጥቅስ ሀረጎች አሉት። 1፤ የጻድቃን ቤት ጸንቶ ይጻፋል። ይህ ምሳሌ 9 እንዲሁም በአሸዋና በዓለት ላይ ያለውን ቤት ምሳሌ ያስታውሰናል። አንድ ዓይነት ቤት ብቻ ነው የሚቀጥለው፤ ይህም የጠቢባን ቤት ነው። ጠቢባን ራሳቸውን መግዛትን ይለማመዳሉ፣ ምላሳቸውን ይገድባሉ እና ስሜታቸውን ይገድባሉ። ብዙ ጥቅሶች እንደሚገኝ ሰይፍ ተብሎ የሚገለጸውን ምላስን መቆጣጠር እንደሚያስፈልግ ይናገራሉ። በተቃራኒው ጠቢባን ምላሳቸውን ለሐቀኝነት እና ለፈውስ ይጠቀማሉ። ጥበብኛ ሰው ትክክለኛ ዳደሮችን በመምረጥ ረገድ በጥንቃቄ ይሞላል። የተከበረ ሚስት ይመርጣል። እንስሳትን ይንከባከባል። እንስሳትን የሚንከባከበው እንደ እረኛው ዳዊት ሰዎችንም ያስባል።

ቀን 69 ምሳሌ 13 እና 14

ዳደሮችን በጥበብ የመምረጥ አስፈላጊነት በምሳሌ 13 ላይ እንደገና ተገልጿል። ከጠቢባን ጋር የሚሄዱ ጠቢባን ያገኙሉ፤ የሰነድች ባልንጀራ ግን ይሠቃያል። ልማዶቻቸውን ስለምንማር አብረን ለመኖር በመረጥናቸው ላይ ተጽዕኖ ያሳድራል። ሰነድ ያለ ገደብ ይኖራል፤ ከረዳቸው ውሸትን ይናገራል፤ በኩራትም የራሱን መንገድ ይከተላል። ሞኝ በራሱ መንገድ ይቀጥላል፤ ማንንም አይሰማም። በተቃራኒው ጥበብኞች በትክክለኛው መንገድ እንዲቆዩ ትምህርትን እና ተግሣጽን ያዳምጣሉ። የጠቢባን ትምህርቶች ወደ ሕይወት ይመራሉ፣ ይህም ምሳሌ ማለት ነው። ምክሩን ከሰማን ወደ ብርሃን እና ወደ ሕይወት ይመራል።

ምሳሌ 14 ሰው መንገዱ ትክክል እንደሆነ ቢያስብም የሰው ልጅ ተፈጥሯዊ መንገድ ወደ ሞት እንደሚመራ ይናገራል። የጠቢባንን መንገድ እና የጠቢባንን መንገድ ሊያሳየን የሚችለው እግዚአብሔር ብቻ ነው። እግዚአብሔርን መፍራት ወደ ሕይወት ሊያመራ ይችላል፣ ምክንያቱም ሰው የእግዚአብሔርን ትእዛዛት እንዲቃዘዝ እና ከክፉ እንዲርቅ ያደርገዋል። እግዚአብሔርን መፍራት በምሳሌዎች ሁሉ ጭብጥ ነው። ለግለሰቡ እና ለቤተሰቡ ይህንነት እና ጥበቃን ያመጣል። በሞት ውስጥም እንኳን፣ ጻድቃን በእግዚአብሔር መጠጊያ አላቸው፣ ይህም ማለት ሞት መጨረሻ አይደለም ማለት ነው። በሰላም ያለው ልብ ወደ ሕይወትና ጤና ይመራል፤ ምክንያት ግን ጤናን ያመጣል። ስለዚህ ባለን ነገር ረክተን ከሁኔታችን ጋር በሰላም መኖር ይሻላል። ድሆችን መርዳት አስፈላጊ ነው ምክንያቱም እግዚአብሔር ይህን ሥራ እንደ ክብር አድርጎ ስለሚቆጥረው ነው።

ቀን 70 ምሳሌ 15 እና 16

ምሳሌ 15 በእርካታ ገጽታዎች ይቀጥላል። ከእግዚአብሔር ጋር ብዙ ከመሆን እና ከእርሱ ጋር ከመጨቃጨቅ ይሻላል። ስጋ እና ጥላቻ ከመብላት አትክልት እና ፍቅር ይሻላል። ክርክርን እና ቁጥን ለማስወገድ ትዕግስት እና ምላስ መቆጣጠር ያስፈልጋል። ምላሱን መቆጣጠር የማይችል ግን ብዙ ጠብ ያስከትላል። ጥበብ ልጅን አባቱን እንዲሰማና እንዲገሥጽ ታደርጋለች። ወደ ቀጥተኛው መንገድ ይመራዋል። ነጥኡን ወደ ጌታ ቢሄዱ ጸሎትና መሥዋዕት ቢያቀርቡ እግዚአብሔር አይሰማውም። አላህ ከክፍዎች የራቀ ነው፤ ሃይማኖታቸውንም ይጠላል። የእግዚአብሔር ዓይኖች በሁሉም ቦታ ናቸው፣ ስለዚህ ማን ክፉ እና ማን መልካም እንደሆነ ያውቃል።

በምሳሌ 16 ላይ እግዚአብሔር እንደሚቆጣጠር እንማራለን። ሰው የራሱን መንገድ ሊመርጥ ይችላል፣ ነገር ግን እግዚአብሔር የሚሆነውን ይወስናል። ስለዚህ ሰው ስኬታማ እንዲሆን መንገዱን ለእግዚአብሔር መስጠት አለበት። ሰው ከእግዚአብሔር ጋር መመላለስ አለበት እና የራሱን ነገር በማድረግ ብቻውን መሄድ የለበትም። እግዚአብሔር ሰውን ሲመለከት የልብ ዓላማዎችን ያስባል። የሰው ልጅ ድርጊት ልብ በሚታወቅበት ጊዜ በዐውደ-ጽሑፍ ውስጥ ይቀመጣል። አንድ ሰው ለተሳሳተ ዓላማ መልካም ነገር እና ለመልካም ዓላማ መጥፎ ነገር ማድረግ ይችላል። እግዚአብሔር ብቻ ነው ልብን በማየት ማን እንደሆነ ሊወስን የሚችለው። ኩራት ካለ ውድቀት እየመጣ ነው። ትህትና ከኩራት ትበልጣለች። ቁጥውንም የሚቆጣጠር ከኃያል ተዋጊ ይሻላል።

ቀን 71 - ምሳሌ 17 እና 31

የክርክር ጉዳይ በምሳሌ 17 ላይ ተገልጿል። አንድ ሰው ክርክር ከጀመረ ግድብ እንደመጣስ ነው። እሱን ለማቆም በጣም ከባድ ይሆናል። ክርክሩን ሙሉ በሙሉ ማስወገድ የተሻለ ነው። እንደ እውነቱ ከሆነ፣ መከፋፈልን ስለሚከላከል እና ፍቅርን ስለሚያበረታታ ወንጀልን መሸፈን አስፈላጊ የሆነበት ጊዜ አለ። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የተጠቀሱት አንዳንድ አባባሎች በፍትህ ላይ ተጽዕኖ ያሳድራሉ። እግዚአብሔር በደል ይጠላል፣ ንጹሃንን በመቅጣት ወይም በደለኞችን በመልቀቅ ነው። እግዚአብሔር የዳኛን ዓይን የሚያሳውር ጉቦ ይጠላል። በፍርድ ቤት ውስጥ ምንም ይሁን ምን ልብን የሚፈትነው እና ድርጊቶቹን የሚፈርድ እግዚአብሔር ነው። ሰው ፍትሕን ካላመጣ እግዚአብሔር ይፈጥራል። የዳደኛ ፍቺም አለን። እውነተኛ ዳደኛ ማለት ህይወታችን ከባድ ቢሆንም እና በተሳሳተ ስንሆንም እንኳ ሁል ጊዜ የሚወድ ሰው ነው። እውነተኛ ዳደኛ ያልሆኑ ሰዎች በእነዚህ ጊዜያት ይሄዳሉ።

መጽሐፈ ምሳሌ በምዕራፍ 31 ላይ ለነገሥታት አንዳንድ ምክሮችን እና የጥሩ ሴት ምስልን በማሳየት ያበቃል። ንጉሡ ጉልበቱን በሴቶችና በወይን ጠጅ ላይ ማውጣት የለበትም። መንከባከብ የሚያስፈልጋቸውን ዜጎች በተለይም ድሆችን መንከባከብ አለበት። ይህን ማድረግ ያለበት ሌላ ማንም ስለማይንከባከባቸው ነው። ከዚያም ስለ ጥሩ ሚስት መግለጫ አለን። እሷ ታታሪ እና አሳቢ ነች። ለባሏ፣ ለቤተሰቧ፣ ለአገልጋዮቿ እና ለድሆች ይንከባከባል። ጥሩ ንጉሥም ሆነ ጥሩ ሚስት ድሆችን እንደሚንከባከቡ እናስተውላለን። ጥሩ ሚስት ስለራሷ አታስብም። በዙሪያዋ ላሉት ሰዎች ጥቅም ሲባል ሰዓቱን ሁሉ ትሰራለች። ጥበቧን በንግግሯ እና በድርጊቷ ታሳያለች። ሁሉም ያወድሷታል። አስፈላጊ የሆነው ውበት ወይም ቃላቶቿ አይደሉም። እሷ እግዚአብሔርን ስለምትፈራና ስለምታደርገው ነገር ጥበቧ ነች።

የመክብብ መጽሐፍ መግቢያ

የመክብብ መጽሐፍ በሰሎሞን የተጻፈው እንደ መጽሐፈ ምሳሌ ነው። ሰሎሞን የሕይወትን ዓላማ ይፈልጋል። የእሱ መነሻ ቦታ ሁሉም ነገር ምንም ዋጋ የለውም። ሰው የሚመጣው እና የሚሄደው የሕይወት ዑደት አካል ነው። ሰው ህይወቱን የሚያሳልፈው ምንም ይሁን ምን፣ ችግሮች ያሉ ይመስላል። አንድ ሰው ጥበብን ቢከተልም ወደ ሀዘን ይመራል። ደስታን ማሳደድ እንደ ሌላ የአኗኗር ዘይቤ ተደርጎ ይወሰድ ነበር። ሌላው መንገድ ሲሄድ

ውርስ እንዲተው ታላላቅ የግንባታ ፕሮጀክቶችን መገንባት ነበር። እነዚህ ነገሮች እንዲን ምንም ዋጋ የላቸውም ብለን እንቆጥረዋለን። ሰለሞንም ሕይወትን ጠላው ምክንያቱም ይህ ሁሉ ከባድ ሥራ ስለነበረ እና ምንም ዋጋ የለውም።

ሰለሞንም በዙሪያው ያለውን ሕይወት ተመለከተ። በፍትህ ስርአቱ ውስጥ ኢፍትሃዊነት ተፈጥሯል። በማህበራዊ ስርአቱ ውስጥ ጭቆና ነበር። በቢዝነስ ስርዓቱ ውስጥ ገንዘብን ማሳደድ ምንም ዋጋ ያለው ነገር አለመጣም። ስለዚህ ሰው በሕይወቱ ውስጥ ምን ማድረግ አለበት? ሰለሞንም ወደ ደስታ ጉዳይ መጣ። ሰው ባለው ነገር ሊረከ ይገባል።

በመጨረሻም ሰለሞን ስለ ሞት ጉዳይ ተናገረ። እዚህም ቢሆን ያየውን አልወደደውም። ኃጢአተኛም ሆነ ጻድቅ ሁለቱም በተመሳሳይ መንገድ ይሞታሉ። ከዚህም በላይ ሰው እንደ እንስሳት በተመሳሳይ መንገድ ይሞታል። ከዚያ በኋላ ሰው የለም ። ታዲያ ሰው ህይወቱን እንዴት መኖር አለበት? መክብብ 12 13-14 "እግዚአብሔርን ፍሩ፤ ትእዛዙንም ጠብቁ፤ ይህ የሰው ግዴታ ነው። እግዚአብሔር ሥራን ሁሉ፣ የተሰወረውን ነገር ሁሉ፣ መልካሙም ይሁን ክፉም ይሁን ወደ ፍርድ ያመጣልና።

ቀን 72 መክብብ 1 እና 2

መክብብ በድንገት በሚረብሹ ሀሳቦች ይጀምራል። የሕይወት ጥቅሙ ምንድን ነው? ሁሉም ነገር ትርጉም የለሽ ነው። በሁለተኛው ጥቅስ ውስጥ አራት ጊዜ "ትርጉም የለሽ" ይላል። ከዚያም ንጉሥ ሰለሞን ምክንያቱን ጀመረ። ሕይወት የማያቋርጥ ዑደቶች የተሠራ ነው ። ነፋስ፣ ውሃ፣ ፀሐይ፣ ሁሉም ነገር ይሄዳል። ምንም አዲስ ነገር አይከሰትም። ሰለሞንም የሕይወት ጥበብን ትርጉም መረመረ። አንድ ሰው በህይወት ውስጥ ምን ማድረግ አለበት? በምሳሌ መጽሐፍ ውስጥ የተናገረውን አደረገ። ጥበብን ተከተለ። ግን በዚያን ጊዜም ቢሆን አዘነው።

በመክብብ 2 ላይ ሰለሞን ደስታን ማሳደድ ጀመረ። ደስታ ለሰው ልጅ በህይወት እርካታ ይሰጣል? እና ሰው የቻለውን ያህል ጠንክሮ ፕሮጀክቶችን ቢከታተል? ይህ ለሰው እርካታ ይሰጣል? ሰለሞን ምናልባት በዚህ ጊዜ በዓለም ላይ በጣም ሀብታም ሰው ነበር እናም የፈለገውን ሁሉ ማድረግ ይችላል ። ያደረገውን ሁሉ ተመልክቶ ትርጉም እንደሌለው አወጀ። ስለ ጥበብ ሲያስብ እንዲን ጥቅሞቹ ዘላቂ እንዳልሆኑ ተገነዘበ። ሰው እግዚአብሔር በሕይወቱ ውስጥ በሚሰጠው ነገር ሊረከ ይገባል ። እግዚአብሔር ለሰው ጥበብ፣ ጥበብ፣ እውቀትና ደስታን ሊሰጥ ይችላል።

ቀን 73 መክብብ 7 እና 8

መክብብ 7 ላይ ሰለሞን ሕይወትን እንዴት መኖር እንዳለበት የጥበብ ቃላትን ወደ መስጠት ተመለሰ። በህይወት ውስጥ መልካም የሆነውን ነገር ይመለከታል። መልካም ስም ቢኖረን ጥሩ ነው። እጣ ፈንታችንን ከሞት ጋር ማሰብ ጥሩ ነው። ከዚያም ያስገርመናል። ደስታን የሚከታተል ሰው እንደሚሆናችን መጠን ሀዘን የተሻለ እንደሆነ ይነግረናል! በህይወት ውስጥ ለሰው የተሻለ ምን እንደሆነ አንድ ክፍል አለ። ሰለሞን ጥበብን ሰውን የሚጠብቅ ስለሆነ አሁንም ትልቅ ጠቀሜታ እንዳለው ይቆጥረዋል። ያኔም ቢሆን አንድ ሰው 'ከልክ ያለፈ ጥበብ' እንዳይሆን መጠንቀቅ አለበት።

መክብብ 8 ብዙ እውነቶችን ይነግረናል። የሞትበትን ቀን አናውቅም። የወንጀል ቅጣት በፍጥነት አይከሰትም፣ ስለዚህ ሰዎች ከእሱ ማምለጥ እንደሚችሉ ያስባሉ። አንዳንድ ክፍዎች ጻድቃን የሚገባቸውን የሚያገኙ ይመስላሉ፤ አንዳንድ ጻድቃን ደግሞ ለክፍዎች የሚገባቸውን ያገኛሉ። እነዚህ ሁሉ ነገሮች በእግዚአብሔር እጅ ስር ሊቆጠሩ ይችላሉ ። ነገር ግን ሰው እግዚአብሔር በሰዎች ሕይወት ውስጥ እንዴት እንደሚሠራ ሊረዳ አይችልም። ውስንነታችንን መቀበል አለብን። እኛ አምላክ ስላልሆንን ማወቅ የምንፈልገውን አናውቅም ።

መኃልዎ መኃልዎ መኃልዎ መኃልዎ መኃልዎ

መዝሙር ዳዊት የፍቅር መዝሙር ነው። ጭብጡ በአንጻራዊነት ቀጥተኛ ነው፣ ነገር ግን ዝርዝሮቹን ለመረዳት አስቸጋሪ ነው። ከንጉሥ ጋር ፍቅር ያላት እረኛ አለች። ንጉሡም እረኛ ነው። ይህ የሚናወጥ ግጭት አይደለም። ንጉሥ ዳዊት እረኛ ነበር፤ የእስራኤልም ንጉሥ የሕዝቡ እረኛ በመባል ይታወቅ ነበር። ንጉሡ እረኛዋን አስተውሎ ለእሷ ባለው ፍቅር ያድጋል። የግብርና እና ሌሎች ቃላትን በመጠቀም ስለ ሴቲቱ ሦስት ዝርዝር መግለጫዎችን ይሰጣል። እሷ አንድ ጊዜ ገልጻለች፣ ግን የላቀ መግለጫ ነው። ይህ የተለመደ የፍቅር ግንኙነት አይደለም፣ ምክንያቱም ንጉሱ እየሄደ ነው።

የፍቅር ግንኙነቱ የተመሰረተው በኢየሩሳሌም ዙሪያ ነው፣ ስለዚህ ይህ ስለ ሰለሞን እና ስለ ፍቅሩ ነው ብለን እንድናስብ ተደርገናል። ንጉሡ ሰለሞን ከመሆኑ ጋር የሚስማሙ በርካታ ነገሮች አሉ። ሰለሞን ለብዙዎች እንጂ ለአንዳት ሴት ፍቅር አልነበረውም። በሕይወቱ መገባደጃ ላይም አንዳንድ ከባድ ስህተቶችን ሰርቷል። ታሪኩ በሁለት ሰዎች መካከል የፍቅር ምሳሌ ነው ብለን እንድናስብ ተደርገናል ፣ ግን ማን?

መጽሐፍ ቅዱስ አምላክ ለእስራኤል ያለውን ፍቅር ወንድ ለሴት እንደ ፍቅር ይናገራል። ይህንን ሀሳብ በመጠቀም የዘፈኖች መዘፈንን ንድፍ በጥሩ ሁኔታ ይሰራል። በደንብ የማይሰራበት ቦታ በሰውየው አካላዊ መግለጫ ውስጥ ለምሳሌ በእናቱ ጡት ላይ ማጥባትን ማጣቀሻ ነው። ይህ ለፍቅር አንድ ሌላ የመጽሐፍ ቅዱስ ማጣቀሻ ብቻ ይተዋል - በክርስቶስ እና በአማኞች መካከል። በመንፈሳዊ ደረጃ በጥሩ ሁኔታ የሚሰራው ይህ የፍቅር ግንኙነት ነው። ዝርዝሩን ለመረዳት አሁንም ቀላል አይደለም፣ ነገር ግን በጣም ጥሩ ይሰራል። ለዚህ የመጀመሪያዎቹን ሁለት ምዕራፎች እንደ ምሳሌ እንወስዳለን።

ቀን 74 መኃልዎ መኃልዎ 1 እና 2

በመኃልዎ መኃልዎ 1 ላይ ስለ ንጉሡ የሰማች እረኛ አገኘን። እረኛዋ በእውነት አማኞችን ይወክላል እና ንጉሱ ኢየሱስን ይወክላል። የት እንደሚኖር አታውቅም፣ ይህም የሚገርም ነው። በፍቅር (በድርጊቱ) ፣ በዘይቱ (ቅባቱ) እና በስሙ (ማን እንደሆነ) ከእሱ ጋር ትወዳለች። ይህ ስለ ኢየሱስ ሰምተው የት እንደሚኖር የማያውቁ አማኞች ናቸው። ሴትየዋ እራሷን ለራሷ ሳይሆን ለሌሎች የምትሰራ እረኛ እንደምትሆን ትገልጻለች። እሷም በወይን እርሻ ውስጥ ትሰራለች። እንደዚሁም የኢየሱስ ደቀ መዛሙርት በወይን እርሻ ውስጥ የሚሠሩ እና በአምላክ መንጋ መካከል የሚሠሩ እንደሆኑ ተገልጿል። ሁለቱም አማኞች በእግዚአብሔር ሕዝቦች መካከል እንዴት እንደሚሠሩ የሚያሳዩ ናቸው። ንጉሡን ፈልጎ ከእርሱ ጋር መሆን ፈለገች። ወደ እሱ ስትሄድ እራሷን ከሚከተሉት ሌሎች መካከል ታገኛለች። ንጉሡ በእሷ ተደንቆ ለንጉሥ የሚመጥን ፈረስ አድርጎ ገልጿታል። ሁለቱም የሌላውን ውበት ያደንቃሉ። በፍቅር ላይ ናቸው።

መኃልዎ 2 እረኛዋን እንደ የአበባ ዓይነቶች (ክሩክ እና ሊሊ) ይገልጻል። እርሱም እንደምትደሰትበት የጉም ዛፍ ነው። እሷ ወደ ቤቱ አምጥታ ፍሬ እና ወይን ጠጅ እና ፍቅር ትሰጣለች። የመቀራረብ አቋም ነው። ከዚያም ንጉሡ እንደ ሚዳቋ ይገባል። ንጉሥ ዳዊትና ንጉሥ ሳኦል ሚዳቋ ተብለው ተገልጸዋል። ማለትም በከረብታ በታዎች በቤት ውስጥ ቸር ፍጥረታት ነበሩ። ይህ የእግዚአብሔርን ሥራ የሚሠሩ ነገሥታት ነው። ንጉሡም እረኛዋን ወደ ተግባር ጠራት። ለዚህ ትክክለኛው ጊዜ ነው። የወይን እርሻውን (የአማኞችን ማኅበረሰብ) ከፍራፍሬ ከሚበሉ ቀበሮዎች (ጠላቶች) የመጠበቅ ሥራ ተሰጥቷታል። ይህ በእንዲህ እንዳለ ንጉሡ እንደ ሚዳቋ በተራሮች መካከል፣ በአበቦች መካከል ይሄዳል። ንጉሡም ሆነ ሴቲቱ የሚሠሩት ሥራ አላቸው። ይህ ኢየሱስና ደቀ መዛሙርት የአምላክን ሥራ እንደሚሠሩ ነው።

የ1ኛ ነገሥት መጽሐፍ መግቢያ

የመጀመሪያው የነገሥታት መጽሐፍ የእስራኤል ነገሥታት ዘመን የቀደመውን ክፍል ሲገልጽ ሁለተኛው የነገሥታት መጽሐፍ ደግሞ የኋለኛውን ክፍል ይገልጻል። ከንጉሥ ዳዊት ሞት አንስቶ እስከ የመጨረሻው የእስራኤልና የይሁዳ ንጉሥ ፍጻሜ ድረስ አብረው ይሄዳሉ። የነገሥታት መጻሕፍት የሚጀምሩት የ2ኛ ሳሙኤል መጽሐፍ ከጨረሰበት ነው። ከ1ኛ ሳሙኤል መጀመሪያ አንስቶ እስከ 2 ነገሥታት መጨረሻ ድረስ ከንጉሡ ከሠራተኛው ሳሙኤል ጀምሮ እስከ መጨረሻው ንጉሥ ድረስ የእስራኤል ቀጣይነት ያለው ታሪክ አለ።

1 ነገሥት የዳዊት ልጅ ሰሎሞን እንዴት እንደነገሠ ይናገራል። እርሱም የእስራኤል ታላቅ ንጉሥ ሆነ። የጥበቡና የሀብቱ ታሪክ በመጽሐፍ የመጀመሪያ ክፍል ውስጥ ይገኛል። ሰሎሞን በኢየሱሳም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሠራ፣ ይህም ተንቀሳቃሽ ድንኳን ተክቷል። ሰሎሞን ግን እስከ ሕይወቱ ፍጻሜ ድረስ ታማኝ ሆኖ አልቆየም። የእሱ ውድቀቶች ሀገሪቱን በሁለት ክፍሎች እንዲከፋፈል አድርጓል። ሰሜናዊው ክፍል አሥር ነገዶችን ያቀፈ ሲሆን እስራኤል ተብሎ ይጠራ ነበር። ደቡባዊው ክፍል ሁለት ነገዶችን ያቀፈ ሲሆን ይሁዳ ተብሎ ይጠራ ነበር። የዳዊትም ልጆች በይሁዳ ላይ ገዙ። ይህ በመልካም እና በመጥፎ ነገሥታት ደረጃዎች ውስጥ አልፏል። ሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት በበርካታ የተለያዩ ሥርወ መንግሥት ይገዛ ነበር። በመጥፎ እና በከፋ ነገሥታት ደረጃዎች ውስጥ አልፏል። በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ጥሩ ነገሥታት አልነበሩም። 1 ነገሥታት በደቡባዊው መንግሥት ወደነበረው የኢዮሳፍጥ ዘመን እና በሰሜናዊው መንግሥት አክዓብን ያካተተ ሥርወ መንግሥት ይወስዱናል።

ከመጽሐፍ 1 ነገሥት በኋላ ወደ 1 ዜና መዋዕል እንሄዳለን፣ እሱም ከ 1 ነገሥት መጽሐፍ ጋር ተመሳሳይ ጊዜዎችን ይሸፍናል. ትይዩ መዝገቦች ናቸው። 1 ዜና መዋዕል ከጨረሰን በኋላ ብቻ ወደ 2 ነገሥታት እንሄዳለን።

ቀን 75 1ኛ ነገሥት 2 እና 11

1ኛ ነገሥት 2 ንጉሥ ዳዊት ለአዲሱ ንጉሥ ሰሎሞን የሰጠውን የመጨረሻውን ምክር ይገልጻል። ምክሩ ሙሴ ለኢያሱ ከሰጠው ምክር ጋር ተመሳሳይ ነው - የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ጠብቅ እና ከዚያ ነገሮች ደህና ይሆናሉ። በሌላ አነጋገር እግዚአብሔርን አስቀድመው። ለማንኛውም ወጣት በአገልግሎት ህይወቱ መጀመሪያ ላይ ተመሳሳይ ምክር ሊሰጥ ይችላል. ዳዊት ከግለሰቦች ጋር የነበረው ያልተጠናቀቀ ንግድ ነበረው። ሰሎሞንም ይህን ሥራ እንዲያጠናቅቅ ጠየቀው፤ ሰሎሞንም አደረገው። ሰሎሞን ከእግዚአብሔር ተጨማሪ ጥበብ ከመሰጠቱ በፊትም ቢሆን የጥበብ ሰው እንደሆነ እናስተውላለን። ሰሎሞን እግዚአብሔር ጥበብን እንዲሰጠው የጠየቀው ሌላው የጥበብ ምሳሌ ነው። ሌላው ምሳሌ ደግሞ ወንድሙ አዶንያስ ባቀረበው ጥያቄ ክህደትን የማየት ችሎታው ነው። አዶንያስ ከሸማግሌው ንጉሥ ዳዊት ጋር የተኛቸውን ልጅ ለማግባት ጠየቀ። ከንጉሥ አጋር ጋር መተኛት ሰውዬው የቀደመውን ንጉስ ሚና እየተረከበ ስለሆነ ንጉሣዊ መሆኑን የሚያሳይ ምልክት ነበር። ሰሎሞን አዶንያስ የሚያደርገውን ተረድቶ ዓመፀኛውን ለማስወገድ ጥበብ ነበረው።

ስለ ሰሎሞን ታላቅነት ቀደም ሲል አንብበናል, ስለዚህ አሁን ወደ ቀጣዩ ደረጃ እናልፋለን - የሰሎሞን ውድቀት. 1ኛ ነገሥት 11 ሰሎሞን ለሴቶች ያለውን ፍቅር ይገልጻል። ሰሎሞን በነገሥታት ላይ የሙሴ ሕግ በመጣስ ብዙ እንግዶች ሚስቶችን አገባ። ሴቶቹም የብሉይ ሰሎሞንን ልብ አዙረው ለባዕድ አማልክት የአምልኮ ስፍራዎችን መገንባት ጀመረ። እግዚአብሔርም በሰሎሞን ላይ ተቈጣ፣ ከእንግዲህም ወዲህ ሰሎሞን እስኪያገኝ ድረስ ጠላቶችን ላከበት። እንደ ተጨማሪ ቅጣት, እግዚአብሔር መንግሥቱ ለሁለት እንደሚከፈል እና አብዛኛው ክፍል ለልጁ እንደሚሄድ ነገረው. የሰሎሞን የግዛት ዘመን ፍጻሜ የሚቻለውን ያህል የከበረ አልነበረም። ታማኝ ሰዎች እምነትን እስከ መጨረሻው መጠበቅ አለባቸው እና በእርጅና ጊዜ ወደ ኋላ አይመለሱም የሚለው አሳዛኝ ትምህርት ነው።

ቀን 76 1 ነገሥት 12 እና 13

1ኛ ነገሥት 12 የሰሎሞንን ልጅ ሮብዳምን ያስተዋውቀናል። ሮብዳም ጥበበኛ ሰው ይሆናል ብለን እንጠብቅ ነበር፤ ነገር ግን እንደዚያ አልነበረም። ሮብዳም ከአባቱ እንዲበልጥ ቀረጡን ከፍ ለማድረግ ፈለገ። ከአባቱ የበለጠ ለመሆን ባደረገው ሙከራ በጣም ያነሰ ሆነ። በትንቢት እንደተነገረው፣ 10 ነገዶች አመጡ፤ እነርሱም የናባጥ ልጅ ኢዮርብዳም በሚባል ሰው ይመሩ ነበር። ኢዮርብዳም እግዚአብሔር ንጉሥ አድርጎ እንዳሾመው ያውቅ ነበር፤ ነገር ግን አሁንም በእግዚአብሔር ላይ ዐመፀ። ሰዎችን ከእግዚአብሔር ለማራቅ ሁለት የወርቅ ጥጃዎችን የማምለክ የሐሰት ሃይማኖት አቋቋመ። ይህ ጣዖት አምልኮ በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ዘመን ሁሉ ቀጥሏል። እስራኤላውያን በሲና ተራራ ላይ የወርቅ ጥጃ ወርቅ ያመጡትን አመጽ እናስታውሳለን።

እግዚአብሔር ኢዮርብዳም የወርቅ ጥጃዎችን ሲሠራ ባደረገው ነገር ተቆጣ። በ1ኛ ነገሥት 13 ላይ እግዚአብሔር ይህን ለማስቆም ስለደረገው ጥረት እናነባለን። እግዚአብሔር ከይሁዳ አንድ ነቢይ ላከ ኢዮርብዳም ከወርቃማ ጥጃዎቹ አንዱን ሲያመልክ ነበር። ኢዮርብዳም መሥዋዕት ሲያቀርብ በመሠዊያ ላይ ሳለ ነቢይ አቋረጠው። የንጉሡን ምላሽ መገመት ችላለችሁ። ነቢይም በመሠዊያው ላይ ተናገረ፣ ቃሉም እውነት መሆኑን ምልክት ሰጠ። ንጉሡም ነቢይ እንዲታሰር አዘዘ፤ ነገር ግን ይህን ሲያደርግ እጁ ደረቀ። አሁን ያፈረውን ንጉስ አስቡት። የእግዚአብሔር ነቢይ (ሰለላሁ አለይሂ ወሰለም) እጁን እንዲፈውስ መለመን ነበረበት። ከዚያም ከመሠዊያው ሌላ ምልክት ተፈጸመ። ኢዮርብዳም በእውነተኛው አምላክ ለማመን እና እሱን ለመከተል በቂ ምክንያት ነበረው፤ ነገር ግን አላደረገም። ምልክቶች ቢሰጡም እንኳ ብዙ ሰዎች አያምኑም። ነቢይ (ሰለላሁ አለይሂ ወሰለም) በአንበሳ ሲገደል የተከሰተውን አስገራሚ ክስተት ይቀጥላል። በተለይ እንግዳ በሚመስልበት ጊዜ ሁሉ ጥልቅ ትርጉም መፈለግ አለብን። በዚህ ሁኔታ ነቢይ የኢየሱስ ምሳሌ ነው። ኢየሱስ ሕዝቡን ወደ እግዚአብሔር ለማዘር ምልክቶችን ያደረገ ከይሁዳ የመጣው የእግዚአብሔር ነቢይ ነበር። ሊሠሩ የሚችሉ ሌሎች ትይዩዎችም አሉ።

ቀን 77 1ኛ ነገሥት 14 እና 15

ኢዮርብዳም አንድ የእስራኤል ነቢይ ንግሥናውን አስቀድሞ እንደተናገረ አስታወሰ። 1ኛ ነገሥት 14 ላይ ልጁ ታሞ ነበር፤ ስለዚህ ልጁ ይድና እንደሆነ ለማወቅ ሚስቱን ወደ ነቢይ ላከ። ኢዮርብዳም ወደ እግዚአብሔር ነቢይ እንደሚሄድ ሰዎች እንዲያውቁ ስለፈፈለገ ሚስቱን ለብሶ ላከ። እርግጥ ነው፣ እግዚአብሔር ይህንን አይቷል። ነቢይ ለእናቱ ልጁ እንደሚሞት እና የተቀረው ቤተሰብ እንደሚሰቃይ ነገራት። ሥርወ መንግሥት ይጠፋል። ኢዮርብዳም በእውነተኛው አምላክ እንዲያምን ብዙ በቂ ምክንያቶች ተሰጥቶት ነበር፤ እነርሱም አልተቀበለውም። መላውን ሰሜናዊ የእስራኤልን መንግሥት ወደ ጣዖት አምልኮ መርቶ ነበር እናም አሁን ቅጣቱን መጋፈጥ ነበረበት።

የይሁዳ ደቡባዊ መንግሥት የተሻለ ነበር፣ ነገር ግን ብዙም አይደለም። የሰሎሞን ልጅ ሮብዳም ክፉ ነገር አደረገ። ጣዖት አምልኮን እና ዝሙት አዳሪነትን አበረታታ። እግዚአብሔርም ሀብቱን እንዲወስድ ግብጽን ላከ። ከአባቱ ሰለሞን እጅግ ያነሰ ነበር፤ ምንም እንኳን ታላቅ መሆን ቢፈልግም። ሮብዳም በጣም መጥፎ የሆነበትን ምክንያት ተሰጥቶናል። እናቱ እስራኤላዊ ሳይሆን አሞናዊት ነበረች። በተለምዶ አሞናውያን የተለየ አምላክን ያመልኩ ነበር (1ኛ ነገሥት 11 5) ።

የይሁዳ ንጉሥ ሮብዳም ልጁ አብያ ተተካ። እግዚአብሔር በነገሥታት መጽሐፍ ውስጥ ነገሥታት ጥሩ ወይም መጥፎ ስለመሆናቸው ግምገማውን ሰጥቷል። አብያ ክፉ ሰው ነበር። ልጁ አሳ ግን ጥሩ ነበር። አሳ አብያ ያደረሰውን መንፈሳዊ ጉዳት አስወገደ። አሳ ፍጹም አልነበረም፤ ነገር ግን እግዚአብሔር አሁንም አሳን በአዎንታዊ መልኩ ገምግሟል። ይህ በእንዲህ እንዳለ፣ በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት፣ የኢዮርብዳም ክፉ ሥርወ መንግሥት በባኦስ ክፉ ሥርወ መንግሥት ተተካ። ይህም የሌሎችን ነገሥታት ምሳሌ አስቀምጧል። የእስራኤል መንግሥት መጥፎ ነገሥታት ብቻ ነበሩት። የይሁዳ መንግሥት ጥሩም ሆነ መጥፎ ነገሥታት ነበሯት።

የ1ኛ ዜና መዋዕል መጽሐፍ መግቢያ

ሁለቱ የዜና መዋዕል መጻሕፍት የእስራኤል ሁለተኛ ታሪክ ናቸው። ወደ አዳም ዘመን ተመልሰው እስከ ዳዊት ዘመን ድረስ የሰዎችን ስም ይሸፍናሉ። ስሞቹን ተከትለው ከዳዊት ጀምሮ እስከ ባቢሎን ምርኮ ድረስ የይሁዳን መንግሥት ታሪክ ይገልጻሉ። ሁለቱ የዜና መዋዕል መጻሕፍት ከሁለቱ የነገሥታት መጻሕፍት ጋር ትይዩ የታሪክ መዝገብ ናቸው።

የዜና መዋዕል ታሪክ ከነገሥታት መጻሕፍት ታሪክ በሦስት ዋና ዋና መንገዶች ይለያል። በመጀመሪያ፣ ከነገሥታት በፊት ከነበረው ጊዜ ጀምሮ ወደ አዳም የተመለሱትን የእግዚአብሔር ሕዝቦች የዘር ሐረግ ይሸፍናል። በሁለተኛ ደረጃ፣ በኢየሩሳሌም ባለው ቤተ መቅደስ እና ከእሱ ጋር በተያያዙ ነገሮች ላይ የበለጠ ትኩረት ይሰጣል። ሦስተኛ፣ በዋነኛነት የሚያሳስበው የይሁዳ ነገሥታት እንጂ የእስራኤል ነገሥታት አይደለም። ስለዚህ ዜና መዋዕል እግዚአብሔር በኢየሩሳሌም ከሕዝቡ ጋር እንዴት እንደኖረ የሚያሳይ ዜና መዋዕል ነው። በዜና መዋዕል መጻሕፍት ውስጥ ዋናው ክስተት በኢየሩሳሌም የሚገኘውን ቤተ መቅደስ መገንባትና ማደራጀት ነው። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር የኖረ እና ከእነሱ ጋር የተገናኘው በዚህ መንገድ ነበር።

የመጀመሪያው ዜና መዋዕል የመጀመሪያዎቹ ዘጠኝ ምዕራፎች ከአዳም እስከ ዳዊት ድረስ ያሉትን የዘር ሐረግ ይሸፍናሉ። ስለ ንጉሥ ሳኦል በአጭሩ ተጠቅሷል ፣ ግን የሞቱ ክስተቶች ብቻ ። የተቀሩት ምዕራፎች ስለ ንጉሥ ዳዊት፣ በዙሪያው ስላሉት ሰዎች እና በኢየሩሳሌም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ለመገንባት ስለደረጉት ዝግጅት ናቸው። የቃል ኪዳን ታቦት ወደ ኢየሩሳሌም ስለገባው ሰልፍ እና በእሱ ምክንያት የዳዊት ምስጋና ዝርዝር መግለጫ አለ። እግዚአብሔር ለዳዊት የገባው ቃል መግለጫ እና ለቤተ መቅደሱ አገልግሎት የተደራጁ ሰዎች መግለጫ አለ።

ቀን 78 1 ዜና መዋዕል 1 እና 16

1ኛ ዜና መዋዕል 1 ስለ ሰው ልጅ የዘር ሐረግ ከዘጠኙ ምዕራፎች የመጀመሪያው ነው። ከአዳም ጀምሮ እስከ ኖሃ ዘመን ድረስ አጭር ዝርዝር አለ ፣ ከዚያም የኖሃ ልጆች የቅርብ ዘሮች ዝርዝር አለ። እነዚህ በዘፍጥረት 10 ላይ የተዘረዘሩት አሕዛብ ይሆናሉ። ከዚያም የዘር ሐረግ ወደ አብርሃምና ዘሮቹ ይመራል። 1ኛ ዜና መዋዕል 1 ያነበብናቸውን ብዙ ገጽ-ባህሪያት ያስታውሳል። ምዕራፍ 2-9 የእስራኤልን ልጆች ዘሮች፣ አሥራ ሁለቱን ነገዶች ይሸፍናል። ከሌሎቹ ነገዶች ይልቅ ስለ ይሁዳ ነገድ ዘሮች የበለጠ መረጃ ተሰጥቷል። ይህ ክፍል ወደ ንጉሥ ዳዊት ይወስደናል።

1ኛ ዜና መዋዕል 16 የአንድ አስፈላጊ ክስተት የመጀመሪያ ክፍል ይገልጻል። በዚያም የእግዚአብሔር ቃል ኪዳን ታቦት ወደ ኢየሩሳሌም ከተማ ደረሰ። በሌላ አነጋገር የእግዚአብሔር መገኘት ምልክት ወደ እግዚአብሔር ከተማ ደረሰ። ንጉሡም ዳዊት ወደ ሠራላት ድንኳን ገባ፤ ሰሎሞንም ወደ ሠራው ቤተ መቅደስ እስኪገባ ድረስ በዚያ ይኖር ነበር። የእግዚአብሔር መገኘት መምጣት ከበረከት፣ ከምስጋና እና ከምስጋና ጋር የተያያዘ ነው። ምዕራፉ የምስጋና መዝሙር ይዟል፣ እሱም በእውነቱ የመዝሙር 105፣ የመዝሙር 96 እና የመዝሙር 106 ክፍል ስብስብ ነው። ይህ ሁሉ የሚያመለክተው ብሔረሰቦችን ነው። በኢየሩሳሌም የነበረው የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ለአሕዛብ ሁሉ ምስክር መሆን ነበረበት። መዘምራንና በረኞች ከቃል ኪዳን ታቦት ጋር ተቆሙ። ነገር ግን ገና በገባዎን በነበረው ድንኳን መሥዋዕት ይቀርብ ነበር። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እስኪሠራ ድረስ የማይረያው ድንኳን ጥቅም ላይ መዋሉን መቀጠል ነበረበት።

ቀን 79 1 ዜና መዋዕል 21 እና 22

1ኛ ዜና መዋዕል 21 - Correct Me ዳዊትም የሠራዊቱን ቍጥር ቁጠረ። ይህ በእግዚአብሔር ዘንድ እንደ ኃጢአት ተቆጥሮ የሠራዊት ቅጣቶችን ምርጫ አስከትሏል። ዳዊት እግዚአብሔር መሐሪ ስለሆነ በቀጥታ በእግዚአብሔር ያመጣውን መረጠ። እግዚአብሔር መልአኩን ሕዝቡን በማጥፋት በምህረት ስለቆመ ይህ እውነት ሆነ። የምህረት ስፍራ አውድማ ነበር። በሚቀጥለው ምዕራፍ የመጀመሪያ ቁጥር ላይ ዳዊት ይህ ትክክለኛ ቦታ የእግዚአብሔር መሠዊያና የእግዚአብሔር ቤት ስፍራ እንደሚሆን ተረዳ። በእስራኤል ታሪክ ሁሉ አንድ ቦታ እንደሚገለጥላቸው ተነግሯቸው ነበር። አሁን፣ ለመጀመሪያ ጊዜ እግዚአብሔር ቤቱን እና ስሙን የት እንደሚያስቀምጥ አወቁ። የምህረት ቦታ ነበር እናም ለወደፊቱ እግዚአብሔር መሐሪ ለመሆን የሚመርጥበት ቦታ ነበር። የቃል ኪዳን ታቦት የሚቀመጥበት ቦታ ነበር፤ እሱም 'የምህረት መክደኛ' ነበረው። እግዚአብሔር ለሰው ምህረት ይፈልጋል ፣ ግን ሰው በእግዚአብሔር በሚፈልገው መንገድ ወደ እግዚአብሔር መምጣት አለበት ። በሙሴ ሕግ እንደተገለጸው መሥዋዕት አንዱ መንገድ ነው። የመስዋዕትነት አስፈላጊ መርህ የሚያቀርበው ሰው ለእግዚአብሔር የግል መሥዋዕት ማቅረብ አለበት የሚለው ነው።

አሁን የእግዚአብሔር ቤት ስፍራ ሲታወቅ የግንባታው ዝግጅት ተጀመረ። 1ኛ ዜና መዋዕል 22 የእነዚህ ስፋት ስፋት ይገልጻል። የቀረቡት የከበሩ ማዕድናት ብዛት እጅግ በጣም ብዙ ነበር፤ ዝግባውም የመጣው ከሊባኖስ ጫካ ነው። ለእግዚአብሔር የሚሆን ቤት መሆን ነበረበት። ዳዊት እየሆነ ያለው ነገር እግዚአብሔር የገባለትን የተስፋ ቃል መፈጸም መሆኑን ተገነዘበ። የእግዚአብሔርን ቤት የሚሠራ ልጅ ይኖረዋል። ዳዊት ለዚህ ሥራ ዕቃዎቹን፣ ሕዝቡንና ልጁን ሰሎሞንን ለማዘጋጀት የተቻለውን ሁሉ አድርጓል።

ቀን 80 1 ዜና መዋዕል 28 እና 29

የእግዚአብሔርን ቤት ግንባታ በ1ኛ ዜና መዋዕል 28 ላይ ቀጥሏል። ዳዊትም የሕዝቡን አለቆች ጠርቶ የግንባታውን ምክንያት አስረዳ። እግዚአብሔርም ሰሎሞን ቤቱን እንዲሠራ ነገረው። ዳዊትም የሕንፃውን ዕቅድ ከእግዚአብሔር ተቀብሏል። ምን እንደሚያስፈልግ እና ማን ምን ማድረግ እንዳለበት በትክክል ያውቃል። ይህም ኪሩቤል የሆነውን የእግዚአብሔርን ሰረገላ ይጨምራል። እነዚህ የእግዚአብሔርን መገኘት የሚሸከሙ ከወርቅ የተሠሩ ክንፍ ያላቸው ፍጥረታት ነበሩ። ይህ ማለት የእግዚአብሔርን መገኘት ክብር ወይም ብሩህነት ማለት እንደሆነ እንረዳለን። የእግዚአብሔርን ቤት የሚሠሩ ሰዎች በትክክለኛው መንገድ ለመገንባት መጠንቀቅ ነበረባቸው፤ ምክንያቱም እግዚአብሔር የልብን አሳብ ተረድቶ ነበር።

ለእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ጥቅም ላይ የዋለው ሀብት እግዚአብሔር ለዳዊት የሰጠውን የጦርነት ምርኮ ያጠቃልላል። በ1ኛ ዜና መዋዕል 29 ላይ እንደምናነበው ከዳዊትና ከሕዝቡ ብዙ የግል ሀብትን ያካተተ ነው። ሕዝቡ በፈቃደኝነት እና በደስታ ሰጡ። አምላክ ደስተኛ ሰጪን ስለሚወድ አማኞች እንዴት መስጠት እንደሚችሉ ትምህርቶች አሉ። ሀብታችን ከየት እንደመጣ የሚገልጹ ትምህርቶችም አሉ። ዳዊት እንደተናገረው ያለን ነገር ሁሉ በመጀመሪያ ደረጃ ከእግዚአብሔር የመጣ ነው። ምዕራፍ እና 1ኛ ዜና መዋዕል የሚያበቃው በሰለሞን ዘውድ እና በዳዊት ሞት ነው። በጌታ ዙፋን ላይ እንደተቀመጡ እናውቃለን ። ይህ ማለት በእግዚአብሔር ዙፋን ላይ የእግዚአብሔር ተወካይ ሆነው ተቀምጠዋል ማለት ነው። እግዚአብሔር ምድራዊ ተወካይ አድርገው ይነግሣሉ።

የ2 ነገሥት መጽሐፍ መግቢያ

2 ነገሥታት ከእስራኤል ንጉሥ አካዝያስ ዘመን ጀምሮ ይወስዱናል፤ ሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት በአሦራውያን በተቆጣጠረበት ጊዜ ይሸፍናል። በሰሜን በእስራኤል ላይ ጥሩ ነገሥታት አልነበሩም፤ መንግሥቱም እስኪወገድ ድረስ በመንፈሳዊ ወደ ታች ወረደ። እግዚአብሔር ሕዝቡን ወደ እስራኤል አምላክ እንዲመልሱ ኤልያስንና ኤልሳዕን ላከ። ምንም እንኳን ግለሰቦች በእግዚአብሔር ቢታመኑም ሕዝቡ አልሰማም። በንጉሥ

በኢሁ ዘመን የጣዖት አምልኮ ዓይነቶች ተወግደዋል፤ ነገር ግን ወደ እስራኤል አምላክ ግልጽ የሆነ ብሄራዊ መመለስ አልነበረም። እግዚአብሔር በዳግማዊ በኢዮርብዓም ዘመን እስራኤልን በግዛት መነቃቃት ባረከው፤ ነገር ግን አሦራውያን ሙሉ በሙሉ እስኪያጠናቅቁት ድረስ መንግሥቱ ቀስ በቀስ በባዕድ አገሮች ተቆጣጠረ። የደቡባዊው የይሁዳ መንግሥት በሕይወት መትረፍ አልቻለም። በአሦራውያንም ተወረረ። የዚያን ጊዜ ንጉሥ ሕዝቅያስ በእግዚአብሔር ታምኖ ታምኗል። እግዚአብሔር ጣልቃ ገብቶ የተከበበችውን ኢየሩሳሌምን ከተማ የከበበችውን የአሦር ሠራዊት አጠፋ።

በ 2 ነገሥታት መጽሐፍ ውስጥ የይሁዳ ደቡባዊ መንግሥት የተጀመረው በመልካሙ ንጉሥ ኢዮሳፍጥ ሥር ነው። ነገር ግን ልጁ ኢዮራምና የልጅ ልጁ አካዝያስ ከመልካሙ ኢዮሳፍጥ ይልቅ እንደ ክፉው ንጉሥ የአክዓብ ልጆች ነበሩ። ከኋለኞቹ ጥሩ ነገሥታት በተለይም ሕዝቅያስና ኢዮስያስ ነበሩ። ከሞቱ በኋላ ክፋቱ ተመለሰ። በመንግሥቱ ውስጥ ያሉ ነገሮች በመንፈሳዊ በጣም መጥፎ ከመሆናቸው የተነሳ ሊፈውሱ አልቻሉም። በመጀመሪያ ግብፅ ፣ በመጨረሻም ባቢሎን ወረረች። የእስራኤልና የይሁዳም መንግሥታት ጠፋ። ከእንግዲህ ወዲህ በመጽሐፍ ቅዱስ ዘመን ራሳቸውን የቻሉ ሉዓላዊነት አይኖራቸውም። እግዚአብሔር ሰዎችን ሙሉ በሙሉ አላጠፋም። አንዳንዶቹ በግዛት ተጠብቀው የእግዚአብሔርን የወደፊት ዓላማ በመጠባበቅ በአሕዛብ መካከል ተበታትነው ነበር።

ቀን 81 2 ነገሥት 2 እና 4

2ኛ ነገሥት 2 የነቢዩ ኤልያስ አገልግሎት ማብቃቱን እና ወደ ነቢዩ ኤልሳዕ እንደተላለፈ ታሪክ ይዟል። የኤልያስን ልብስ ለኤልሳዕ በማስተላለፍ ይህ ተመስሏል። ኤልያስ ኤልሳዕን ብቻውን ትቶ በዐውሎ ነፋስ ተወሰደ። ነቢዩ ኤልሳዕ ልክ እንደ ኤልያስ ሁሉ ተአምራትን ማድረግ ችሏል። ኤልሳዕ የዮርዳኖስን ወንዝ ማቆም ሲችል ይህ ታየ። ኤልሳዕ የኢያሪኮን ውኃ ሲፈውስ ሁለተኛው ተአምር ታየ። በግልጽ ለማየት እንደሚቻለው አንዳንድ ሰዎች የእግዚአብሔርን ኃይል አላወቁም እና ያፊዙበት ነበር። ይህ የሆነው ከውሃው እራሱ ተጠቃሚ ቢሆንም ነው። በእግዚአብሔር ኃይል መሳላቂያ በመሆናቸው ተገድለዋል። ለሌሎችም ትምህርት ነበር።

በ 2 ነገሥት 4 ውስጥ የእግዚአብሔር ኃይል ለሌሎች ጥቅም ጥቅም ላይ ውሏል። አንዲት መበለት ዕዳዋን እንድትከፍል አስችሏል። ይህም ልጆቿን ዕዳውን ለመክፈል እንዳይሸጡ አድርጓቸዋል። መበለቶችን መርዳት የእግዚአብሔር ሥራ ነው። ይህች መበለት በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ውስጥ እግዚአብሔርን የሚያገለግል ብርቅዬ ቤተሰብ ነበረች። በሁለተኛ ደረጃ፣ እግዚአብሔርን የምታከብር ሌላ ሴት ታሪክ አለን። ኤልሳዕ በሚያልፍበት ጊዜ ሁሉ መጠለያ ትሰጠዋለች። በእግዚአብሔር የተባረከች እና ወንድ ልጅ ወለደች። ልጁ ሲያድግ ሞተ። ኤልሳዕ ልጁን ከሙታን እንዲያስነሣው ወደ እግዚአብሔር ተማጸነ። ምዕራፍ በድስት ውስጥ ያለውን ምግብ መፈወስ እና መቶ ሰዎችን ለመመገብ ገብስ መከፋፈል አለው። እንደ 5000 ሰዎች መመገብ እና ሙታንን ማስነሳት የመሳሰሉ የኢየሱስ ተአምራት እናስታውሳለን። ኢየሱስ ከኤልያስ ወይም ከኤልሳዕ የሚበልጥ ነቢይ ነበር እናም ብዙ ተአምራትን ማድረግ ይችላል።

ቀን 82 2 ነገሥት 17 እና 18

የሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ፍጻሜ በ2ኛ ነገሥት 17 ላይ ተገልጿል። ምን እንደተፈጠረ እና ለምን እንደሆነ ተነግሮናል። እስራኤል በኢየሱስ ዘመን እንዳስወገዷቸው አሕዛብ ሁሉ እስራኤል ክፉ ሆነ። እግዚአብሔር ፍትሃዊና ፍትሃዊ ሆነ። እስራኤል በዘመናዊቷ ኢራቅ ወደምትገኘው አሦር ተወሰደች። በእስራኤል ውስጥ አሦር የባዕድ አገር ዜጎችን ሰፈረ። እነዚህ ሕዝቦች የእስራኤልን አምላክና የገዛ አማልክቶቻቸውን ያመልኩ ነበር። በኢየሱስ ዘመን ሳምራውያን ተብለው ይታወቁ የነበሩት ሰዎች ሆኑ። እስራኤላውያን እግዚአብሔርን ሙሉ በሙሉ ስላላመለኩ ይናቁአቸው ነበር።

አሠራውያን ወደ ሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት በወረዱ ጊዜ ወደ ደቡብ አቅጣጫ ወደ ይሁዳ መንግሥት ወረራቸውን ቀጠሉ። በዚያን ጊዜ ንጉሥ ሕዝቅያስ ንጉሥ ነበር። ጥሩ ንጉስ ነበር እናም የአገሪቱን መንፈሳዊ አምልኮ አሻሽሏል። በ2ኛ ነገሥት 18 ላይ በእግዚአብሔር እጅግ እንደሚታመን ተነግሮናል። ሕዝቅያስ እንኳን የአሠራውያንን ለመክፈል የአምላክን ሀብት አሳልፎ ሰጠ። ይህ አልሆነም፤ አሠራውያንም በኢየሩሳሌም ላይ መጡ። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የእስራኤልን ሕዝብ ወደ እነርሱ ለመሳብ የአሠር መልእክት አለን ። የእስራኤልን ልጆች አስተሳሰብ ያውቁ ነበር እናም ከነቢያቶቻቸው መጥቀስ ችለዋል ። ሁኔታው በሰው ልጅ ተስፋ ቢስ ነበር።

ቀን 83 2 ነገሥት 19 እና 20

ሕዝቅያስ የአሠራውያንን መልእክት በ2ኛ ነገሥት 19 ላይ ተማረ። በችግር ጊዜ አማኞች ማድረግ ያለባቸውን አደረገ - ጉዳዩን በትህትና በጸሎት ወደ እግዚአብሔር ወሰደ እና በጌታ ታምኗል። እግዚአብሔር ይረዳል ብሎ አላሰበም። እግዚአብሔርም ሕዝቅያስን በነቢዩ በኢሳይያስ በኩል መለሰለት። ኢየሩሳሌም (ጽዮን) በአሠር ትዕቢት ፀጉሯን ከምትወዘወዝ ሴት ጋር ተመሳስሏል። እግዚአብሔር መልአኩን ልኮ ከኢየሩሳሌም ዙሪያ 185,000 አሠራውያንን ገደለ። ኢየሩሳሌም እንደገና ለእግዚአብሔር ሕዝብ የምሕረት ስፍራ ነበረች። የአሠር ንጉሥ ወደ ገዛ አገሩ ተመለሰ፤ በኋላም በሐሰተኛው አምላኩ ቤተ መቅደስ ውስጥ ተገደለ። ይህ በጣም አስደናቂ ድል ከመሆኑ የተነሳ በዙሪያው ያሉ ብሔረሰቦች ስለ ጉዳዩ ሰሙ። የእስራኤልን አምላክ ታላቅነት ተገነዘቡ።

ሕዝቅያስን ሕይወት ቀላል አልነበረውም። በ2ኛ ነገሥት 20 ላይ ለሞት የሚዳርግ ሕመም እንዳለበት እንረዳለን። በጭንቀቱ ውስጥ ረዘም ላለ ጊዜ እንዲኖር እግዚአብሔርን ተማጸነ። በታማኝ ህይወቱ ላይ የተመሰረተ አቤቱታ አቅርቧል። እግዚአብሔርም በነቢዩ በኢሳይያስ በኩል መለሰለት። ኢሳይያስ በሦስት ቀናት ውስጥ እንደሚፈወስና ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንደሚወጣ ነገረው። እግዚአብሔር ሕዝቅያስን እንደሚፈወስ እና እግዚአብሔር ተጨማሪ 15 ዓመት ዕድሜ እንደሚሰጠው ምልክት ሰጠው። ሕዝቅያስ ከባቢሎን ምድር የልዑካን ቡድን ተቀበለ። ባቢሎን ከአሠር ጋር ተቀናቃኝ ነበረች፤ እናም የአሠር ሠራዊት በመጥፋቱ አመስጋኞች ነበሩ። ሕዝቅያስ ባቢሎናውያን በኋላ ሊወስዱት የሚመለሱትን ሀብቱን አሳየላቸው።

ቀን 84 2 ነገሥት 22 እና 25

ከንጉሡ ሕዝቅያስ የነገሠ በኋላ እስራኤል ከእግዚአብሔር ፈቀቅ አለ። እግዚአብሔር በአሠራውያን ላይ የሰጣቸውን ድል ረሱት። ይህ የሆነው በንጉሡ በምናሴና በንጉሡ በአሞን ዘመን ነበር። ከዚያም ንጉሡ ኢዮስያስ ወደ ዙፋኑ መጣ። ዙፋኑን ሲይዝ ገና የስምንት ዓመት ልጅ ነበር። በ18 ዓመቱ የቀደሙትን ነገሥታት ችላ በማለት ቤተ መቅደሱን መጠገን ጀመረ። በዚያን ጊዜም ለኢዮስያስ የተነበበውን የሕጉን ቅጂ አገኙ። ኢዮስያስም በትክክለኛው መንገድ ምላሽ ሰጠ። የህዝቡን ስህተቶች አምኖ እግዚአብሔርን የመፈለግ ብሄራዊ ማሻሻያ ጀመረ። ሁልዳ የተባላች ነቢይ መልስ ሰጠችው። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ተቆጥቶ ነበር፤ ኢዮስያስ ግን ትክክል ነገር እያደረገ ነበር። ኢዮስያስ የተቻለውን ሁሉ ቢያደርግም በመንግሥቱ ላይ ጥፋት ተደርጎበታል።

ይህ አደጋ የተከሰተው በ2ኛ ነገሥት 25 ነው። ባቢሎናውያን ምድሪቱን ወረሩ እና ኢየሩሳሌምን ያዙ። በዚያን ጊዜ ንጉሡ ሴዴቅያስ ታማኝ አልነበረም፤ በእግዚአብሔርም አይታመንም። መንፈሳዊ መድኃኒት አልነበረም። እግዚአብሔር በኢየሩሳሌም የሚገኘው ቤተ መቅደሱ እንዲፈረስ ፈቀደ፤ የከበሩ ብረቶቹም ወደ ባቢሎን ተወሰዱ። በምዕራፍ መጨረሻ ላይ የኢየሩሳሌም ከተማ ተቃጥላለች ፣ ቤተ መቅደሱ ጠፋ ፣ ንጉሡም ተገደለ። የቀድሞው የይሁዳ ንጉሥ ኢዮአኪን በባቢሎን ይኖር እንደነበረ ካወቅን በስተቀር ከመንግሥቱ ምንም የቀረ ነገር አልነበረም። ከብዙ ዓመታት በኋላ ይህ ንጉሥ ከእስር ቤት ወጥቶ በንጉሡ ማዕድ በላ። የመንግሥቱ ሞት መጨረሻ እንዳልሆነ መረዳት ያለብን ያህል ነው። ወደፊት የዳዊት ልጅ የሆነ ንጉሥ መንግሥቱን እንደሚመልስ ፍንጭ ነው። ዮአኪን

በማቴዎስ 1 12-16 ላይ ከኢየሱስ ጋር የተቆራኘው። ይህ የ 2 ነገሥታት መጽሐፍ የመጨረሻ ክፍል የዳዊት ልጅ የሆነውን እና መንግሥቱን የሚመልሰው ንጉሥ የሚሆነውን ኢየሱስን በጉጉት ይጠባበቃል።

የ2ኛ ዜና መዋዕል መጽሐፍ መግቢያ

ሁለተኛው የዜና መዋዕል መጽሐፍ የሚጀምረው የመጀመሪያው የዜና መዋዕል መጽሐፍ በሚያበቃበት ቦታ ነው። 1 ዜና መዋዕል በንጉሥ ዳዊት ሞት ተጠናቀቀ። 2 ዜና መዋዕል የሚጀምረው የሚቀጥለው ንጉሥ ሰለሞን ጥበብን እየጠየቀ ነው። ሰለሞን በዚህ ጥበብና ከአባቱ በተገኘው መረጃ በኢየሩሳሌም የእግዚአብሔርን ቤተ መቅደስ ሠራ። የእግዚአብሔር መገኘት ምልክት የቃል ኪዳኑ ታቦት ወደ ቤተ መቅደሱ ተወሰደ። የእግዚአብሔርም ክብር ቤተ መቅደሱን ሞላው። ሰለሞንም ለቤተ መቅደሱ የመወሰን ጸሎት አቀረበ፤ እግዚአብሔርም መለሰለት። የሰለሞን ታላቅነት ከፍተኛ ደረጃ ላይ በነበረበት ወቅት የዓለም ነገሥታት እና ንግሥቶች የሰለሞንን ጥበብ እንዴት እንደሰሙ እናነባለን። በ 1 ነገሥታት ውስጥ የምናገኘው የሰለሞን ጥፋት አልተጠቀሰም ። ሰለሞን ከሞተ በኋላ የሰለሞን መንግሥት ታላቅነት ብዙም ሳይቆይ ጠፋ። ወደዚህ ወርቃማ ዘመን ታላቅነት የቀረበ ሌላ ንጉስ የለም።

ሰሜናዊው የእስራኤል ነገዶች በሰሎሞን ልጅ ዘመን አመጡ እና በሰሜን የተለየ መንግሥት አቋቋሙ። ነገር ግን የዜና መዋዕል መጽሐፍ የሚያተኩረው በደቡባዊው የይሁዳ መንግሥት እና ከንጉሥ ዳዊት ዘር በነበሩት ነገሥታት ላይ ነው። ታሪኩ ስለተከተሉት ነገሥታት ከፍታ እና ዝቅታ ሐቀኛ ዘገባ ነው። የአሳ፣ የኢዮሳፍጥ፣ የሕዝቅያስና የኢዮስያስ መልካም ነገሥታት ከክፍለ-ዓመት ነገሥታት የበለጠ ይጠቀሳሉ። መጽሐፉ የሚያበቃው በኢየሩሳሌም ውድቀት እና በጥቂት ሰዎች ምርኮ ነው። ልክ እንደ ነገሥታት መጻሕፍት፣ የዜና መዋዕል መጻሕፍት በዚያ አሳዛኝ ማስታወሻ ላይ አያበቁም። በነገሥታት ውስጥ ተስፋውን በሕይወት የሚጠብቅ የዳዊት ልጅ የሆነ ንጉሥ አሁንም ስለመኖር ላይ ያተኮረ ነበር። በዜና መዋዕል ውስጥ እግዚአብሔር በፋርስ ንጉሥ ቂሮስ ሥር ያቀደውን ቤተ መቅደስ መልሶ ማቋቋም ላይ ያተኮራል። በቤተ መቅደሱ ላይ ያተኮረው ዜና መዋዕል እስከ መጨረሻው ድረስ ተጠብቆ ይቆያል።

ቀን 85 2 ዜና መዋዕል 12 እና 13

ሰሎሞንን የሚተካ ንጉሥ ልጁ ሮብዳም ነበረ። ስለ ሮብዳም በ2ኛ ዜና መዋዕል 12 ላይ እናነባለን። ሮብዳም እንደ አባቱ አልነበረም። ከእግዚአብሔር ፈቀቅ ብሎ ፈቀደ። እግዚአብሔርም የግብፅን ንጉሥ ምድሪቱን ወረረና ብዙ የአገሪቱን ከተሞች እንዲይዝ ላከ። እግዚአብሔር ለሮብዳም የወረራውን ምክንያት እንዲነግረው ነቢይ ላከ። ሮብዳምና መሪዎቹ በትክክለኛው መንገድ ምላሽ ሰጡ። ያም ሆኖ የግብፅን ንጉሥ ማገልገል ነበረባቸው፤ ሰለሞንም ከሰበሰበው ብዙ ሀብት አጡ። የሮብዳም አጠቃላይ አመለካከት ክፉ ንጉሥ እንደሆነ ነበር።

ሮብዳም በልጁ አብያ ተተካ። የእሱ በጣም ታዋቂው ስኬት በ 2 ዜና መዋዕል 13 ላይ ተገልጿል። ከእስራኤል ንጉሥ ኢዮርብዳም ሠራዊት ሲገጥሟቸው በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥትና በደቡባዊው የይሁዳ መንግሥት መካከል ስላለው የተለያዩ የአምልኮ መንገዶች ግንዛቤ ተሰጥቶናል። ይሁዳ የቤተ መቅደሱ አምልኮ እና ክህነት ነበረው፤ እስራኤል ግን በወርቅ ጥጃዎች ላይ ይተማመናል። በዚህ ጦርነት አብያ በእግዚአብሔር ታምኗል እናም እግዚአብሔር ድል ሰጣቸው። ምንም እንኳን 1ኛ ነገሥት 15 ክፉ እንደነበረ ቢነግረንም መዝገቡ እግዚአብሔር ስለ አብያ ያለውን አጠቃላይ አመለካከት አይነግረንም።

ቀን 86 2 ዜና መዋዕል 14 እና 15

የክፍ ነገሥታት አገዛዝ በ2ኛ ዜና መዋዕል 14 መልካሙ ንጉሥ አሳ መምጣት አብቅቷል። የእግዚአብሔርን አምልኮ እና የእግዚአብሔርን ሕግ መጠበቅ መነቃቃት ነበር። የሐሰት አምልኮ ዕቃዎችን በትይዩ ተወግዷል። እግዚአብሔር ለአሳ የ10 ዓመት ሰላም ሸለመው። ከዚያም ከኢትዮጵያ የመጣ ሰፊ ጦር ወረራ ተከሰተ። ከእሱ በፊት እንደ አብያ፣ አሳ በእግዚአብሔር ታምኗል እናም የእሱ እምነት ተሸልሟል። ድል አግኝተው ከፍተኛ መጠን ያለው ምርኮ ተቀብለዋል።

በ2ኛ ዜና መዋዕል 15 ላይ በነገሥታት ዘመን ሁሉ የሚሠራ መርህ ተሰጥቶናል። በሁለተኛው ጥቅስ ውስጥ ይመጣል - "ከእርሱ ጋር ስትሆን ጌታ ከአንተ ጋር ነው። ብትፈልገው በአንተ ዘንድ ይገኝበታል፤ ብትተው ግን ይተዋሃል። አንድ ንጉሥ እግዚአብሔር የፈለገውን ለማድረግ ቢሞክር እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር ነበር። ንጉሡ ግን እግዚአብሔር የፈለገውን ካላደረገ እግዚአብሔር ከእርሱ ጋር አልነበረም። በአሳ ውስጥ ይህንን መርህ በግልፅ እናያለን። አሳ እግዚአብሔር የፈለገውን እንዲያደርግ ተበረታታ። ወደ ሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ገብቶ የተወሰኑትን አሸሽሏል። አሳና ሕዝቡ እግዚአብሔርን ይፈልጉ ነበርና እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር ነበረ፤ ሰላምም ሰጣቸው። ይህ መርህ በግለሰቦች ሕይወት ውስጥም ይሠራል ።

ቀን 87 2 ዜና መዋዕል 16 እና 17

ንጉሥ አሳ ጥሩ ንጉሥ እንደሆነ ተገልጿል። 2ኛ ዜና መዋዕል 16 ፍፁም እንዳልሆነ ይነግረናል። ከኢትዮጵያ ጠላት ጋር ሲጋፈጥ በእግዚአብሔር ላይ ቢታመንም በኋላ ላይ የእስራኤል ንጉሥ ትንሽ ጠላት ሲገጥመው ይህን አላደረገም። ይልቁንም የእግዚአብሔርን ወርቅ ከቤተ መቅደሱ ወስዶ የአራምን ንጉሥ እርዳታ ገዛ። እግዚአብሔር የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አላይሂ ወሰለም) በአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አላይሂ ወሰለም) ላይ የአላህ መልእክተኛ በዚህ ምክንያት አሳ ከአሁን በኋላ በጦርነት ውስጥ እንደሚገኝ ተነገረው። አሳ ለዚህ መረጃ ጥሩ ምላሽ አልሰጠም እና በነቢዩ ላይ ተቃወመ። አሳ በእርጅናው በታመመ ጊዜ እንኳን ወደ እግዚአብሔር አልተመለሰም። አሳ በሕይወት ዘመናችን ሁሉ በችግሮቻችን ሁሉ በእግዚአብሔር መታመንን መቀጠል እንዳለብን የሚገልጽ ትምህርት ነው።

የአሳ ልጅ ንጉሡ ኢዮሣፍጥ ነበረ። 2ኛ ዜና መዋዕል 17 እግዚአብሔር ኢዮሣፍጥ ቸር እንደሆነ አስቦ እንደነበር ይነግረናል። መንግሥቱን የበለጠ አሸሽሏል እና አሁንም የነበሩትን አንዳንድ የሐሰት አምልኮ ቦታዎችን አስወገደ። ስለ ኢዮሣፍጥ ያልተለመደው ነገር ሕዝቡን የአምላክን ሕግ ለማስተማር የነበረው ቁርጠኝነት ነው። ሕዝቡ ራሳቸው የእግዚአብሔርን ሕግ ያውቁ ዘንድ በመንግሥቱ ሁሉ አስተማሪዎችን ላከ። ይህም መንግሥቱ በሕግ ላይ የተመሰረተ መሆኑን አረጋግጧል። በዚህ ምክንያት ኢዮሣፍጥ በዙሪያው ካሉት አሕዛብ ጋር ሰላምና ክብር ነበረው። አረቦች እንኳን ስጦታ ሰጡት!

ቀን 88 2 ዜና መዋዕል 19 እና 20

ንጉሡ ኢዮሣፍጥ በፍርድ ላይ ትልቅ ስህተት ቢሠራም ጥሩ ነበር። 2ኛ ዜና መዋዕል 19 እግዚአብሔር ከእስራኤል ንጉሥ አክዓብ ጋር ስላለው ወዳጅነት ምን እንደሚያስብ ይነግረናል። 2 ፤ ንጥአንን መርዳት እግዚአብሔርንም የሚጠሉትን መውደድ ይገባችኋልን? ኢዮሣፍጥ ለአክዓብ ወዳጅ ለመሆን መርጦ ነበር፤ አክዓብ ግን የበአልን አምላኪ እና የእግዚአብሔርን አምልኮ የሚያጠፋ ነበር። ኢዮሣፍጥ ከእንደዚህ አይነት ሰው ጋር የነበረው ወዳጅነት ተገቢ አልነበረም። ለአማኞች አላህን ለሚጠሉ ሰዎች ወዳጅ እንዳይሆኑ ትምህርት ነው። ኢዮሣፍጥ ሕዝቡን ስለ አምላክ ሕግ ለማስተማር በመምረጥ ጥሩ ውሳኔ አደረገ። በሕዝቡ ላይ እንዴት መፍረድ እንዳለበት የሰጠው ምክር በሙሴ ዘመን ስለ መሳፍንት የተሰጠውን ምክር ይከተላል። ጉቦን፣ አድሎአዊነትን እና ኢፍትሃዊነትን ማስወገድ አለባቸው። ይህ ሊከናወን የሚችለው በድፍረት ብቻ ነው, ምክንያቱም ፍርድ ዳደኞችን እና ዘመዶችን ጨምሮ ሰዎችን ማበሳጨትን ያካትታል.

2ኛ ዜና መዋዕል 20 በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ አንድ ልዩ ክስተት ይገልጻል። ሠራዊቱ በመዘምራን የሚመራበት ጦርነት ነበር! ይሁንና በሦስት ብሔራት በነበረው ሰፊ ሠራዊት ተወረረ። ኢዮሳፍጥ ብዙ ሠራዊት ነበረው፤ ነገር ግን ከዚህ ጋር የሚወዳደር አልነበረም። ኢዮሳፍጥና ሕዝቡ በእግዚአብሔር መታመንን መረጡ። ጾምን አወጁ እና ለእርዳታ ጸለዩ። ጸሎቱ ወደ ቤተ መቅደሱ የነበረ ሲሆን ይዘቱ በቤተ መቅደሱ ውስጥ በሰሎሞን የመጀመሪያ ጸሎት ላይ የተመሰረተ ነው። እግዚአብሔር ወደ ቤተ መቅደስ የሚጻፈዩ ሰዎችን ይረዳቸዋል። እግዚአብሔርም ኢዮሳፍጥን መለሰለት፤ እነርሱም በጦርነቱ መታገል እንደሚያስፈልጋቸው ነገረው። ኢዮሳፍጥም ይህን አምኖ እግዚአብሔርን ለማመስገን በሠራዊቱ ፊት መዘምራን ላከ። እራሳችንን እና ህዝቡን በእግዚአብሔር ፊት እንዴት ማስቀመጥ እንዳለብን እና ከዚያም ጦርነታችንን ለመዋጋት በእርሱ መታመን እንዳለብን የሚያሳይ ታላቅ ምሳሌ እዚህ አለ።

ቀን 89 2 ዜና መዋዕል 34 እና 35

አሁን ስለ ሌላ ጥሩ ንጉሥ ለማንበብ ከሌሎቹ የይሁዳ ነገሥታት መካከል ብዙዎችን አልፏል። ንጉሥ ኢዮስያስ በ2ኛ ዜና መዋዕል 34 ላይ ተገልጿል። ከጣዖታት ይልቅ እግዚአብሔርን ለመከተል ሲወስን ገና የ 16 ዓመት ልጅ ነበር። ይህም በኢየሩሳሌም የሚገኘውን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንዲጠገን አድርጓል። የመልካም ነገሥታት አንዱ ገጽታ የእግዚአብሔርን ቤት መገንባታቸው ነው። የመጥፎ ነገሥታት ገጽታ ችላ ማለታቸው ነው። ቤተ መቅደሱ በሚሠራበት ጊዜ የእግዚአብሔርን ሕግ ቅጂ አገኙ። ኢዮስያስ ይህን ሲያነበብ እግዚአብሔር ስለ እነርሱ ምን እንደሚያስብ ተገነዘበ። ሕዝቡም የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ለመከተል ቃል ኪዳን እንዲገቡ አደረገ። እግዚአብሔር በነቢዩ በኩል የሰጠው ምላሽ ነገሮች በጣም መጥፎ ከመሆናቸው የተነሳ ጥፋት እየመጣ ነው። ነገር ግን አደጋው የዘገየው በኢዮስያስ መልካም ባህሪ ምክንያት ነው።

የንጉሥ ኢዮስያስ ተሐድሶ ምሳሌ በ18ኛው ዓመቱ ያደረጉት ፋሲካ ነው። በነገሥታት ዘመን እንደዚህ ያለ ፋሲካ አልነበረም። ሰለሞንም እንኳ እንዲህ ያለ ሰው አላስቀመጠም። ኢዮስያስ ራሱ የሰጠው እንስሳት። የተከፈለው መሥዋዕት መጠን ለክህነት የሎጂስቲክስ ችግር አስከትሏል። የኢዮስያስ ሕይወት ፍጻሜ አላስፈላጊ ይመስላል። በሌላ ሰው ውጊያ ውስጥ ጣልቃ ገብቶ ተገደለ። ነቢዩ ኤርምያስን ጨምሮ ጻድቃን በሞቱ አዝነዋል። የመጨረሻው መልካም የይሁዳ ንጉሥ እንደዚሁ ተፈጸመ። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ ይሁዳ ተከታታይ መጥፎ ነገሥታት ነበሯት፤ ይህም እግዚአብሔር በዚህ ምዕራፍ ላይ በተነበየው ጥፋት አብቅቷል።

የብሉይ ኪዳን ነቢያት መግቢያ

ነቢያት የብሉይ ኪዳን ጉልህ አካል ናቸው። እነዚህ ሰዎች በተለያዩ ጊዜያት የእግዚአብሔርን ቃል ለመሪዎች እና ለሰዎች እንዲናገሩ በእግዚአብሔር የተመረጡ ሰዎች ነበሩ። ነቢያት እግዚአብሔር ስለ እነርሱ ምን እንደሚያስብ ለሕዝቡ ነገሯቸው እና አንዳንድ ጠቃሚ ምክር ሰጣቸው። ብዙውን ጊዜ ቃላቱ የማስጠንቀቂያ እና የማስተካከያ ቃላት ነበሩ። ይህ የሆነበት ምክንያት ሰዎች ከእግዚአብሔር ሕግ ሕግ ስር መራቅ እና ክፉ ነገር ማድረግ የተለመደ ነበር። ነቢያት ብዙ ጊዜ ወደ ንጉሡ ይላኩ ነበር።

አንዳንድ ጊዜ ነቢያት ወደ ባዕድ አገራት ይላኩ ነበር። የባዕድ አገራት ሕዝቦች በእግዚአብሔር ፊት ለእግዚአብሔር ሰዎች እንዴት እንደሚይዙ ተጠያቂ ነበሩ። እግዚአብሔር ለአብርሃም ከተናገረው ቃል ይከተላል እግዚአብሔር እስራኤልን የባረኩትን እስራኤልን የረገሙትን እንደሚረገም ተናግሯል። ከእስራኤልና ከእስራኤል ጋር የተናገሩ አሕዛብ በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ ነበሩ። እግዚአብሔር ከእስራኤል ጋር ምንም ግንኙነት ለሌላቸው አሕዛብ ነቢያትን አልላከም።

ነቢያት ለእግዚአብሔር ሕዝቦች ብዙ ይናገሩ ነበር። እነዚህም እንደ ኢሳይያስ፣ ኤርምያስ እና ሕዝቅኤል ያሉ 'ዋናዎቹ' ነቢያት ይባላሉ። ጥቂት ነገሮችን ብቻ የሚናገሩ ነቢያትም ነበሩ። እንደ ኢዩኤል፣ አሞጽ እና ዮናስ ያሉ

ትንንሽ ነቢያት አሉ። ዮናስ በመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ክፍል ሀ ላይ የምናነባቸው ከነዚህ ነቢያት መካከል የመጀመሪያው ነው። አንዳንዶቹ ለአካለ መጠን ያልደረሱ ነጠላ ምዕራፎች ብቻ አሏቸው። እዚህ ምን ማንበብ እንዳለብን በመምረጥ ከሁሉም ነቢያት ምሳሌዎችን እናነባለን ።

አብዛኞቹ የነቢያት መጻሕፍት ከእስራኤልና ከይሁዳ ነገሥታት ዘመን የመጡ ናቸው። በግምታዊ የጊዜ ቅደም ተከተል እንወስዳቸዋለን. ከነገሥታት ዘመን በኋላ የግዛት ጊዜና ወደ እስራኤል የሚመለስበት ጊዜ ነበር። በነዚህ ጊዜያት የእግዚአብሔር ነቢያት ነበሩ። ይህ የሚያሳየው እግዚአብሔር በግዛት ቢኖሩም ባይሆኑም ከሕዝቡ ጋር እንደነበረ ነው።

የዮናስ መጽሐፍ መግቢያ

የዮናስ መጽሐፍ የነቢዩ ዮናስን ክስተት ይገልጻል። ከአሕዛብ ህዝብ ጋር እንዲነጋገር እና ወደ ንስሐ እንዲገባ ተል኷ል። ዮናስ በተቃራኒው አቅጣጫ በጀልባ ተጓዘ። ዮናስ አሕዛብን ማዳን አልፏል! ከእግዚአብሔር መደበቅ ይቸላል ብሎ በማሰብ ሞኝ ነበር። እግዚአብሔር አውሎ ነፋስ በመላክ ጣልቃ ገባ፣ ስለዚህም ጀልባዋ ልትጠፋ ተቃርቧል። በዚህ ጊዜ ዮናስ ችግሩ እሱ መሆኑን አምኖ የመርከቧ ሰራተኞች ወደ ባህር እንዲጥሉት ነገራቸው። ከዚህ የምንማረው ነገር ቢኖር ዮናስ አሁን በጀልባው ውስጥ የነበሩትን ሌሎች አሕዛብ ሕይወት ለማዳን ለመሞት ፈቃደኛ እንደነበረ ነው። ይህ ሁሉንም ነገር ለውጥታል. ዮናስ በታላቅ ዓሣ አዳነ፤ እናም ለአሕዛብ ሕዝብ ለመስበክ ሄደ።

መጽሐፈ ዮናስ ያልተለመደ ታሪክ ነው፤ ለአሕዛብ ሕዝብ የተላከ ነቢይ በመሆኑ ብቻ አይደለም። ሕዝቡ መልእክቱን ሲሰሙ ንስሐ ስለገቡ ያልተለመደ ነበር። በዚህ ምክንያት እግዚአብሔር የነገሱን ከተማ አዳነ። ዮናስ ግን አልተደሰተም። እስካሁን ትምህርቱን አልተማረም። ዮናስ እንደሚያውቀው እግዚአብሔር ቸርኅሩኅ እና ርኅሩኅ ነው። ዮናስ ግን እግዚአብሔር እስራኤል ላልሆነ ሕዝብ ቸርነትና ርህራሄ እንዲኖረው አልፏልም። በታሪኩ የመጨረሻ ክስተት እግዚአብሔር ዮናስን ከሙቀት የሚጠብቅ ተክል አስነሳ ከዚያም እግዚአብሔር አጠፋው። ዮናስም በዚህ የእግዚአብሔር ድርጊት ተበሳጭቶ ነበር። እግዚአብሔር ግን ሃሳቡን በሚገባ ተናግሯል። እግዚአብሔር እንደ ተክል አሕዛብን ሊያነሳና ሊያጠፋ ይችላል። ግን ንስሐ ለመግባት ፈቃደኛ የሆነውን ህዝብ ለምን ያጠፋል? እግዚአብሔር ከአሕዛብ ጋር ሊሠራ ይችላል እና ይሠራል ። እሱ ከአይሁዶች ጋር ብቻ አይሰራም ።

የኢዩኤል መጽሐፍ መግቢያ

የኢዩኤል ስም የቅድመ ሁኔታ ስም ነበር። ነቢዩ ኢዩኤል ስለ ታላቅ ወረራ እና ታላቅ ሥቃይ ተናግሯል። ብዙ ችግሮች ስለጋጠሙበት ጊዜ ተናግሯል። የኢዩኤል ስም 'እግዚአብሔር አምላክ ነው' ማለት ነው፤ እስራኤልም እግዚአብሔርን እንዲያውቁ ይህን ጊዜ በእስራኤል ላይ ያመጣው እግዚአብሔር ነው። የችግር ጊዜ ዋስትና አልነበረውም። እስራኤላውያን የኢዩኤልን ቃል ቢሰሙ ከችግሩ ሊወገዱ ይችላሉ። ጥያቄው እነሱ ናቸው?

ኢዩኤል መቼ እንደኖረ አናውቅም። ይህ ማለት የበርካታ የእስራኤልን ጊዜያት ተመልክተን ተግባራዊ መሆኑን ልንጠቁም እንችላለን ማለት ነው። ከእነዚህ ጊዜያት አንዱ በ2ኛ ዜና መዋዕል 20 ላይ የኢዮሣፍጥ ዘመን ነበር። በኢዩኤል ውስጥ እግዚአብሔር ለሕዝቡ አደጋን እንዴት ማስወገድ እንደሚችሉ ይነግራቸው ነበር - ትሁት በመሆን፣ ንስሐ በመግባት እና በእግዚአብሔር መታመን።

የኢዩኤል የመጨረሻ ምዕራፍ ለወደፊቱ ሌላ የችግር ጊዜን ይገልጻል። የሚገርመው ነገር ኢዩኤል በሐዋርያት ሥራ 2 16 ላይ ተጠቅሷል። በዚያን ጊዜ የእስራኤል መሪዎች ኢዩኤል የተናገረውን ችግር መፍራት ነበረባቸው። እስራኤላውያን በእነዚህ ቃላት በአንድ ትውልድ ውስጥ በሮማውያን እጅ መከራ ደርሶባቸዋል። ይሁን እንጂ ሁኔታዎቹ ልዩነቶች አሏቸው, ስለዚህ የምዕራፍ 3 ጊዜ አሁንም ወደፊት ነው ብለን መደምደም እንችላለን.

ቀን 90 ኢዩኤል 1፣ 2 እና 3

ኢዩኤል የውጭ ወረራን እንደ አንበጣ ወረራ በመግለጽ ይጀምራል። ይህ ምን ማለት እንደሆነ ተረድተናል። የ አንበጣ ሁሉንም ዋጋ ያለው ነገር ይወስዳል እና ምንም አይተዉም። እስራኤል ንስሐ ካልገቡ በዚህ ላይ ይደርሳል። እስራኤላውያን ራሳቸውን ዝቅ ማድረግ ነበረባቸው፣ ይህም ማቅ በመጥቀስ ይገለጻል። ወደ እግዚአብሔር ለመማፀን መጸም እና እውነተኛ ጥረት ማድረግ ነበረባቸው። እግዚአብሔር የምእመናን ጸሎትን የሚሰማ እግዚአብሔር ነው።

ኢዩኤል 2 መጨረሻውን ወረራ ገልጿል። ልክ እንደ የመሬት መንቀጥቀጥ እና ግርዶሽ አንድ ላይ ነበር። እግዚአብሔር ወራሪውን ኃይል እንደ ሠራዊቱ መግለጽ ነው (ቁጥር 11) ። እግዚአብሔር ሕዝቡን ለመቅጣት የባዕድ ሠራዊት ተጠቅሞ ነበር። በዘሌዋውያን 26 እና በዘዳግም 28 ላይ አስጠንቅቋቸዋል። እነዚያም አላህን የሚያምኑ ሰዎች ቅጣት ይቀጥሉ። እዚህ ላይ በእውነት ንስሐ የሚገቡ ሰዎች እግዚአብሔር ቸር እና ሩህሩህና አፍቃሪ ስለሆነ ሊድኑ እንደሚችሉ እናነባለን። እግዚአብሔር ሕዝቡን በእውነት ወደ እርሱ ከተመለሱ ሊባርክ ፈቃደኛ ነው። እንዲያውም ለሕዝቡ መንፈስ ቅዱስን ለመስጠት ዝግጁ ነው። እነዚህ ቃላት በሐዋርያት ሥራ ዘመን ተፈጽመዋል 2.

ዮኤል 3 የወደፊቱን ጦርነት ይገልጻል። አሕዛብ ሁሉ እስራኤልን ለማስፈራራት በእስራኤል ላይ መጡ። አሕዛብም የእስራኤልን አምላክ መፍራት ተራ ደርሷል። እግዚአብሔር በኢዮሣፍጥ ሸለቆ ይፈርድባቸዋል። ይህ መቼ እና የት እንደሆነ ባናውቅም እግዚአብሔር ከኢዮሳፍጥ የመጣውን የሚያመለክት ነው። ይህ ማለት ከኢዮሳፍጥ ጋር ለመዋጋት የሚመጡ ብሔረሰቦች መሆናቸውን ያሳያል። በዚህ ጦርነት ብሔረሰቦች አያሸንፉም። እግዚአብሔር አሕዛብን በሕዝቡ ላይ ስላደረጉት ነገር ይቀጥቻል። እግዚአብሔርም ሕዝቡን ከኢዮሳፍጥ ይባርካቸዋል።

የአሞጽ መጽሐፍ መግቢያ

ነቢዩ አሞጽ በእስራኤል ንጉሥ በሆነው በኢዮርብዓም ዘመን ለእስራኤል ተናግሯል። ነቢዩ ከይሁዳ እንጂ ከእስራኤል አልነበረም። ዳግማዊ የኢዮርብዓም ዘመን በአምላክ በረከት የእስራኤል ድንበር የተስፋፋበት ጊዜ ነበር። ነገር ግን ጊዜው ከመንፈሳዊ መነቃቃት ጋር የተቆራኘ አልነበረም። የእስራኤልም መንግሥት በብዛት ተደሰተች። እግዚአብሔርን ለመከተል በማስመሰል ሄዱ፤ ነገር ግን አላታለሉም። እስራኤል የሠሩትን የወርቅ ጥጃዎች ማምለክን ቀጠሉ። የእግዚአብሔርን ሕግጋት ሁሉ በሚያስደንቅ ሁኔታ ጥሰዋል። የአሞጽ ቃል የንስሐ ጥሪ ነበር። መንግሥታቸውን ከቀየሩ የተተነበዩትን አደጋዎች ማስወገድ ይችላሉ። አብዛኛው መጽሐፍ የጨለመውን ተስፋ እና ምክንያቱን ቢያብራራም፣ መጽሐፉ የሚያበቃው የወደፊት የበረከት ጊዜ እንደሚሰጥ ቃል ገብቷል። እስራኤል ንስሐ ቢገባም ባይገባም እግዚአብሔር ታላቅ የወደፊት ዕጣ ፈንታ ያመጣል። ነገር ግን ከሰሜን እስራኤል ከመጣ ንጉሥ ሳይሆን ከዳዊት ልጅ ጋር ይሆናል። የዳዊት ልጆች በደቡባዊው የይሁዳ መንግሥት ላይ ገዥ ነበር።

አሞጽ ለእስራኤል ንጉሥ ቀዳማዊ ኢዮርብዓምን ከተናገረው የይሁዳ ነቢይ ጋር ተመሳሳይነት አለው (1ኛ ነገሥት 13) ። ሁለቱም ከይሁዳ የመጡ ነበሩ፤ ሁለቱም በቤቴል የወርቅ ጥጃ ሰገዱበት በእስራኤል ውስጥ ያለውን ክፋት ገጠሙ። ሁለቱም ነቢያት በመሠዊያው ላይ ተናገሩ። ሁለቱም እስራኤላውያን ሊፈሩት የሚገባውን አንበሳ ይጠቅሳሉ። በመጨረሻም፣ ሁለቱም ነቢያት የይሁዳ ነገድ አንበሳ የሆነውን ሌላውን የይሁዳን ነቢይ ኢዮሱስን ያስታውሰናል። የወደፊቱን የበረከት ጊዜ የሚያመጣው እሱ ነው።

ቀን 91 - አሞጽ 1 እና 2

የአሞጽ የመጀመሪያዎቹ ሁለት ምዕራፎች ተከታታይ ፍርዶች ናቸው። ሰባት የተለያዩ ብሔረሰቦች አሉ። በእስራኤል ዙሪያ በስድስት አሕዛብ ላይ ናቸው፤ ሰባተኛው ደግሞ በእስራኤል ላይ ነው። በእስራኤል ላይ የተፈረደው ፍርድ አብዛኛው የአሞጽ መጽሐፍ ነው። አሞጽ በስድስቱ ብሔራት ላይ እሳት እንደሚነሳ አስቀድሞ ተናግሯል። ነገር ግን በእስራኤል ላይ ሙሉ ተከታታይ መቅሰፍቶች ታቅዷል። እግዚአብሔር እነዚህን ፍርድ የሰጠው ለምን እንደሆነ ገልጿል። አብዛኛዎቹ ምክንያቶች የእግዚአብሔር ሕዝብ እስራኤልን የያዙበት መንገድ ነው። አንድ ለዋት ያለ ነገር አለ እሱም ሞግብ ነው (2 1-3) ። ይህ ሕዝብ አጥንቱን በማጥፋት የኤድምያስን ንጉሥ ዱካ ሁሉ አጠፋ። ኤድምያስም የእስራኤል ወንድም ከሆነው ከዔሳው ጋር ተመሳሳይ ነበረ። እግዚአብሔር ሞግብን በወንድማማች እስራኤል ሕዝብ ላይ በፈፀመው ወንጀል ተጠያቂ አድርጎታል።

ነቢዩ አሞጽ የተነበየው አደጋ ከጽዮን ማለትም ከኢየሱሳም እንደሚመጣ በግልጽ ተናግሯል። አሞጽ ከመጣበት ከደቡብ ይመጣል። በዚያ ላይ የተመሰረተ ከእግዚአብሔር መገኘት የመጣ ነው። እግዚአብሔር ከዚህ ስፍራ አሕዛብን ሁሉ ተጠያቂ ያደርጋል። እግዚአብሔር እንደ አንበሳ ያገሃል፤ ሰዎችም ይፈራሉ። የዚህ ፍርሃት አላማ ለውጥ ማምጣት ነበር። የመሬት መንቀጥቀጥ መጥቶ የፍርድ መጀመሪያ ያመጣል።

የሆሴዕ መጽሐፍ መግቢያ

ነቢዩ ሆሴዕ በዳግማዊ በኢየሱሳም የግዛት ዘመን ከአሞጽ ጋር በተመሳሳይ ጊዜ ለሰሜናዊው የእስራኤልን መንግሥት ተናግሯል። አሞጽ በመጀመሪያው የንግሥና ዘመን ሲናገር፣ በይሁዳ ንጉሥ ያዝያን ዘመን፣ ሆሴዕ ከያዝያን ጀምሮ እስከ ሕዝቅያስ ድረስ አራት የይሁዳ ነገሥታት ዘመንን ሸፍኗል። ሆሴዕ በዋነኝነት የተናገረው በእስራኤል ላይ ነው። እንደ አሞጽ ሁሉ እግዚአብሔር ሊፈራ የሚገባው አንበሳ ተመስሏል (5 14, 13 7) ። እስራኤል በነቢዩ አሞጽ በኩል የቀደመውን የእግዚአብሔርን ቃል እንዳልሰማ ከሆሴዕ መልእክት እንረዳለን።

እስራኤል ለባሏ ታማኝ እንዳልሆነች ዝሙት አዳሪ ነበረች። እግዚአብሔር ባሏ ነበር፤ እሷም ለእርሱ ታማኝ አልነበረችም። ወደ ሐሰተኛ አማልክትና ጣዖታት ዞረች፤ ከአምላካቸውም ይልቅ ዘወትር ትሰግዳቸው ነበር። የወርቅ ጥጃ ጣዖታት ችግር ሆነው ቀጥለዋል። እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ እርምጃ ወሰደ። በሆሴዕ ውስጥ ለምን እንደሆነ ሌሎች ምክንያቶችን እንመራለን። እስራኤላውያን በእግዚአብሔር ላይ ከመታመን ይልቅ እርዳታ ለማግኘት ወደ ግብፅና አሦር ሄዱ። እግዚአብሔር እስራኤላውያን በእርሱ ሲታመኑ የነበሩትን መልካም ጊዜያት አስታወሰ። እነዚህንም እንደገና ተመኘ። ይህ የሚሆነው እስራኤልን በመጥፎ ባህሪዋ ከቀጣ እና የተሻለ ጊዜን ካመጣ ብቻ ነው። ሆሴዕ እግዚአብሔር ይህን እንደሚያደርግ ተናግሯል። የተሻለ ጊዜ ይኖራል, ነገር ግን መልእክቱን ለሚያዳምጡ አይደለም.

ቀን 92 ሆሴዕ 1 ፣ 2 እና 3

የሆሴዕ ትንቢት የጀመረው ሆሴዕ ሊፈጽም በሚገባው ምሳሌ ነው። ለእስራኤል ታማኝነታቸው ምን እንደሚመስል ማሳየት አለበት። ለባሏ ታማኝ መሆኗን ማቆም የማትችል ዝሙት አዳሪ ትመስላለች ። ሆሴዕ ዝሙት አዳሪን አግብቶ ከእርሷ ልጆች መውለድ ነበረባት። ይህንንም ያደርጋል፤ የልጆቻቸውንም ስም ለእስራኤል ምስክር አድርጎ ጠርቶ። በመጀመሪያ, ኢይዝራኤል ነበር. ይህም እግዚአብሔር ከእግዚአብሔር መመሪያ በላይ የሄደውን የዳግማዊ የኢየሱሳም ቅድመ አያት የኢሁን ኃጢአት እንዳልረሰው ለእስራኤል ነገረው። ኢዩ፣ የአካዓብን ክፉ ሥርወ መንግሥት ከማጥፋት ይልቅ የበለጠ ሄዶ የይሁዳን ንጉሥ (2ኛ ነገሥት 9 27) እና ቤተሰቡን ገደለ (2ኛ ነገሥት 10 12-14)። በሁለተኛ ደረጃ ሎ-ሩሃማህ ነበር ትርጉሙም 'አልተወደደም' ማለት ነው። እስራኤላውያን ከእንግዲህ እንደማይወዱ የሚያሳይ ምልክት ነበር። በሦስተኛ ደረጃ፣ ሎ-አሚ ነበር፣ ትርጉሙም 'ሕዝቤ አይደለም' ማለት ነው። እግዚአብሔር ከእንግዲህ ወዲህ ሕዝቡን እንደማይቆጥራቸው የሚያሳይ ምልክት ነበር።

ታማኝ ያልሆነችው ዝሙት አዳሪ እስራኤል እግዚአብሔርን ትታ ሌሎች ፍቅረኛዎችን ተከትላ ሄደች። እሷ ከእግዚአብሔር ርቃ በነበረች ሁኔታ ኖራለች። እግዚአብሔር እንደሚመልሳት ነገራት። እግዚአብሔርም ሆሴዕ ይህን እንዲፈጽም አደረገው። ሆሴዕ ሚስቱን ገዝቶ መውደድ ነበረበት። ከባለቤቱ ጋር በነበረበት ጊዜ መካከል የመለያየት ጊዜ ነበር። እግዚአብሔር በእስራኤል ላይም እንዲሁ እንደሚከሰት ተናግሯል። ወደፊት እስከሚኖርበት ጊዜ ድረስ ንጉሥ ወይም እውነተኛ አምልኮ አይኖርም። ይህ ጊዜ ንጉሥ ወይም ሊቀ ካህናት ወይም የአምልኮ ቦታ የሌለበት ጊዜ በብሉይ እና በአዲስ ኪዳን መካከል የነበረው ጊዜ ነበር።

ቀን 93 ሆሴዕ 4 እና 5

እግዚአብሔር ስለ ዝሙት አዳሪቱ ምሳሌ ለእስራኤል ከሰጠ በኋላ አሁን ችግሩን ለእስራኤል በግልፅ ነገራቸው። በምዕራፍ 4 መጀመሪያ ላይ እስራኤላውያን እምነት፣ ፍቅር እና አምላክ እውቀት እንደሌላቸው እናነባለን። ይልቁንም ረገሙ፣ ዋሽተዋል፣ ገድለዋል፣ ሰርቀዋል እና ምንዝር ፈጽመዋል። ሕገ-ወጥ ነበሩ። እንደዚህ መሆን ይወዳሉ። በእውቀት ማነስ ምክንያት በመንፈሳዊ ሞተዋል። በከረብታዎችና በዛፎች ስር የሐሰት አማልክትን ያመልኩ ነበር። እስራኤል የሚገባውን ለማድረግ ፈቃደኛ እንዳልሆነች ግትር ላም ነበረች። ልክ እንደ ወርቃማ ጥጃዎች ያመልካሉ።

ምዕራፍ 5 እስራኤላውያን እንደ ዝሙት አዳሪዎች እንደሆኑ በድጋሚ ነገራቸው። ከእውነተኛው አምላክ ርቀው ሄዱ። ካህናቱና የንጉሡ ቤት በዚህ ረገድ መሪዎች ነበሩ። እግዚአብሔርን ለመፈለግ የፈለጉ አስመስለው ነበር። ነገር ግን እግዚአብሔር ልባቸው በክፉ የተደረገ ሰው አይገኝም። እስራኤል በጣም ታምማ ስለነበር ምንም ዓይነት መድኃኒት አልነበረም። ይሁንም ታመመ። ፈውስ የለም። እግዚአብሔር ተስፋ ስለሌላቸው ከባድ ቅጣት እንዲቀጣቸው ማድረግ ነበረበት። ከዚያ በኋላ ብቻ ወደ እግዚአብሔር ይመለሳሉ። የሚረዳቸው ሌላ ሰው በማይኖርበት ጊዜ ብቻ ነው።

የኢሳይያስ መጽሐፍ መግቢያ

ነቢዩ ኢሳይያስ ከሆሴዕ ጋር በተመሳሳይ ጊዜ ተናግሯል፤ በጾዝያ፣ በኢዮአታም፣ በአካዝና በሕዝቅያስ ዘመን ነበር። ሆሴዕ በሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት ሲናገር ኢሳይያስ ለደቡባዊው የይሁዳ መንግሥት ተናገረ። ይሁንም በጾዝያን ዘመን እና ከዚያም በኋላ በመንፈሳዊ መጥፎ ሁኔታ ውስጥ ነበር። ጣዖታትን እና ግፍን ተከትለዋል። በአካዝ መንግሥት እግዚአብሔር ያምን ዘንድ ለአካዝ ምልክት አቀረበው። አካዝ ፈቃደኛ አልሆነም። በኢየሩሳሌምና በአሕዛብ ላይም ትንቢት ተሰጥቷል። እንደ አስፈላጊነቱ ቅጣትና ሽልማት ይኖራል። ነገር ግን እግዚአብሔር በኢየሱስ እንደሚፈጸም የምናውቀውን የወደፊት የበለፀገ የእግዚአብሔር መንግሥት ትንቢቶችን ሰጥቷል። የኢሳይያስ ትንቢቶች ስለ አስደናቂ ቅጣት ማስጠንቀቂያ ወደ ታላቅ የበረከት ጊዜያት ራእዮች ይቀየራሉ።

በኢሳይያስ ምዕራፍ 36-39 ላይ አሦራውያን በወረሩበት ጊዜ በንጉሥ ሕዝቅያስ ላይ ምን እንደደረሰ ታሪካዊ ትረካ ይናገራል። እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን በቀጥታ ጣልቃ በመግባት እና የአሦራውያንን ጦር በማጥፋት አስደናቂ በሆነ መንገድ አዳነ። የቀሩት የኢሳይያስ ምዕራፎች ስለ እግዚአብሔር፣ ስለ የበላይነቱ እና ስለ ሕዝቡ ስለሚያደርጉት ነገር ስላለው አመለካከት አነቃቂ መረጃ ይሰጣሉ። እነዚህ ምዕራፎች እንደሚናገሩት መዝሙረ ዳዊት የሚያጽናኑ ናቸው። በዚህ መልእክት ውስጥ ስለ እግዚአብሔር መንግሥት እና ስለ ኢየሱስ የወደፊት ዘመን ተጨማሪ መረጃ ተሰጥቶታል። ኢሳይያስ የወደፊቱን የአምላክ መንግሥት ዘመን በተመለከተ የሰጠው መልእክት እና መግለጫ ከማንኛውም የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፍ የበለጠ አበረታች ነው። የሰላም፣ የደስታ እና የእግዚአብሔርን እውቀት ጊዜ ይመጣል። ሰው ይህን ጊዜ ሊያመጣ አይችልም። እግዚአብሔር ለሕዝቡ ይህን ታላቅ ጊዜ ያመጣል።

ቀን 94 - ኢሳይያስ 1 ፣ 3 እና 4

ኢሳይያስ የይሁዳን መንግሥት ከችግሩ ጋር በመጋፈጥ ይጀምራል። የእስራኤልም ልጆች ከእንግዲህ ወዲህ እንደ እግዚአብሔር ልጆች አያደርጉም። በመንፈሳዊ በጣም የታመሙ ከመሆናቸው የተነሳ እንደ ሥጋ ደዌ ሰው ከላይ እስከ ታች የተከፈቱ ቁስሎች አሏቸው። እነሱ በጣም ክፉ ከመሆናቸው የተነሳ እንደ ሰዶምና ገሞራ ተብለው ተገልጸዋል። ምንም እንኳን አሁንም በሕጉ በሚጠይቀው መሰረት መስዋዕትነት ቢያቀርቡም ችግሩ ልባቸው ነው። እግዚአብሔር መሥዋዕታቸውን እና ጸሎታቸውን መቀበል አቆመ። ምንም እንኳን በዚህ ጊዜ ንጉሣቸው ያዝያን ጥሩ ንጉሥ ቢሆንም ሕዝቡ በመጥፎ ሁኔታ ውስጥ ነበር። በሌላ ቦታ እናነባለን (2ኛ ነገሥት 15 5 ዓዛርያስ ተብሎ የሚጠራው) ያዝያ እንደ ሕዝቡ ሁኔታ ለምጻም ሆኖ ሕይወቱን አጠናቋል። ሁኔታውን ለማሻሻል የህዝቡን ኃጢአት ማስወገድ ነበረበት። ኃጢአተኞች ንስሐ ለመግባት ፈቃደኛ ካልሆኑ ኃጢአተኞች መወገድ አለባቸው። ያም ሆነ ይህ ኃጢአት መቆም ነበረበት። እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን የጽድቅና የእውነተኛ እምነት ከተማ ለማድረግ እቅድ አለው።

ኢሳይያስ 2ን ከዚህ ቀደም እናነባለን ስለ ጥሩ የወደፊት ጊዜ ግን ስለ ኩራት አፋጣኝ ችግር ተናግሯል። በኢሳይያስ 3 ላይ እግዚአብሔር በኃጢአታቸው እንደሚኮሩ ተናግሯል። ይህ እንደ ሰዶም ክፉ ነበር እናም በሰዶም ላይ የደረሰውን እናውቃለን - እግዚአብሔር ጻድቃንን አዳነ፤ ኃጢአተኞችንም አጠፋ። በዚህች ከተማ ላይም እንዲሁ ያደርጋል። መላው ህብረተሰብ ተገልብጦ ነበር። በወጣቶችና በሴቶች ቁጥጥር ስር ውለዋል። ሴቶቹም ኩራት ይሰማቸዋል። እግዚአብሔር ውበታቸውን ወደ አስቀያሚነት ይለውጠዋል። በምዕራፍ 4 ላይ በኢየሩሳሌም ያለው እውነተኛ ውበት የጌታ ቅርንጫፍ እንደሚሆን እናነባለን። ሌሎች ቅዱሳት መጻሕፍትን ስንመረምር ይህንን ስለ ኢየሱስ ማጣቀሻ እንረዳለን። ከተማዋን የሚያነጻጽ ሕዝቡን የሚያነጻው እርሱ ነው።

ቀን 95 ትንቢተ ኢሳይያስ 5 እና 6

ኢሳይያስ 5 እስራኤልን በእግዚአብሔር የተገነባ የወይን ቦታ እንደሆነ ገልጿል። እግዚአብሔር የተቻለውን ሁሉ አድርጓል። እንዲያውም በዙሪያው ቅጥርና መጠበቂያ ግንብ ሠራ። ይህ የሆነው ፍሬውን ሊሰርቁ ከሚችሉ እንስሳት እንዲጠብቀው እና እንዲጠብቀው ነው። ይልቁንም እግዚአብሔር በዋነኛነት መጥፎ ወይን አገኘ። ከዚህ በላይ እግዚአብሔር ሊያደርገው የሚችለው ምንም ነገር አልነበረም። ጥሩ ምርት ለማግኘት ለዓመታት ከጠበቀ በኋላ እግዚአብሔር ሊያቆመው ወሰነ። እግዚአብሔር ኢየሱስ በማቴዎስ 23 ላይ ለእስራኤል የሰጣቸውን 7 ወዮዎች ያስታውሳል። እግዚአብሔር ስለ ኢፍትሃዊነት፣ ስለ ብዝሃነት እና ስለ ስካር ይናገራል። እግዚአብሔር የወይን እርሻውን የተከለው ለዚህ አይደለም። እግዚአብሔር አሁን በባዕድ ወራሪዎች ይቀጣቸዋል።

በኢሳይያስ 6 መጀመሪያ ላይ ስለ እግዚአብሔር ያልተለመደ ራእይ አለ። ንጉሡም ያዝያን ሞተ፤ ሕዝቡም አዘኑ። ነገር ግን ንጉሡ እግዚአብሔር አልሞተም እና ነገሠ። እግዚአብሔር በቤተ መቅደሱ ውስጥ ተቀምጦ ልብስ ለብሶ ነበር። እግዚአብሔር በአገልጋዮቹ የተከበበ ሲሆን በዚህ ጉዳይ ላይ እንደ እሳታማ ፍጡራን ተገልጿል። እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደ ነቢዩ ኢሳይያስ መንጻት ችሏል። እግዚአብሔር ሕዝቡን ለማነጋገር እና እውነተኛውን ነገር ሊያስተምራቸው ፈቃደኛ ነበር። ኢሳይያስ ይህን ለማድረግ ፈቃደኛ ነበር። ህዝቡን ወደ ንስሐ ለማምጣት ለህዝቡ ግትርነታቸውን እና ቅጣታቸውን መንገር ነበረበት። ኢየሱስ በዘመኑም እነዚህን ቃላት ለእስራኤል ሕዝብ ጠቅሷል። ታሪክ ራሱን መድገም ነበረበት።

ቀን 96 ኢሳይያስ 7 እና 8

በኢሳይያስ 7 እና 14 መካከል፣ በክፍው ንጉሥ አካዝ የግዛት ዘመን የተሰጠው የኢሳይያስ ቃል አለ። አካዝ ከሰሜናዊው የእስራኤልና የአራም ሠራዊት ትልቅ ወረራ ገጥሞታል። እግዚአብሔር ግን በምሕረቱ እስራኤልን ለማዳን ተዘጋጅቶ ነበር። እግዚአብሔርም አካዝ በእርሱ እንዲያምን እግዚአብሔር እንዲያድነው ምልክት ሰጠው። አካዝ ግን ፈቃደኛ አልሆነም። አካዝ ሌሎች አማልክትን ለመከተል ስለመረጠ በእግዚአብሔር ለማመን ምክንያት አልፈለገም። ምንም እንኳን ክፍ ምላሽ ቢሰጥም ፣ እግዚአብሔር ለእስራኤል በእርሱ እንዲያምኑ ምልክት እና ምክንያት ሊሰጣቸው ነበር። አማኑኤል ተብሎ ስለሚጠራው ስለ ኢየሱስ ትንቢት ነገራቸው። ይህ ስም "እግዚአብሔር ከእኛ ጋር" ማለት ነው። እግዚአብሔር በኢየሱስ በኩል ከሕዝቡ ጋር ይሆናል። ማንኛውም እስራኤላዊ በአምላክ እንዲያምን ምክንያት ኢየሱስ ነው። ነገር ግን ክፍው የአካዝ መንግሥት በዘመናቸው ይቀጣል።

ኢሳይያስና ልጆቹ ሆሴዕና ልጆቹ እንዳደረጉት ሁሉ ለእስራኤል ምልክት ይሆኑ ነበር። ስማቸው ሁሉ እግዚአብሔር ከእስራኤል ልጆች ጋር ያለውን ግንኙነት ያሳያል። በዚህ ሁኔታ እግዚአብሔር ሕዝቡን በአሦር በኩል ከሰሜናዊው ሠራዊት ሊያድን ነበር። ያልተለመደው ነገር እግዚአብሔር አሁን አሦራውያንን 'ከእኛ ጋር አምላክ' ወይም አማኑኤል ብሎ የሚጠራው እንዴት እንደሆነ ነው። እግዚአብሔር በአሦራውያን በኩል ሲሠራ ማየት ይችላሉ። እግዚአብሔርን መፍራት ያለበት እንጂ የሰሜኑን ሠራዊት አይደለም። እንደ አለመታደል ሆኖ መንፈሳዊ ልማዶች በጣም መጥፎ ሆነዋል። እንደ ኢሳይያስ ያሉ ነቢያትን ከማዳመጥ ይልቅ ሙታንን የሚያነጋገሩ ጠያቂዎችን ያዳምጡ ነበር! እግዚአብሔር በእንደዚህ ዓይነት ሰዎች ላይ ምን ሊያደርግ ይችላል?

ቀን 97 ኢሳይያስ 9 እና 14

በአካዝ ዘመን እስራኤላውያን ክፋት ቢኖሩም ኢሳይያስ ለእስራኤል የወደፊት ተስፋ መልእክት ሰጣቸው። ኢሳይያስ 9 የኢየሱስን ዘመን አስቀድሞ ተናግሯል። ቁጥር 2 በማቴዎስ 4 15-16 ላይ ስለ ኢየሱስ ሥራ ተጠቅሷል ፣ እና ቁጥር 6-8 የኢየሱስን የወደፊት ሥራ ይገልጻል። ኢየሱስ በኢየሩሳሌም ከዳዊት ዙፋን ሆኖ ለዘላለም ይነግሣል። «እግዚአብሔር ከእኛ ጋር» ተብሎ ሊጠራ ይችላል። የምዕራፍ ሁለተኛ ክፍል ወደ አካዝ ችግሮች ይመለሳል። ጥሩ ጊዜ ወይም መጥፎ ጊዜ በነበረበት ጊዜ እግዚአብሔርን አልሰሙም። ሁሉም ከመሪው እስከ ተከታዩ ድረስ ክፍ ሠርተዋል። ስለዚህ እግዚአብሔር በባዕድ ሠራዊት ይቀጣቸዋል።

እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ ካመጣቸው ሠራዊት አንዷ ባቢሎን ነበረች። ኢሳይያስ 13 ይህንንም ገልጿል። ነገር ግን የእግዚአብሔርን ሕዝብ የሚያጠፋ ሁሉ በእግዚአብሔር ፊት ተጠያቂ ናቸው። ባቢሎን ክፍ ስለነበረች እሷም በመጨረሻ ትቀጣለች። ኢሳይያስ 14 የአሕዛብ ራስ የሆነችው ባቢሎን ራሷ ሙሉ በሙሉ እንደምትጠፋ የሚገልጽ ትንቢት ነው። እስራኤል በሌሎች ብሔራት የሚረዳበት እና የሚገዙበትን ጊዜ መናገር ይጀምራል። ከዚያም የባቢሎን ውድቀት ሙሉ እና የተሟላ እንዴት እንደሚሆን የሚያሳይ ስዕላዊ መግለጫ አለ። ባቢሎን ጥሩ የቀብር ሥነ ሥርዓት ለመስጠት በቂ ቀሪ አይኖርም። ቃላቱ በምሳሌ መልክ ተሰጥቷል። እዚህ ላይ የሞቱ ብሔራት በመቃብር ውስጥ የሞቱ ሰዎች ተብለው ይገለጻሉ ከሞተችው ከባቢሎን የተረፈውን ይቀበላሉ። ንጉሡ አካዝ በሞተበት ዓመት በአሦራውያንና በፍልስጥኤማውያንም ላይ በተሰጠው ማስጠንቀቂያ ይጠናቀቃል። ከአሁን በኋላ ኢሳይያስ በንጉሡ ሕዝቅያስ ዘመን ተናገረ።

ቀን 98 ኢሳይያስ 25 እና 26

ኢሳይያስ 24-27 'ትንሹ አፖካሌስ' በመባል ይታወቃል ምክንያቱም አንዳንድ ቋንቋዎች የራእይ መጽሐፍን ያስታውሰናል። ልክ እንደ ራዕይ፣ ቅጣትና መዳን አለ። ለማንበብ የበለጠ አዎንታዊ ምዕራፎችን መርጠናል። ምዕራፍ 25 እግዚአብሔር ሁል ጊዜ በታማኝነት እንደሚሠራ ይነግረናል። ይህ ማለት የትዕቢተኞችን ከተሞች ማስወገድ አለበት ማለት ነው። እግዚአብሔር ድሆችን ለመርዳት ከጎን ነው ማለት ነው። እግዚአብሔር ለሕዝቡ

መልካም ግብዣ ያዘጋጃል። ዕውቀታቸውንም ያስወግዳል። እንባውን ያስወግዳል። ሞትን ይውጣል፤ ይህም ማለት ሞትን ያስወግዳል። ይህ በራዕይ መጽሐፍ ውስጥም የምናየው የመጨረሻው የደስታ ምስል ነው። በዚያን ጊዜም የእግዚአብሔር ሕዝብ እንዲህ ይላሉ፡- "ይህ አምላካችን ነው። በእርሱ ታምናል፤ እርሱም አዳነን።"

ኢሳይያስ 26 የአምላክ ሕዝቦች ስለሚደሰቱባቸው መልካም ነገሮች ሲዘምሩ ይቀጥላል። እግዚአብሔር በእርሱ የሚታመኑትን ይረዳል። ወደ ጻድቃን ከተማ እንዲሄዱ እና ሰላምና ደህንነትን እንዲያገኙ ያስችላቸዋል። እነዚህ ሰዎች የእግዚአብሔርን ሕግ በመጠበቅ ትክክል የሆኑት ናቸው ። በሌላ በኩል፣ ጸጋ ቢኖራቸውም ባይታዩም ክፉ ሆነው የሚቀጥሉ ክፉዎች አሉ። በእግዚአብሔር ድል የተሰጠውን ነገር ግን ከክፋቱ ለመለወጥ ፈቃደኛ ያልሆነውን ንጉሥ አካዝን እናስባለን። የክፉዎችና የጻድቃን ዕጣ ፈንታ ግልጽ ነው። ሁለቱም ይሞታሉ፤ ሁለቱም ግን ከሙታን አይነሡም። ጻድቃን ብቻ ከሙታን ይነሣሉ እና አዲስ ሕይወት ይሰጣቸዋል ። ጻድቃን በዚህ መጽናናትን ሊያገኙ እና አውሎ ነፋስ በምድር ላይ ቢመጣም በትዕግስት ሊጠብቁ ይችላሉ።

ቀን 99 ኢሳይያስ 42 እና 43

ኢሳይያስ 42 9 - Correct Me አምላክ እንዴት እንደሚሠራ ይነግረናል። እግዚአብሔር ከመከሰቱ በፊት ምን እንደሚፈጠር ለሕዝቡ ይነግራል። ኢሳይያስ 42 ለዚህ ምሳሌ ነው። የመጀመሪያዎቹ አራት ጥቅሶች ስለ አንድ የእግዚአብሔር አገልጋይ ይናገራሉ። ይህ ኢየሱስ ይመስላል እና ይህ በማቴዎስ 12 18-21 ላይ ተረጋግጧል። ኢየሱስ በምድር ላይ ላሉ ሕዝቦች ፍትህና ተስፋ አመጣ። የዓይነ ስውራንን ዓይኖች ከፍቶ በመንፈሳዊ ጨለማ ውስጥ ያሉትን ነፃ የሚያወጣው እሱ ነው። ሌሎችም የማይረዱ ዕውሮች አሉ። እነዚህ በምዕራፍ መጨረሻ ላይ በመንፈሳዊ ዓይነ ስውራን እና ማየት የማይፈልጉ ተብሏል።

እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ በመፍጠር አንዱ መንገድ ነው። ኢሳይያስ 43 እግዚአብሔር ይህን ለማድረግ ያደረጋቸውን አንዳንድ ነገሮች ይገልጻል። እግዚአብሔር ይወዳቸዋል እና ይንከባከባቸዋል ። በኤርትራ ባሕር ውኃ ከግብፅ አወጣቸው። በምድረ በዳም ውኃ ሰጣቸው። የእስራኤል ሕዝብ መገኘት የእግዚአብሔርን መገኘት ይመሰክራል። እግዚአብሔር ስለፈጠረና ስለፈጠረ ነው። እግዚአብሔር ስለእነሱ የተናገረው ትንቢት እግዚአብሔር መኖሩን የሚያሳይ ማስረጃ ነው። ምንም እንኳን እስራኤላውያን ሁልጊዜ እግዚአብሔርን ባያከብሩም አሁንም የእርሱ ምስክሮች ናቸው። እግዚአብሔር በታሪካቸው ሁሉ እንዳደረገው ኃጢአታቸውን ይቅር ሊል ይችላል። እግዚአብሔር እስራኤልን እንዲያከብሩት ይፈልጋል፤ ምክንያቱም ለክብሩ አድርጎ ፈጠራቸው።

ቀን 100 ኢሳይያስ 44 እና 52

ኢሳይያስ 44 የእስራኤል ሕዝብ የአምላክ ምስክሮች ናቸው የሚለውን ጭብጥ ይቀጥላል። ይህንንም ለሦስተኛ ጊዜ በሁለት ምዕራፎች ይናገራል። አይሁዶች እግዚአብሔር መኖሩን ይመሰክራሉ። የሚኖረው እርሱ ብቻ አምላክ ነው። ሌሎች አማልክት እና ጣዖታት ሁሉ ምንም አይደሉም እናም በእነሱ ማመን ሞኝነት ነው ። እግዚአብሔር ሕዝቡን መርጦ ባረከው፤ እነርሱም እንዲከተሉትና እንዲመሰክሩት። እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ እግዚአብሔር ልጅ እንደፈጠረ አድርጎ ፈጠረ። በተጨማሪም እግዚአብሔር ቂሮስ የሚባል ንጉሥ እንደሚኖር አስቀድሞ ተናግሯል። ቂሮስ ኢየሩሳሌምን መልሶ ለመገንባት መወሰኑን ያስታውቃል። ይህ ትንቢት ማለት ከዚህ በፊት በተወሰነ ደረጃ ኢየሩሳሌም ትጠፋለች ማለት ነው። እነዚህ ክስተቶች ተከስተዋል። ንጉሥ ቂሮስ በዕዝራና በነህም ዘመን ኢየሩሳሌምን እንደገና መገንባት የጀመረው የፋርስ ንጉሥ ነበር።

ኢሳይያስ 52 ስለ ኢየሩሳሌም የወደፊት ዕጣ ፈንታ ትንቢት ተናግሯል። ኢሳይያስ 44 ከተማዋ ከፍርስራሽ እንደምትገነባበት ጊዜ ተናግሯል። ይህ ትንቢት ከተማዋ ትጠፋለች ማለት ነው። ምንም እንኳን እግዚአብሔር

የማይታዘዙትን ከተማ ቢቀጥም እግዚአብሔር የፈለገውን አልነበረም። እንዲከፍለው ታማኝ እንዲሆን ፈልጎ ነበር። እንደ ታማኝ ንግሥት ሊይዘት እና ጥሩ ልብሶችን እና ጌጣጌጦችን ሊሰጥት ፈለገ። ይህ ለውጥ እንዴት እንደሚከሰት ይነግረናል። እግዚአብሔር የመዳንን ምሥራች እንዲያበስሩ መልእክተኞቻችን ላከ። ይህ ወደ ኢየሱስ ዘመን ይወስደናል። ምዕራፍ የሚያበቃው የእግዚአብሔር አገልጋይ በሆነው በኢየሱስ መከራ ነው። የኢሳይያስ 52 መጨረሻ ወደ አስደናቂው እና ገላጭ ኢሳይያስ 53 ይገባል፣ እሱም ስለ ኢየሱስ ስቃይ ነው። ኢየሱሱም ወደፊት የክብር ዘመን የምትመጣው በዚህ መንገድ ነው።

ቀን 101 ኢሳይያስ 56 እና 58

ኢሳይያስ 56 ትክክል የሆነውን ነገር ለማድረግ ጥሪ ነው። ምዕራፍ ሁለት የሰዎች ቡድኖችን ያነጣጠረ ሲሆን እነሱም ይባረካሉ። ሁለቱ ቡድኖች የውጭ ዜጎች እና ጃንደረባዎች ነበሩ። የባዕድ አገር ሰዎች ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንዲገቡ አይፈቀድላቸውም፣ ስለዚህም ከእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ርቀው ነበር። ለእነዚህ የውጭ ዜጎች እግዚአብሔር በቤቴ ደስታን እንደሚሰጥ ቃል ገብቷል። ጃንደረባዎች ካህናት እንዲሆኑ አልተፈቀደላቸውም (ሌዋውያን ከሆኑ) እና ልጅ ባለሙሉዎቻቸው ውርደትን መታገስ ነበረባቸው። ለእነዚህ ጃንደረባዎች እግዚአብሔር በቤተ መቅደሱ ውስጥ ልጅ ከሙሉዎቹ የተሻለ መልካም ስም እንደሚሰጥ ቃል ገብቶላቸዋል። ትእዛዙን የሚጠብቁ ሰዎች በሰዎች ፊት ልዩ ባይሆኑም እንኳ በእግዚአብሔር ፊት ልዩ ናቸው። የእግዚአብሔር ቤት የተፈጠረው ለእስራኤላውያን ብቻ አይደለም። ለሁሉም ብሔራት የጸሎት ቤት መሆን ነበረበት።

እስራኤላውያን እግዚአብሔርን በማምለክ ላይ ነበሩ። እንዲያውም ጸሎት! ኢሳይያስ 58 ግን እግዚአብሔር ከሚጸም ሰው ስለሚጠብቀው ነገር ነው። የሚጸም ሰው ከእግዚአብሔር ጋር በቅን መንገድ መኖር አለበት። ይህን ካላደረጉ ደግሞ ጊዜያቸውን ያባክናሉ። እግዚአብሔር በጸሎት ጊዜ እንደሚታገሉ እና እንደሚጨቃጨቁ አስረዳቸው፣ ስለዚህም ጸማቸው በትህትና እንዳይሆን አስረዳቸው። በጾም ቀን ትሑት ቢሆኑም እንኳ ይህ ትሑት ሰዎች አላደረጋቸውም። አምላካዊ ሰው ምን መሆን እንዳለበት ባህሪያት ተሰጥቶናል። ይህ ምክር በማቴዎስ 25 መጨረሻ ላይ ስለ በጎችና ፍየሎች ምሳሌ ላይ እንደ ኢየሱስ ቃል ነው። የተራቡትን መመገብ፣ እርቃናቸውን ይልበሱ፣ ለተጓዥ መጠለያ መስጠት፣ ምርኮኞችን ነፃ ማውጣት እና ትክክል የሆነውን ማድረግ አለባቸው። የእግዚአብሔር ተከታይ ይህን ቢያደርግ ኖሮ በመንፈሳዊ ጎህ ሲቀድ እንደ ፀሐይ ብርሃን ነው። እግዚአብሔር ጸሎታቸውን ይሰማል እና ይረዳቸዋል።

ቀን 102 ኢሳይያስ 59 እና 61

እስራኤላውያን በኃጢአታቸው ምክንያት ከእግዚአብሔር ርቀው ነበር። ሰውን ከእግዚአብሔር የሚለየው ኃጢአት ነው። ኢሳይያስ 59 ይህንን በግልፅ ገልጿል። ክፉ የሚያመጡ እባቦችን እንደሚፈለፈሉ ይገለጻሉ። እባቦች የኃጢአት ምልክት ናቸው (ዘኁልቀ 21 4-9)። ኢየሱስ በዘመኑ በፈረሰውያን ስለፈጠራው ክፋት ተመሳሳይ መግለጫ ተጠቅሟል። ሌላው የክፋት ምልክት ጨለማ ነው። እስራኤል በጣም ጨለማ ከመሆኑ የተነሳ እኩለ ቀን ላይ እንኳ ወደቁ። ዓይነ ስውር እንደነበሩ ይመስላሉ። በእነዚህ ቀናት ፍትህና ጽድቅ ከእስራኤል በጣም ርቆ ነበር። እግዚአብሔር ይህን ሁሉ አይቶ አዘነ። ስለዚህ እግዚአብሔር አስፈላጊውን አደረገ። እግዚአብሔር ለሰው ልጅ መዳንን ሰጠ። እግዚአብሔር ልብሱን ለድርጊት የለበሰ ተዋጊ ነበር። ቁጥር 20 ቁልፍ ጥቅስ ነው። ከኃጢአታቸው ንስሐ የሚገቡ እና የሚለወጡ መዳንን ያገኛሉ። ይህ የነቢያት መልእክት ነው።

በኢሳይያስ 61 ላይ የተጻፈውን የመክፈቻ ቃል ኢየሱስ በሉቃስ 4 18-19 ላይ ስለ ራሱ ጠቅሷል። እግዚአብሔር የነቢያትን ቃል የሚያፈጽምበት መንገድ ነው። ኢየሱስ ለድሆች ምሥራች የሰጠ ሲሆን በኃጢአታቸው በመንፈሳዊ በእስር ላይ ለነበሩት ሰዎች ነፃነትን ሰጣቸው። መጽናናትና ተስፋ የሰጠው ኢየሱስ ነው። ነገር ግን ክፉዎች የሚፈረድባቸውን የፍርድ ቀንም ተናግሯል። ኢሳይያስ የደስታ፣ የጽድቅ እና የበረከት ጊዜን ይገልጻል።

እግዚአብሔር ለዚህ ሥራ በመረጠው ሰው በኩል ይህን እንዲሆን የሚያደርገው እግዚአብሔር ነው። ነቢዩ ኢሳይያስ በሕይወት ዘመኑ በእስራኤል ውስጥ ስላለው መንፈሳዊ ጨለማ ተናግሯል፤ ነገር ግን ስለ ኢየሱስ ሥራም በግልፅ ተናግሯል። ይህ ከኢየሱስ ዘመን ከረጅም ጊዜ በፊት በነቢያት የተነገረው የኢየሱስ ምሥራች ነው።

የሚክያስ መጽሐፍ መግቢያ

ነቢዩ ሚክያስ ከኢሳይያስ እና ከሆሴዕ ጋር በተመሳሳይ ጊዜ ተናግሯል ነገር ግን የመጨረሻዎቹን ሦስት የኢየሱስ ምሥራቅን ነገሥታትን፣ አካዝንና ሕዝቅያስን ብቻ ሸፍኗል። በንጉሥ ያዝያን ዘመን አሞጽና ኢሳይያስ ንቁ በነበሩበት ጊዜ ንቁ አልነበረም። ነቢያት የሰሜናዊውን የእስራኤል መንግሥት ውድቀት እና ፍጻሜ ጊዜ አብረው ሸፍነዋል። ሚክያስም በእስራኤልና በይሁዳ ላይ ተናገረ። መልእክቱ የመጣው በኢየሱስም በሚገኘው ቤተ መቅደስ ውስጥ በእግዚአብሔር ፊት ነው።

ሚክያስ የእስራኤልና የይሁዳ ዋና ከተማዎች፣ ሰማርያና ኢየሩሳሌም ፍርስራሽ የሚሆኑበትን ጊዜ አስጠንቅቋል። በኃጢአታቸውም ፊት ለፊት ገጠማቸው። ነቢያቱ፣ ካህናቶቻቸውና መሪዎቻቸው ሁሉ የእግዚአብሔርን ሕግ ትተው ነበር። በኢፍትሃዊነትና በክፋት ራሳቸውን ሀብታም አድርገዋል። ስለዚህ ጥፋት ይመጣቸዋል። ይህ ግን የህዝቡ መጨረሻ አይሆንም። ሚክያስ ከሚስጦንቀዳ ወደ የተሻለ የወደፊት ዕጣ ፈንታ ማወጅ ይገባል ይቀየራል። አደጋው ከታላቅነት በፊት ይሆናል። ምዕራፍ 4 አሕዛብ እንኳን የአምላክን ሕግ ለመማር ወደ ኢየሩሳሌም የሚመጡበትን የወደፊት ዕጣ ፈንታ ይገልጻል። አሁን እንኳን ጥፋቱን በንስሐ ማስወገድ ይቻላል። ሚክያስ ኃጢአትን ይቅር የሚል እንደ እግዚአብሔር ያለ ማንም የለም (ሚክያስ 7 18) በማለት ይጨርሳል። ሚክያስ የሚለው ስም "እንደ እግዚአብሔር ያለ ማን ነው" ማለት ነው። ሚክያስ አምላክ ይቅር ለማለት የሚያሳይ ሕያው ምስክር ነበር።

ቀን 103 ሚክያስ 4 እና 5

እግዚአብሔር ሚክያስ የተሻለ ጊዜን በጉጉት እንዲጠበቁ የወደፊቱን ራእይ ሰጠው። ምዕራፍ 4 ኢየሩሳሌም ለዓለም የእግዚአብሔር መልእክቶች ማዕከል የምትሆንበትን ጊዜ ይገልጻል። አሕዛብ የእግዚአብሔርን ሕግ ለመማር ወደ ከተማይቱ ይመጣሉ። አለመግባባቶቻቸውን ለመፍታት ይመጣሉ። ይህም ለሁሉም ሰላምና ብልጽግና ያስገኛል። ኢየሩሳሌም የእግዚአብሔር ንጉሥ ዙፋን ትሆናለች። ይሁን እንጂ በዚህ ደረጃ የዓለም ሰላም ለዘላለም አይደለም። በኢየሩሳሌም ላይ የሚመጡትን አሕዛብ አመፅ ያጠቃልላል። ከእስራኤል አምላክ ጋር ለመዋጋት የመረጠ ሁሉ አይሳካለትም።

ሚክያስ 5 ስለ አምላክ ሕዝቦች ገዥ ይናገራል። ቁጥር 2 ቤተሰብም የወደፊቱ ገዥ የትውልድ ከተማ እንደመሆኗ ታዋቂ ቃላትን ይዟል። ይህ የኢየሱስ የትውልድ ቦታ ትንቢት ነው። ለዚህም ነው የሮማው መሪ ወዴት ማሄድ እንዳለበት ያወቀ እና ኢየሱስን በልጅነቱ ለመግደል የሞከረው። ቁጥር 4 ይህ ገዥ እረኛ እንደሆነ ይገልጻል። ኢየሱስ መልካም እረኛ በመባል ይታወቅ ነበር። እግዚአብሔር ለእስራኤላውያን የወደፊቱን የተለያዩ ገጽታዎች ፍንጭ ሰጥቷቸዋል፤ ስለዚህም እግዚአብሔር አጠቃላይ ዕቅድ እንዳለው እንዲያውቁ አድርጓቸዋል። ግን ግልጽ የሆነ ምስል አይደለም። ትንቢቱ በተለያዩ ጊዜያት ይለዋወጣል። የግዛት ጊዜያት፣ የድል ጊዜያት እና የቅጣት ጊዜያት አንድ ላይ ተቀላቅለዋል። ለዚህም ነው ግልጽ የሆነ የክስተቶችን ቅደም ተከተል አንድ ላይ ማሰባሰብ አስቸጋሪ የሆነው።

የሶፎንያስ መጽሐፍ መግቢያ

ሶፎንያስ በንጉሥ በኢዮስያስ ዘመን ትንቢት ተናግሯል። ኢዮስያስ ወደ ዙፋኑ ሲመጣ ገና የስምንት ዓመት ልጅ ቢሆንም ጥሩ ንጉሥ ነበር። አባቱና አያቱ ክፉ ነገሥታት ስለነበሩ ኢዮስያስ መጥፎ መንፈሳዊ ባህል ወረሰ። ሶፎንያስ በኢዮስያስ የግዛት ዘመን የተናገረው ሳይሆን አይቀርም፤ ምክንያቱም ስለ መንግሥቱ ምንም መልካም ነገር አልተነገረም። የሙሴ ሕግ መጽሐፍ እንደገና በተገኘ ጊዜ ኢዮስያስ እግዚአብሔር በመንግሥቱ ላይ እንደሚቆጣጠር ተገነዘበ (2ኛ ዜና መዋዕል 34 21)። የሶፎንያስ ቃላት ከዚህ ጊዜ ጋር ይጣጣማሉ። ሶፎንያስ የይሁዳ መንግሥት ሙሉ በሙሉ እንደሚወገድ ትንቢት ተናግሯል። ሕዝቡ ትሁት እንዲሆኑ፣ እግዚአብሔርን እንዲፈልጉ እና ትክክል የሆነውን ነገር እንዲያደርጉ መክሯል።

ምንም እንኳን አጭር መጽሐፍ ቢሆንም ሶፎንያስ በእስራኤል ዙሪያ ባሉ አሕዛብ ላይም ትንቢት ተናግሯል። በምዕራብም ስለ ፍልስጥኤማውያን፣ በምሥራቅም ስለ ሞዳብና ስለ አሞን፣ በሰሜን አሦር፣ በደቡብም ስለ ኩሽ ተናገረ። ሁሉም በእግዚአብሔር ፍርድ ሥር ይሆናሉ። ሶፎንያስ እስራኤል ብቻ ሳይሆን ሁሉም ሕዝቦች እግዚአብሔርን የሚያከብሩበት እና አምላኪዎች ከኩሽ (ኢትዮጵያ) ባሻገር የሚመጡበትን ጊዜ ተናግሯል። እግዚአብሔር ኢየሩሳሌምን ያድናል ሕዝቡንም በዚያ ያጸናል።

ቀን 104 ሶፎንያስ 1 እና 3

ሶፎንያስ በአስደናቂ ማስጠንቀቂያ ይጀምራል። መንግሥቱ ተጠርጎ ፍርስራሹን ብቻ ይቀራል። የዱር አራዊት እንኳን ይጠፋል። እግዚአብሔር በተለይ በአልንና ሞሎክን አማልክት በሚያመልኩ ሰዎች ላይ እርምጃ ይወስዳል። የእስራኤልን አምላክም ሆነ የሐሰተኛ አማልክትን በአንድ ጊዜ የሚያመልኩትን ያጠቃልላል። ሕዝቡም ሁለቱንም ማምለክ ጥሩ እንደሆነ እና እግዚአብሔር ምንም አያደርግም ብለው አስበው ነበር። የሶፎንያስ መልእክት ይህ እውነት እንዳልሆነ ተናግሯል። እግዚአብሔር ሰዎችን ይጠይቃል፣ እና እግዚአብሔር ይሠራል. ኃጢአትን ለማስወገድ እንደ መሥዋዕት ይቀርባሉ።

ሶፎንያስ 3 ስለ ይሁዳ ክፉ ባህል ይናገራል። ኃላፊነቱን አላግባብ ተጠቅሞበታል። ገዥዎች፣ ነቢያት እና ካህናት ሁሉም ብልሹ ነበሩ። በእግዚአብሔር ላይ ምንም ነገር የማይሠራ ነገር አለ ። የእግዚአብሔር ፍትህ ያሸንፋል፣ የአሕዛብም ሆነ የአይሁድን ክፉ አድራጊዎች ቅጣት ጨምሮ። እስራኤልም ሆነ አሕዛብ በኩራታቸው ይቀጣሉ። እግዚአብሔር ትሁታንን ያድናል። የእስራኤል ትሁት ትሁት ትክክል የሆነውን ነገር ያደርጋሉ፤ እግዚአብሔርም በሕዝቡ ይደሰታል።

የኤርምያስ መጽሐፍ መግቢያ

ኤርምያስ ከኢዮስያስ የመጀመሪያዎቹ ቀናት አንስቶ እስከ ኢየሩሳሌም ጥፋት ድረስና ከዚያም በኋላ ትንቢት ተናግሯል። ኢዮስያስ የሙሴን ሕግ ጥቅልል ከማግኘቱ ከአምስት ዓመት በፊት መናገር ጀመረ። የሶፎንያስና የሌሎቹ ነቢያት መልእክቱ እንደ ሶፎንያስ ነበር። ይሁዳ በጣዖት አምልኮ እና በፍትሕ መጓደል ተሞልታለች። ከትንሹ እስከ ታላላቆቹ ድረስ የክፋት ባህል ነበር። ነቢያትና ካህናት በደንብ ሊያውቁ የሚገባቸው ሰዎች አላወቁም። ለገንዘብ ይሠሩ ነበር እና መስማት የሚፈልጉትን ለሕዝቡ ይነግሯቸዋል። ህዝቡ የወደደው በዚህ መንገድ ነበር።

የኤርምያስ መልእክት አልወደደም። በተለይ በሐሰተኛ ነቢያት ላይ ያነጣጠረ ነበር። ብዙ ሐሰተኛ ነቢያት ነበሩ። ኤርምያስ በቤተሰቡ እና በትውልድ ከተማው አልተወደደም። ሊገድሉት ሞከሩ። ካህናቱና ነገሥታቱም መልእክቱን አልወደዱትም። ተዋጉትም። እግዚአብሔር ግን ኤርምያስን እንደተናገረው ጠብቆታል። የኤርምያስ ሥቃይ የኢየሱስን መከራ ያስታውሰናል። ሌሎች በርካታ የሕይወቱ ገጽታዎች ከኢየሱስ ጋር ይዛመዳሉ፣ ከመወለዱ በፊት በእግዚአብሔር ዘንድ መታወቅን ጨምሮ። አንዳንድ ጊዜ ኤርምያስ ብቻውን ቆሞ ለሕዝቡ እውነቱን ይነግራቸዋል። አንዳንድ ጊዜ ከጎኑ የቆመው እግዚአብሔር ብቻ ነው። ኤርምያስ ቃሉ ሲፈጸምና

ኢየሱሳም ስትጠፋ ረጅም ዕድሜ መኖር ነበረበት። የሕዝቡን ኃጢአት እና የእግዚአብሔርን የጽድቅ ቅጣት አየ። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ሲቃጠል አይቷል። እንደ ቄስ ይህ ለእሱ አሳዛኝ ይሆን ነበር። ከዚያም ከፍላጎቱ ውጪ በኃይል ወደ ግብፅ ተወሰደ።

ኤርምያስ ለእስራኤል ብቻ ሳይሆን ለአሕዛብም ነቢይ ሆኖ ተመርጧል። የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) በአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ ዓለይሂ ወሰ አብዛኛው ኤርምያስ ኤርምያስ በተነበየው በግምት 40 ዓመታት ውስጥ ስለ ቅጣቶች ማስጠንቀቂያ እና መግለጫ ነው። ይህም የኤርምያስ መጽሐፍ ከሌሎቹ ትንቢቶች ይልቅ ለአንባቢዎች ያነሰ ይማርካል። ሆኖም ኤርምያስ ስለ ረዥም ጊዜ የወደፊት አዎንታዊ መልእክት አለው። በግዛት የዳዊት ልጅ ከሆነው ንጉሥ ጋር እንደ ሁለት ነገሥታት ያበቃል። እግዚአብሔር ለዳዊት ስለ ታላቅ ንጉሥ የገባውን ቃል ወደፊት የመፈጸም ተስፋ በማድረግ የዳዊት የደም ዘር ቀጠለ።

ቀን 105 ኤርምያስ 1 እና 2

ኤርምያስ በኢየሱሳስ የግዛት ዘመን መጀመሪያ ላይ፣ ጥሩው ንጉሥ ማሻሻያውን ከመጀመሩ በፊት ትንቢት ተናግሯል። ነገር ግን መንፈሳዊው ሁኔታ ቀድሞውኑ በጣም መጥፎ ነበር. የኤርምያስ ቁልፍ መልእክት ከመጀመሪያው ጀምሮ በግልጽ ተገልጿል - የይሁዳ መንግሥት በጣም አምልኮአቸው ምክንያት በባዕድ ሠራዊት እጅ ትወድቃለች። የኢየሱሳስ ተሐድሶ ቀደም ሲል በመንግሥቱ ውስጥ የተስፋፋውን የጣም አምልኮ ጉዳት ሊቀለበስ አይችልም። ኤርምያስ ይህንን ለማረጋገጥ ሁለት ምልክቶች ተሰጥቶት ነበር። የመጀመሪያው በአልሞንድ ዘንግ ጊዜው እንደደረሰ ይነግረዋል. ሁለተኛው ከሰሜን ጋር የተገናኘ የፈላ ድስት ያለው። ይህም የሀገሪቱ መፍላት ከሰሜን እንደሚመጣ ነገረው።

እግዚአብሔር ወጣቱን ኤርምያስን ይህን የጥፋት መልእክት ላከ። ህዝቡ አልወደደውም። እግዚአብሔር ኤርምያስን ከሁሉም ሰው እንደሚጠብቅ ቃል ገባ። ኤርምያስ በዙሪያው ያሉትን ሰዎች ሳይሆን እግዚአብሔርን መፍራት ነበረበት። ኤርምያስ መልእክቱን መቀበል አልቻለም ፣ ግን እግዚአብሔር ቃሉን እንደሚሰጠው ተናግሯል ። ኤርምያስ የተመረጠውና የተወለደው ለዚህ ተግባር ነው። እርሱ በእስራኤል ላይ ነቢይ ብቻ ሳይሆን በአሕዛብም ላይ ነቢይ ነበር። ኤርምያስ ከሥሩ ይነቀላል የተናገረው ብሔር ሁሉ ይሆናል። እግዚአብሔርም በኤርምያስ በኩል የተናገረው ሕዝብ ሁሉ ይተከላል።

ኤርምያስ 2 ለሕዝቡ የመጀመሪያ መልእክት ሰጥቷል። ስለ መልካም ጊዜም ለኢየሱሳም ተናገረ፤ ነገር ግን እነዚህ ከረጅም ጊዜ በፊት አልፈዋል። ሕዝቡም ከእግዚአብሔር ርቀው ሄዱ። እነርሱም ችላ አሉት። የእግዚአብሔርን አስተያየት ከማወቅ ይልቅ ከጣምቶቻቸው እና ከሐሰተኛ የጣምታት ሐሰተኛ ነቢዮች ምክር ይፈልጉ ነበር። ስለዚህ ጉዳይ የእግዚአብሔር አመለካከት ግልጽ ነበር - እስራኤል አምላካቸውን ቀይረው ሌሎች አማልክትን ተከትለዋል። የሕይወት ውኃ ምንጭ የሆነውን እግዚአብሔርን ትተው ከሌላ ስፍራ ውኃ ይፈልጉ ነበር። እግዚአብሔር በኤርምያስ በኩል ቅሬታውን ለኢየሱሳም አቀረበ።

ቀን 106 ኤርምያስ 4 እና 7

ኤርምያስ ይሁዳ ንስሐ እንዲገባ ተማጽኗል 4. እግዚአብሔር እውነትን፣ ፍትሕን እና ጽድቅን እንዲከተሉ ይፈልጋል። ልባቸውን እንዲለውጡ እና ክፉውን ከልባቸው እንዲያጠፉት እንደ ሥነ ምግባራዊ መገረዝ ፈለገ። አለበለዚያ ጥፋት ብቻ ይሆናል። እንደውም ሠራዊቱ ቀድሞውኑ በመንገድ ላይ እንዳለ አድርገው ሊቆጥሩት ይችላሉ። ኤርምያስ ህዝቡ አደጋውን ለመከላከል እንዲሞክር ማስጠንቀቅ አለበት። ይሁዳ ግን በክፉ መንገድ ሩቅ ነበር። እግዚአብሔር ከሰማይ የነበሩትን ሰዎች አይቶ በመንፈሳዊ የመጀመሪያ ደረጃ እንደሆኑ ገልጿቸዋል።

እግዚአብሔር ሕዝቡን ለአሕዛብ ብርሃን አድርጎ አደረገ፤ ነገር ግን በጨለማ ውስጥ ነበሩ። በምድረቱ ላይ ዳድቃን እንዳልቀሩ ሆነ። እግዚአብሔር ያስወግዳል። በጣም መጥፎ ነበሩ።

በኤርምያስ 7 ላይ እግዚአብሔር ኤርምያስን ወደ እግዚአብሔር ቤተ መቅደስ በር ሄዶ ለአምላኪዎቹ እንዲናገር ነገረው። ተመሳሳይ የንስሐ መልእክት ነበረው። ነገር ግን እነዚህ ሰዎች እግዚአብሔር የራሱን ቤተ መቅደስ ፈጽሞ እንደማያፈርስ ያምኑ ነበር። ይህ ግምት የተሳሳተ ነበር። መዝሙረ ዳዊት 74 እና 79 ይህ ሊሆን እንደሚችል ያስጠነቅቃል። ኤርምያስም በዔሊ ዘመን ማደሪያው የነበረበትን የሴሎ ክስተት አስታወሰ (1ኛ ሳሙኤል 4) ። የእግዚአብሔር ተንቀሳቃሽ ቤት የሆነው ድንኳን በፍልስጥኤማውያን በክፋታቸው ተወረረ። አስፈላጊ ከሆነ እግዚአብሔር የራሱን ቤተ መቅደስ ያስወግዳል። የቤተ መቅደስ አምልኮ ትርኢት ሆኗል። ሰዎቹ በቤተ መቅደሱ ውስጥ አምላካዊ መስለው የሚታዩ ተዋናዮች ነበሩ ነገር ግን በእውነት ፈሪሃ አምላክ የጎደላቸው ነበሩ። እግዚአብሔር ቤተ መቅደሱን 'የወንበዴዎች ዋሻ' ብሎ ጠርቶታል። ሕዝቡም በሄኖን ሸለቆ ውስጥ ጣዖታትን ያመልኩ ነበር፤ ልጆቻቸውን ለመሥዋዕት አቀረቡ። ይህ ቦታ በአዲስ ኪዳን ውስጥ "ገሃነም" ተብሎ ይጠራ ነበር ። ብዙውን ጊዜ 'ገሃነም' ተብሎ በተሳሳተ መንገድ የተተረጎመ ቃል በቃል የሚቃጠል ቦታ ነበር። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ በጣም ተቆጥቶ ስለነበረው ኤርምያስ ስለ እነርሱ እንዳይጻልይ ነገራቸው።

ቀን 107 ኤርምያስ 17 እና 18

በኤርምያስ 17 ላይ በጌታ በሚታመኑና በሰው በሚታመኑ መካከል ልዩነት አለን ። በእግዚአብሔር የሚታመኑ በውኃ አጠገብ እንዳሉ ዛፎች ፍሬ ማፍራት እንደማይችሉ ዛፎች ናቸው። በሰው የሚታመኑ በምድረ በዳ እንዳሉ ቊጥቋጥዎች ናቸው። ይህ ንፅፅር በመዝሙር 1 ላይ እንደተገለጸው ነው። እግዚአብሔር የሰውን ልብ ማንበብና በውስጡ ያለውን ማየት እንደሚችል ይነግረናል። እግዚአብሔር ሰዎችን በልባቸው ውስጥ ያለውን ነገር ይከፍላቸዋል ። ነገር ግን በሰው ልብ ላይ አጠቃላይ ምልክታ አሉ። በፍጥረት ውስጥ በጣም አሳታች ነገር ነው! እግዚአብሔር በኤርምያስ ዘመን ምን ያህል ክፉ እንደነበረ አይቶ ነበር። ከሕይወት ውሃ ምንጭ - ከእግዚአብሔር ፈቀቅ ብለው ነበር። ኤርምያስ ወደ ኋላ አልተመለሰም። ምዕራፍ የሚያበቃው ይሁዳ በሥራ በመስራት ሰንበትን እንዳይጥስ በመማፀን ነው። ሥራ ለሌሎቹ ቀናት ነበር ፣ ግን ለጌታ ቀን አልነበረም። ኤርምያስም በኢየሩሳሌም በሮች ሁሉ ዕቃ ለተሸከሙት ይህን መልእክት ነገራቸው።

ኤርምያስ 18 በአምላክና በአሕዛብ መካከል ያለውን ግንኙነት እንድንረዳ ይረዳናል። ከሸክላ ጋር እንደ ሸክላ ሠሪ ተገልጿል። እግዚአብሔር በሸክላ ማንኛውንም ነገር ማድረግ የሚችል ሸክላ ሠሪ ነው። ሀገር እንደ ሸክላ ነው። ሸክላው የፈለገውን ካደረገ፣ ከዚያም ይጠብቀዋል። የፈለገውን ካላደረገ ግን እንደገና ሊጀምር ይችላል። እግዚአብሔር ይህን የሚያደርገው በቂ ምክንያት ሲኖር ነው። እግዚአብሔር ይሁዳን እንደገና ለመቅረጽ እና እንደገና ለመጀመር በቂ ምክንያት ነበረው። በይሁዳ ውስጥ ምን ያህል መጥፎ ነገር እንዳለ የሚያሳይ ሌላው ምልክት ነቢያትና ካህናት ኤርምያስን ለመግደል ማቀድ ነው። ኤርምያስ ሊያድነው በእግዚአብሔር ታምኗል።

ቀን 108 ኤርምያስ 20 እና 22

ኤርምያስ ከካህናቱ እና ከቤተ መቅደሱ አስተዳደር ጋር ያጋጠመው ችግር በምዕራፍ 20 ላይ ይቀጥላል። ኤርምያስ እውነቱን በመናገር ተደበደበ እና ክምችት ውስጥ ተጭኗል። ይህን ያደረገው ፓሽሁር ሲሆን ስሙ 'በዙሪያው ብልጽግና' ማለት ነው። እግዚአብሔር ፓሽሁርን ስም እንደሚቀይር እና 'ማጎር-ሚሳቢብ' ተብሎ እንደሚጠራ አስጠንቅቋል ትርጉሙም 'በሁሉም አቅጣጫ ሸብር' ማለት ነው። ፓሽሁር ለጓደኞቹ ጥሩ እንደሆነ ተናግሯል፣ ነገር ግን ተቃራኒው ይሆናል። ኤርምያስ ከአክሲዮን ከወጣ በኋላ ወደ እግዚአብሔር አገረመረመ። የእግዚአብሔር ቃል በኤርምያስ ላይ ሲናገር መናገር ነበረበት። ራሱን ማቆም አልቻለም። ይህም ሰዎች እንዲጠሉት አድርጎታል። እሱ ከሁኔታው በጣም ዝቅ ብሎ መሞት ፈልጎ ነበር፣ እና መቼም ባይወለድ

ተመኘ. ለኤርምያስ ማዘን አለብህ። ትክክለኛውን ነገር አድርጓል፣ ነገር ግን ችግር አስከትሏል. በመጨረሻ እግዚአብሔር ጻድቃንን ይከፍለዋል።

ኤርምያስ በቤተ መቅደሱ ውስጥ ለካህናቱ ተናግሯል። በበሩ ውስጥ ለሕዝቡ ተናገረ። አሁን በቤተ መንግሥታቸው ውስጥ ለንጉሡ ይነጋገራል። በኤርምያስ 22 ላይ ስለ ሦስት ነገሥታት እናነባለን ፣ እነሱም ሁሉም በቂ እንዳልሆኑ ተገኝተዋል። ንጉሥ መስለው በአርዘ ሊባኖስ ቤተ መንግስት ውስጥ እንደ ንጉስ ይኖሩ ይሆናል፣ ነገር ግን እንደ እግዚአብሔር ንጉሥ አልነበሩም። ኤርምያስ ግልጽ መልእክት ሰጣቸው - ትክክል እና ፍትሃዊ የሆነውን ያድርጉ። በእግዚአብሔር ትእዛዝ መሠረት ይህን ቢያደርጉ ኖሮ ሁሉም ነገር ለእነሱ ጥሩ ይሆን ነበር። ይልቁንም ሁሉም ዋጋ ቢስ ነበሩ። በራስ ወዳድነት ምኞት ሀብትን አሳደዱ እና ዋጋ ቢስ ሆኑ። መደበኛ የቀብር ሥነ ሥርዓት እንኳን አይገባቸውም።

ቀን 109 ኤርምያስ 23 እና 24

ኤርምያስ 23 በነገሥታት ላይ የተደረገውን ውይይት ከምዕራፍ 22 ቀጥሏል። እነርሱም ከሌሎች የሕዝቡ መሪዎች ጋር የእስራኤል እረኞች ነበሩ። የእስራኤልም ንጉሥ የሕዝቡን እረኛ እንዲሆን ታስቦ ነበር፤ ይህም ማለት እነሱን ለመንከባከብ ታስቦ ነበር። የይሁዳ የመጨረሻ ነገሥታት ግን መንጋውን አልጩቁም። ይልቁንም ተበትነዋል። እግዚአብሔር ጥሩ እረኞችን የሚያቆምበት ጊዜ እንደሚመጣ ተናግሯል። በተለይም ትክክል የሆነውን የሚያደርግ ጥሩ ንጉሥ ይኖራል። ይህ ንጉሥ ከዳዊት ዘር 'ቅርንጫፍ' ተብሎ ይጠራል፤ እናም በእግዚአብሔር ጽድቅ ይታወቃል። ስለ ኢየሱስ የወደፊት ጊዜ ይናገራል። የቀረው ምዕራፍ የእግዚአብሔር ልዩ መልእክት እና ለሐሰተኛ ነቢያት ማስጠንቀቂያ ነው። ቁጥር 24 እግዚአብሔር ሰማይንና ምድርን እንደሚሞላ ይነግረናል፤ ለዚህም ነው ሁሉን የሚያይ።

እግዚአብሔር በምስሎችና በምሳሌዎች ለሕዝቡ እንዴት እንደተናገረ አንብባለን። ሸክላ ሠራው ለዚህ አንዱ ምሳሌ ነው። በኤርምያስ 24 ላይ ሌላ ነገር አለን። በዚህ ጊዜ ኤርምያስ ሁለት የበለሰ መሰብሰቢያ ፣ አንዱ በጣም ጥሩ እና አንድ በጣም መጥፎ። ጥሩዎቹ በለስ ለመጠበቂያቸው ወደ ባቢሎን የሚወሰዱትን ጥሩ የአምላክ ሰዎች ይወክላሉ። እግዚአብሔር ወደ እስራኤል እስኪመልሳቸው ድረስ በዚያ ቆይ። በሌላ በኩል መጥፎዎቹ በለስ በእስራኤል ወይም በግብፅ የነበሩትን መጥፎ ሰዎች ይወክላሉ። ክፉ በለስ ሰላም አያገኝም። እነዚህ ቃላት እውን ሆነዋል።

ቀን 110 ኤርምያስ 25 እና 30

ኤርምያስ 25 ወሳኝ ጊዜ ነው። ኤርምያስ ለእስራኤል የአምላክን መልእክት ለ23 ዓመታት ሲሰጥ የቆየ ቢሆንም ምንም ጥሩ ነገር አላደረገም። እስራኤል አልተለወጠችም። እግዚአብሔርም ቅጣታቸውን ለእስራኤል ነገራቸው። የባቢሎንም ንጉሥ መጥቶ ያጠፋቸዋል። ኤርምያስ ይህ ለምን ያህል ጊዜ እንደሚቆይ አሳወቃቸው። ለ 70 ዓመታት ይሆናል። ይህ የአንድ ሰው ዕድሜ ነው። ይህ ማለት ወደ ባቢሎን የገቡት ከዚያ የሚመለሱት ለመሆን ረጅም ጊዜ በሕይወት ሊኖሩ አይችሉም ማለት ነው። በእስራኤል ዙሪያ ያሉ አሕዛብም በባቢሎን ሠራዊት ይሰቃያሉ። በትክክለኛው ጊዜ ባቢሎን ራሷ የራሷን ቅጣት ትቀበላለች። ለአሕዛብ የችግራቸው መንስኤ ባቢሎን መስሎ ሊታይ ይችላል። እውነተኛው ችግር ግን ባህሪያቸው ነበር። እግዚአብሔር እነሱን ለመቅጣት በባቢሎን በኩል እየሰራ ነበር። ከነቢያት አምጽና ከኢዩኤልም እንደተማርነው እግዚአብሔር ለእነርሱ እንደ አንበሳ ይሆንላቸዋል።

የይሁዳ መንግሥት ፍጻሜ እየመጣ ነበር። ይህ ግን የህዝብም ሆነ የሀገሪቱ መጨረሻ አይሆንም። ኤርምያስ 30 የእስራኤልም ሕዝብ በንጉሥ ሥር ወደ አገራቸው እንደሚመለሱ አስቀድሞ ተናግሯል። በዚህ ጊዜ ሕዝቡ ከዕዝራ

ጋር የተመለሱበት ጊዜ አልነበረም ምክንያቱም ንጉሥ ስለሌለ እና እውነተኛ ሰላም አልነበረም። ኤርምያስ 30 እንደ ንጉሥ ዳዊት ያለ ንጉሥ የሚኖርበትን ጊዜ ይናገራል። በዚህ ሁኔታ እንደ ዳዊት ያለ ንጉሥ ኢየሱስ ነው። ይህ ንጉሥ ለዳዊት የተስፋ ቃል ተሰጥቶት ልጁም ሆነ። በእንግሊዘኛ ሥነ ጽሑፍ ውስጥ የአንድን ሰው ስም መጠቀም እንደነሱ ያለ ሌላ ሰው ለማመልከት እንግዳ ነገር ነው፤ ግን በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ ያን ያህል እንግዳ ነገር አይደለም። በዚህ የወደፊት ንጉሥ ኢየሱስ ዘመን፣ ሕዝቡና እግዚአብሔር አንድ ይሆናሉ።

ቀን 111 ኤርምያስ 31 እና 36

ኤርምያስ 31 በምዕራፍ 30 ላይ ስለ ታላቅ የወደፊት ጊዜ ሲናገር ጭብጡን ይቀጥላል። በማቴዎስ 2 17-18 ላይ የኢየሱስን ልደት በተመለከተ በቁጥር 15 ላይ የሚገኘው ቃል ተፈጻሚ ይሆናል። በኤርምያስ 31 ቁጥር 31-34 ላይ የተጠቀሱት ቃላት በዕብራውያን 8 እና 10 ላይ ኢየሱስ ያመጣውን የወደፊት ጊዜ እንደሚያመለክቱ ተጠቅሰዋል። እግዚአብሔር ሁል ጊዜ ሕዝቡን ስለወደደ ግዛተኞችን የሚሰበሰቡበት ጊዜ ነው። ሰዎች በጽዮን (ኢየሩሳሌም) ወደሚገኘው ወደ እግዚአብሔር ፊት የሚሄዱበት ጊዜ ነው። ይህ ጊዜ የሰላምና የብዙ ጊዜ ይሆናል። ይህ የደስታ እና የደስታ ጊዜ ይሆናል። ሕዝቡም እግዚአብሔርን ይከተላል፤ ከእርሱም ጋር ቃል ኪዳን ይገባል። የይሁዳ መንግሥት ከነበረበት ሁኔታ ተቃራኒ ይሆናል።

አምላክ ኤርምያስን የላከው ዓላማ ሕዝቡ ከክፋት እንዲርቁ ለማድረግ ነበር። ኤርምያስ 36 እግዚአብሔር ይህን ካደረጉ ኃጢአታቸውን ይቅር ለማለት ዝግጁ እንደሆነ ይናገራል። እግዚአብሔር ኤርምያስን በጾም ቀን ወደ ሕዝቡ ላከው። በዚህ ጊዜ ብቸኛው የጾም ቀን የስርዖት ቀን ሲሆን እሱም እስራኤላውያን ኃጢአታቸውን የሚናዘዙበት ብሔራዊ ቀን ነበር። ይህ ለእስራኤል ኃጢአታቸውን ተገንዝበው እንዲናዘዙት ጥሩ አጋጣሚ ነበር። ኤርምያስም የእግዚአብሔርን ቃል ሁሉ ጽፎ ለሕዝቡ አነበበ። አልሰራም። መካከለኛው አመራር አስተውሏል፣ ነገር ግን ከፍተኛ አስተዳደር አላደረገም። ንጉሡም የእግዚአብሔርን ቃል ሲነበቡለት አቃጠለ። ንጉሡ ኢየሩሳሌም ለእግዚአብሔር ቃል እንዲህ ምላሽ ሰጠ ከሆነ እግዚአብሔር በዚህ ንጉሥ ዘመን የእስራኤልን ጥፋት አስቀድሞ ቢናገር ምንም አያስደንቅም።

ቀን 112 ኤርምያስ 37 እና 38

ኤርምያስ 37 ጊዜውን የመጨረሻው የይሁዳ ንጉሥ ዘመን እንደሆነ ገልጿል። እንደ ቀደሙት ነገሥታት ሁሉ ንጉሡ ሴዴቅያስ የኤርምያስን ቃል አልሰማም። ባቢሎን ምድሪቱን በመውረር ኢየሩሳሌምን ስለከበበች የመጨረሻው ጊዜ ቀርቦ ነበር። ይሁን እንጂ ግብፅ የባቢሎንን ሠራዊት ትኩረቷን ስትከፋፍል ጊዜያዊ እረፍት ተደረገ። ግብፅ እስራኤልን ለመደገፍ የመጣች ይመስላል። ኤርምያስ ሴዴቅያስ ባቢሎን እንደምትመለስ አስጠነቀቀው። ኤርምያስ በበረሃ ተጠርጥሮ ታስሮ ለረጅም ጊዜ እዚያ ቆየ። በመጨረሻም ንጉሡ ኤርምያስን ከእግዚአብሔር መልእክት እንዲሰጠው ጠየቀው። ኤርምያስ ምን እንደሚሆን በግልጽ ነገረው። ባቢሎናውያን እንደተናገረው ወደ ኢየሩሳሌም በመምጣታቸው አገልግሎቱ ትክክል መሆኑንም ገልጿል። ኤርምያስ ከእስር ቤት ተለቀቀ ነገር ግን በጠባቂው ግቢ ውስጥ ተወስኗል።

ኤርምያስ በዘበኞቹ ግቢ ውስጥ ለነበሩት ወታደሮች የአምላክን ቃል ነገራቸው። በኤርምያስ 38 ላይ ይህ አንዳንድ መሪዎችን አሰሳጩ። ኤርምያስን በጭቃ ውስጥ ወደሰመጠበት የውኃ ጉድጓድ ውስጥ አስቀመጡት። በዚህ ሁኔታ ህይወቱ አደጋ ላይ ወድቋል። እሱን ለማዳን እስራኤላዊ ሳይሆን ኢትዮጵያዊ አስፈለገ። ንጉሡ ሴዴቅያስ ኤርምያስን ከእግዚአብሔር የግል መረጃ እንዲሰጠው ጠየቀው፤ ኤርምያስም ሰጠው። ኤርምያስን ካመነ እና ምክሩን ከተከተለ ሕይወቱን ለማዳን እድሉን አግኝቷል። ያለበለዚያ ተፈርዶበታል። እንደ አለመታደል ሆኖ ሴዴቅያስ ከእግዚአብሔር ይልቅ ሰውን አመነ። መጨረሻው ይመጣል።

የኤርምያስ ሰቆቃወ ሰቆቃወ

የኤርምያስ ሕይወትና መልእክት ኢየሩሳሌምን እንዳትጠፋ አልከለከለም። ኤርምያስ በኤርምያስ ሰቆቃወ ከተማዋን ተመለከተና ያየችውን ከተማ የመጨረሻ ሁኔታ ገልጿል። የኤርምያስ ሰቆቃ ሰቆቃ በወደቀችው ከተማ ላይ የነበረውን ሀዘን ከልብ የመነጨ መግለጫ ነው። እሱን ለማዳን ሞክሯል ፣ ግን መሆን አልነበረበትም። ከተማዋን አይቶ አለቀሰ። ኢየሱስ ከብዙ መቶ ዓመታት በኋላ ሊያለቅስ በነበረበት ከተማ ላይ አለቀሰ።

ኢየሩሳሌም ከታላቅ ከፍታ ወደቀች። እሷ እንደ ንግሥት ነበረች፤ አሁን ግን እንደ መበለት ባሪያ ሆነች። እሷ ተበላሽታለች እና ባዶ ነበረች። እሷ ርኩስ እና ገለልተኛ ነበረች። እሷ ታመመች እና እርቃኗን እና አሳፋሪ ነበረች። መልካም ነገር ሁሉ ተወስዷል። ምግብም ሆነ ምችት አልነበረም። እናቶች እንኳን ልጆቻቸውን ለምግብ አዘጋጅተው ነበር! «የውበት ፍጹምነት» የነበረችው ከተማ አሁን መሳላቂያ ሆናለች። ጠላቶቿ ተደሰቱ።

ኢየሩሳሌም የኃጢአት ከተማ ስለነበረች ይህን ያደረገው እግዚአብሔር ነው። የሚያስከትለውን መዝገ መሰቃየት ነበረበት። የተቀበው ንጉሥና ልጆቹም ተገድለዋል። ሥርወ መንግሥታቸው አብቅቷል። ሆኖም አሁንም የተወሰነ ህይወት ቀርቷል። በእግዚአብሔር ታላቅ ፍቅር እና ርህራሄ የተነሳ አንዳንድ ሰዎች አሁንም በሕይወት ይኖሩ ነበር። ህዝቡም ይህንንም ይጠብቃል። ኤርምያስ ግን የ70 ዓመት ጊዜ ማለፍ እንዳለበት ያውቅ ነበር። ይህንን እድሳት ለማየት በሕይወት አይኖርም ።

ቀን 113 ሰቆቃወ ኤርምያስ 1 እና 3

ልቅሶ ሰቆቃ ኢየሩሳሌምን እንደ ሴት አድርጎ ገልጿል። የቀድሞዋ ከተማ እንደ ድንግል ንግሥት ነበረች። እሷ የተከበረች እና ሀብታም ነበረች። አሁን ግን የተናቀችና ርኩስ ነበረች። እንደ ቆሻሻ ፣ እርቃኗን እና የታመመች ሴት። ሰቆቃወ 1 'ዝሙት አዳሪ' የሚለውን ቃል አይጠቀምም ፣ ግን እሷ እንደዛ ነበረች ። ከእግዚአብሔር ይልቅ ፍቅረኛዎቿን አሳደደች። እሷ በጣም ክፉ ነበረች እና ቅጣቷ ይገባታል። አሁን ልጆቿ በግዞት ተወስደዋል። እሷ እንደ መበለት ብቻዋን ነበረች። ምንም ዋጋ ያለው ነገር አልቀረም። ኢየሩሳሌምም ያለ አጽናኝ እየጮኸች በጭንቀት ውስጥ ነበረች። እግዚአብሔር ይህን በማድረግ ዳድቅ ነበር።

ኤርምያስ ሰቆቃወ 3 ላይ የራሱን መከራ ገልጿል። የተከበበች ከተማ ነበር። ታሞና ተሰብሯል። በምሬት ተሞልቶ ነበር። እሱ የተገለለ እና መሳላቂያ ነበር። አሁንም ሕይወት እንዳለው እና ይህ ከእግዚአብሔር የተሰጠ በረከት መሆኑን ተገነዘበ። እግዚአብሔር ታማኝ፣ ሩጎ እና ለቁጣ የዘገየ ነው። ስለዚህ ኤርምያስ እግዚአብሔርን ይጠባበቃል፤ በእርሱም ይታመናል። እግዚአብሔር መልካም ነገሮችን እና ለኃጢአት ቅጣትን እንደሚያመጣ ያውቃል። ችግሮቹ እራሱን ለመመርመር እድሉ ነበር። በውስጡ ኃጢአት እንዳለ ይመለከታል እና ይመለከታል እና እንደዚያ ከሆነ ንስሐ ይገባል። ይህን ካደረገ በኋላ በእንባው ወደ እግዚአብሔር ይጸልያል እና እጅይታ ለማግኘት ይጸልያል።

የሕዝቅኤል መጽሐፍ መግቢያ

ሕዝቅኤል በእግዚአብሔርና በሕዝቡ መካከል ስላለው ግንኙነት ያሳስባል። የእግዚአብሔር መገኘት ከቤተ መቅደሱ መወገዱን በመግለጽ ይጀምራል። በመጽሐፉ አካል ውስጥ ቤተ መቅደሱ ፈርሷል። በመጨረሻ የእግዚአብሔር መገኘት ወደ አዲስ ቤተ መቅደስ መመለሱን ይገልጻል። የመጀመሪያዎቹ 11 ምዕራፎች የአምላክን ክብር ወደ መውጣት የሚያስከትሉትን ክስተቶች ይገልጻሉ። የእግዚአብሔር ክብር በሕዝቡ መካከል የመገኘት ምልክት ነበር፤ እሱም ፈቀቅ አለ። የመጨረሻዎቹ 8 ምዕራፎች የእግዚአብሔር ክብር ወደሚመለስበት የወደፊቱን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ይገልጻሉ። ሕዝቅኤል እግዚአብሔር ሕዝቡን የለቀቀበትን ምክንያትና ለምን እንደሚመለስ ገልጿል።

ሕዝቅኤል እነዚህን ክስተቶች ለመግለጽ ተገቢ ሰው ነበር። እርሱም እንደ ኤርምያስ ካህን ነበር። ኤርምያስ ለእስራኤል ሕዝብ ሲናገር (በግዳጅ ወደ ግብፅ እስኪወሰድ ድረስ)፣ ሕዝቅኤል በባቢሎን ምድር ለነበሩት የአምላክ ሕዝቦች ተናገረ። የአምላክ ሕዝቦች ከመከራው የሚተርፉት ከባቢሎን ነበር፤ ምርኮኞቹም በመጨረሻ ከዚያ ወደ እስራኤል ይመለሳሉ። እነዚህ ክስተቶች ለወደፊቱ የእስራኤልን ዕድል ለማነቃቃት አስፈላጊ ነበሩ።

ሕዝቅኤል በባቢሎን የነበሩትን እስራኤላውያን አነጋግሯቸዋል አምላክ ኢየሩሳሌምን ለቆ መውጣት ያለበት ለምን እንደሆነ አስረዳ። ሕዝቅኤል ባደረጋቸው ብዙ ምሳሌዎች ይህንንም አደረገ። የእስራኤል ሕዝብ በክፋታቸው ተፈርዶባቸዋል። በእስራኤል ዙሪያ ያሉ አሕዛብም እንዲሁ በክፋታቸው ተፈርዶባቸዋል። በእስራኤልና በአሕዛብ መካከል ያለው ልዩነት እስራኤል የእግዚአብሔር ሕዝብ መሆናቸው እና እግዚአብሔር በመጨረሻ ይመልሳቸዋል። በእስራኤል ዙሪያ ያሉ አብዛኞቹ ብሔረሰቦች ይጠፋሉ።

ቀን 114 ሕዝቅኤል 2፣ 3 እና 4

ሕዝቅኤልን ምዕራፍ 1 አምልጦናል ምክንያቱም ክስተቶቹን ለማብራራት ውስብስብነት ስላለው ነው። ሕዝቅኤልን በምዕራፍ 2 ላይ ካለው ተልዕኮ ጋር እንቀላቀላለን። ሕዝቅኤል በዙሪያው ያሉትን ክፍና ግትር እስራኤላውያን ይናገር ነበር፤ ነገር ግን እነሱን መፍራት አልነበረበትም። የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) እንዲህ ብለዋል፡- «የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ አላህ ከመልእክተኛው ጋር ነው፤ ከክፍ ይጠብቃቸዋል። የሕዝቅኤል መልእክት የሀዘንና የማስጠንቀቂያ መልእክት ነበር። ይህ መልእክት በምሳሌያዊ ሁኔታ የተሰጠው የመልእክቱ ቃላት ያለበትን ጥቅልል በመብላት ነው። የእግዚአብሔር ቃል እንደ ማር ጣፋጭ እንደሆነ ስለተነገረን ማር ቀምሷል። ሕዝቅኤልም ባየው ራዕይ እጅግ ተነካ፣ ለሰባት ቀንም ደነገጠ።

ከሰባት ቀናት በኋላ በምዕራፍ 3 ላይ ሕዝቅኤል ለእስራኤል ጠባቂ እንደሆነ ተነገረው። በከተማዋ ቅጥር ላይ ጠላቶችን እንደሚመለከት እና ሥራው ከተማዋን ስለሚመጣው ችግር ማስጠንቀቅ ነበር። ሕዝቅኤል የአምላክን ቃል መናገር እና ስለሚመጣው ችግር ማስጠንቀቅ ነበረበት። በዚያን ጊዜ የሚሰማ ሁሉ ንስሐ ገብቶ ወደ እግዚአብሔር መመለስ ይችላል። ሕዝቅኤል የአምላክን ቃል ከተናገረ በስተቀር መናገር አይችልም። ሕዝቅኤል 33 21-21 የኢየሩሳሌም ውድቀት ዜና እስከተሰጠበት ጊዜ ድረስ ለብዙ ዓመታት በዚህ ሁኔታ ውስጥ ነበር! ሕዝቅኤል የተናገረው ቃል እስራኤላውያን አምላክን እንዲሰሙ ምልክት ነበር። ሕዝቅኤል በተናገረ ቁጥር ለሕዝቡ እንደ ተአምራዊ መልእክት ነበር።

ሕዝቅኤል 4 ሕዝቅኤል ለእስራኤል የሰጠውን ምልክት ምሳሌ ነው። በአንድ በኩል በገመድ ታስሮ ለ 390 ቀናት ከዚያም በሌላኛው በኩል ለ 40 ቀናት መተኛት ነበረበት። በዚህ ወቅት የተከበበችውን የኢየሩሳሌምን ምስል መሳል እና ከተማዋን ፊት ለፊት መጋፈጥ ነበረበት። ነገር ግን በእርሱና በከተማይቱ መካከል የብረት አጥር ሊኖር ይገባ ነበር። ሕዝቅኤል በዚህ ጊዜ ሁሉ የኢየሩሳሌምን ከበባ መፈጸም እና መዳን መብላት ነበረበት። ኢየሩሳሌም በኃጢአቷ ምክንያት ከበባ መከበብ አለባት። ሕዝቅኤል ብዙ ተመሳሳይ ምልክቶችን መስጠት ነበረበት፤ ነገር ግን መልእክቱ አንድ ነበር።

ቀን 115 ሕዝቅኤል 8 እና 9

የይሁዳ ሽማግሌዎች በምዕራፍ 8 ላይ ሕዝቅኤልን ሲጎበኙት ሕዝቅኤል በኢየሩሳሌም ቤተ መቅደስ ውስጥ ምን እየተከናወነ እንዳለ በራዕይ ተሰማው። ቤተ መቅደሱ እግዚአብሔር የእርሱን መገኘት ክብር ያስቀመጠበት የእግዚአብሔር ቤት ነበር። በሰሜኑ በር ጣዖት ነበረ። ከአሥርቱ ትእዛዛት ሁለተኛው ጣዖት አለመሥራት ነበር። በፍርድ ቤቱ መግቢያ ላይ የርኩስ እንስሳትና ጣዖታት ሥዕሎች ነበሩ። እግዚአብሔር ሕዝቡን ምንም ነገር

እንዳይሠሩ አዝዟል። በሰሜኑ በር ለሐሰተኛ አምላክ የሚያለቅሱ ሴቶች ነበሩ። በውስጠኛው አደባባይ ጀርባቸውን ወደ ቤተ መቅደሱ አድርገው ለፀሐይ የሚያመልኩ 25 ሰዎች ነበሩ። የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ጣዖታትን እና ሐሰተኛ አማልክትን የሚያመልኩበት ቦታ ሆነ። ሕዝቡ ይህን ሲያደርጉ እግዚአብሔር በቤቱ ይኖር ነበርን?

ሕዝቅኤል 8 አምላክ ቤተ መቅደሱን ለቆ መውጣት ያለበት ለምን እንደሆነ ገልጿል። ሕዝቅኤል 9 የእግዚአብሔር መሄድ መጀመሪያ ነው። የእግዚአብሔር ክብር - ምናልባትም ደማቅ ደመና - በቅድስተ ቅዱሳኑ ከቃል ኪዳኑ ታቦት በላይ ከነበሩት ኪሩቤል ተንቀሳቅሷል። ከዚያም ወደ መግቢያው ወይም ወደ መግቢያው ተንቀሳቅሷል። በዚህ ጊዜ የእግዚአብሔር ጸሐፊ በከተማይቱ ውስጥ በተፈጸሙት ክፋት በሚያዝኑ ሰዎች ግንባሩ ላይ ምልክት እንዲያደርግ ታዝዟል። ምልክት ያላቸው ሰዎች ይድናሉ። የቀሩት ሰዎች በቤተ መቅደሱ ፊት ለፊት ካሉት ፀሀይ ከሚያመልኩ ሽማግሌዎች ጀምሮ ይታረዳሉ። ይህ የባቢሎናውያን ሠራዊት ኢየሩሳሌምንና ቤተ መቅደሱን ሲይዙ ምን እንደሚፈጠር የሚያሳይ ምሳሌያዊ ራእይ ነበር።

ቀን 116 ሕዝቅኤል 11 እና 12

በሕዝቅኤል 11 ላይ ሕዝቅኤል የአምላክን ራእይ አየ። በእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ ውስጥ ሁለት የሕዝብ መሪዎች አሳይተዋል። ሕዝቡንም ከእግዚአብሔር መንገድ ያርቃቸዋል። ሕዝቅኤል ሲመለከት ከመካከላቸው አንዱ ሞተ። ሕዝቅኤል ተሸነፈ። በመከራው መሀል እግዚአብሔር ለእስራኤል የመሰብሰቢያና የመነቃቃት ጊዜ እንደሚሰጥ ቃል ገብቷል። ይህ መነቃቃት የእግዚአብሔር ሕዝቦች የአሁኑን ትውልድ በተለየ መልኩ የእግዚአብሔርን መንገድ ለመከተል ሙሉ በሙሉ ቁርጠኛ ሲሆኑ ያያል። ሕዝቅኤል የእግዚአብሔር ክብር ከቤተ መቅደሱና ከከተማው ሲወጣ ሲመለከት ይህ እውቀት የተወሰነ ማጽናኛ ነበር። እግዚአብሔር ከተማዋን ትቶ ነበር፤ አሁን ግን እርሱ ጥበቃ አልነበረም።

ሕዝቅኤል 12 ሕዝቅኤል በግዙፍ ለመሄድ እንዴት እርምጃ መውሰድ እንዳለበት ገልጿል። ንብረቱን በሕዝቡ ፊት ማሸግ ነበረበት። ከዚያም ምሽት ላይ ተመልሶ የማይመጣ ይመስል በቤቱ ግድግዳ ላይ ጉድጓድ መቆረር ነበረበት። ከዚያም ፊቱን ሸፍኖ መሄድ ነበረበት። ሕዝቡ ምን ማለት እንደሆነ እያሰቡ ነበር። በነጋታው ሕዝቅኤል ተመልሶ እንዲያብራራ ተላከ። የእስራኤልም ንጉሥ ኢየሩሳሌምን በዚህ መንገድ ለቆ ወጣ። ተይዞ በባቢሎን ይሞታል። የተመለከቱት ሰዎች ይህ ትንቢት ለወደፊቱ እንደሆነ ደምድመዋል። ሕዝቅኤል ግን እንዳልሆነ ገልጿል።

ቀን 117 ሕዝቅኤል 24 እና 28

ሕዝቅኤል በምዕራፍ 24 ላይ ለእስራኤል ሌላ ምልክት እንዲሰጣት ተነግሮታል። ስጋን እና አጥንትን ማብሰል እና ከዚያም ከመጠን በላይ ማብሰል ነበረበት. ተቀማጭ በድስት ላይ ተዘጋጅቷል. ይህች እንደ ኢየሩሳሌም ናት። እግዚአብሔር የቱንም ያህል ቢሞክር ከክፉ ነገር ሊያስወግድ አልቻለም። ይህ በሚሆንበት ጊዜ ኢየሩሳሌም በባቢሎን ሠራዊት ተከበበች እና መጨረሻው እየመጣ ነበር። ሕዝቅኤል ለሁለተኛ ምልክት እንዲዘጋጅ ተነገረው። ሚስቱ ልትሞት ነበረበት፤ እሱም አያዝንም። የዓይኖቹን ደስታ ማጣትን ይወክላል። እንደዚሁም እስራኤል የዓይኖቻቸው ደስታ የሆነውን ቤተ መቅደሷን ታጣለች። ይህ በሆነ ጊዜ የሕዝቅኤል ንግግር ለእነርሱ ምልክት ሆኖ ይመለሳል።

ሕዝቅኤል 28 ከእስራኤል ጎረቤቶች በአንዱ ላይ የተነገረ ትንቢት ነው። ጢሮስ ፊንቄያውያን ተብሎ የሚጠራው ዋና ከተማ ነበረች። የንግድ መስመሮችን የሚቆጣጠር እና በጣም ሀብታም የሆነ የባህር ንግድ ሀገር ነበር። በጣም ኃይለኛ እና ኩሩ ነበር። እንደውም ራሱን እንደ አምላክ አድርጎ ይቆጥር ነበር። እግዚአብሔርም ያወርዳል። «የተቀባው ኪሩቤል» ተብሎ ይጠራ ነበር። ይህ ለእስራኤል ምድር የተመረጠ በረኛ እንደሆነ የሚገልጽ ምሳሌያዊ

ቋንቋ ነው። ከእስራኤል ምድር አጠገብ ነው ለማለት ምሳሌያዊ ቋንቋ በሆነው በእግዚአብሔር ተራራ ላይ እንደነበሩ ተገልጿል። ሕዝቅኤል የተናገረው ቀጥሎ የተናገረው የፊንቄያውያን እህት ከተማ ሲዶና ነበረች። ጢሮስና ሲዶና የእስራኤል ጎረቤቶች ነበሩ። እስራኤል እንደዚህ አይነት መጥፎ ጎረቤቶች የማይኖሯት ወደፊት ጊዜ ይኖራል።

ቀን 118 ሕዝቅኤል 33 እና 34

ሕዝቅኤል 33 በምዕራፍ 3 ላይ የተጠቀሱትን በርካታ ነገሮች ሕዝቅኤልን አስታወሰው። እሱ ጠባቂ ነበር እና የሚመጡትን ወራሪዎች ማንቁያ የማሰማት ሃላፊነት ነበረበት። በዚህ መንገድ ህዝቡ እንዲለወጥ እና እንዲዘጋጅ መርዳት ነበረበት። በተጨማሪም እግዚአብሔር በሰዎች ላይ ስላለው የአመለካከት ለውጥ ምን እንደሚያስብ አስታውሷል። የአንድ ሰው የመጨረሻ ውጤት ለእግዚአብሔር አስፈላጊ እንደሆነ እንማራለን። አንድ ሰው ክፉ ቢሆን ኖሮ እግዚአብሔር በመንግሥቱ ውስጥ ሊኖራቸው አይችልም፤ ምንም እንኳን በአንድ ወቅት ጻድቃን ቢሆኑም እንኳ። አንድ ሰው ጻድቅ ቢሆን ኖሮ እግዚአብሔር በመንግሥቱ ውስጥ ያገኛቸዋል፤ ምንም እንኳን አንድ ጊዜ ክፉ ቢሆኑም እንኳ። እነዚህ ማሳሰቢያዎች ኢየሩሳሌም መውደቁን የሚገልጽ ዜና ይቀጥላሉ። ለዚህ ዝግጁነት ሌላ ምልክት ለሕዝቡ ተሰጥቷል። ሕዝቅኤል በነፃነት የመናገር ችሎታው ተመለሰለት። ከምዕራፍ 3 26 ጀምሮ የራሱን ሀሳብ መናገር አልቻለም። ምንም እንኳን ድምፁ ለእነዚህ ሁሉ ዓመታት የእግዚአብሔር ቃል ቢሆንም ሕዝቡ ድምፁን እንደ ቆንጆ ዘፈን ብቻ ይመለከቱት ነበር! ያም ማለት ተደስተው ነበር ነገር ግን ምንም አላደረጉም።

በሕዝቅኤል 34 ላይ የተገለጸው የመሪዎች ሚና ነው። አለቆቹ እረኞች ነበሩ፤ ሕዝቡም በጎች ነበሩ። ይሁን እንጂ የእስራኤል እረኞች በጎቹን እንደ እረኛ መንከባከብ አልቻሉም። እነሱን ከመንከባከብ ይልቅ ለራሳቸው የበለጠ ይንከባከቡ ነበር። በጎቹን ተበዘበዙ እና በጎቹን እንኳን በልተዋል! ጠባቂነታቸው ከመሆን ይልቅ አዳኝ ነበሩ። እግዚአብሔር ተቆጥቶአል! እረኞችን ይቀጣል እና ይቀጣል። በዚያን ጊዜ እንደ መልካም እረኛ በጎቹን ይንከባከባል። እንደ ዳዊት ያለ አዲስ እረኛ በሕዝቡ ላይ ይሾም ነበር። ልክ እንደ ኤርምያስ 30፣ ስለ ዳዊት መጠቀሱ እንደ ዳዊት ያለ ሰው ማለት ሲሆን የኢየሱስን ማጣቀሻ ነው። ያኔ ብቻ ነው ህዝቡ ከአዳኞች የሚጠበቀው፣ ይህንነታቸው የተጠበቀ እና የሚቀርበው። ይህ ለእስራኤል አዲስ ኪዳን የሚገባበት ጊዜ ነው።

ቀን 119 ሕዝቅኤል 36 እና 37

በሕዝቅኤል 36 ላይ የተጻፈው ትንቢት ያልተለመደ ነው ምክንያቱም ለእስራኤል ተራሮች እና ምድር ተሰጥቷል። ይህ ለኤዶምያስ ተራራ ከተሰጠው ምዕራፍ 35 ጋር ተመሳሳይ ነው። ከኤዶም በተቃራኒ እስራኤል ታላቅ የወደፊት ዕጣ ፈንታ ይኖራታል። እግዚአብሔር ሕዝቡን ከአሕዛብ ይሰበስባል። ያነጻቸዋል፤ አዲስ ልብና አዲስ መንፈስ ይሰጣቸዋል። ያለፈውን ኃጢአታቸውን ተገንዝበው ያፍራሉ። ከእንግዲህ ወዲህ በሌሎች ሀገሮች ዘንድ መሳለቂያ አይሆኑም። እግዚአብሔር እስራኤልን ሕያው ሲያደርግ ይህ ለአሕዛብ ምስክር ይሆናል። የእግዚአብሔር ሕዝብ ወደ እግዚአብሔር ምድር ይመለሳል። ምድሪቱ እንደ ኤዶን ገነት ትሆናለች። ሕዝቡ እንደ በጎች ይበዛሉ፤ እረኞቻቸው ለበጎ ይጠብቃቸዋልና።

የእስራኤል ሕዝብ መነቃቃት በሕዝቅኤል 37 ውስጥ በደረቁ አጥንቶች ሸለቆ ውስጥ በሚያስደንቅ ሁኔታ ተገልጿል። በዝቅተኛ ደረጃ ላይ ህዝቡ ተስፋ እንደሌለው ደረቅ አጥንት ነው። እግዚአብሔር በሕይወት እንዲኖሩ ያደርጋቸዋል። ብሄራዊ መነቃቃት ይካሄዳል፣ እና ሀገሪቱ እንደገና ተፈጥሯል። የእስራኤል ታሪካዊ መከፋፈል እንኳን ወደ ሰሜናዊው የእስራኤል መንግሥት እና ደቡባዊ የይሁዳ መንግሥት አብቅቷል። ሕዝቡ በአንድ ንጉሥ ሙሉ በሙሉ አንድ ሆነ። ይህ እንደ ንጉሥ ዳዊት ነው። በምዕራፍ 34 ላይ እንደሚታየው ዳዊትን መጠቀሱ እንደ ዳዊት ያለ ሰው ማለት ሲሆን የኢየሱስን ማጣቀሻ ነው። አዲስ የሰላም ቃል ኪዳን ይኖራል። እግዚአብሔር ቤተ

መቅደሱ በነበረበት ጊዜ እንደነበረው ሁሉ በመካከላቸው ይኖራል። እግዚአብሔር አምላካቸው ይሆናል፤ እነርሱም ሕዝቡ ይሆናሉ። እግዚአብሔር ለዳዊት የገባውን ቃል ኪዳን መፈጸም የሚያመለክቱ ናቸው።

ቀን 120 ሕዝቅኤል 38 እና 39

የሕዝቅኤል 37 የወደፊት በረከቶች በሕዝቅኤል 38 ላይ ከተጠቀሰው ጊዜ ጋር ይቃረናሉ። ሕዝቅኤል 38 እስራኤላውያን ከአሕዛብ ተሰብስበው በሰላም ይኖሩ ስለነበሩበት ጊዜ ይናገራል። በዚህ ሁኔታ ውስጥ በጎግ በሚመራው ከሰሜን የመጡ ብሔሮች ቡድን ተወረሩ። እነዚህ አሕዛብ የምድሪቱን ሀብት ሊወስዱ ይመጣሉ። በቀላሉ ሊወስዱት እንደሚችሉ ያስባሉ፣ ነገር ግን እግዚአብሔርን አልቆጠሩም። አላህም እርስ በርሳቸው ይዋጋሉ። በረዶና ሰልፍ ያዘንባቸዋል። በዚህ መንገድ እግዚአብሔር እርሱ የእስራኤል አምላክ መሆኑን ለአሕዛብ ያሳያቸዋል።

የሕዝቅኤል 38 ትንቢት በምዕራፍ 39 ላይ ይቀጥላል። የሞተው የጠላት ሠራዊት ሬሳ በእግዚአብሔር ሕዝብ ይዘረፋል፣ አስከሬኖቹም ይቀበራሉ። መሬቱን ለማጽዳት ገ ወራት ይወስዳል ። በእነዚህ ክስተቶች እግዚአብሔር አይሁዳውንም ሆነ አሕዛብን በኃጢአታቸው የሚቀጣ እሱ መሆኑን ለአሕዛብ ያረጋግጣል። ነገር ግን እርሱ ርገሩን አምላክ ነው፤ ሕዝቡንም የሚያድን ነው። በምዕራፍ 38 እና 39 ላይ የተከሰቱበት ምክንያት ተሰጥቶናል - እስራኤል በሰላም ይኖሩ ነበር ነገር ግን እምነት የሌላቸው ነበሩ። የእስራኤል ወረራ ለኃጢአታቸው ቅጣት ነበር። በምድር ላይ የእግዚአብሔር ሕዝቦች ምንም ዓይነት ባህሪ ቢኖራቸውም፣ እግዚአብሔር በመጨረሻ በሕዝቡ እና በአሕዛብ ዘንድ ክብር ይኖረዋል።

የናሆም መጽሐፍ መግቢያ

የናሆም መጽሐፍ የተጻፈው ለአሦራውያን ሕዝብ ነው። እግዚአብሔር ሲያናግራቸው ይህ የመጀመሪያው አይደለም። ቀደም ሲል እግዚአብሔር ዮናስን ወደ አሦራውያን ዋና ከተማ ወደ ነነዌ ልኮት ነበር። ዮናስ ሕይወት እና መልእክት ያልተለመደ ነበር እናም አሦራውያን ንስሐ እንዲገቡ አድርጓቸዋል ። ከብዙ ዓመታት በኋላ ለአሦራውያን የተላከው መልእክት የንስሐ መልእክት ሳይሆን የፍርድ መልእክት ነበር። ንስሐ መግባት አማራጭ አልነበረም። ነነዌ ስለ ኃጢአቷ ተፈርዶባታል። እሷ እንደ ወራዳ ዝሙት አዳሪ ነበረች። እስራኤልን ለመቅጣት እግዚአብሔር ተጠቅሞበታል፤ አሁን ግን ቅጣቷ እየመጣ ነበር። "ናሆም" የሚለው ስም መጽናኛ ማለት ሲሆን የናሆም ትንቢት ለእስራኤል መጽናኛ ይሆናል። አሦር መጽናኛ አላገኘችም።

ቀን 121 ናሆም 1 እና አብድዩ

የናሆምና አብድዩ መጻሕፍት የተጻፉት ለአሕዛብ ነው። በናሆም 1 ላይ እግዚአብሔር ባሕርያውን ያስታውሰናል። እርሱ ቀናተኛ እግዚአብሔር ነው፤ እርሱም ኃጢአተኞችን ይቀጣል። በዚህ ሁኔታ አሦራውያን በክፋታቸው ይቀጣሉ። አሦር ትጠፋለች። እግዚአብሔር መልካም ነው፤ በእርሱም የሚታመኑ ከመከራ ይድናሉ። እስራኤል ከእንግዲህ ወዲህ በአሦራውያን እጅ አይሰቃይም። ለእስራኤል የናሆም ቃል የምስራች እና የሰላም መልእክት ይሆናል። ስለታቸውንና ድግሳቸውን ከጠበቁ ምሥራቹን ማክበር ይችላሉ።

የአብድዩ መጽሐፍ መግቢያ

የአብድዩም መጽሐፍ የተጻፈው በኤዶምያስ ሕዝብ ላይ ነው። ኤዶምያስ የያዕቆብ ወንድም የሆነው ዔሳው በመባልም ይታወቅ ነበር። እርስ በእርሳቸው አጠገብ ይኖሩ ነበር ነገር ግን በአጠቃላይ መጥፎ ጎረቤቶች ነበሩ።

በተለይ በኤዲም በኩል የነበረው ፍክክር በጣም መጥፎ ነበር። ከግብፅ በወጡ ጊዜ ወንድማቸው በምድራቸው እንዲያልፍ አልፈቀዱም፤ በጠላትም ተቀበሉቸው። እግዚአብሔር ከወንድማማች የሚጠብቀው ይህ አይደለም። ወንድማማች የወንድማማችነት ፍቅር የማሳየት ግዴታ አለባቸው ፣ እናም እግዚአብሔር ያዕቆብ ወንድሙን እንዳይጠላ ይጠብቀዋል (ዘዳግም 23 7) ። የተገለቢጡሹም እውነት ነበር። ኤዲም ያስ ያዕቆብን መጥላት አልነበረበትም። ነቢዩ አብድዩ ይህንን እና ኤዲም ያስ ለምን እንደሚቀጣ ለማስረዳት ወደ ኤዲም ተልኳል። እግዚአብሔር የያዕቆብና የዴሳውን ወንድማማች ስም ተጠቅሞ ወንድማማች መሆናቸውን ለመግለጽ ተጠቅሟል።

አብድዩ እስራኤል ባቢሎን በተወረረችበት ጊዜ ኤዲም ያስ በእስራኤል ውድቀት ሳቀች። ኤዲም ያስም ምድራቱን ወረረች፣ ሀብቱንም ሰረቀች። ከምድራቱ የሸሹት እስራኤላውያን ተይዘው ተገድለዋል ወይም ወደ ወራሪዎች ተመለሱ። ይህ የወንድማማችነት ጥላቻ ነበር። እነርሱም ስለ ድርጊታቸው በእስራኤል አምላክ ፊት ተጠያቂ ሆኑ። እንዳደረጉት ሁሉ ይደረግባቸዋል። ግን ልዩነት ይኖራል። እስራኤል በሕይወት ይተርፋል ዴሳው ግን አልተረፈም። እስራኤልም የዴሳውን ምድር ይቆጣጠራል። የዴሳው ኩራት የሚወድቀው በዚህ መንገድ ነበር። ዛሬ ኢትዮጵያ እንደ ሀገር የለችም።

የዕንባቆም መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፍ ዕንባቆም የሚጀምረው ዕንባቆም ለእግዚአብሔር በማጉረምረም ነው። ሕዝቡ ክፉና ክፉዎች ነበሩ፤ እግዚአብሔር ምን አደረገ? እግዚአብሔር ዕንባቆምን ለቀረበው ጥያቄ መልስ ለመስጠት መረጠ - እስራኤላውያን በባቢሎናውያን በደረሰባቸው ክፋት ይቀጥሉ። ዕንባቆም ግን በመልሱ ደስተኛ ስላልሆነ ሌላ ጥያቄ ጠየቀ። እግዚአብሔር እስራኤልን ለመቅጣት ከእስራኤል የበለጠ ክፉ የሆኑትን ሰዎች ለምን ይጠቀማል? እግዚአብሔር የሰጠው መልስ ዕንባቆምን ጥያቄ ይመልሳል። እግዚአብሔር ባቢሎን የምታደርገውን ክፉ ነገር ሁሉ አይቷል፤ እነርሱም መክፈል ነበረባቸው። ጻድቃን የነበሩት በእምነት ይኖራሉ። እግዚአብሔር የሚያደርገውን ነገር ማንም ሊናገር አይችልም። በፊቱም ዝም ይላሉ። ቀደም ሲል የእግዚአብሔር ታላላቅ ሥራዎች እግዚአብሔር በአሕዛብ መካከል እንዴት እንደሚሠራ ይመሰክራሉ። ዕንባቆም ይህን ሲመለከት ከጭንቀት ተነሣ። ደብዳቤውን በእግዚአብሔር ሥራ በደስታ ይደሰታል። በተራሮች ቋጥኞች ውስጥ እንዳለ አጋዘን ሁሉ ከፍ ያለ ነገሮችን እያሰበ በከፍታ ቦታ ላይ እንዳለ ነው። የእግዚአብሔርን ሥራ ስናስብ ከቅሬታ ወደ መተማመን ልንሸጋገር እንችላለን።

ቀን 122 ዕንባቆም 2 እና 3

ሐቡኩክ 2 የሚጀምረው ሀቡኩክ ለጥያቄው የእግዚአብሔርን መልስ በመጠበቅ ላይ ነው። እግዚአብሔር እስራኤልን ለመቅጣት እንደ ባቢሎን ያለ ክፉ ሕዝብ ለምን ይጠቀማል? የእግዚአብሔር መልስ የባቢሎንን ክፋት አይቶ እነሱም ይቀጥሉ። ባቢሎን ከሌሎች አሕዛብ ትሰርቃለች እና ከተማዋን በሌሎች ደም ትሠራለች። ባቢሎን ሰክራለች፤ ጣታትንም ትሠራለች። በእነዚህ ነገሮች ምክንያት ባቢሎን ትሰቃይለች። ቅጣታቸው እየመጣ ነው። ምንም እንኳን እነዚህ ነገሮች ቢከሰቱም፣ እግዚአብሔር ሁሉም ሰው ሊያውቀው የሚገባው ታላቅ ዓላማ አለው። ምድር የጌታን ክብር በማወቅ ትሞላለች። ይህ የእግዚአብሔር የረጅም ጊዜ ዓላማ ነው ከምድር ጋር እና የዓለም ክስተቶች ወደዚህ እየሄዱ ነው። ምድር በቤተ መቅደሱ ያለውን የእስራኤልን አምላክ ታከብራለች፤ ጻድቃንም በእምነት በሕይወት መኖር አለባት።

ዕንባቆም 3 ወደ እግዚአብሔር የቀረበ ጸሎት ነው። ዕንባቆም ከእንግዲህ ወዲህ ስለ አምላክ ፍትህ ቅሬታ አያቀርብም ። የእግዚአብሔርን ታላቅነት ተረድቶ ልክ እንደ ቀድሞው ሁሉ ታላላቅ ሥራዎቹን እንዲያመጣ ጸለዩ። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ከሲና ተራራ ከሙሴ ጋር የሄደበትን ጊዜ አስታውሰ። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር

ከኢያሱ ጋር ወደ ከነዓን ምድር የሄደበትን ጊዜ አስታውሱ። እነዚህ እግዚአብሔር ለሕዝቡ የሰጣቸው ታላላቅ ድሎች ነበሩ። እንዲህ ዓይነቱን ታላላቅ ነገር ሲያስብ እግዚአብሔር ሊያደርገው በሚችለው ነገር ተንቀጠቀጠ። አሁን እግዚአብሔር እርምጃ እስኪወስድ ድረስ ለመጠበቅ ዝግጁ ነው። አሁን እየጠበቀ እያለ መከራን ለመቋቋም ተዘጋጅቷል። አሁን በእግዚአብሔር ለመደሰት እንኳን ተዘጋጅቷል። በእግዚአብሔር ላይ እምነት የሚጣልበት እና በመንፈሳዊ ግንዛቤ ከፍተኛ ደረጃ ላይ ይገኛል። ከፍ ባለ ቦታ ላይ ነው። የእግዚአብሔርን ታላላቅ ሥራ ካስታወሰን እና የሚቀጥለውን የእግዚአብሔርን እቅድ ክፍል በትዕግስት ከጠበቅን በዚህ ቦታ ላይ መሆን እንችላለን።

የዳንኤል መጽሐፍ መግቢያ

የእስራኤል ነቢያት በእስራኤል ምድር የቀሩት አምላካዊ ሰዎች ወደ ባቢሎን እንዴት እንደሚወሰዱ ተናገሩ። ዳንኤልና ሦስቱ ጓደኞቹ ከእነዚህ ውስጥ ጥቂቶቹ ነበሩ። እምነታቸው በእጅጉ ተፈትኗል፤ ነገር ግን ሞት ሲገጥማቸውም ታማኝ ሆነው ቆይተዋል። የባቢሎንን መንገድ ሳይሆን የእስራኤልን አምላክ መንገድ መከተል መረጡ። ዳንኤል ከአንበሳች ጋር በመግባት ተፈተነ፤ ሦስቱም ወዳጆች በእሳት እቶን ተፈተኑ። ጥበባቸው አድናቆት ተሰጥቷቸዋል እናም በመንግስት ውስጥ ትልቅ ሚና ተሰጥቷቸዋል።

ዳንኤል በምዕራፍ 2 እና 7 ላይ ስለ መካከለኛው ምሥራቅ የወደፊት ታሪክ ትንቢቶች ተሰጥቶታል። የባቢሎን የመጀመሪያ ንጉሥ ናቡከደነፆር ከእግዚአብሔር ዘንድ ሕልም ተሰጠው። ነገር ግን ኩራት ተሰማ እና እንደ እንስሳ በመኖር ትሁት መሆን ነበረበት። የመጨረሻው የባቢሎን ንጉሥ ብልጣሶር በክፋቱ ምክንያት ተወግዷል። መንግሥቱ ለሜዶናውያንና ለፋርሳውያን ተሰጠ። በግዛቶች ለውጥ እንኳን ዳንኤል በመንግስት ውስጥ ትልቅ አስተዳደራዊ ሚና መጫወቱን ቀጥሏል። ዳንኤል ስለ ወደፊቱ ግዛቶች ተጨማሪ ራዕዮች ተሰጥቶታል፤ አንዳንዶቹን በሚያስደንቅ ሁኔታ በዝርዝር ጨምሮ። መጽሐፉ የሚያበቃው ስለ ሙታን ትንሣኤ እና ፍርድ በመጥቀስ ነው። የዳንኤል የአጭር ጊዜ ትንበያዎች እውን እንደሆኑ ሁሉ የረጅም ጊዜ ትንበያዎችም እንዲሁ ይሆናሉ ብሎ መጠበቅ ምክንያታዊ ነው።

ቀን 123 ዳንኤል 3 እና 5

ዳንኤል 3 የሚጀምረው በሰው ትልቅ ሐውልት ሲሆን ይህም በዳንኤል 2 ላይ ያለውን የግዛት ራዕይ ያስታውሰናል። በዳንኤል 2 ላይ ምስሉ ባቢሎንን የሚወክል የወርቅ ራስ ብቻ ነበረው። ባቢሎን ለዘላለም ትገዛለች ብላ ያሰበች ይመስል ምስሉ በሙሉ ወርቅ ነው። በኩራት ሁሉም ሰው ይህንን የባቢሎን ምስል እንዲያመልክ ወይም በእሳት እንዲጠፋ ታዘዘዋል። የዳንኤል ሦስቱ ወዳጆች የእስራኤልን አምላክ ብቻ ስለሚያመልኩ ለማምለክ ፈቃደኛ አልሆኑም። እግዚአብሔር እንደሚያድናቸው አያውቁም ነበር፤ ነገር ግን ጸላዩ እና በእግዚአብሔር ታምነዋል። ይህ እንዴት መጸለይ እንዳለብን ጥሩ ምሳሌ ነው - ጥያቄ ለማቅረብ እና ከዚያ ቢፈጽም ባይፈጽም ለእግዚአብሔር መተው። እነርሱም ወደ እሳት ተጣሉ፤ እግዚአብሔርም አዳናቸው። ሲወጡ የእሳት ሽታ እንኳን አልነበራቸውም! ንጉሡም ተገረመ፣ የእስራኤልንም አምላክ አከበረ።

የመጨረሻው የባቢሎን ንጉሥ ብልጣሶር ነበር። በዳንኤል 5 የመጨረሻው ድግሱ የሚሆነውን አለው። በመካከልም በኢየሩሳሌም ካለው ቤተ መቅደስ ጽዋዎችን ወደ እርሱ እንዲያመጡ አዘዘ። እነርሱም በእስራኤል ላይ ባደረጉት ድል ኩራት የሚሰማቸው ይመስል ከእነርሱ ጠጡ። ይህም እግዚአብሔር በግድግዳ ላይ ለንጉሡ መልእክት እንዲጽፍ የእጅ ጣቶችን እንዲልክ አድርጎታል። ብልጣሶር በፍርሃት ተሸንፎ ጠቢባን እንዲተረጉሙት ጠየቃቸው። እነርሱም ካልተሳካላቸው በኋላ ዳንኤልን ጠሩት። ዳንኤልም የባቢሎን ፍጻሜ እንደደረሰ ነገረው። በዳንኤል ራዕዮች ላይ እንደተገለጸው የባቢሎን መንግሥት በሌላ መንግሥት ትተካ ነበር። ይህ መንግሥት አሁን የሜዶናውያን እና የፋርሳውያን መንግሥት ሆኖ ተገለጠ። በዚያው ምሽት በኋላ ተከሰተ።

ቀን 124 ዳንኤል 6 እና ዕዝራ 1

ዳንኤል 6 የተከናወነው በሚደንና በፋርስ ግዛት ዘመን ነው። ዳንኤል ከፍተኛ ስልጣን ተሰጠው፣ ይህም ቅናት እና እሱን ለማባረር ተንኮለኛ እቅድ አስከትሏል። ጸሎት የሚቀርበው ለንጉሡ ብቻ ነው የሚል ሕግ አውጥቷል። ዳንኤልም በቀን ሦስት ጊዜ ወደ እስራኤል አምላክ ይጸልይ ነበር። ዳንኤል የተከለከለ ቢሆንም ጸሎቱን ቀጠለ። አዲሱ ንጉሥ ዳንኤልን ሊገድለው አልፈለገም፤ ነገር ግን በራሱ ኩራት ተይዞ ነበር። ዳንኤል በአንበሳ ዋሻ ውስጥ ተጣለ። እግዚአብሔር በእግዚአብሔር ላይ እምነት ስለነበረው መልአኩን እንዲጠብቀው ላከ። እግዚአብሔር በእሳት ውስጥ ላሉት ሦስት ወዳጆች ጥበቃ ያስታውሰናል። እግዚአብሔር መላእክቱን በእርሱ የሚታመኑትን ይጠብቃል። ንጉሡም ተደንቀዋል። የዳንኤልንም አምላክ አከበረ፤ ስለ እስራኤልም አምላክ ለመንግሥቱ ነገረው። የዳንኤል እምነት ተሸልሟል፤ ዳንኤልም እስከ ቂሮስ ድረስ ነገሥታትን ማገልገል ቀጠለ። ዳንኤል ወደ ባቢሎን ሲወሰድ 17 ዓመት ቢሆን ኖሮ የመጨረሻውን ራእይ ሲያይ 90 ዓመት ገደማ ነበር።

የዕዝራ መጽሐፍ መግቢያ

የዕዝራ መጽሐፍ የመጀመሪያዎቹ ሦስት ጥቅሶች ከ 2 ዜና መዋዕል የመጨረሻዎቹ ሁለት ቁጥሮች ጋር ተመሳሳይ ናቸው። ዕዝራ የዜና መዋዕል ክስተቶች ቀጣይ ነው ብለን መደምደም አለብን። ዜና መዋዕል በተለይ ስለ ቤተ መቅደሱ ግንባታ እና አምልኮው ስለነበረ ዕዝራ ተመሳሳይ መሆኑ ተገቢ ነው። ዕዝራ ጥቂት የግዛቶችን ቡድን ወደ እስራኤል ምድር ስለመሰብሰብ እና በኢየሩሳሌም የሚገኘውን ቤተ መቅደስ መልሶ ስለመገንባት ነው። ሕንፃው እንደ ንጉሥ ሰለሞን ዘመን ታላቅ አይደለም፤ ነገር ግን የቤተመቅደስ አምልኮ መነቃቃት ነበር። የእስራኤል ታሪክ ቀጣይነት ከዳንኤል መጽሐፍም የመጣ ነው። ዳንኤል በግዛት ጊዜ እስከ ንጉሥ ቂሮስ ዘመን ድረስ ቆየ። ዕዝራ የጀመረው በንጉሥ ቂሮስ አዋጅ ሲሆን በኢየሩሳሌም የሚገኘውን የአምላክ ቤተ መቅደስ እንደገና እንዲገነባ ባዘዘው ትእዛዝ ነው።

ዕዝራ ወደ እስራኤል የተመለሱትን ሕዝቦችና የቤተ መቅደስ ዕቃዎችን ሁሉ ዘርዘሯል። የመልሶ ግንባታው መጀመሪያ የተጀመረው በመሠዊያው ሲሆን ይህም ወዲያውኑ መሥዋዕት እንዲጀመር አስችሏል። የመልሶ ግንባታው ከፍተኛ ተቃውሞ ገጥሞታል እና ቂሮስ ንጉሥ በማይሆንበት ጊዜ ጠላቶቹ አቋርጠዋል። እግዚአብሔር ሕዝቡን በህንፃው እንዲያበረታቱ ሁለት ነቢያትን ላከ - ሐጌ እና ዘካርያስ። ይህም ቤተ መቅደሱ እንዲጠናቀቅ እና የሙሴን ሕግ ለመጠበቅ እንደገና እንዲቋቋም ምክንያት ሆኗል። ዕዝራ ወደ ኢየሩሳሌም የመጣው የሕግ አስተማሪ ነበር። እስራኤላዊያን በጋብቻ ላይ የሚደርሰውን ስጋት አወቀ። ይህ የአምላክን ቅዱሳን ሕዝቦች ከዓለም መንገዶች ጋር መቀላቀል ነበር። ዕዝራ ህዝቡ ችግሩን እንዲረዳ ረድቷል እናም ይህ መፍትሄ እንዲሰጥ አድርጓል።

የዕዝራ መጽሐፍ ክስተቶች የጀመሩት እግዚአብሔር የፋርስ ንጉሥ ቂሮስ በኢየሩሳሌም የሚገኘውን የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ እንዲሠራ ባዘዘው ጊዜ ነው። በኢሳይያስ 44 ላይ የምናነበውን እግዚአብሔር ከቂሮስ ጋር አቅዶ ነበር። ቂሮስ የሰው ኃይልን እና ብርን እና ወርቅን ለማጣት እና ለዚህ ፕሮጀክት ለመስጠት ፈቃደኛ ነበር። እግዚአብሔር የቂሮስን ልብ ማነቃቃት ብቻ ሳይሆን የእስራኤልን ምርኮኞች ልብ ወደ ኢየሩሳሌም እንዲሄዱ አነሳሳ። የቤተ መቅደሱ መልሶ መገንባት የተከናወነው ከህዝቡ መልሶ ከመገንባት ጋር በተመሳሳይ ጊዜ ነው። ቂሮስም ባቢሎን የሰረቀችውን የቤተ መቅደሱን ዕቃ መለሰ። እነዚህ ሁሉ ተዘርዝረዋል እና ተዘርዝረዋል።

ቀን 125 ዕዝራ 3 እና 4

ዕዝራ 3 የተመለሱት ምርኮኞች የሚቃጠል መሥዋዕት መሠዊያ እንዴት እንደሠሩ ይገልጻል። ይህም ለጌታ የዕለት ተዕለት መሥዋዕት እንዲከፈል አስችሏል። እግዚአብሔር በሞገስ እንዲመለከታቸው እነዚህን ለእግዚአብሔር ማቅረብ መጀመር አስፈላጊ ነበር። የሙዳደሪያውን በዓል መሥዋዕት ማቆየት ችለዋል። ይህ ለዓመታዊው መከር የደስታ በዓል ነበር። ምንም እንኳን ምርኮኞቹ ብዙ ምርት ባያገኙም ወደ አባቶቻቸው ምድር ስለተመለሱ በዓሉን በደስታ ማክበር ይችሉ ነበር። ሕዝቡ የቤተ መቅደሱን መሠረት ለመገንባት ዝግጁ ከመሆናቸው በፊት ብዙ ወራት ፈጅቶባቸዋል። ከሊባኖስ የአርዘ ሊባኖስ እንጨት ማግኘት ነበረባቸው። ዘሩባቤልና ኢያሱ (ኢያሱ ተብሎም ይጠራል) መሪዎች ነበሩ። መሠረቱ ሲሠራ እግዚአብሔርን አመሰገኑ።

የአገሪቱ ሰዎች ቤተ መቅደሱን መልሶ ለመገንባት መርዳት ፈለጉ። በዕዝራ 4 ላይ የእርዳታ አቅርቦት ውድቅ እንዳደረገ እናነባለን። የምድሪቱ ሕዝብ የሙሴን ሕግ ለመከተል ሙሉ በሙሉ ቁርጠኛ ያልሆኑ ሳምራውያን ነበሩ። የእግዚአብሔርን ቤት የሚሠሩ ሁሉ ትእዛዛቱን ለመጠበቅ ሙሉ በሙሉ ቁርጠኛ መሆን አለባቸው። ስራውን ለመካፈል ፈቃደኛ አለመሆኑ ተቃውሞ አስከትሏል። ተቃዋሚው በመጨረሻ የመልሶ ግንባታ ሥራውን ሙሉ በሙሉ ማቆም እስኪችል ድረስ ቀጥሏል። ይህ ሁኔታ በዳርዮስ በሁለተኛው ዓመት ነቢያት ሐጌና ዘካርያስ እስኪናገሩ ድረስ ለ10 ዓመታት ቆየ።

መጽሐፈ አስቴር መግቢያ

የሜዶናውያንና የፋርሳውያን ግዛት ለእስራኤላውያን ደግ ነበሩ። በልዩ ሁኔታ ሐላን የሚባል ሰው ነበር። አይሁዶችን ሁሉ ለማጥፋት እና ከዓለም ሊያባርጁቸው ፈለገ። መጽሐፈ አስቴር በአስቴር እና በመርዶክዮስ ሥራ አማካኝነት ይህ ጥፋት እንዴት እንደሚወገድ ይገልጻል። ወደ እስራኤል ምድር የተመለሱት አይሁዶች እንኳን በዚህ ስጋት ውስጥ ነበሩ።

መጽሐፈ አስቴር የንጉሠ ነገሥቱ ንግሥት እንዴት እንደሆነችና ሕዝቦቿን እንዴት እንዳዳነች ይናገራል። ይህን ያደረገችው ህይወቷን አደጋ ላይ በመጣል ነው። እሷ ሳትጠየቅ ወደ ንጉሡ ፊት ገባች፤ ይህ ድርጊት ለሞት የሚገባው ነው። እግዚአብሔር ሐላን እስኪገደል እና መርዶክዮስ ከፍ እስኪል ድረስ በነገራችን ላይ ሠራ። እግዚአብሔር ሕዝቡን በግዛት አዳነ፤ እነርሱም እንዳይጠፉ። የአይሁድ ሕልውና እግዚአብሔር መኖሩን አሁንም ይመሰክራል። የአይሁድን ማዳን ዛሬ በፍሪም በዓል ይከበራል።

ቀን 126 አስቴር 1 እና 2

አስቴር 1 ንጉሥ አርጤክስስ የመንግሥቱን ታላቅነት ለመሪዎቹ እንዴት እንዳሳየ ይናገራል። እሱ አዲስ ንጉስ ነበር እናም እነሱን ለማስደመም ፈለገ። ከህንድ እስከ ኢትዮጵያ የተሰራጩ 127 አውራጃዎች ስለነበሩ ይህ ዝግጅት ለማደራጀት ቀላል አልነበረም። በንግሥናው በሦስተኛው ዓመት የተካሄደ ሲሆን ለስድስት ወራት ፈጅቷል። በበዓሉ መጨረሻ ላይ በመንግሥቱ ውስጥ ትልቁን ጌጣጌጥ ለማሳየት ፈለገ - ንግስቲቱ። በቁጥር 6 ላይ የሚገኘው የመጀመሪያው ዕብራይስጥ 'ልቡ በወይን ጤጅ መልካም' በነበረበት ጊዜ ይህንን እንደጠየቀ ይነግረናል። ንግስቲቱ ግን ለመምጣት ፈቃደኛ አልሆነችም። ምን ማድረግ እንዳለበት በሚለው ክርክር ውስጥ በመንግስቱ ውስጥ ለጋብቻ የሚያስከትለውን መዘዝ ግምት ውስጥ ማስገባት ተደርጓል. ንግሥቲቱ ባሏን በሚያከብር ሰው መተካት ነበረባት።

አስቴር 2 ለንግሥት አስጢጢ ምትክ ለማግኘት እንዴት እንደተነሱ ነው። ንግሥቲቱ ቆንጆ መሆን ብቻ ሳይሆን ንጉሡን የሚያስደስት መሆን ነበረባት። ይህ ደግሞ አክብሮት ማሳየትን ይጨምራል። አስቴር ከእጩዎቹ አንዷ ሆና ተመርጦ ንግሥት ሆና ተመረጠች። አስቴር እስራኤላዊ ነበረች፤ አይሁዳዊም በመባልም ትታወቃለች፤ ነገር ግን አስተዳደግዋን ከንጉሡ ከለከለችው። ምዕራፍ የሚያበቃው የአስቴር ሞግዚት መርዶክዮስ በንጉሡ ላይ

ዘመን ከነበረው ቤተ መቅደስ ይልቅ የወደፊቱ ቤት ክብር እንደሚበልጥ ነገራቸው። ይህ የወደፊቱ ቤተ መቅደስ ትንቢት ነበር ምክንያቱም የገነቡት ቤተ መቅደስ እንደ መጀመሪያው ታላቅ አልነበረም። ስለዚህ የሐጌ ሦስተኛው መልእክት ለእነሱ አስገራሚ ይሆናል። አገልግሎታቸው የተበላሸ መሆኑን ነገራቸው። ስለዚህ ጉዳይ እና አገልግሎታቸውን እንዴት ማሻሻል እንደሚችሉ ማሰብ ነበረባቸው። ነገር ግን እግዚአብሔር ቃሉን ስለታዘዘ ይባርካቸው ነበር። የሐጌ አራተኛው መልእክት በግንባታው ውስጥ መሪ ለሆነው ለዘሩባቤል ልዩ ማበረታቻ ነበር።

የዘካርያስ መጽሐፍ መግቢያ

ዘካርያስ ማለት "እግዚአብሔር ያስታውሳል" ማለት ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡን አስታወሰ። ልክ እንደ ሐጌ፣ የዘካርያስ የመጀመሪያ መልእክት መንፈሳዊ ተሐድሶ ነበር። ቢሰሙ ኖሮ የእግዚአብሔር በረከት ይኖረዋል። እግዚአብሔር ሕዝቡን እንደ ቀድሞው ክፉ ቢሆን ኖሮ መገንባት አልፈለገም። በመጀመሪያ መንገዳቸውን መለወጥ ነበረባቸው፤ ከዚያም እግዚአብሔር ይባርካቸዋል። ተለውጠዋል።

የዘካርያስ መልእክት ኢየሩሳሌምን እና ቤተ መቅደሱን እንዲመለስ የሚያበረታታ ነበር። እስራኤልም ይባረኩ ነበር፤ በእስራኤልም ላይ ያሉ አሕዛብ ይከለክሉ ነበር። ቋንቋው የመለኪያ መስመሮችን እና የእጅ ባለሞያዎችን እና የማዕዘን ድንጋይን በመጥቀስ ቋንቋን እየገነባ ነበር። ነገር ግን ሕንፃዎችን ስለመገንባት ብቻ አልነበረም። ለእግዚአብሔር የሚገባ ብሔር እና ሕዝብ መገንባት ነበር። ሊቀ ካህናቱ ኢየሱ ለዚህ ዓለማዊ በእግዚአብሔር ዘንድ መንጻት ነበረበት። ገዢው ዘሩባቤል ሕንፃውን ይጀምር እና ያጠናቅቃል። የሕዝቡ ክፋት ይወገዳል።

የዘካርያስ የመጀመሪያዎቹ ስድስት ምዕራፎች ሕንፃውን ለማበረታታት ሰባት ራእዮችን ይይዛሉ። የመጨረሻው አክሊል ያለው ሊቀ ካህናቱ ምስል ነው። በዚህ ራእይ ውስጥ የሊቀ ካህናቱ እና የንጉሡ ሚናዎች በአንድ ሰው ውስጥ ተጣምረዋል። ይህ የኢየሱስ የወደፊት ሥራ ራእይ ነው። ስራው በሌሎች በርካታ ቦታዎች ተጠቅሷል። በአሁን ላይ ንጉሥ ሆኖ ወደ ኢየሩሳሌም ይጋልባል። በሠላሳ ብር ይሸጣል። ይወጋል። የኢየሩሳሌም ታላቅ የወደፊት ዕጣ ፈንታ ሊሳካ የሚችለው በኢየሱስ ሥራ ነው። ነገር ግን ይህ የሆነው በአሕዛብ ጥቃት ከመድረሱ በፊት እና ተጨማሪ ችግሮች ውስጥ ከመድረሱ በፊት አይደለም። በቤተ መቅደሱ ውስጥ የቤተ መቅደሱ አገልግሎት የተመለሰው እና ሰላም የተመሰረተው በዘካርያስ መጨረሻ ላይ ብቻ ነው። ልክ እንደ ብዙ ትንቢቶች፣ ትክክለኛው የክስተቶች ቅደም ተከተል ግልጽ አይደለም፣ ነገር ግን የመጨረሻው ግብ ግልጽ ነው።

ቀን 129 ዘካርያስ 7 እና 8

ዘካርያስ 7 በቤተ መቅደሱ ግንባታ አጋማሽ ላይ ተከሰተ። እስራኤልም ወደ እግዚአብሔር ቀረበ። የቀደመው ቤተ መቅደስና ኢየሩሳሌም በመውደማቸው ምክንያት በተወሰነ ደረጃ ጸመዋል። ጥያቄው ቤተ መቅደሱ እንደገና እየተገነባ በመሆኑ አሁን ይህንን መቀጠል ያስፈልጋቸዋል ወይ የሚለው ነበር። እግዚአብሔር ያደረጉትን ሁሉ ለራሳቸው እንጂ ለእግዚአብሔር ሳይሆን ለራሳቸው እንዳደረጉት ነው። ከዚያም ፍትህን፣ ምህረትን እና ርህራሄን እንደሚከተሉ ነገራቸው። ሰዎች የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ካልጠበቁ በስተቀር ጾም ዋጋ የለውም። እግዚአብሔር ቀላል ነገር ግን ጥልቅ እና ፍትሃዊ ነገራቸው። ሕዝቡ የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ካልሰሙ ታዲያ እግዚአብሔር ጸሎታቸውን ለምን ይሰማል? ዛሬም እንደዚህ ነው።

እግዚአብሔር ለኢየሩሳሌም ያለው ፍቅር ከዘካርያስ 8 በግልጽ ተገልጿል። እግዚአብሔር ወደ እርሷ ተመልሶ በዚያ ለመኖር ይፈልጋል። ይህ ጊዜ ሕዝቡ የሚሰበሰቡበት እና ሽማግሌዎችና ወጣቶች በዚያ የሚኖሩበት የበረከት ጊዜ ይሆናል። በዓላት እና ጾም የእውነተኛ ደስታ ጊዜ ይሆናሉ። ሰዎች የአምላክን ምክር ለመስማት ወደ ኢየሩሳሌም ይሄዱ ነበር። የዓለም ብሔራት ተመሳሳይ ነገር ማድረግ ይፈልጋሉ ነገር ግን አይሁዶች የእግዚአብሔር ሞገስ ስለነበራቸው ከአይሁዳዊ ጋር ይሄዳሉ። ይህ የወደፊቱ ታላቅ ራዕይ ነው፣ ነገር ግን አሁንም በጣም ሩቅ ነበር።

እስራኤል ማሻሻያ ማድረግ አለባት። ይህ የወደፊት ዕጣ ፈንታ እንዲፈጸም በኢየሱሳም እውነትና ፍትህ መፈጠር አለበት።

ቀን 130 ዘካርያስ 9 እና 14

ዘካርያስ 9 በእስራኤል ዙሪያ ባሉ አሕዛብ ላይ በተነገረው ትንቢት ይጀምራል። አብዛኛውን ጊዜ ከእስራኤል ጋር ጦርነት የሚያደርጉት እነዚህ ናቸው። መሸነፍ ነበረባቸው። ይልቁንም የእስራኤል ሕዝብ አዲስ ንጉሥ ይኖረዋል። ይህ በዘመኑ እንደነበረው አልነበረም። ይህ የወደፊት ንጉሥ በአሁን ላይ ተቀምጦ ወደ ኢየሱሳም ይጓዛል። ይህ ስለ ኢየሱስ እና ስለ እሱ የሚያቋቋመው የሰላም መንግሥት የሚያመለክት ነው። ኢየሱስ በአሁን ላይ ተቀምጦ ወደ ኢየሱሳም ሲገባ ያዩት ሰዎች መንግሥቱ ሊቋቋም ነው ብለው ቢያስቡ ምንም አያስደንቅም! ኢየሱስ ሰላምን እና ብልጽግናን የሚያቋቋምበት ጊዜ አሁንም እየመጣ ነው። እግዚአብሔር ሕዝቡን ይባርክ፤ አምላካቸውንም ይባርክ። ይህ የወደፊት ዕጣ ፈንታ ገና ይመጣል።

በዘካርያስ ውስጥ ብዙ መልካም ነገሮች ተስፋ ገብተዋል። ግን የችግር ጊዜያትም አሉ። ዘካርያስ 14 አሕዛብ በኢየሱሳም ላይ ያደረጉትን ጥቃት ይገልጻል። የከተማዬን ግማሹን ይይዛል፣ ነገር ግን እግዚአብሔር ጣልቃ ይገባል። በመሬት ገጽታ ላይ ትልቅ የመሬት መንቀጠቀጥ እና ትልቅ ለውጦች ይኖራሉ። እንደሌላው ቀን እንደሌለ ቀን ይኖራል። የሕይወት ውኃ ከኢየሱሳም ይመጣል። እግዚአብሔር ንጉሥ ይሆናል። በምድር ላይ ክፋትን ያመጣው ሥጋ ስለሆነ ሥጋን ይቀጣል። በዚያን ጊዜ የቤተ መቅደሱ አምልኮ እንደገና የሚቋቋምበት ጊዜ ይመጣል። ይህ ከእንግዲህ ፍጹምና የጎደለው ጊዜ አይሆንም። የእውነተኛ ቅድስና ጊዜ ነው።

የነህምያ መጽሐፍ መግቢያ

ቤተ መቅደሱ በዕዝራ ዘመን እንደገና ተገንብቶ ነበር። ይህ ማለት ግን ሕይወት ቀላል ነበር ማለት አይደለም። ነህምያ አይሁዶች ከፋርስ ከፋቅ ሆነው የነበሩትን ታላቅ ችግር አወቀ። ከጠላቶቻቸው የሚጠብቃቸው ግንብ ያስፈልጋቸዋል። የነህምያ መጽሐፍ ግብ የሆነው የኢየሱሳምን ቅጥር መገንባት ነው። ነህምያ የጸሎት ሰው ነበር፤ እና የመጀመሪያ ጸሎቱ በዚህ ፕሮጀክት ላይ ለፋርስ ንጉሥ በረከት ነበር። ንጉሡም ተስማምቶ ነህምያ ቅጥርዎቹን መልሶ ለመገንባት ጥረት አድርጓል።

ነህምያ ቤተ መቅደሱ እንደገና ሲገነባ እንደተከሰተው ሁሉ ታላቅ ተቃውሞ ገጥሞታል። ነህምያ ግንቦኛ ብቻ አልነበረም። እሱ መንፈሳዊ መሪ ነበር - መንፈሳዊ ገንቢ። የአይሁድ ባልንጀሮቹን እንዴት መንከባከብ እንዳለባቸው እንዴት መጸለይ እና በእግዚአብሔር መታመን እንዳለባቸው ምሳሌ ትቷል። ሥራው ተሸልሟል እና ግድግዳው ተጠናቅቋል። ይህ ሥራ የእምነት ተግባር ነበር እናም ለእግዚአብሔር ክብር ሰጥቷል። ሕዝቡ ራሳቸውን መስዋዕት አድርገዋል፤ እግዚአብሔርም የአማኞችን ስም ሁሉ አየ። የዕዝራ መምጣት በጣም አስፈላጊ ነጥብ ነበር። ሕጉን ማንበባቸው ስህተታቸውን እንዲገነዘቡ አድርጓቸዋል እናም የእግዚአብሔርን ትእዛዛት ለመከተል ራሳቸውን ወሰኑ። ነህምያ ሕዝቡ ለአምላክ በታማኝነት እንዲያገለግሉ አንዳንድ የመጨረሻ ማሻሻያዎችን መምራት ነበረበት።

ቀን 131 ነህምያ 1 እና 2

ነህምያ የፋርስ ጠጅ አሳላፊ ንጉሥ ነበር። ይህ ትልቅ ሃላፊነት ያለው ቦታ ነበር። ከመጠጡ ውስጥ አንዳቸውም እንዳይመረዙ ታምኖ ነበር። ንጉሡ ነህምያን በሕይወቱ አመነ። ነህምያ ለንጉሡ ሲል ሕይወቱን አሳልፎ ለመስጠት ፈቃደኛ ነበር። ነህምያ በኢየሱሳም የነበሩትን አይሁዶች ችግር እንደሰማ ነህምያ እንማራለን። ቤተ መቅደሱ ሊሠራ ይችል ነበር፣ ነገር ግን ሕዝቡ በታላቅ ጭንቀት ውስጥ ነበር። ነህምያ ይህን ወሬ በማልቀስና በጾም

መለሰ። ይህ ደግሞ ለእግዚአብሔር ሥራ ያለውን ፍቅር ምን ያህል ጥልቅ እንደሆነ ያሳያል። ስለ ሕዝቡ ወደ እግዚአብሔር ጸለዩ። በፋርስ ንጉሥ ፊት ስኬታማ እንዲሆንም ጸለዩ።

ነህምያ 2 ነህምያ ምን ለማድረግ እንዳሰበ ይነግረናል። ከንጉሱ ጥያቄ የጋበዘውን ሀዘኑን በንጉሱ ፊት አልደበቀም። ነህምያ መልሱን ከመስጠቱ በፊት በጭንቅላቱ ውስጥ ሌላ ፈጣን ጸሎት አደረገ። ንጉሡም አበረታች ምላሽ ሰጡ። ነህምያ የሚቀጥለውን መልስ አቅዶ ነበር። ወደ ኢየሩሳሌምም ሄዶ ቅጥሩን ከበሮቿ ጋር ሊሠራ ፈለገ። ንጉሡ ስለ ነህምያ ላለው አመለካከት ብዙ ይናገራል ንጉሱ በሁሉም ውሎች ተስማምቶ አጃቢም አቅርቧል። ነህምያ በኢየሩሳሌም በሌሊት የከተማዋን ቅጥር መረመረ፤ ከዚያም እቅዱን ለአይሁድ አስረዳቸው። ከዚህ በፊት እንደነበረው ሁሉ ይህ ከአሕዛብ ተቃውሞ ገጥሞታል።

ቀን 132 ነህምያ 4 እና 6

ነህምያ 4 አይሁዶች ቅጥሩን እንደገና በመገንባት ያጋጠሟቸውን ተቃውሞዎች ይገልጻል። ግንበኞችን ለማደናቀፍና ለማስፈራራት የተዘጋጀ የሳምራውያን ሠራዊት ነበር። ነህምያ ግን ወደ እግዚአብሔር ጸለዩ፤ እነርሱም ግንባታቸውን ቀጠሉ። የጥቃቱ ስጋት ሁል ጊዜ ስለነበረ መሳሪያቸውን ዝግጁ አድርገው መገንባት ነበረባቸው። ለእርዳታ ጸለዩ፤ ነገር ግን ሁኔታውን ለመርዳት የተቻላቸውን ሁሉ አድርገዋል። ከዚያም በእግዚአብሔር ታምነዋል። መንገዳችንን ለእግዚአብሔር የምንሰጥበት መንገድ ይህ ነው - የምንችለውን እና የምንተማመንበትን ለማድረግ ። ነህምያ እግዚአብሔርን በመከተልና ባልንጀሮቹን ለመርዳት ያደረገው ተግባራዊ አገልግሎት በምዕራፍ 5 ላይ ተሰጥቷል።

ከአሕዛብ የቅጥሩ ግንባታ ተቃውሞ ትኩረትን የሚከፋፍሉ እና የሐሰት ውንጀላዎች መልክ ወሰደ። ነህምያ ንጉሥ ለመሆን ፈልጎ ነበር ሲሉ ከሰሱት እና በህይወቱ ላይ የሞት ዘቻ ፈጠሩ። ነህምያ እነዚህን ዘዴዎች ችላ በማለት ለእርዳታ ወደ እግዚአብሔር መጸለዩን ቀጠለ። በመጨረሻም ግድግዳው የተጠናቀቀው በ52 ቀናት ውስጥ ብቻ ነው። ሥራው የተከናወነበት ፍጥነት ሥራው በእግዚአብሔር የተባረከ መሆኑን የሚያሳይ ምስክርነት ነበር።

የሚልክያስ መጽሐፍ መግቢያ

ሚልክያስ የብሉይ ኪዳን የመጨረሻው መጽሐፍ ነው። በእሱ ዘመን ቤተ መቅደሱ ቀድሞውኑ ተገንብቶ አምልኮ እየተካሄደ ነበር። ችግሩ ዕዝራና ነህምያ እንዳረጋገጡት ሕዝቡ ከአምላክ ሕግ እየራቀ መሄዳቸው ነበር። ጋብቻ የማያቋርጥ ችግር ነበር። የእሱ መልእክት ካህናቱ፣ መሥዋዕቶች እና የቤተመቅደስ አገልግሎት እግዚአብሔር እንደፈለገው እንዳልነበሩ ነበር። በተለይ ካህናቱ በዚህ ጉዳይ ላይ ጥፋተኛ ነበሩ። የሁለተኛ ደረጃ እንስሳት እንዲቀርቡ ፈቅደዋል እናም ይህ እግዚአብሔርን አዋረደ። በዚህ ምክንያት ይዋረዳሉ። ፍቺን እና ኢፍትሃዊነትን ፈቅደዋል።

ሚልክያስ ማለት "መልእክቱ" ማለት ነው። ሚልክያስ ለብዙ መቶ ዘመናት የእግዚአብሔር የመጨረሻው መልእክተኛ ነበር። ሚልክያስ በድንገት ወደ ቤተ መቅደስ ስለሚመጣው የወደፊት መልእክተኛ አስጠንቅቋቸዋል። ካህናቱና ሕዝቡ ለዚህ ዝግጁ መሆን ነበረባቸው። ይህ የኢየሱስን ማጣቀሻ ነው። እግዚአብሔር አገልጋዮቹን እንዲያስተካክል በማስጠንቀቅ እንደ ብሉይ ኪዳን ሁሉ ያበቃል። ለዚህ ዝግጁ መሆን ነበረባቸው። ብሉይ ኪዳን አሁንም አለ እናም ህጎቹን መጠበቅ ነበረባቸው ። ካህናቱ በተለይ እነዚህ መሆናቸውን ማረጋገጥ ነበረባቸው።

ቀን 133 ሚልክያስ 3 እና 4

ሚልክያስ 3 እግዚአብሔር ከሚልክያስ በስተቀር ሌላ መልእክተኛ እንደሚልክ ሕዝቡን እና ካህናቱን ያስጠነቅቃል። ይህ ነቢዩ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) የአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) ብቻ ሳይሆን በአላህ መልእክተኛ (ሰላላሁ አለይሂ ወሰለም) ላይ የተመሰረተ በክፍዎች ላይ ይፈረድባቸዋል፤ ጻድቃንም ይጠራሉ። እግዚአብሔር በጻድቃንና በክፍዎች መካከል እንደ ተግባራቸው ይለያል። ሚልክያስ የነቢያትን መልእክት ደግሞ - ንስሐ ግብ እና ወደ እኔ ተመለሱ! የእግዚአብሔርን ቃል ቢያስቀምጡ ኖሮ በእግዚአብሔር ፊት ይባረካሉ።

ሚልክያስ 4 ብሉይ ኪዳንን በማስጠንቀቂያ ያጠናቅቃል። ፍርድ እየመጣ ነው እናም ሁሉም ሰው መዘጋጀት አለበት ። ንጥኣን ይወገዳሉ፣ ጻድቃንም በጽድቅ ፀሐይ ይባረካሉ። ሁሉም ሰው የእግዚአብሔርን ሕግ ትእዛዛት ማስታወስ እና መጠበቅ አለበት ። ነቢዩ ኤልያስ ሕዝቡን እንዲዘጋጁ ይላካል። አላህ መልእክተኛውን ሰዎችን እንዲያስጠነቅቁ እና ፍርዱን እንዲፈጽሙ ላከ። አዲስ ኪዳን በዚህ መንገድ ይጠናቀቃል! m

የአዲስ ኪዳን መግቢያ

አዲስ ኪዳን በኢየሱስና በተከታዮቹ ሕይወት ዙሪያ የተከሰቱትን ክስተቶች ይዟል። የመጀመሪያው ጥቅስ አዲስ ኪዳን በብሉይ ኪዳን ላይ የተመሰረተ መሆኑን ይነግረናል። ኢየሱስ ተስፋ የተደረገለት መሲሕ ሲሆን የአብርሃምና የዳዊት ልጅ እንደሚሆን ቃል ገብቷል። የኢየሱስ ሕይወት በብሉይ ኪዳን ስለ እሱ የተነገሩትን ብዙ ትንቢቶች ይፈጽማል። ገና ሊፈጸሙ የሚችሉ ሌሎች ብዙ ትንቢቶች አሉ። አዲስ ኪዳን እግዚአብሔር የእስራኤልን ልጆች ብቻ ሳይሆን ሁሉም ሕዝቦች እንዲድኑ እንዴት እንደሚፈልግ የሚገልጽ ምሥራች ይዟል።

አዲስ ኪዳን በግሪክ የተጻፉ 27 መጻሕፍትን ይዟል። በዚህ መንገድ አዲስ ኪዳን በሌሎች አገሮች ላሉ ሰዎች እንዲያነቡት ቀላል ሆኖላቸዋል። ወንጌሎች በመባል በሚታወቁት ስለ ኢየሱስ ሕይወት በአራት ዘገባዎች ይጀምራል። ከዚያም የጥንቶቹ ክርስቲያኖች ታሪክ አንድ መጽሐፍ አለ፣ የሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ለክርስቲያኖች እና ለግለሰቦች ብዙ ደብዳቤዎች አሉ ። አዲስ ኪዳን የሚያበቃው የራዕይ መጽሐፍ ሲሆን እሱም የወደፊቱ ትንቢት ነው። አዲስ ኪዳን ስለ ኢየሱስ መምጣት ነው። ለሁለተኛ ጊዜ ምጽአቱ በተስፋው እና በማስጠንቀቂያ ያበቃል።

የማቴዎስ መጽሐፍ መግቢያ

የማቴዎስ መጽሐፍ ስለ ኢየሱስ ሕይወት ፣ ሞት እና ትንሣኤ ዘገባ ነው ። አንድ አይሁዳዊ በኢየሱስ አማኝ እንዲሆን ዘገባው አስፈላጊ ነው። የኢየሱስ ሕይወት የዘር ሐረግ እና ክስተቶች በብሉይ ኪዳን የተተነበዩ መሆናቸውን ያሳያል። የኢየሱስን ምልክቶችና ተአምራት ለመለኮታዊ ድጋፍ ምስክር አድርጎ ይገልጻል። አይሁድም በዘዳግም 18 18-19 ላይ የተመሰረተ ምልክት ያደረገ እንደ ሙሴ ያለ ነቢይ ይፈልጉ ነበር። ኢየሱስን ለመምርመር መጡት እሱ መሆኑን ለማየት ነው። እንደ ዮሐንስ ደቀ መዛሙርት ያሉ አንዳንዶቹ እርግጠኞች ነበሩ። እንደ ፈሪሳውያን ብዙዎች አልነበሩም።

የማቴዎስ መጽሐፍ ኢየሱስ መሲሕ መሆኑን እና የአብርሃምና የዳዊት ልጅ መሆኑን በግልፅ ይናገራል። እግዚአብሔር ለእነዚህ ሁለት ሰዎች የገባቸው ሁለት ታላላቅ ተስፋዎች ስለነበሩ ይህ አስፈላጊ ነው። ሁለቱም በኢየሱስ ተፈጽመዋል። ማቴዎስ በተራራው ስብከቱ ላይ ስለ ሙሴ ሕግ ተናግሯል እናም ሕጉ በእውነት እንዴት መከበር እንዳለበት ያሳያል ። የእግዚአብሔርን መንግሥት ትምህርት በምሳሌዎች ይገልጻል። አይሁድም ለምን እንዳለመኑ እና በመጨረሻም ገደሉት። ነገር ግን የኢየሱስ ሕይወት በስቅለቱ አያበቃም። እርሱ ከሙታን ተነስቷል፤ ከእግዚአብሔርም ዘንድ ሥልጣን ሁሉ ተሰጠው። አሁን ደቀ መዛሙርቱን ለማዳን እየሰራ ነው።

ቀን 134 ማቴዎስ 14 እና 16

ማቴዎስ 14 መጥምቁ ዮሐንስ እንዴት እንደሞተ በዝርዝር ይዘግባል። ፍቺን በመቃወም በትክክል ስለተናገረ ሞተ። ዮሐንስ ሞት ለኢየሱስ ታላቅ ሀዘን ነበር። ዮሐንስ ከተወለዱበት ጊዜ ጀምሮ ከኢየሱስ ጋር የተቆራኘ ሲሆን የኢየሱስን ተልእኮ በትክክል የተረዳው ዮሐንስ ብቻ ነበር። ኢየሱስ በሐዘኑ ሰላምን ፈልጎ ነበር ነገር ግን ለሕዝቡ ፍላጎት ጊዜ መመደብ ነበረበት። አስተምሯል፤ ፈውሷል አልፎ ተርፎም የተከተሉትን በሺዎች የሚቆጠሩ ሰዎችን ይመግባል። በመጨረሻም ሕዝቡን ከዚያም ደቀ መዛሙርቱን አሰናበተ። ከአምላኩ ጋር በመጸለይ ብቻውን መጽናናትን አገኘ። ሌሊቱን ሙሉ በጸሎት ይጸልይ ነበር። በሌሊቱ መገባደጃ ላይ በአውሎ ነፋስ ወደ ደቀ መዛሙርቱ ጀልባ ለመድረስ በውሃ ላይ ተመላለሰ። ኢየሱስ ጴጥሮስን አዳነ፤ ጴጥሮስን አዳነው። ውሃውንና ነፋሱን የመቆጣጠር ኃይል ነበረው። ይህ ኃይል ከእግዚአብሔር ብቻ ሊመጣ ይችላል እናም የማዳን ኃይል ነበር ።

ማቴዎስ 16 አይሁዶች እንደ ሙሴ የተስፋው ነቢይ መሆኑን ለማየት ወደ እርሱ ከመጡበት ጊዜ አንዱን ዘግቧል። ሙሴ እንደሰጠው ተአምራዊ ምልክት እንዲሰጥ ይጠብቃሉ። ኢየሱስ ፈቃደኛ ባለመሆኑ ሊያስገርመን ይችላል። ይሁን እንጂ እነዚህ ሰዎች ከጥንት ጀምሮ ኢየሱስ ከክፉ ኃይሎች ጋር እየሠራ ነበር ብለው ደምድመው እንደነበር ማስታወስ አለብን (ማቴዎስ 9 34) ። አእምሯቸው ስለተዘጋ አላመኑም። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ስለእንደዚህ አይነት ሰዎች አስጠንቅቋል - ፈረሰውያን እና ሰዳቃውያን። ፈረሰውያን ምኩራቦችን ይመሩ ነበር፤ ሰዳቃውያን ደግሞ ቤተ መቅደሱን ይመሩ ነበር።

ፊልጵስዩስ ቂሳርያ የለውጥ ነጥብ ነበረች። ጴጥሮስ ኢየሱስ መሲሕ መሆኑን ተገነዘበ፤ ይህም ከብሉይ ኪዳን ትንቢቶች እና ተስፋዎች ሁሉ የሚጠበቀው አንዱ እንደሆነ የሚናገርበት ሌላው መንገድ ነው። እንደዚህ የሚናዘዙ የተባረከ ማስተዋል አላቸው። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በመሪዎቹ እጅ ስለወደፊቱ ሞት ያስተማራቸው ከዚህ ጊዜ ጀምሮ ነበር። ኢየሱስን የተናዘዘው ጴጥሮስ ስለ አምላክ ነገሮች ስላለው ደካማ ግንዛቤ ሊገሰጽ ይገባል። ኢየሱስ የሰው ልጆችን ለማዳን መሞት ነበረበት።

ቀን 135 ማቴዎስ 17 እና 18

ማቴዎስ 17 በቀደመው ምዕራፍ መጨረሻ ላይ ስለ ኢየሱስ በመንግሥቱ መምጣቱን የሚናገሩትን ቃላት ይከተላል። እነዚህ ቃላት የሚያመለክቱት የመንግሥቱን ቃል በቃል አቋም ሳይሆን ከእሱ ጋር ብዙ ተመሳሳይነት ያለው ክስተት ነው። ይህ የኢየሱስ ተምሳሌት መለወጥ ነበር። ኢየሱስ ቀደም ሲል ከሞቱት አማኞች ጋር በክብር ተገለጠ። በረዥም ተራራና በደመና ላይ ነበረ፤ የእግዚአብሔርም ድምፅ ተሰማ፤ በሙሴ ላይ እንደ ሆነ። ከተራራው ከወረደ በኋላ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ሌላ ያልተለመደ ባህሪ አለ. መጥምቁ ዮሐንስ እንደ ኤልያስ ተጠቅሷል። ዮሐንስ ከኤልያስ ጋር ተመሳሳይ ተልዕኮ ይዞ እንደመጣ እና ስለሆነም ኤልያስን የመሰለ ሰው እንደነበረ በሌላ ቦታ እንማራለን። በተጨማሪም በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ኢየሱስ ብዙ ምልክቶችንና ተአምራትን ቢያደርጋቸውም በኢየሱስ ዘመን የነበረው ትውልድ የማያምኑ እንደነበሩ እንማራለን።

ማቴዎስ 18 አለመግባባቶችን እንዴት መፍታት እንደሚቻል የሚገልጽ ምዕራፍ በመባል ይታወቃል። ይህንን ለመፍታት ዋናው መንገድ እንደ ትንሽ ልጅ ትህትና ነበር። ትናንሽ ልጆች እንደዚህ አይነት አለመግባባቶችን ያስወግዳሉ. አማኞች ሌሎች አማኞች እምነታቸውን እንዳያጡ ከማድረግ መቆጠብ አለባቸው እና የጠፉትን እንዲገኙ መርዳት አለባቸው። ከሌላ ሰው ጋር አለመግባባት ከጋጠመን በቀጥታ ከሰውዬው ጋር መነጋገር አለብን ። ሐሜት ማድረግ የለብንም። ይህ ካልተሳካ የሌላውን እርዳታ ማግኘት አለብን ። ይህ ካልተሳካ ከቤተ ክርስቲያን እርዳታ ማግኘት አለብን። ምህረት ማሳየት አለብን። እግዚአብሔር ለእኛ ምን ያህል መሐሪ እንዳደረገልን አስቡ! ኢየሱስ ይህንን እንድንረዳ የሚረዳን ምሳሌ ሰጥቶናል።

ቀን 136 ማቴዎስ 20 እና 22

በማቴዎስ 20 ኢየሱስ ከመሞቱ በፊት ለመጨረሻ ጊዜ ለመቆየት ወደ ኢየሩሳሌም እየሄደ ነበር። ኢየሱስ ስለ ወይን እርሻ ሠራተኞች ምሳሌ ተናግሯል። የቱንም ያህል ጊዜ ቢሠሩ እያንዳንዳቸው በወይን እርሻ ውስጥ ለመስራት ተመሳሳይ ደመወዝ አግኝተዋል። እንደዚሁም ከእግዚአብሔር ሕዝብ መካከል የሚሠሩ ሁሉ የቱንም ያህል ጊዜ ቢሠሩ ተመሳሳይ ሽልማት ያገኛሉ። ይህ ታማኝ ደቀ መዛሙርት በሚቀበሉት በአምላክ መንግሥት የዘላለም ሕይወት እንደሆነ እንረዳለን። ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በታማኝነት እየሰሩ መሆናቸውን እንዲያረጋግጡ ተናግሯል። ደቀ መዛሙርቱም ምን ማድረግ እንዳለባቸው በተሳሳተ መንገድ ተረድተዋል። አንዳንዶች በመንግሥቱ ውስጥ በጣም አስፈላጊ በታዎችን ማግኘታቸውን ማረጋገጥ ፈለጉ እና ይህንን መጠየቅ ጀመሩ። ኢየሱስ የትህትና መልእክቱን ማጠናከር ነበረበት። ምዕራፉ የሚያበቃው በሁለት ዓይነት ስውራን ነው። ኢየሱስ እውነተኛ የዳዊት ልጅ እና ስለዚህ የወደፊቱ ንጉሥ እንደሆነ ለማየት እምነት ነበራቸው። በእምነታቸው እና በመንፈሳዊ እይታቸው በእውነተኛ እይታ በረከት ተሸልመዋል።

ኢየሱስ በኢየሩሳሌም በነበረበት ጊዜ በምሳሌ ማስተማሩን ቀጠለ። ማቴዎስ 22 በቀደመው ምዕራፍ ውስጥ ከተጀመረው የሦስት ምሳሌዎች ስብስብ ውስጥ የመጨረሻው አለው። የሠርጉ ግብዣ ምሳሌ ሁሉም ሰው ወደ ንጉሡ ልጅ (ኢየሱስን የሚወክል) ሠርግ እንዴት እንደተጋበዘ አስተምሯል። ይሁን እንጂ አብዛኛዎቹ ውድቅ አድርገዋል። ከዚያም ግብዣው ወደ ድሆች ሄደ እነርሱም መጡ። ከሦስቱ ምሳሌዎች በኋላ ስለ ኢየሱስ ሦስት ጥያቄዎች ቀርበዋል። ሁሉም ባይሆኑም አብዛኛዎቹ ተቃዋሚዎች ነበሩ እና ኢየሱስን በመልሶቹ ለማጥመድ እየሞከሩ ነበር። ኢየሱስም በጥበብ መለሰ እናም እያንዳንዱን ቡድን አንድ በአንድ ዝም አሰኘ። በመጨረሻም ሊመልሱት ያልቻሉትን ጥያቄ ጠየቃቸው። ኢየሱስ የመዝሙር 110 ትርጉም ምን እንደሆነ ጠየቃቸው። ጌታ በጠላቶቹ ላይ እንዴት እንደሚያሸንፍ (እንደ ጥያቄዎቹን የሚጠይቁ) እንዴት እንደሚያሸንፍ የሚገልጽ መዝሙር ነው። እግዚአብሔር ከኢየሱስ ጎን ስለነበረ ጠላቶቻቸው እንዳይሳካላቸው ተገቢ ማስጠንቀቂያ ነበር።

ቀን 137 ማቴዎስ 23 እና 24

አይሁዶች ለኢየሱስ ሥራ የሰጡት ምላሽ እየባሰ ሄደ። በማቴዎስ 23 ላይ ኢየሱስ በሚችሉ ሕይወቱ የመጨረሻ ሳምንት ውስጥ ለአይሁድ መሪዎች እግዚአብሔር ስለእነሱ ምን እንደሚያስብ በትክክል ነገራቸው። ሰባት ወይላቸውንም ሰጣቸው። እያንዳንዳቸው ምን ያህል መጥፎ እንደነበሩ እጅግ በጣም ተጋላጭ ናቸው። ኢየሱስ በሙሴና በነቢያት ሕግ ውስጥ የሚገኘውን ቋንቋ ተጠቅሞ አውግዟቸዋል። አራት ጊዜ ዕውር ብሎ ጠራቸው። እነሱ እንደ እባቦች (የኃጢአት ምልክት) ብቻ አልነበሩም ፣ ግን እባቦችን ያራቡ ነበር (የኃጢአት መራቢያ ቦታ) ። ርኩስ ብቻ ሳይሆን እንደ ሰው አጥንት ነበሩ። ጻድቃን የሚመስሉ ተዋናዮች ነበሩ ነገር ግን በውስጣቸው የሚያምጹ ነበሩ። የሃይማኖት መሪዎች መንገዳቸውን እንዲያስቡ ማስጠንቀቂያ ነበር። ኢየሱስ በዙሪያው የሚከናወን ነገር ቢኖርም ለኢየሩሳሌም ርኅራኄ በማሳየት አበቃ። በኢየሱስና በመሪዎቹ መካከል የነበረው ልዩነት ሙሉ በሙሉ ነበር።

ማቴዎስ 24 የደብረ ዘይት ተራራ ትንቢት አለው። በቀደመው ምዕራፍ ላይ ከተገለጸው ክፋት ይከተላል። እግዚአብሔር ልጁን ከላከ በኋላ ምንም ሊያደርገው የሚችለው ምንም ነገር አልነበረም። ኢየሩሳሌም ለመለወጥ እና ንስሐ ለመግባት ዝግጁ አልነበረችም። ኢየሱስን መስማት አልፈለገም። መቀጣት ነበረበት። ማቴዎስ 24 ይህንን ቅጣት ይገልጻል። የእነዚህ ቃላት ዋና ፍጻሜ እስከ 70 ዓ.ም ድረስ የተከሰቱት ክስተቶች እና ኢየሩሳሌምን በሮማውያን ውድመት ነበር። ይሁን እንጂ ትንቢቱ የሰው ልጅ (ኢየሱስ) ወደ ምድር መመለስንም ይናገራል። በዓለም ላይ የሚመጣው ፍርድ ማለት አማኞች ጥበበኛ እና ታማኝ በመሆን ሁል ጊዜ ዝግጁ መሆን አለባቸው ማለት ነው ፣ አለበለዚያ ለኢየሱስ መመለስ ዝግጁ አይሆኑም ።

አሁን የማቴዎስ ወንጌል ሙሉውን አጠናቅቀናል። ከማርቆስ ወንጌል ሁለት ምዕራፎችን ብቻ እንወስዳለን፤ ምክንያቱም አብዛኛው የማርቆስ ክፍል ከማቴዎስ ጋር ተመሳሳይ ክስተቶችን ይሸፍናል።

የማርቆስ መጽሐፍ መግቢያ

የማርቆስ ወንጌል የኢየሱስን ሕይወት በዝርዝር ከሚገልጹት አራቱ ወንጌሎች መካከል አጭሩ ነው። ይዘቱ ከማቴዎስ ጋር እና በመጠኑም ቢሆን ከሌሎች ጋር ይደራረባል። በተለይ በገሊላ አካባቢ የተከሰቱት ክስተቶች ገሊላ ዋና ታዳሚዎች እንደነበሩ ይጠቁማሉ።

የማርቆስ ወንጌል የኢየሱስን አመጣጥ ወይም ብዙ ትምህርቱን አልያዘም። የብሉይ ኪዳንን ትንቢቶች ሲፈጽሙ የኢየሱስ ሕይወት ጥቂት ማጣቀሻዎች አሉት። ስለ አይሁድ በዓላት ወይም ስለ ሙሴ ሕግ ገጽታዎች ብዙም አልተጠቀሰም። ይህ የሚያሳየው የታቀዱት ታዳሚዎች እነዚህን አስቀድመው እንደሚያውቁ ነው። ጠንካራ የእምነት ጭብጥ አለ። በአጠቃላይ፣ ይህ የሚያመለክተው ታዳሚዎቹ ቀድሞውንም አማኞች እንደነበሩ እና ወንጌል የተጻፈው እምነታቸውን ለማጠናከር ነው። ለአማኞች የመጨረሻው ተልእኮ ከወንጌሎች ሁሉ ትልቁ ነው፤ እሱም ይህንንም ይጠቁማል። እምነትን ለማጠናከር የወንጌልን መጀመሪያም በዚህ መንገድ መረዳት ይቻላል። ማርቆስ 1 ቁጥር 1 ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ ይናገራል። የማርቆስ ወንጌል ይህንን ያረጋግጣል። የማርቆስ ወንጌል የተጻፈው ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነው ብለው ያመኑትን በመረጃ የተደገፉ አድማጮችን ለማጠናከር ነው።

ቀን 138 - ማርቆስ 15 እና 16

ማርቆስ 15 ኢየሱስን በሮማውያን መሪ በጲላሎስ ፊት የፍርድ ሂደት እና ሞቱንና ቀብሩን ይገልጻል። የሮማውያን የፍርድ ሂደት የሰለጠነ ፍትህ እጅግ የከፋውን አሳይቷል። በምንም አይነት ወንጀል ጥፋተኛ ሆኖ አልተገኘም ነገር ግን ተገርፎ ተወግዷል። ለወታደሮቹ በተሰጠ ጊዜ ያፊዙበት፣ ራሱን ተደበደቡና ተፋቡት። ኢየሱስ የአይሁድ ንጉሥ መሆኑን አምኗል፤ ስለዚህ በዚህ ተሳለቁበት። ከዚያም ሰቀሉት። አይሁዶችና አሕዛብ የዓለምን አዳኝ ውርደት በማሸፍ እና በደስታ ተሰባስበው ነበር። እግዚአብሔር ምድሪቱን ለሦስት ሰዓት ያህል ጨለማ አድርጓል፤ በዚህም በዚህም የዓለማችን ጨለማ ሰዓት መሆኗን ለዓለም አሳየ። አንድ የመቶ አለቃ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ከክስተቱ ተረድቷል። የመቶ አለቃውም በመቃብር ውስጥ እንዲቀመጥ ስለተፈቀደለት የኢየሱስ አስከሬን ተመሰክረ።

ከወንጌሎች መካከል አንዳቸውም በኢየሱስ ሞት አያበቁም። ስለ ኢየሱስ ትንሣኤ ሁል ጊዜ ሌላ ምዕራፍ አለ ። ማርቆስ ምዕራፍ 16 ነው። ሴቶቹ መጀመሪያ ባደውን መቃብር ያጋጥሟቸዋል. መግደላዊት ማርያም ኢየሱስን ለመጀመሪያ ጊዜ የተገናኘችው በጣም የማይመስል ሰው ነበረች። ከዚህ በፊት ሰባት አጋንንት (የሕመም ዓይነቶች) ነበሯት። በኋላም ኢየሱስ ለሁለት ደቀ መዛሙርት ከዚያም ለአሥራ አንድ ደቀ መዛሙርት ተገለጠላቸው። ትንሣኤውን የሚጠብቀው ማንም አልነበረም፤ ነገር ግን ለእርሱ ምስክሮች ነበሩ። ደቀ መዛሙርቱም ይህንን ምስክር ለዓለም ማድረስ እና የእምላክን መንግሥት ምሥራች ለዓለም ማስተማር ነበረባቸው። የማርቆስ ወንጌል አንባቢዎች በዚህ ውስጥ ተካትተዋል።

የሉቃስ መጽሐፍ መግቢያ

የሉቃስ ወንጌል ወደ መጥምቁ ዮሐንስ መወለድ ካመሩ ክስተቶች ጀምሮ ስለ ኢየሱስ ሕይወት ትልቁን ዝርዝር ይዟል። ስለ ተፈጠረው ነገር ሙሉ ዘገባ እንዲኖረው ቴዎፍሎስ ለተባለ አማኝ በቃላት አስተዋወቀ። ቴዎፍሎስ የአሕዛብ ስም ሲሆን ትርጉሙም "እግዚአብሔርን የሚወድ" ማለት ነው። አብዛኛው የሉቃስ ወንጌል የተጻፈው

አሕዛብ የኢየሱስን ሕይወት ክስተቶች ከመጀመሪያው እስከ መጨረሻው እንዲረዱ በሚያስችል መንገድ ነው። አንድ አሕዛብ ከመጀመሪያው እንዴት እንደጀመረ ሁሉንም ዝርዝር ማወቅ ይፈልጋል። ሉቃስ አሕዛብ ነበር። የሉቃስ ወንጌል የተጻፈው በአሕዛብ ለአሕዛብ ነው። አሕዛብ እንዲያምኑ እንዲረዱ ወንጌል ነበር። ይህ ለአይሁድ ከተጻፈው የማቴዎስ ወንጌል ጋር ይቃረናል። የማቴዎስ እና የሉቃስ ወንጌሎች የተጻፉት አይሁድም ሆነ አሕዛብ በኢየሱስ እንዲያምኑ ነው። እግዚአብሔር አይሁዶችም ሆኑ አሕዛብ ሁሉ በኢየሱስ እንዲድኑ ይፈልጋል።

የሉቃስ ወንጌል ለአሕዛብ አንባቢዎች ማወቅ ስለሚገባቸው ነገሮች ያብራራል። ይህ ለአይሁድ አድማጮች አስፈላጊ አይሆንም። ሉቃስ ስለ ኃጢአተኞች፣ ስለ ይቅርታ፣ ስለ ጸሎት፣ ስለ ወንጌል ደስታ እና ስለ ደቀመዝሙርነት ዋጋ ያብራራል። ሉቃስ ሳምራውያንን ጠቅሷል (ሙሉ በሙሉ አይሁዶች ወይም ሙሉ በሙሉ አሕዛብ አይደሉም)። የአሕዛብ መሪዎች እና የአይሁድ የተገለጹ ሰዎች ተጠቅሰዋል። የአሕዛብ አንባቢዎችን ማስተማር አስፈላጊ ነበር እናም በሉቃስ ውስጥ ከሌሎቹ ወንጌሎች የበለጠ ምሳሌዎች አሉ።

ቀን 139 - ሉቃስ 6 እና 11

ሉቃስ 6 አይሁዶች ከኢየሱስ ጋር የማይስማሙባቸውን ቦታዎች ይገልጻል። ይህም ሰንበትን ከመጠበቅ ጋር የተደረገ ነው። አይሁዶች ለሰንበት የራሳቸውን ተጨማሪ ሕጎች ፈጥረው ነበር እናም እነዚህ የሙሴ ሕግ ካስተማረው ጎን ለጎን መከበር አለባቸው ብለው ያምኑ ነበር። ኢየሱስም አልተስማማም። የሙሴን ሕግ እንጂ የአይሁድን ወግ አልተከተለም። ከዚያም ኢየሱስ 12 ደቀ መዛሙርትን ሐዋርያቱ አድርጎ መረጠ። 'ሐዋርያ' የሚለው ቃል 'የተላከ ሰው' ማለት ነው። ኢየሱስ በኋላ ስለ ወንጌል ሌሎችን እንዲያስተምሩ ይልካቸዋል። ከዚያም በማቴዎስ 5 እና 7 ላይ በተራራው ስብከት ላይ በአብዛኛው ወደሚገኙት ትምህርቶች እንመጣለን። ይሁን እንጂ ይህ የተለየ ክስተት ነበር ምክንያቱም የተከሰተው በተራራ ላይ ሳይሆን በጫዳ ላይ ነው። ኢየሱስ በተለያዩ ጊዜ በተለያዩ ቦታ የትምህርቱን ገጽታዎች እንደደገመ እንደንገነዘብ እንመራለን።

ሉቃስ 11 እንዴትና መቼ መጸለይ እንዳለብን ያስተምራል። አንድ ሰው በጸሎት ደፋር መሆን እንዳለበት እና መጸለይን እንዳያቆም የሚያሳይ ምሳሌ ተሰጥቷል። ኢየሱስ የሰጠው ትምህርት አንዱ ስለ ተአምራት ምስክርነት ነው። ተአምራዊ ፈውስ መልእክቱ እውነተኛና ከእግዚአብሔር የመጣ መሆኑን አረጋግጧል። ይህ በተለይ 'አጋንንት' ብለው በሚጠሩዋቸው በሽታዎች ላይ እውነት ነበር። አንዳንድ ሰዎች ኢየሱስ ከክፉ አማልክት ኃይል ተጠቅሟል ብለው በሐሰት ተናግረዋል። ኢየሱስ በምላሹ ክፉ ሕመም ስላለበት ሰው ምሳሌ ተናገረ። ይህ ሰው ተፈወሰ፣ ነገር ግን ሰባት የከፋ ክፉ በሽታዎችን ወሰደ። ይህ እንግዳ ምሳሌ በእውነት በእስራኤል ሕዝብ ላይ ነበር። ኢየሱስ የመጣው በሽታቸውን እያስተማረና እየፈወሰ ነው። በኋላ ግን ከመጀመሪያው ይልቅ ክፉዎች ይሆናሉ። መሲሔን እስኪገድሉ ድረስ ጊዜ እያለፈ ሲሄድ ሕዝቡ በጣም የከፋ ሆነ።

ቀን 140 - ሉቃስ 12 እና 15

በሉቃስ 12 ላይ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን ሊያበላሹ ስለሚችሉ ብዙ ነገሮች እንዲጠነቀቁ አስተምሯቸዋል። በመጀመሪያ፣ እንደ ፈረሳውያን ካሉ ሰዎች ትምህርት እንዲጠነቀቁ አዘዛቸው። እነዚህ ሰዎች አምላካዊ መስለው ነበር ነገር ግን ክፉዎች ነበሩ። በሁለተኛ ደረጃ፣ ከስግብግብነት ችግር እንዲጠነቀቁ አሳስቧቸዋል። ስግብግብነት ሰዎች ሁል ጊዜ ስለእግዚአብሔር ሳይሆን ስለራሳቸው እንዲያስቡ ሊያደርጋቸው ይችላል። በሦስተኛ ደረጃ እንዳይጨነቁ ነገራቸው። አማኞች ምግብና ልብስ ለማግኘት መጨነቅ የለባቸውም፣ ምክንያቱም እግዚአብሔር እነዚህን ነገሮች ያቀርባል። ይልቁንም በመጀመሪያ የእግዚአብሔርን መንግሥት መፈለግ አለባቸው። አራተኛ፣ ደቀ መዝሙሩ ለመጨው መንግሥት ሁል ጊዜ ዝግጁ መሆን አለበት። ደቀ መዛሙርት ጌታው የሚፈልገውን ማድረግ አለባቸው አለበለዚያ ይቀጥሉ። በመጨረሻም፣ በወንጌል ምክንያት ቤተሰቦች ስለተከፋፈሉ መጨነቅ የለባቸውም። አንዳንድ ጊዜ እንደዚህ ይሆናል፣ ምክንያቱም ሁሉም ሰው አያምንም።

ሉቃስ 15 የጠፋትን ነገሮች የሚያስተምሩ ሦስት ምሳሌዎችን ይዟል። የጠፋው በግ፣ የጠፋው ሳንቲም እና የጠፋው ልጅ አለ። ሦስቱም የጠፋትን መፈለግ በምድርም ሆነ በሰማይ ታላቅ የደስታ ምንጭ እንደሆነ ያስተምሩናል። እንደዚሁም የጠፋ ኃጢአተኞች ንስሐ ሲገቡ እና ሲገኙ እግዚአብሔር ደስ ይለዋል። ኢየሱስ የመጣው የጠፋትን ለማዳንና ኃጢአተኞችን ለማዳን ነው። በዚህ ሥራ መደሰት እና በእሱ ውስጥ መቀላቀል እንችላለን።

ቀን 141 - ሉቃስ 16 እና 19

ሉቃስ 16 ሁለት ያልተለመዱ ምሳሌዎችን ይዟል። የመጀመሪያው ገንዘብ ማግኘት እና አላግባብ መጠቀም ምንም ችግር የለውም ብሎ በተሳሳተ መንገድ ሊረዳ ይችላል። እንደ እውነቱ ከሆነ፣ አንድ ሰው የተሰጠውን በጥበብ መጠቀም እንዳለበት ያስተምራል። ለነገ ለመዘጋጀት የዛሬውን እድል ተጠቅሞ መሆን አለበት። በተጨማሪም የዚህን ሕይወት ጥቃቅን ነገሮች በጥበብ መጠቀም ካልቻልን ታዲያ የወደፊቱን ሕይወት ታላላቅ ነገሮች በጥበብ እንዴት መጠቀም እንደምንችል ያስተምራል? ምሳሌው ገንዘብን በሚወዱ ፈሪሳውያን ላይ ተነገረ። ሁለተኛው ምሳሌ ስለ አንድ ሀብታም ሰውና ስለ አልዓዛር ለማኝ ነው። አልዓዛር ሀብታሙ ሰው በትንሹ መንገድ እንኳን አልረዳውም። በወደፊቱ ሕይወት ውስጥ የሚገባቸውን ተቀብለዋል። አልዓዛር በሰላም ከምእመናን ጋር ተቀላቀለ፤ ሀብታሙም ሰው ተሠቃየ። ምሳሌው ከመጀመሪያው ጋር ተመሳሳይ መልእክት ያስተምራል - ነገ ሰላም እንድናገኝ ዛሬን በጥበብ ተጠቀም።

ቀረጥ ሰብሳቢው ዘኬሪያስ በሉቃስ 15 ላይ ከተጠቀሱት የጠፋት ኃጢአተኞች አንዱ ነበር። በሉቃስ 19 ተለውጦ ንስሐ ገባ። ከዚያም ኢየሱስ ስለ ገንዘብ ሌላ ምሳሌ ተናገረ። ገንዘቡን ከመጠቀም ይልቅ የበለጠ ገንዘብ ለማግኘት መጠቀም ጥሩ ነው። ይህ ምሳሌ ደቀ መዛሙርቱ ያላቸውን ለጌታቸው እንዲጠቀሙበት ያስተምራቸዋል። ሰነፍ ከሆኑ ጌታውን ደስ አያሰኙም እናም በመንግሥቱ ውስጥ ቦታቸውን ያጣሉ። ይህ ምሳሌ ቀጥሎ ከተከሰተው ነገር ጋር ይዛመዳል። ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ወደ ቤተ መቅደስ ሄዶ ከህናቱ ቤተ መቅደሱን እንደ ብልሹ ንግድ ሲመሩ አገኙቸው። ለጌታቸው ለእግዚአብሔር የተሰጣቸውን ነገር አልተጠቀሙበትም። ኢየሱስም አስወገዳቸው። ኢየሱስ ወደ ኢየሩሳሌም ንጉሣቸው ሆኖ ተቀበለው። ህዝቡ በመጨረሻ ተልዕኮውን የተረዱ ይመስላል። ኢየሱስ ለዓለማዊ ንጉሥ አቀባበል መሆኑን ስላወቀ አለቀሰ። ብዙም ሳይቆይ ንጉሳቸውን እንደሚገድሉ እና ያገኙትን እድል እንደሚያመልጡ ያውቅ ነበር።

የዮሐንስ መጽሐፍ መግቢያ

የዮሐንስ ወንጌል የተጻፈው አንባቢዎች ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ እንዲያምኑ ነው (ዮሐንስ 20 31)። እምነት ጠንካራ ጭብጥ ነው፣ እና እያንዳንዱ ክስተት ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ መሆኑን ያረጋግጣል። በዚህ ረገድ፣ በኢየሱስ ላይ እምነትን እንደሚያበረታቱ ሌሎች ወንጌሎች ናቸው። ከሌሎቹ ወንጌሎች ያነሱ ክስተቶችን ይሰጣል ነገር ግን እያንዳንዳቸው ክስተቶች በዝርዝር የተካተቱ እና አንባቢውን እንዲያምን ይመራዋል። ዮሐንስ የማያምኑ ሰዎች እንዲያምኑ እንዲረዳቸው የተጻፈ ይመስላል። በተለይ አማኞች እምነታቸውን እንዲጠብቁ ከተጻፈው የማርቆስ ወንጌል የተለየ ይመስላል። ማርቆስ የተመሰረተው በገሊላ ዙሪያ ቢሆንም፣ አብዛኛዎቹ የዮሐንስ ወንጌል ክስተቶች የተመሰረቱት በኢየሩሳሌም ዙሪያ ነው።

ዮሐንስ በሚመዘገበው ነገር ላይ የተመረጠ ነው። የኢየሱስን መወለድ፣ ጥምቀት ወይም ፈተና አይሸፍንም። ያነሱ የብሉይ ኪዳን ጥቅሶች አሉት። ምሳሌዎች የሉም። ስምንት ተአምራት ተዓምራት ተብለው ይጠራሉ። የተለየ የማስተማር ዘይቤ ይጠቀማል። ብዙ ውይይቶች ታሪክ ብቻ ከመሆን ይልቅ መንፈሳዊ ቋንቋን ይጠቀማሉ። ቋንቋው ጥልቅ ነው እና ለመረዳት የበለጠ ማሰብ ያስፈልገዋል። የሚናገረውን በተሳሳተ መንገድ መረዳት ቀላል ነው።

ቀን 142 ዮሐንስ 2 እና 3

ዮሐንስ 2 ውኃን ወደ ወይን ጠጅ የመቀየር ተአምራዊ ምልክት ይዟል። በአንድ ደረጃ፣ ይህ እንደ እንግዳ ተአምር ሊታይ ይችላል። ወይን ማምረት መንፈስ ቅዱስን በጥሩ ሁኔታ መጠቀም ነው? ይህንን ክስተት እንድንረዳ የሚረዳን መንፈሳዊ ትርጉም ነው። የሦስት ቀናት መጥቀስ ኢየሱስ የሞተበትን ሦስት ቀናት ያስታውሰናል። ሠርጉ በራጅም መጨረሻ ላይ በኢየሱስ እና በአማኞች መካከል የተደረገውን ሠርግ ያስታውሰናል። የወይን ጠጅ የኢየሱስን ደም ያስታውሰናል። በመንፈሳዊ ደረጃ፣ ይህ ክስተት የኢየሱስ ደም በሙሽራው ኢየሱስ እና በአማኞች መካከል እንደ ሙሽሪት ጋብቻ ለማምጣት ጥቅም ላይ ስለዋለ ነው። ይህ የመንፈስ ቅዱስን መልካም አጠቃቀም ነው። ሁለተኛው ክስተት ለመረዳት ቀላል ነው። የእግዚአብሔር ቤት ወደ ገንዘብ የሚያገኝ ንግድ ተቀይሯል እናም ይህ መቆም ነበረበት። ይህ የሆነው በኢየሱሳም በፋሲካ በዓል ላይ ነው። ይህ በዓል ኢየሱስ የፋሲካ በግ ሆኖ ስለወደፈቱ ሞት ያስተምረው ነበር። ሁለቱም ክስተቶች ወደ ኢየሱስ ሞት ይመራሉ።

በዮሐንስ 3 ላይ የፈረሰው ደን ጠቃሚ አስተማሪ የሆነውን ኒቆሊዮስን አገኘው። በሌሊት ወደ ኢየሱስ መጣ፣ ይህም ሌሎች ምን እንደሚያስቡ እንደሚፈራ ይጠቁማል። ኢየሱስ በተአምራት ምክንያት ከእግዚአብሔር እንደመጣ ይምድሟል። ኢየሱስም አስተማሪ ቢሆንም የማያውቀውን ነገር ነገረው። ወደ እግዚአብሔር መንግሥት ለመግባት ዳግመኛ መወለድ ነበረበት። ኢየሱስ የተናገረው ስለ ኢየሱስ ሞትና ትንሣኤ ጥምቀት ነበር፣ ይህም አማኞች ማድረግ አለባቸው። እነዚህ ኢየሱስ በዮሐንስ ወንጌል ያስተማራቸው 'ሰማያዊ ነገሮች' ወይም መንፈሳዊ ነገሮች አካል ናቸው። ኒቆሊዮስ ስለእነርሱ አላውቀም። ከእነዚህ መንፈሳዊ ነገሮች አንዱ አካል እግዚአብሔር ዓለምን በጣም ስለወደደው ኢየሱስን እንዲያድናት ልክ ነበር። ሌሎች በርካታ መንፈሳዊ ነጥቦችም ተዘርዝረዋል።

ቀን 143 ዮሐንስ 4 እና 6

ዮሐንስ 4 በአብዛኛው በሰራዊቱ ሴት እና በኢየሱስ መካከል ስላለው ግንኙነት ነው። ይህ በተለምዶ አይከሰትም፣ ምክንያቱም አይሁዶችና ሰራዊቱም አይቀላቀሉም። አይሁዶች ሰራዊቱን የግማሽ እውነት እና ግማሽ አይሁዶች ብሔር አድርገው ይመለከቱታል። ሰራዊቱም አይሁዶችን እንደ ብቸኛ እና እብረተኛ አድርገው ይመለከቱታል። ውይይቱ ስለ ውሃ ነበር። ኢየሱስ ለሴቲቱ የሕይወት ውኃ ሊሰጣት ችሏል፣ ይህም ፈጽሞ እንዳትጠማ ያስችላታል። ይህን ሲል ትምህርቱ እና በረከቱ ከተለመደው ውሃ ነፃ የዘላለም ሕይወት ሊሰጣት ይችላል ማለቱ ነው። ሴትየዋ ይህን መንፈሳዊ ቋንቋ አልተረዳችም፤ ነገር ግን በኢየሱስ ማመንን ተማረች። በእሷ በኩል ብዙዎች በኢየሱስ አመኑ። በዚህ ምዕራፍ መጨረሻ ላይ ሌላ ተአምራዊ ምልክት አለ። አንድ የንጉሣዊ ባለሥልጣን በኢየሱስ ላይ ያለውን እምነት አሳይቷል፤ ይህም ፈውስ አስገኝቷል።

ዮሐንስ 6 የሚጀምረው በአራቱም ወንጌሎች ውስጥ የሚገኘውን 5000 ተአምራዊ በሆነ መንገድ በመመገብ ነው። ይህም ስለ ዳቦ ውይይት እንዲደረግ አድርጓል። ሰዎቹ ስለ መደበኛ ዳቦ ይናገሩ ነበር። ነፃ ምግብ በልተው ሌላ ፈለጉ። ኢየሱስ ግን ስለ መንፈሳዊ እንጀራ እየተናገረ ነበር፤ ይህም ማለት ሥጋውን ማለቱ ነው። በሕይወቱ መጨረሻ ላይ ደቀ መዛሙርቱን የሥጋውን መሥዋዕት ለማስታወስ እንጀራ እንዲበሉ አስተምሯቸዋል። በዮሐንስ 6 ላይ ኢየሱስን ሌሎች በተለያዩ ደረጃ ይናገራሉ። ኢየሱስ በመንፈሳዊ ደረጃ ሲናገር ሕዝቡ ግን በተፈጥሮ ደረጃ ተናግሯል። መንፈሳዊ ትምህርቱ ለሕዝቡ ከባድ ነበር እናም ብዙዎች ከኢየሱስ ፈቀቅ ብለዋል። እነዚህ ኢየሱስን የሚከተሏቸው ለሕይወት ቃላትና ትምህርት ሳይሆን በነጻ ምግብ ሲሉ ነበር። ኢየሱስ የእግዚአብሔርን ሥራ እየሰራ ነው ብለው የሚያምኑ ሰዎች ቀሩ። የዮሐንስ ወንጌል ትምህርት ቃል በቃል ብቻ ሊረዳ እንደማይችል ከእንደዚህ አይነት ምዕራፎች ግልጽ ነው። በመንፈሳዊ ደረጃ መረዳት ያስፈልጋል።

ቀን 144 የሐንስ 9 እና 10

የሐንስ 9 በኢየሱስ ተአምራት ላይ የአይሁድ ምርመራ ያካሂዳል። ኢየሱስ ከተወለደ ጀምሮ ዓይነ ስውር የነበረውን ሰው ፈውሷል። ምርመራው ኢየሱስ ሰውየውን እንደፈወሰውና ሰውየው ዓይነ ስውር ሆኖ እንደተወለደ አረጋግጧል። ፈሪሳውያን ግን በዚህ ተአምራዊ ምልክት ለማመን ፈቃደኛ አልሆኑም። ይህ የሆነበት ምክንያት ይህ ስላልተረጋገጠ ሳይሆን ኢየሱስ የራሳቸውን የሰንበት ወግ ስለጣሰ ነው። በምርመራው ውስጥ፣ ፈሪሳውያን ለእውነት ዓይነ ስውር እንደነበሩ ግልጽ ሆኗል። ኢየሱስ ተፈጥሯዊ ዓይነ ስውርነትን መፈወስ ይችል ነበር፣ ነገር ግን መንፈሳዊ ዓይነ ስውርነትን መፈወስ አልቻለም።

የሐንስ 10 ስለ እረኞች ነው። የእስራኤል መሪዎች ብዙውን ጊዜ እረኞች ተብለው ይጠሩ ነበር። ጥያቄው መልካም እረኛ ማን ነው? ኢየሱስ መልካም እረኛ መሆኑን ገልጿል። ለበጎቹ የራሱን ሕይወት አሳልፎ መስጠት ማለት ቢሆንም እንኳ በጎቹን ይጠብቃል። በጎቹም በእርሱ ያመኑ ደቀ መዛሙርቱ ነበሩ። ከአይሁድ መካከል አንዳንዶቹ ዓይነ ስውርን በመፈወስ በኢየሱስ ያመኑ ነበር፤ አንዳንዶቹ ግን አላመኑም። ይህ ክርክር በምዕራፍ በሙሉ ቀጥሏል። ኢየሱስ ደቀ መዛሙሩ ለመሆን በመጀመሪያ እምነት ሊኖራቸው ስለሚገባ በግልጽ አልተናገራቸውም። ያደረጋቸው ተአምራት እምነት እንዲኖራቸው በቂ ምክንያት ነበር። በአይሁዶች ዘንድ የተጠላ ነው፤ ኢየሱስን ከተወሰነ ጊዜ በፊት ለመግደል ከብዙ ሙከራዎች ውስጥ አንዱ አለን።

ቀን 145 የሐንስ 12 እና 14

አልዓዛር ከሙታን ከተነሳ በኋላ የሐንስ 12 ኢየሱስ በኢየሩሳሌም አቅራቢያ ወደምትገኘው አልዓዛር ከተማ እንደተመለሰ ዘግቧል። የአልዓዛር እግት ማርያም ራሷን በጣም ስለዋረደች ውድ ሽቶውን በእግሯ ጠጉሯ አበሰች። አልዓዛር ከሞት መነሳቱ በጣም የታወቀ ከመሆኑ የተነሳ ብዙ ሰዎች አልዓዛርን በራሳቸው ሊያዩት ፈለጉ። ኢየሱስን ንጉሣቸው አድርጎ ለመቀበል ወደ ኢየሩሳሌም መግቢያ ሄዱ። ግሪኮች እንኳን ኢየሱስን ማየት ይፈልጉ ነበር። ኢየሱስ ስለ መጪው ሞት እንደገና ተናግሯል፣ የዘሩን ቋንቋ ተጠቅሟል. ብዙ ተክሎች ከመመረታቸው በፊት አንድ ተክል መሞት አለበት. እናም በዚህ መጪው የመከራ ጊዜ ሁሉም እምነታቸውን እንዲጠብቁ ለመርዳት ሦስተኛውና የመጨረሻው የእግዚአብሔር ድምፅ ከሰማይ አለን። ፈሪሳውያንን በምኩራቦች ተከትለው ቢቆዩ ኖሮ የእግዚአብሔርን ልጅ መከተል አይችሉም ነበር። ይሁን እንኳ በዚህ ውስጥ አንዱ ነበር።

የሐንስ 14 በየሐንስ ወንጌል ውስጥ ብቻ የሚገኘውን ረዥም ክፍል ይጀምራል። ኢየሱስ ለቅርብ ደቀ መዛሙርቱ የተናገራቸው የቅርብ ቃላት ናቸው። ይሁን እስከቀድሞ ጥሏቸው ነበር። ኢየሱስ እንደሚተዋቸው አስተምሯቸዋል። ነገር ግን መመለስ ከፈለገ መልቀቅ አስፈላጊ ነበር። እነርሱን ለማጽናናት የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ሊልክላቸው ከፈለገም አስፈላጊ ነበር። ይህ ስጦታ እውነትን ያስተምራቸዋል እናም ሰላምን ይሰጣቸዋል ። በውይይቱ ውስጥ፣ እንደገና ኢየሱስ በመንፈሳዊ ደረጃ ሲናገር ነገር ግን ደቀ መዛሙርቱ በተፈጥሮ ደረጃ ሲናገሩ እናገኛለን። ኢየሱስን መከተል የሚቻልበትን መንገድ ለማወቅ ፈለጉ። ኢየሱስ መንገዱ እሱ እንደሆነ በመንፈሳዊ ቋንቋ ተጠቅሟል። ኢየሱስ የእርሱን አኗኗር መከተል እንዳለባቸው ተናግሯል። በአካል ሊከተሉት አይችሉም።

ቀን 146 የሐንስ 15 እና 16

መንፈሳዊ ቋንቋው በየሐንስ 15 ላይ ይቀጥላል። ኢየሱስ የወይን ግንድ ነው፤ ደቀ መዛሙርቱም ቅርንጫፎች ናቸው። በኢየሱስ ላይ ያላቸውን እምነት መቀጠል አለባቸው እናም ፍሬ ማፍራት አለባቸው ። ፍሬ ማድረግ ያለባቸውን መንፈሳዊ ተግባራት ይወክላል. የኢየሱስ ተከታይ እና ጓደኛ መሆን ማለት ፍቅርን ማሳየት ማለት ነው ። የኢየሱስ ተከታዮች መሆናቸው በዓለም ዘንድ ይጠላሉ ማለት ነው። ዓለም ኢየሱስን እንደጠላው ሁሉ እንደ ኢየሱስ ያሉ ሰዎች በዓለም ዘንድ ይጠላሉ ።

በዮሐንስ 16 ላይ ኢየሱስ ደቀ መዛሙርቱን በሕዝቡ ዘንድ ውድቅ እንዲያደርጉ አዘጋጀ። ከጠላቶቻቸው መካከል ቁልፍ የምኩራብ ገዥዎች ናቸው። ኢየሱስ መንፈስ ቅዱስን ለመቀበል ከፈለጉ እነሱን መተው እንዳለበት እንደገና ነገራቸው። ይህ የእግዚአብሔር ስጦታ የእግዚአብሔርን እውነት እንዲናገሩ ያስችላቸዋል፤ ኃጢአት የሆነውን እና ያልሆነውን እንዲረዱ እና ትክክለኛውን እና ስህተትን እንዲፈረዱ ይረዳቸዋል። ሁሉም ማለት ይቻላል መንፈስ ቅዱስን 'እሱ' ብለው ይጠሩታል። ይህ ተገቢ አይደለም፣ ምክንያቱም መንፈስ ቅዱስ ሰው አይደለም፣ ነገር ግን ከእግዚአብሔር የተሰጠ ኃይል እና ችሎታ ነው። » ተብሎ መተርጎም ነበረበት። ኢየሱስ የበለጠ ለመናገር ፈልጎ ነበር፤ ነገር ግን በዚህ ጊዜ ደቀ መዛሙርቱ ኢየሱስ መሞትና መነሳት እንዳለበት እንኳን አልተረዱም።

ቀን 147 ዮሐንስ 17 እና 18

ዮሐንስ 17 ኢየሱስ ከደቀ መዛሙርቱ ጋር ያደረገውን የመጨረሻ የቅርብ ውይይት ቀጥሏል። በሦስት ጸሎቶች የተዋቀረ ነው። በጸሎት ሕይወታችንን ለእግዚአብሔር አሳልፈን መስጠት የምንችለው እንዴት እንደሆነ ለእኛ ምሳሌ ነው። የመጀመሪያውና አጭሩ ጸሎት ለራሱ ነው። ኢየሱስ ሥቃዩንና መከራውን እንዲያስወግድ እግዚአብሔር አልጸለየም። እግዚአብሔር በልጁ በኩል እንዲከበር ብቻ ይጸልያል ፣ እርሱም እንዲከበር ። ሁለተኛው ጸሎት እግዚአብሔር በሞተበት ጊዜ ከእነሱ ጋር በማይሆንበት ጊዜ በደቀ መዛሙርቱ ላይ ጥበቃ እንዲደረግላቸው ጸሎትን ያካትታል። ሦስተኛው ጸሎት ለወደፊት አማኞች ከኢየሱስ፣ ከእግዚአብሔር እና ከደቀ መዛሙርቱ ጋር አንድ እንዲሆኑ ነው። ይህ ማለት በሁሉም የእምነታቸው ዘርፎች አንድነት ይኖራቸዋል ማለት ነው።

በዮሐንስ 18 በኢየሱስና በደቀ መዛሙርቱ መካከል የተደረገው የጠበቀ ውይይት ተጠናቅቆ ጸሎቱ አብቅቷል። በቁድሮን ሸለቆ ተሻግረው ከዳተኛው እና ከፓርቲው ጋር ተገናኙ። እግዚአብሔር የሚሆነውን ነገር ሁሉ ለኢየሱስ አሳየው። ኢየሱስ ከእስር አላመለጠም ነገር ግን ራሱን አቀረበ። ወደ ሐና፣ ከዚያም ወደ ቀያፋ፣ ከዚያም ወደ ጳላጦስ ተወሰደ። በዚህ ጊዜ ጴጥሮስ ኢየሱስን እንዳወቀ ክዷል። አይሁዶች በጳላጦስ ፊት በኢየሱስ ላይ የቀረቡትን ክስ ከስድብ ወደ መንግስት ክስ ቀይረዋል። ጳላጦስ ኢየሱስን ንጉሥ መሆን አለመሆኑን ጠየቀው። ኢየሱስ እሱ እንደሆነ ገልጿል፤ ነገር ግን መንግሥቱ በጦርነት የተሸነፈ መንግሥት እንዳልሆነ ተናግሯል። ኢየሱስ በፍርድ ቤት በነበረበት ጊዜም እንኳ በመንፈሳዊ ቋንቋ መናገሩን ቀጠለ።

ቀን 148 ዮሐንስ 19 እና 20

ኢየሱስ በጳላጦስ ፊት የቀረበው የፍርድ ሂደት በዮሐንስ 19 ላይ ቀጥሏል። ጳላጦስ አይሁድን ለማስደሰት ተስፋ በማድረግ ኢየሱስን ገርፎ እንደ ንጉሥ አድርጎ አፌዙበት። ግን አላደረገም። ጳላጦስ ምክንያት ማግኘት ባይችልም አይሁድ እንዲሰቀል ፈለገ። ጳላጦስ የበለጠ ሲጠይቅ ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ ነኝ ብሎ እንደተናገረው ተነገረው፤ ይህም ጳላጦስን አስጨነቀው። ከኢየሱስ ጋር ያደረገው ተጨማሪ ውይይት የበለጠ እንዲፈራ አድርጎታል። ጳላጦስ ከፈቃዱ ውጪ የአይሁድን ጥያቄ ተቀበለ። ኢየሱስ የተገደለው ከተለመዱ ወንጀለኞች መካከል ነው። ጳላጦስ ኢየሱስ የአይሁድ ንጉሥ እንደሆነ በመግለጽ በመስቀል ላይ ባለው ምልክት ላይ አጥብቆ ተናግሯል። ስለዚህ ኢየሱስ እግዚአብሔርን ለማክበር እና እግዚአብሔር እንዲያከብረው በመስቀል ላይ ለሞት ተገዘዘ። ኒቆዲሞስ እንደገና ታየና የኢየሱስን አስከሬን በራሱ መቃብር ቀበረ።

ዮሐንስ 20 የኢየሱስን ትንሣኤ በማግኘቱ ዙሪያ የተከሰቱትን ክስተቶች ይገልጻል። ኢየሱስ በመጀመሪያ ለመግደለዊት ማርያም ተገለጠላት። ወደ እግዚአብሔር ስለሚሄድ እንዳትይዘው ነገራት። ከዚያም ለአሥሩ ደቀ መዛሙርቱ ተገለጠላቸው፤ መንፈስ ቅዱስንም ሰጡቸው። ከዚያም ቶማስን ጨምሮ ለአሥሩ አንድ ደቀ መዛሙርት ተገለጠ (ይሁዳ ሞቶ ስለነበረ 12 አይደለም)። ሁሉም በትንሣኤው ማመን ነበረባቸው፣ ስለዚህ ለእሱ

ምስክሮች ይሁኑ. የመጨረሻው ጥቅስ የዮሐንስ ወንጌል ዓላማ ያረጋግጣል። አንባቢው ኢየሱስ የእግዚአብሔር ልጅ እንደሆነ እንዲያምን እና አንባቢው በኢየሱስ ስም ሕይወት እንዲኖረው ነው።

ለምን አራት ወንጌሎች?

የኢየሱስን ሕይወት የሚገልጹ አራት ወንጌሎች አሉ። እነዚህም ለእውነት እንደሚመሰክሩ አራት ምስክሮች ናቸው። አራቱ ሂሳቦች የተለያዩ መረጃዎችን ይሰጣሉ እና እርስ በርስ ይደጋገፋሉ. የኢየሱስን ስብዕና ከአራት የተለያዩ አመለካከቶች ይገልጻሉ, ይህም ስለ ኢየሱስ የተሟላ ምስል እንድናገኝ ያስችለናል. አራት ወንጌሎች አሉ ምክንያቱም የተለያዩ አድማጮች አሉ። የተለያዩ ተመልካቾች የተለያዩ መረጃዎችን ይፈልጋሉ እና የተለያዩ ፍላጎቶች እና ስሜቶች አሏቸው። አይሁዳዊም ሆነ አሕዛብ፣ አማኝ ወይም አማኝ ያልሆነ ሁሉም ኢየሱስን እንዲያገኙ አራት ወንጌሎች አሉ። እግዚአብሔር ሰው ሁሉ እንዲድን ይፈልጋል (1 ጢሞቴዎስ 2 3-4) ።

የሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ መግቢያ

የሐዋርያት ሥራ ኢየሱስ ምድርን ለቆ ወደ ሰማይ ከሄደበት ጊዜ አንስቶ ሐዋርያው ጳውሎስ በሮም ወንጌልን እስከሰበከበት ጊዜ ድረስ የክርስትና ቀደምት ታሪክ ይዟል። ከኢየሱስ ዘመን አንስቶ እስከ ሐዋርያት ዘመን ድረስ የክርስትና ታሪክን ይወስዳል። ሌላ የአዲስ ኪዳን መጽሐፍ ይህን የሚያደርግ የለም እናም በዚህ ምክንያት መጽሐፍ ወሳኝ ነው። ኢየሱስ ከአሁን በኋላ በምድር ላይ የማይሠራ እና ሥራውን ለሐዋርያቱ አሳልፎ የሰጠ ሊመስል ይችላል። ግን ይህ እውነት አይደለም. ኢየሱስ በሰማይ ቢኖርም በደቀ መዛሙርቱ በኩል እየሠራ ነበር። ደቀ መዛሙርቱም የመንፈስ ቅዱስን ስጦታ ከኢየሱስ ተቀብለው አሁን በኢየሱስ ስም እየሠሩ ነበር።

ሐዋርያው የሚለው ስም 'የተላከ ሰው' ማለት ነው። በምዕራፍ አንድ ላይ ሐዋርያት ምሥራቹን እንዲሰብኩ የተላኩ መሆናቸውን እንማራለን በመጀመሪያ በኢየሩሳሌም፣ ከዚያም በይሁዳ፣ ከዚያም በሰማርያ ከዚያም እስከ ምድር ዳርቻ። እና የሆነው ይህ ነው። የመጀመሪያዎቹ ምዕራፎች በኢየሩሳሌም የተሰበከ ስብከት አላቸው። ከዚያም ወንጌል በሐዋርያት ሥራ 8 ላይ ወደ ይሁዳና ወደ ሰማርያ ሄደ። በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ መጨረሻ ላይ ወንጌል ወደ ሮማ ግዛት ዋና ከተማ ሄዷል። ወንጌል ከአይሁድ ዋና ከተማ ወደ አሕዛብ ዋና ከተማ ሄደ።

ከዘር አንፃር ወንጌል አይሁዳዊ ከመሆን ወደ አሕዛብ ተቀባይነት ወደሚቀበሉበት ቦታ ሄደ። ይህ ሽግግር ለአይሁዶች አሰቃቂ ነበር እና ብዙ አይሁዶች የክርስትና ጠላቶች ሆኑ። ይህ ማለት የመጀመሪያዎቹ ክርስቲያኖች በስደት ጊዜ እምነታቸውን መናዘዝ ነበረባቸው ማለት ነው። ከአረማውያን አማኞች መሰናክሎች እና ከገንዘብ ፍቅር የሚመጡ አደጋዎችም ነበሩ። የዚህ ጊዜ ቁልፍ አካል መንፈስ ቅዱስ እውነትን እና ትክክሉን ከስህተት እንዲያስተምራቸው አስፈላጊነት ነበር። አዲስ ኪዳን በእነዚህ ቀናት ውስጥ አልተጻፈም, ስለዚህ በዚህ መንገድ የእግዚአብሔር መመሪያ አስፈላጊ ነበር.

ቀን 149 የሐዋርያት ሥራ 15 እና 16

በሐዋርያት ሥራ 10 ላይ ወንጌል ወደ አሕዛብ እንዴት እንደሄደ እናነባለን። ይህም አሕዛብ የሙሴን ሕግ ጠብቀው መገረዝ አለባቸው ወይ የሚለውን ጥያቄ አስከትሏል። በሐዋርያት ሥራ 15 ላይ የተገለጸው ይህ ጥያቄ ነው። ውጤቱ በዛሬው ጊዜ ክርስቲያኖችን ይነካል። ሐዋርያቱ በጉዳዩ ላይ ለመወያየት ተሰብስበው አሕዛብ በኢየሱስ የዳኑት በጸጋ ነው ብለው ደምድመዋል። የሙሴን ሕግ መጠበቅ ወይም መገረዝ አያስፈልጋቸውም። አይሁዶች ከአሕዛብ ጋር ለመብላት አስቸጋሪ የሚያደርጉ አራት ነገሮችን እንዲያስወግዱ ተጠይቀዋል። በመካከላቸው ኅብረት እንዲኖር ከተፈለገ አብረን መብላት አስፈላጊ ነው። ውሳኔው በወንዶች ብቻ አልነበረም። ሐዋርያቱ የመንፈስ ቅዱስ መመሪያ ነበራቸው፤ ይህም የእግዚአብሔር ውሳኔ ነው።

በሐዋርያት ሥራ 16 ላይ ስለ ጢሞቴዎስ እንማራለን። የሐዋርያት ሥራ 15 የወሰነው ነገር ቢኖርም ጳውሎስ ጢሞቴዎስ እንዲገረዝ ወሰነ ስለዚህ አይሁዶች በስብከቱ ላይ የሚያደርጉት ተቃውሞ ይቀንሳል። ከዚያም ጳውሎስ ወደ አንድ አካባቢ ሳይሆን ወደ መቄዶንያ እንዲሄድ በኢየሱስ መርቶታል፤ እርሱም አደረገ። በፊልጵስዩስ የፊሊጵስዩስ ቤተ ክርስቲያን መጀመሪያ አለን። በውስጡ የውጭ አገር ነጋዴ ሴት፣ የተፈወሰ ሚርተኛ እና የእስር ቤት መኮንን እና ቤተሰቡን ይዟል። እነዚህ ኢየሱስ እንዲሰብኩ እና እንዲያድኗቸው የፈለጋቸው የመጀመሪያዎቹ ሰዎች ነበሩ። ከዚህ በመነሳት እግዚአብሔር መልእክቱን እንዲሰሙ ተራ ሰዎችን እንደሚመርጥ እንገነዘባለን።

ቀን 150 የሐዋርያት ሥራ 17 እና 18

ከፊልጵስዩስ በኋላ ጳውሎስና ሲላስ በሐዋርያት ሥራ 17 ላይ ወደ ተሰሎንቄ መጡ። በአይሁድ ምክራብ ውስጥ ስብከታቸውን ጀመሩ እና ጥሩ ስኬት አግኝተዋል። ይህ ግን በአይሁዶች ቅናት አስከትሏል። ተቃዋሚው በጣም እየጠነከረ ከመምጣቱ የተነሳ አንዳንድ አዲስ የተለወጡ ሰዎች ታስረዋል። ጳውሎስና ሲላስ በሌሊት ሄደው በቤርያ ሰበኩ። አይሁዶች በብሉይ ኪዳን ቅዱሳን መጻሕፍት ላይ የሚናገሩትን በቤሪያ ይመለከቱ ነበር። ብዙዎች አሙኑ። ይሁን እንጂ የአይሁድ ተቃውሞ ከተሰሎንቄ የመጡ ሲሆን ጳውሎስ በፍጥነት መሄድ ነበረበት። በአቴንስ የክርስትና እምነት ከግሪክ ባህል ጋር ይገናኛል። ጳውሎስ በእውነተኛው አምላክ እና በጣዖታት መካከል ያለውን ልዩነት ገልጿል። እንደ አለመታደል ሆኖ ምላሹ እንደሌሎች ከተሞች ጥሩ አልነበረም። ምናልባት ሌላውን ለማዳመጥ በፍልስፍናቸው ውስጥ በጣም ተጠብቀው ሊሆን ይችላል።

ከአቴንስ በተቃራኒ በሐዋርያት ሥራ 18 ላይ ከቆሮንቶስ የተሰጠው ምላሽ በጣም ጥሩ እንደሆነ እናነባለን። ጳውሎስ በዚያ ለረጅም ጊዜ እንዲቆይ በኢየሱስ መርቶታል። ጳውሎስ እንደተለመደው በአይሁድ ምክራብ መስበክ ጀመረ። እንደተለመደው ተቃዋሚው እያደገ ሄደ። በዚህ አጋጣሚ ጳውሎስ ስብከቱን በአቅራቢያው ወደሚገኝ ቦታ አዛወረ። ከቆሮንቶስ በኋላ፣ ጳውሎስ መነሻው ወደ አንጻሪያ ተመለሰ፤ እናም የጳውሎስ ሁለተኛውን የሚስጮናዊነት ጉዞ አበቃ። መጥምቁ የሐንስ ያስተማረውን አጵሎስ አወቅን። አጵሎስ የኢየሱስን ሙሉ ትምህርት እንዲረዳ መርዳት ነበረበት። አጵሎስ የብሉይ ኪዳን ቅዱሳን መጻሕፍትን በደንብ ያውቀው ነበር፤ በመስበክ ረገድ ጥሩ ነበር።

ቀን 151 የሐዋርያት ሥራ 19 እና 20

የሐዋርያት ሥራ 19 የሐዋርያው ጳውሎስ ሦስተኛውን የሚስጮናዊ ጉዞ ይጀምራል። ጳውሎስ ወደ ኤፌሶን ለመጀመሪያ ጊዜ ያደረገው ጉብኝት ይዟል። ጵርስቅላና አቂላ ቀድሞውኑ በዚያ ነበሩ (የሐዋርያት ሥራ 18 18) ። ጳውሎስ እንደ አጵሎስ ተጨማሪ ትምህርት የሚያስፈልጋቸውን ሌሎች የመጥምቁ የሐንስ ደቀ መዛሙርት አገኘ። የየሐንስ ስብከት ምን ያህል ስኬታማ እንደነበረ ያሳያል። ልክ እንደ ቆሮንቶስ ሁሉ በአይሁድ ምክራብ መስበክ ጀመሩ ነገር ግን ከተቃውሞ በኋላ መውጣት ነበረባቸው። እንደ ቆሮንቶስ ሁሉ ለረጅም ጊዜ ቆዩ። እንደ ቆሮንቶስ ሁሉ የሮማውያን ገዥዎች ተቃዋሚዎችን አልደገፉም። በኤፌሶን ዋነኛው ተቃውሞ በጳውሎስ ትምህርት ምክንያት የንግድ ሥራ መጥፋቱን የሚቃወሙ ጣዖት ሰሪዎች ነበሩ። ሁከት ተፈጠረ እና ይህ ለጳውሎስ ትልቅ ፈተና ነበር፤ ይህም በኋላ ላይ በደብዳቤዎቹ ላይ ጠቅሷል።

የሐዋርያት ሥራ 20 ጳውሎስ በሦስተኛው ሚስጮናዊ ጉዞው ብዙ የቀደሙትን ቦታዎች እንደጎበኘ ይነግረናል፤ ነገር ግን ስለእነሱ ጥቂት ዝርዝሮች አሉን። ወደ መቄዶንያም ተሻገረ፤ ፊልጵስዩስ፣ ተሰሎንቄና ቤርያ ነበሩ። ወደ ግሪክ ወርዶ ቆሮንቶስን ጎበኘ ተብሎ ይገመታል። ወደ ቤቱ ሲመለስ በጥሮአስ ቆመ። እዚህም እስከ ማታ ድረስ አስተማረ፤ የጢኮስም በመስኮት ወደቀ። ኤውጢኮስ የሞተ ይመስላል፤ ጳውሎስም አስነሣው። ከዚያም ጳውሎስ ከኤፌሶን ሰዎች ሽማግሌዎች ጋር ተገናኝቶ ጥሩ እረኞች እንዲሆኑ አስጠነቀቃቸው። ሐሰተኛ አስተማሪዎች

ሊመጡ ነበር እና እረኞቹ መንጋውን መጠበቅ ነበረባቸው። ጳውሎስ ጥሩ እረኛ መሆን እንደሚችሉ አስተምሯቸዋል። ጳውሎስም ዳግመኛ እንደሚያደቁት አውቆ ጥሏቸው ሄደ።

ቀን 152 የሐዋርያት ሥራ 21 እና 22

ጳውሎስ ሦስተኛው የሚስቶናዊነት ጉዞ ከሌሎቹ ሁለቱ የተለየ ነበር ምክንያቱም ጳውሎስ ወደ መነሻው አንጾኪያ አልተመለሰም። ወደ ኢየሩሳሌምም ሄደ። የሐዋርያት ሥራ 21 ይህንን ጉዞ ይገልጻል ። በዚያ ሲሄድ ብዙ ደቀ መዛሙርት በኢየሩሳሌም ስለሚደርስበት መከራ አስጠነቀቁት። ጳውሎስ ይህን አስቀድሞ ያውቅ ነበር (የሐዋርያት ሥራ 20 23) ። ወደ ኢየሩሳሌምም ደርሶ ሽማግሌዎቹን ተገናኘ። ጳውሎስ ከአሕዛብ ጋር ስለደረገው ተልዕኮ ስኬታማ እንደሆነ ነገራቸው። በምላሹም ከአይሁዶች ጋር ስለደረገው ተልዕኮ ስኬት ነገሩት። የስብከቱን ሥራ ላለማደናቀፍ በሙሴ ሕግ መሠረት ስለሌላት የገቡትን ሰዎች እንዲረዳቸው ጳውሎስን ጠየቁት። ጳውሎስ ያደረገውን በተሳሳተ መንገድ የተረዱት የእስያ አይሁዶች ጳውሎስ እውቅና አግኝተዋል። አመፅ ተፈጠረ እና ጳውሎስን ለመግደል ሞከሩ። እንደተነበየው በሮማውያን ታድኖ ታስሯል። ጳውሎስ በሮማውያን ሰፈር መግቢያ ላይ ከአይሁድ ጋር ለመነጋገር እድሉን ጠየቀ።

ጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ 22 ላይ ለአይሁድ ተናግሯል። እንደ እነርሱ ፈሪሳዊ ከነበረበት ጊዜ ጀምሮ በእሱ ላይ ስለደረሰው ነገር በግል ምስክርነት ሰጠ። ክርስቶስን ለመከተል የተለወጠውን ተአምራዊ ክስተቶች ገልጿል። ለአሕዛብ ተልእኮው እስከተጠቀሰበት ጊዜ ድረስ አዳምጠዋል። ይህ ለመስማት ፈቃደኛ ያልሆኑት አንድ ነገር ነው። ጳውሎስ በድጋሚ ከሞት አዳነ። ጌታ በአገልግሎቱ መጀመሪያ ላይ አይሁድ እንዳይሰሙት አስጠንቅቆት ነበር። ለዚህም ነው ወደ አሕዛብ የተላከው።

ቀን 153 የሐዋርያት ሥራ 23 እና 24

የአይሁዶች ሁከት ሮማውያን የሁከቱን መንስኤ እንዲመረምሩ አድርጓቸዋል። በሐዋርያት ሥራ 23 ላይ ሐዋርያው ጳውሎስ መሪ የአይሁድ ምክር ቤት በሆነው ሳንሄድሪን ፊት ለፊት ተቀምጧል። ሊቀ ካህናቱ ተከላኝ ከምርመራው በፊት እንዲደበደብ ስላዘዘ ምርመራው በጥሩ ሁኔታ አልተጀመረም። ጳውሎስ ከክህነት ኢፍትሃዊነትን ለመከላከል ከሙታን ትንሣኤ የሚለውን ጉዳይ ይግባኝ ብሏል። የኢየሱስ ትንሣኤ በእውነቱ አደጋ ላይ የነበረው ጉዳይ ነበር። ጳውሎስ ለሦስተኛ ጊዜ በሮማውያን ከአይሁድ ዓመፅ ድኗል። በሌሊት ኢየሱስ ለጳውሎስ ተገለጠለት፤ እርሱም በሮም መመስከር እንዳለበት ነገረው። ይህ ተከስቷል, ግን ለብዙ ዓመታት አይደለም.

በሐዋርያት ሥራ 24 ላይ ካህናቱ በጳውሎስ ላይ ለሮሜ ሰዎች ተናገሩ። ጉዳያቸውን እንዲያቀርብ ጠበቃ አምጥተው ጳውሎስን በተለያዩ የውሸት የይገባኛል ጥያቄዎች ከሰሱት። ጳውሎስ የራሱን ጉዳይ አቅርቧል, ክሱን ውድቅ በማድረግ እና ጉዳዩ የሙታን ትንሣኤ መሆኑን አስረድቷል. የሮማው ገዥ ፊሊክስ ምንም እርምጃ አልወሰደም ነገር ግን ለሁለት ዓመታት በእስር ቤት አቆየው። ጳውሎስ ከጓደኞቹ ጋር ለመገናኘት እና ለመጻፍ ነፃነት ተፈቅዶለታል። የሚስቶናዊነት ሥራው አሁን የተለየ መልክ ወስዷል። ጳውሎስ ለአገረ ገዢውና ለሚስቱ መሰከረ።

ቀን 154 የሐዋርያት ሥራ 25 እና 26

የሮማው ገዥ ፊሊክስ በፊስጦስ ተተካ ፣ እናም ጳውሎስ አሁንም በእስር ላይ ነበር። ፊስጦስ ጳውሎስን በሐዋርያት ሥራ 25 ላይ ለፍርድ አቀረበው፤ ነገር ግን ከፊስጦስ ያለፈ ነገር አላገኘም። ጳውሎስን ወደ ኢየሩሳሌም ለመላክ አቅዶ ነበር፤ በዚህ ጊዜ ጳውሎስ ፍትህ ለማግኘት ወደ ሮም ተማጸነ። ከአይሁድ ፍትህ መጠበቅ

አልቻለም። ይሁን እንጂ ጳውሎስን ወደ ሮም ለመላክ ፊስጦስ ወንጀሉን መለየት ነበረበት። ከንጉሡ አግሪጳ እርዳታ ጠየቀ እና ችሎቱ ተጀመረ።

በሐዋርያት ሥራ 26 ላይ ጳውሎስ በአግሪጳ ፊት ለፍርድ ቀርቧል። ይህ አሁን አራተኛው እና ሦስተኛው የፍርድ ሂደቱ በሮማ ባለስልጣናት ፊት ነበር። ጳውሎስ ፈሪሳዊ ከመሆን ወደ ክርስቲያን እንዴት እንደተለወጠ ደግሞ ተናግሯል። ኢየሱስ በመጀመሪያ በጳውሎስ መለወጥ ላይ የተጠቀመባቸው ቃላት ከግሪክ ጸሐፊዎች የተወሰደ ጥቅስ (ቁጥር 14) ያካትታል። አሁን ለምን እንደሆነ ተረድተናል - ቃላቱ በአሕዛብ ገዥዎች ፊት ብዙ ጊዜ መደጋገም ነበረባቸው። አግሪጳ ከእርሱ በፊት እንደነበሩት ሁሉ ጳውሎስን ነፃ አላወጣም። በምዕራፍ 23 ላይ የኢየሱስ ቃል በመፈጸም ጳውሎስን ወደ ሮም ላኩት።

ቀን 155 የሐዋርያት ሥራ 27 እና ሮሜ 5

የሐዋርያት ሥራ 27 ጳውሎስ ወደ ሮም ያደረገውን ጉዞ ይናገራል። ጳውሎስ በሮማውያን የመቶ አለቃ ሥልጣን ስር ከነበሩት በርካታ እስረኞች አንዱ ሆኖ ተጓዘ። ስለ ባህር ጉዞ ብዙ ዝርዝር ተሰጥቷል። በማልታ ደሴት ላይ የደረሰውን የመርከብ መሰበር መግለጫ ተካትቷል። በዮናስ መርከብ ውስጥ የነበሩት አሕዛብ እንዴት እንደዳኑ ያስታውሰናል። የእግዚአብሔር የመዳን መልእክት ወደ አሕዛብ የሄደ እና በባህር ላይ በጀልባ ውስጥ የነበሩትን በማዳን ለመዳን ያለውን ቁርጠኝነት የሚያሳይ ሌላ ምሳሌ እዚህ አለ። በሐዋርያት ሥራ መጽሐፍ ውስጥ የእግዚአብሔር ዓላማ ይህ ነበር። ለአሕዛብ መዳንን ለማምጣት እና ወንጌልን ወደ ምድር ዳርቻ ለማድረስ ነበር - በዚህ ጉዳይ ላይ ሮም።

የሮሜ መጽሐፍ መግቢያ

የሮሜ ሰዎች መጽሐፍ የተጻፈው ሐዋርያው ጳውሎስ በሮም ላሉት አማኞች ነው። ጳውሎስ በዚያ አልነበረም ፣ ግን ብዙዎቹን ያውቃቸዋል። ዋናው የሚያሳስበው በሮም የአማኞች አንድነት ነበር። የሮማውያን አማኞች ከአይሁዶችም ሆነ ከአሕዛብ የተዋቀሩ ነበሩ እናም በመካከላቸው መለያየት ሊኖር ይችላል። ጳውሎስ እርስ በርሳቸው እንዲከባበሩ እና ተስማምተው እንዲኖሩ ጽፏል። አይሁዳዊ ወይም አሕዛብ ሁሉም አማኞች እንዲሆኑ የእግዚአብሔር ምርጫ ነበር።

ያመኑትም ሁሉ በአላህ ያምናሉ። በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነት እንዲኖራቸው ያደረጋቸው እምነት ነው። ይህ በአብርሃም ምሳሌ ተገልጿል። አብርሃም የሙሴ ሕግ ከመሰጠቱ በፊት በእግዚአብሔር ፊት አምኗል። በተመሳሳይም አሁንም በእግዚአብሔር ዘንድ አማኞችን ያጸናቸው እምነት ነበር። ይህ በመጀመሪያ ለአይሁድ አሁን ግን ለአሕዛብም መጣ። በኢየሱስ በማመን ጽድቅ ነው። ይህ የሚያሳየው በኢየሱስ ጥምቀት እና እንደ ኢየሱስ በመኖር ነው። ሁሉም አማኞች በእምነት አንድ መሆን አለባቸው። አንድ ምሳሌ የሆነው አንድ የወይራ ዛፍ አይሁዳውያንም ሆነ አሕዛብ ቅርንጫፎች የሆኑበት ነው።

ቀን 155 የቀጠለ ሮሜ 5

ሮሜ 5 ቀደም ሲል የተደረገውን ውይይት መደምደሚያ ይገልጻል። አማኞች በእግዚአብሔር ዘንድ በእምነት ይጸድቃሉ። ይህም ለአማኞች የሰላምና የተስፋ በረከት ያስገኛል። ምንም እንኳን መከራ ቢደርስባቸውም፣ በእነዚህ መከራዎች የሚደሰቱበት መንገድ ነበር። የመከራውን ዓላማ ስለምናውቅ ነው። ጽናትን ያመጣል፣ እምነታቸውን ያረጋግጣል እና ተስፋን ይሰጣቸዋል። ይህ ሁሉ የሚቻለው ለማንኛውም አማኝ በኢየሱስ ሥራ ነው። ሰው በኃጢአት ምክንያት ይሞታል። ነገር ግን ኃጢአቱ በኢየሱስ ሥራ ይቅር ሊባል ይችላል፣ ከዚያም የዘላለም ሕይወት ስጦታ ሊሰጠው ይችላል።

ቀን 156 ሮሜ 11 እና 12

ሮሜ 11 እግዚአብሔር ሰዎችን ወደ እርሱ ለማምጣት ከሕዝቡ እስራኤል ጋር እንዴት እንደሚሠራ ይገልጻል። በዘመናት ሁሉ በጸጋ ተመርጠዋል። አሁን በአሕዛብም ላይም ተመሳሳይ ነው። አሕዛብ ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር መጨመሩ እንደ ወይራ ዛፍ ይመሳሰላሉ። የወይራ ዛፍ በመጀመሪያ አይሁዳዊ ነበር. ይሁን እንጂ አንዳንድ አይሁዶች ታማኝ ባለመሆናቸው ተወገዱ። በእምነታቸውም የተነሣ የታመኑ የአሕዛብ ቅርንጫፎች ተጨመሩ፤ በወይራ ዛፍ ላይ እንደ ተጨመረ መሰኪያ። የእግዚአብሔር ሕዝብ የወይራ ዛፍ አሁን አይሁዶችንም ሆነ አሕዛብን ያጠቃልላል። እግዚአብሔር በሕዝቡ ላይ እምነት እንዳለው ወይም እንዳልሆነ በመልካምነት እና በጭካኔ ላይ በመመርኮዝ እናያለን ። እግዚአብሔር ግን ግልጽ ነው - መሐሪ መሆን ይፈልጋል።

አይሁዶችና አሕዛብ የእግዚአብሔርን ሕዝብ ከሚወክሉው የወይራ ዛፍ ሊወገዱ ይችላሉ። ስለዚህ ፣ ሮሜ 12 ፣ ሁላችንም ጥንቃቄ ማድረግ እና ለእግዚአብሔር ምህረት ምላሽ መስጠት አለብን ። በዓለም ላይ ካሉ ሰዎች የተለየ መሆን አለብን እናም የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለመከተል ቁርጠኛ መሆን አለብን ። ይህን የምናደርገው በተቻለን መጠን ለጌታ የምንችለውን ሁሉ በማድረግ ነው። እርስ በርሳችን ለመዋደድ ቁርጠኛ መሆን አለብን። ምዕራፍ ፍቅርን ለማሳየት በጣም ከባድ ከሆኑት መንገዶች አንዱን ያጎላል። ጠላቶቻችንን እንኳን መውደድ አለብን። በእኛ ላይ ክፉ ሲሆኑ በደግነት ምላሽ መስጠት አለብን ። አማኝ ሰው መታገል አይገባውም፤ ምክንያቱም አላህ በሠፍት መንገድ ተገቢውን ምንዳ መክፈል ነው።

የ1ኛ ቆሮንቶስ መጽሐፍ መግቢያ

ሐዋርያው ጳውሎስ በቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያንን ለማቋቋም ረድቶ ነበር። ወንጌልን ለማወቅ ከጣዎት አምልኮ እና ከዝሙት ከተማ የመጡ ናቸው። ጳውሎስ ከእነዚህ መንገዶች ተለይተው እንዲቆዩ ጽፏል። በክርስቶስ ያለው ነፃነት የፈለጉትን ሁሉ እንዲያደርጉ አልፈቀደላቸውም።

ቤተ ክርስቲያን ተከፋፍለው ነበር ነገር ግን በክርስቶስ አብረው መቆም ነበረባቸው። ጳውሎስ ሁሉም አካል የነበሩበትን አካል ምሳሌ ሰጣቸው። አንድ አካል አንድ እንደሆነና ለበጎ ነገር አብሮ እንደሚሰራ ሁሉ እነሱም እንዲሁ መሆን አለባቸው።

ቤተ ክርስቲያናቸው የተበታተነ ስለነበር የዳቦ አገልግሎት መሰባበር እውነተኛ ትርጉም እየጠፋ ነበር። ስብሰባዎቻቸው የድምፅ ግራ መጋባት ሆነዋል። በተለይም የመንፈስ ቅዱስን የልሳኖች እና የትንቢት ስጦታ መጠቀሚያቸው ከቁጥጥር ውጭ ሆኗል። ጳውሎስ በሠርዓት አምልኮ እንዴት ማድረግ እንዳለባቸው ግልጽ መመሪያ መስጠት ነበረበት። የልሳኖች እና የትንቢት ስጦታ አስፈላጊ ነበር ነገር ግን እርስ በርስ ካለው ፍቅር አስፈላጊነት ጋር ሲወዳደር ትንሽ ነበር። ጳውሎስ ስለ ክርስቶስ ፍቅር ትልቁን ምዕራፍ ጽፏል። እነዚህ ስጦታዎች አንዳንዶቹ ስለ ሙታን ትንሣኤ እንዲጠራጠሩ አላገዳቸውም። ጳውሎስ ትልቁን የትንሣኤውን ምዕራፍ መጻፍ ነበረበት። ደብዳቤውን በእምነት ጸንተው እንዲቆሙና ሁሉንም ነገር በፍቅር እንዲያደርጉ ጥሪ በመስጠት አጠናቅቋል።

ቀን 157 1ኛ ቆሮንቶስ 1 እና 5

የ1ኛ ቆሮንቶስ 1 መጀመሪያ ቤተ ክርስቲያን በመንፈሳዊ ስጦታዎች የበለፀገች እንደነበረች ይናገራል። ትንቢትን የሚናገሩና በልሳኖች የሚናገሩ ብዙ ሰዎች ነበሯቸው። ይሁን እንጂ ሁሉም ነገር ጥሩ አልነበረም. ተከፋፍለው ተጨቃጩቁ። ይልቁንም በክርስቶስ አንድ መሆን አለባቸው። አስተሳሰባቸው ትክክል አልነበረም። ክርስቲያን መሆን ማለት ስለ ክርስቶስ እና በመስቀል ላይ ስላለው ሞት ነው። አያምኑም አይሁዶችና ግሪኮች ክርስቶስን

አይረዱም። ደካማ እና የተናቀ ቢሆንም ድሉን አይረዱም። ለክርስቲያኖች ግን ክርስቶስ ሁሉም ነገር ነው። በክርስቶስ በኩል በእግዚአብሔር ፊት ጸድቀዋል ፣ የተቀደሱ እና ይድናሉ ። አንድነት እንዲኖራቸው ብዙ ነገር ነበረው።

በቆሮንቶስ ከነበሩት ትልቁ ችግሮች አንዱ ከባድ የፆታ ብልጫ ነው። በምዕራፍ 5 ላይ ጳውሎስ ችግሩን ይገልጻል። ጉዳዩ መጥፎ ብቻ ሳይሆን ለእሱ የሰጡት ምላሽ እንዲሁ መጥፎ ነበር። በዚህም ኩራት ይሰማቸው ነበር! እንዲህ ዓይነቱ አመለካከት በቤተ ክርስቲያን በኩል የፆታ ብልጫ እንዲስፋፋ ያደርጋል። በዱቄት እብጠት ውስጥ እንደሚሰራጩ እርሻ ይሆናል። ጳውሎስ እንዲህ ዓይነት ድርጊት ካደረጉ በአምላክ መንግሥት ውስጥ እንደሚሆኑ መጠበቅ እንደማይችሉ በግልጽ ተናግሯል። በተመሳሳይም ብዙ መጥፎ ድርጊቶች ከእግዚአብሔር መንግሥት ይገለጻሉ እናም ተስፋ መቁረጥ አለባቸው። ሥነ ምግባር የጎደለው ሰው በተመለከተ ከእሱ ጋር መገናኘት ማቆም ነበረባቸው። በዚህ መንገድ እንደገና እንዲያስብ እና መንገዱን እንዲቀይር ያደርገዋል።

ቀን 158 1ኛ ቆሮንቶስ 7 እና 12

የፆታ ብልጫ ችግር በ1ኛ ቆሮንቶስ 7 ላይም ተገልጿል። ወንዶች ሴቶችን መንካት እንደሌለባቸው ምክር ይጀምራል. ብዙ ትርጉሞች በቁጥር 1 ላይ 'ማግባት' የሚለውን ቃል ይጠቀማሉ ነገር ግን የግሪክ ቃል 'መንካት' የሚለው ቃል ሲሆን ዐውደ-ጽሑፍ ደግሞ የፆታ ብልጫ ነው። ወንዶች የፆታ ብልጫ እና ሴቶችን ከመንካት መቆጠብ አለባቸው። ወንዶች እራሳቸውን መቆጣጠር ካልቻሉ ጋብቻ ይመከራል። ይሁን እንጂ ጳውሎስ ጨርሶ አለማግባት እና ራስን ሙሉ በሙሉ ለጌታ መስጠት የተሻለ እንደሆነ ተናግሯል. እንደአጠቃላይ, ሰዎች ክርስቶስ በጠራቸው ሁኔታ ውስጥ መቆየት አለባቸው. ምዕራፍ ስለ ተለያዩ ሁኔታዎች ምክር ይሰጣል.

በ1ኛ ቆሮንቶስ 12 ላይ ጳውሎስ ቤተ ክርስቲያን አንድነት ሊኖረው እንደሚገባ በግልጽ ተናግሯል። የተለያዩ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች ሊኖራቸው ይችላል, ነገር ግን ሁሉም ከእግዚአብሔር የመጣ መንፈስ አንድ ነው. ለመለያየት ምንም ምክንያት የለም. ጳውሎስ የሰው አካል እንዴት እንደሚሠራ በምሳሌ ጠየቃቸው። ሰውነቱ ከተለያዩ የአካል ክፍሎች እና ባህሪያት የተዋቀረ ነው, ነገር ግን እንደ አንድ ክፍል አብረው ይሰራሉ. ሰውነት በትክክል እንዲሠራ ሁሉም ክፍሎች በትክክል እንዲሰሩ ይፈልጋል ። አንድ ክፍል የማይሰራ ከሆነ መላ ሰውነት ይሠቃያል። በመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎች የተባረከቸው የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያንም እንደዚሁ። ቤተ ክርስቲያን አንድነት እና ጤናማ እንድትሆን እግዚአብሔር ሁሉንም የተለያዩ ስጦታዎች ሰጥቷቸዋል።

የ2ኛ ቆሮንቶስ መጽሐፍ መግቢያ

ጳውሎስ ለቆሮንቶስ ሰዎች የጻፈው ሁለተኛው ደብዳቤ ከቤተ ክርስቲያን ችግሮች ጋር ብዙም ግንኙነት የለውም። የመጀመሪያው ደብዳቤ እና የጳውሎስ ጉብኝቶች ሁሉ የፈታቸው ይመስላል። ይልቁንም ሁለተኛው ፊደል የበለጠ ግላዊ ነው። የበለጠ አስተማሪ እና ያነሰ ወሳኝ ነው. ጳውሎስ የበለጠ አዎንታዊ ቃና በመስጠቱ ይስተኛ ነው። ይህ በመጀመሪያው ደብዳቤ ላይ ያለውን ከባድ ትችት ሚዛናዊ ያደርገዋል። አሁንም ከዓለም መንገድ መለዩት ያስፈልጋል። አሁንም ቢሆን የሐሰት አስተማሪዎችን ማስወገድ ያስፈልጋል። ትክክለኛውን ፍርድ መስጠት አለብዎት። ጳውሎስ በትክክለኛው መንገድ እንዲቆዩ እና ወደ ተሳሳተ መንገድ እንዳይንሸራተቱ ጽፏል።

2 የቆሮንቶስ ሰዎች በእምነታቸው ምክንያት የሚደርስባቸውን መከራ ይመለከታሉ እናም መጽናናትን ለመስጠት ይፈልጋሉ። ጳውሎስ በአንድ ወቅት የዘረዘረውን ታላላቅ ፈተና አሳልፏል። ከእነዚህ ውስጥ ብዙዎቹ ለሕይወት አስጊ ነበሩ። ከግል ተሞክሮ እና እንደ አንድ አርአያ አድርጎ ተናግሯል። ልክ እንደ መጀመሪያው ደብዳቤ፣ ጳውሎስ የሚሰጠውን ምክር እንዲሰጥ ከእግዚአብሔር የመጣ ሐዋርያ መሆኑን ለማስረዳት ጠንክሮ ይሠራ ነበር።

ጳውሎስ ክርስቲያናዊ መስጠት እንደሚያስፈልግ እና እንዴት ማድረግ እንዳለበት ተናግሯል። የጳውሎስ ምክር በመጀመሪያው ደብዳቤው ላይ ከእርሳት አስፈላጊነት ባሻገር በሁለተኛው ደብዳቤው ውስጥ ክርስቲያናዊ ፍቅርን በተግባራዊ መንገድ ማሳየት አስፈላጊ ሆኖ ተገኝቷል።

ቀን 159 2ኛ ቆሮንቶስ 2 እና 6

2ኛ ቆሮንቶስ 2 ጳውሎስ የቀደመው ደብዳቤ ለመጻፍ የሚያሳድሰው እንደነበር ሁሉ የጳውሎስ የመጨረሻ ጉብኝት አሳማኝ እንደነበር ይነግረናል። አሁን ድምፁን መቀየር ይፈልጋል። ከትልቁ ችግሮች አንዱ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የፆታ ብልጫ ነው። ጉዳዩ በ1ኛ ቆሮንቶስ 5 ላይ ተገልጿል። ምዕራፉ አሁን የሚናገረው ይህንኑ ነው ብለን እናስባለን። ኃጢአተኛው በድርጊቱ ምክንያት ከቤተ ክርስቲያን ተወግዷል፣ ነገር ግን ይቅር እንዲሉ እና እንዲቀበሉት ተነግሮታል። ከቤተ ክርስቲያን መወገድ በመጀመሪያ ደረጃ ያለመ ይህ ነው - ከእግዚአብሔር ጋር መመለስ። ጳውሎስ ሐዋርያው በሰዎች ላይ ምላሽ እንደሚሰጥ ገልጿል። ልክ እንደ ጥሩ መዓዛ ወይም መጥፎ ሽታ ነው። በወንጌል ለሚድኑት፣ ጥሩ መዓዛ ነው - ይህ በምዕራፉ ውስጥ የተነገረውን ንስሐ የገባውን ኃጢአተኛን ይጨምራል።

2ኛ ቆሮንቶስ 6 መዳናችን ሩቅ ነው ብለን ማሰብ እንደሌለብን ይናገራል። ዛሬ ነው! የምናገኘው ነገ ሳይሆን ዛሬ በምንኖርበት መንገድ ላይ የተመሰረተ ነው። ጳውሎስ መከራ ሲገጥመውም እንኳ እንዲህ ኖሯል። የምንኖርበት መንገድ ቁልፍ በዓለም ላይ ካሉ ሰዎች የተለየ መሆን ነው። ጳውሎስ ከኃጢአተኞች ክፋት ጋር አይተባበሩም። ራሳችንን እግዚአብሔር በሚኖርበት የእግዚአብሔር ቤተ መቅደስ አድርገን ልንመለከተው ይገባል። እግዚአብሔር ከእኛ ጋር መኖር ይፈልጋል? ክፋት በቤተ መቅደሳችን ውስጥ እንዲኖር ብንፈቅድ ከእኛ ጋር ይኖር ይሆን? አይ! በዓለም ላይ ካለው ክፋት ተለይተን መሆን አለብን።

ቀን 160 2ኛ ቆሮንቶስ 8 እና 9

2ኛ ቆሮንቶስ 8 እና 9 ክርስቲያኖች ሰጪዎች መሆን እንዳለባቸው ይናገራሉ። በዚህ ረገድ ክርስቶስ ምሳሌ ነው። ክርስቶስ ሁሉንም ነገር ሰጥቶ በድህነት ሞተ። ስንሰጥ በፈቃደኝነት እንጂ በግድ መሆን የለበትም። በደስታ መስጠት አለብን። ክርስቶስ ሲሞት በፈቃደኝነት እና በፈቃደኝነት አደረገ። ልንከተለው የሚገባን አርአያ ትቶልናል። ጳውሎስ አሁን ይህን ምሳሌ በመከተል የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያን ለድሆች ቅዱሳን እንዲሰጥ በማበረታታት ነበር። እንደ ፊልጵስደስ ያሉ የመቄዶንያ ቤተ ክርስቲያን (ፊልጵስደስ 4 14-17) ጳውሎስን በመርዳት ድሆችን ቅዱሳን በመርዳት ተሳትፈዋል። ጳውሎስም በሌሎች ስፍራዎች የሚገኙትን ድሆች ቅዱሳን ለመርዳት የቆሮንቶስ ቤተ ክርስቲያንን ይፈልግ ነበር።

ለጌታ አገልግሎት መስጠት አለብን ምክንያቱም ይህ የእግዚአብሔር ተስፋ ነው። በመስጠት ረገድ አንድ አስፈላጊ መርህ አለ። የዘራውን እናጭዳለን። መስጠታችን እንደ መዝራት ነው። ትንሽ ብንዘራ ትንሽ እናጭዳለን። ብዙ ከዘራን ብዙ እናጭዳለን። እግዚአብሔር በሕይወታችን ውስጥ ይህ እንዲሆን ያረጋግጣል። ሀብታማችን ከእግዚአብሔር የተገኘ ነው፤ ስለዚህ ለሌሎች ሰዎች ለጋስ እንድንሆን ነው። ይህን ካደረግን እግዚአብሔርን እናመሰግናለን።

የገላትያ መጽሐፍ መግቢያ

የገላትያ መጽሐፍ የተጻፈው ለአንዲት ቤተ ክርስቲያን ሳይሆን ወደ ገላትያ አካባቢ ስለሆነ ያልተለመደ ነው። ያጋጠማቸው ችግር በክልሉ ያሉ ሁሉም ቤተ ክርስቲያኖች የሚያጋጥሟቸው ችግር ነበር። በአይሁዶች ከክርስቶስ ወደ ሙሴ ሕግ ተመለሱ። ጳውሎስ በዚህ ድርጊት ተገረመ። እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን መልእክት ለአሕዛብ

ለማድረስ የመረጠውን ሚና ገልጿል። ሐዋርያው ጴጥሮስን ለአሕዛብ ስላለው አመለካከት እንኳን መቃወም ነበረበት። ጳውሎስ በዚህ ደብዳቤ ላይ በክርስቶስ ሕይወት የሙሴን ሕግ እንዲጠብቁ ወይም እንዲገረዙ እንደማይጠይቅ አጥብቆ ተከራክሯል። የሙሴ ሕግ በዘመኑ ቦታ ነበረው፤ ነገር ግን የሚሻለው ነገር መጥቶአል። አሁን በክርስቶስ ነፃነት አግኝተዋል።

በክርስቶስ ነፃ መሆን ማለት የፈለጉትን ማድረግ ይችላሉ ማለት አይደለም። በሥጋ ሳይሆን በመንፈስ መኖር አለባቸው። የመንፈስ ፍሬዎችን እንዲያፈሩ ይጠበቅባቸው ነበር - ፍቅር, ደስታ, ሰላም, ትዕግስት, ደግነት, ጥሩነት, እምነት, ገርነት እና ራስን መግዛት. በሰው ተፈጥሮአቸው መጥፎ ፍላጎታቸው እንዲኖሩ አይጠበቅባቸውም። ሁሉም ይሠሩት በነበሩት ምክንያት ምንዳ ያገኛሉ። ማንም ሰው በኃጢአት ውስጥ ከሆነ በእርጋታ ወደ ክርስቶስ መመለስ አለበት።

ቀን 161 ገላትያ 2 እና 6

ጳውሎስ በገላትያ 2 ላይ ከ14 ዓመታት ቆይታ በኋላ ወደ ኢየሩሳሌም ለሁለተኛ ጊዜ መጎብኘቱን ገልጿል። እግዚአብሔር በስብከቱ አማካኝነት በአሕዛብ መካከል ያደረገውን ነገር መግለጽ ችሏል። በኢየሩሳሌም የነበሩት ሐዋርያት እርሱንና አገልግሎቱን እንደ እግዚአብሔር ተቀበሉት። ይህንንም ያደረጉት ቀኝ እጃቸውን በመስጠት ነው፤ ይህም አገልግሎቱን እንደሚደግፉ እና በረከቱን እንደሚያሳዩ ምልክት ነበር። በዚህ ጉብኝት የኢየሩሳሌም ምክር ቤት ቀደም ሲል የተደረገውን ስምምነት አረጋግጠዋል - አሕዛብ በሙሴ ሕግ በሚጠይቀው መሰረት መገረዝ አያስፈልጋቸውም። በኋላ በአንጻሪያ ጴጥሮስ የሾንጎውን ስምምነት እንዳልተከተለ ተገኘ እና ጳውሎስ ጴጥሮስን መገሰጽ ነበረበት።

የገላትያ የመጨረሻ ምዕራፍ የሚጀምረው ኃጢአት የሚሠራውን ሁሉ መርዳት በሚያስፈልግበት ነው። በእርጋታ መመለስ እና ከኃጢአታቸው ንስሐ መግባት አለባቸው። ሌሎች አማኞች ሁሉም ኃጢአት ለመሥራት እና ለመውደቅ ሊፈተኑ እንደሚችሉ በማስታወስ ይህንን ማመቻቸት አለባቸው። ጳውሎስ አማኞች ለሥራቸው ዋጋ እንደሚያገኙ በግልጽ በመግለጽ ደብዳቤውን አጠናቋል። የዘሩትን ያጭዳሉ። በሌላ አነጋገር የክፉ ሰብዓዊ ተፈጥሮአቸውን ሥራ ከዘሩ በመጨረሻ ይጠፋሉ። መንፈሳዊ ፍሬዎችን ከዘሩ ግን የዘላለምን ሕይወት ያገኛሉ። አማኞች አሁን የእግዚአብሔር አዲስ ፍጥረት አካል እንደሆኑ አድርገው መምራት አለባቸው።

የኤፌሶን መጽሐፍ መግቢያ

የኤፌሶን መጽሐፍ በክርስቶስ አንድነት ላይ የተመሰረተ ነው። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ አንድነት. በአይሁዶችና በአሕዛብ መካከል አንድነት። በትዳር ውስጥ አንድነት. አንድ እምነት ፣ አንድ ጌታ እና አንድ ጥምቀት ብቻ ነው ፣ ስለሆነም አንድ መሆን አለባቸው ። እንደ አንድ አካልና እንደ አንድ ቤተ መቅደስ መሆን አለባቸው። ይህንን ለማድረግ የተቻለውን ሁሉ ማድረግ አለባቸው ። ይህንን ለማሳካት ዋናው ነገር እርስ በርስ የትህትና እና የትዕግስት ክርስቲያናዊ ባህሪ ነው። እግዚአብሔር ለኤፌሶን ቤተ ክርስቲያን ብዙ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎችን ሰጥቷቸዋል እነርሱን ለመገንባት እና በአንድነት እንዲቆሙ ይረዳቸዋል። ከእግዚአብሔር መንፈሳዊ ጋሻ ጋር አብረው መቆም አለባቸው።

በኤፌሶን መጽሐፍ ውስጥ መንፈሳዊ ቋንቋ አለ። አማኞች አሁን በመንፈሳዊ 'በሰማይ' ይገኛሉ። ይህ የመንፈሳዊ በረከት ሁኔታ ነው ይህም ማለት በኃጢአት ይቅርታ ወደ መዳን ተወስኗል ማለት ነው። የማያምኑ ግን በመንፈሳዊ የሞቱ ናቸው። የማያምኑ ሰዎች በአካል አልሞቱም, ነገር ግን መንፈሳዊ ነበሩ, እና ካላሙኑ በስተቀር ሞት ብቻ እጣ ፈንታቸው ነው. አማኞች የወደፊቱን መንፈሳዊ በረከቶች ለመደሰት ከፈለጉ የተቀደሰ እና ወርቃማ ሕይወት መኖር አለባቸው።

ቀን 162 ኤፌሶን 2 እና 4

ኤፌሶን 2 አምላክ አማኞችን መንፈሳዊ ቋንቋ ተጠቅሞ እንዴት እንደሚመለከት ይገልጻል። ከማመናቸው በፊት በመንፈሳዊ የሞቱ ነበሩ። በዚህ ሁኔታ የዓለምን ነገሮች አደረጉ። በዚህ ሁኔታ ውስጥ በነበሩበት ጊዜ የተለየ ገዥ እያገለገሉ ነበር። ወንጌልን ካመኑ በኋላ ግን በመንፈሳዊ ሕይወት ሆኑ። በመንፈሳዊ ተነሥተው ከክርስቶስ ጋር እንደነበሩ ይመስላሉ። ይህ አስደናቂ መንፈሳዊ ለውጥ በተለየ መንገድ እንደገና አጽንዖት ተሰጥቶታል። ኤፌሶን ሰዎች በአንድ ወቅት ከእግዚአብሔር ሕዝብ እንግዳ ነበሩ እናም ከእግዚአብሔር ሕዝብ ዜግነት የተገለጹ ነበሩ። አሁን ግን ክርስቶስ አቀራረባቸው እና ቀደም ሲል በመካከላቸው የነበረውን አጥር አፈረሰ። አሕዛብ አማኞች ከአይሁድ ጋር አብሮ የሚኖሩ እና ከእግዚአብሔር ሕዝብ ጋር አንድ ናቸው።

ኤፌሶን 4 አንድነት እንዲኖራቸው የተቻለውን ሁሉ ማድረግ እንዳለባቸው በግልጽ ይናገራል። ይህን ማድረግ ያለባቸው ትሁት፣ ታጋሽ፣ ታጋሽ እና አፍቃሪ በመሆን ነው። ለዚህም ነው እግዚአብሔር ለቤተ ክርስቲያን የተለያዩ የመንፈስ ቅዱስ ስጦታዎችን የሰጣት። በአንድነት እንዲገነቡ እና እንደ ክርስቶስ እንዲሆኑ ነው። የሐሰት ትምህርቶችንም እንዳይሰሙ ነው። ቀደም ሲል አሕዛብ ሊሆኑ ይችላሉ ነበር፣ ነገር ግን አሁን እንደ አሕዛብ መኖር አልነበረባቸውም። አስተሳሰባቸውን መለወጥ እና እንደ ክርስቶስ ማሰብ ነበረባቸው። አምላካዊነትን፣ ቅድስናን እና ጽድቅን መከተል ነበረባቸው።

የፊልጵስጥስ መጽሐፍ መግቢያ

ጳውሎስ ለፊልጵስጥስ ሰዎች የጻፈው ደብዳቤ የተጻፈው ቤተ ክርስቲያንን በችግሮቹ ለማበረታታት ነው። በጌታ መደሰትን መማር ነበረባቸው። ይህ ማለት ሕይወትን ከእግዚአብሔር እይታ ማየት ፣ ከዚያም የሚደሰትበትን ማየት እና ከዚያም መደሰት ማለት ነው። የሚሰቃዩ ክርስቲያኖች ለመዳን በሂደት ላይ ስለሆኑ አንድ ሰው በመከራ ሊደሰት ይችላል። መዳን ግቡ ነው። ጳውሎስ መከራና ተደሰተ፣ እናም ይህን ማድረግ እንዳለበት ምሳሌ ትቶታል።

ብዙ ነገሮችን ካደረጉ በጌታ ሊደሰቱ ይችላሉ። አንድነት ቢኖራቸው እንጂ ካልተከራከሩ ። እንደ ኢየሱስ ትሁት እና ተንከባካቢ መሆን ነበረባቸው። በሁለተኛ ደረጃ፣ ሁሉንም ነገር በጻሎት ወደ እግዚአብሔር መስጠት አለባቸው። በሦስተኛ ደረጃ፣ ስለ ትክክለኛ ነገሮች ማሰብ አለባቸው። በአራተኛ ደረጃ፣ እርካታ ሊኖራቸው ይገባል። በመጨረሻም፣ በእግዚአብሔር መታመን አለባቸው። አንድ ክርስቲያን ብዙ ችግሮች ሊኖሩት ይችላል፣ ነገር ግን አሁንም የደስታ ሕይወት መኖር ይችላል። ደብዳቤው በምን ሊደሰቱ እንደሚችሉ ብዙ ምሳሌዎችን ይሰጣል።

ቀን 163 - ፊልጵስጥስ 1 እና 2

ጳውሎስ በፊልጵስጥስ 1 ላይ ከፊልጵስጥስ ቤተ ክርስቲያን ጋር ያለው ግንኙነት የበለጠ አጋርነት እንደሆነ ጽፏል። ጳውሎስ ከእነሱ ጋር ብቻውን መሥራት አልነበረበትም። ለኢየሱስ መመለስ ዝግጁ እንዲሆኑ ፍቅራቸውን እና እውቀታቸውን እንዲጨምሩ ጸለየ። ጳውሎስ በዚህ ጊዜ እስር ቤት ውስጥ ነበር ነገር ግን በእስር ቤቱ ጠባቂ ውስጥ ያሉ ሁሉ ስለ ክርስቶስ ያውቁ ነበር። ጳውሎስም ወንጌል በመስበኩ ተደሰተ። የጳውሎስ አቋም ግን አስተማማኝ አይደለም። ሊገደል ይችል ነበር። ጳውሎስ በዚህ ውስጥ እንኳን ለመደሰት ምክንያት ሊያገኝ ይችላል ። ከሁለቱ ውጤቶች በአንዱ ለመደሰት ምክንያቶችን አግኝቷል። ይህ በእውነት አዎንታዊ ኑሮ ነበር! ቤተ ክርስቲያን ለእምነቱ በመሞት ደስተኛ የሆነውን ሰው ምክር መስማት አለበት። ደብዳቤው ከእሱ ያነበቡት የመጨረሻው ነገር ሊሆን ይችላል።

ፊልጵስጥስ 2 ለፊልጵስጥስ ቤተ ክርስቲያን በእምነት እንዴት አብረው መቆም እንዳለባቸው ገልጿል። አንድ ቁልፍ ባሕርይ ሊኖራቸው ይገባል ትህትና። ራስ ወዳድነት ወደ መለያየት፣ ቅሬታዎች እና ክርክሮች ያመራል። ትህትና ግን ወደ ፍቅር እና እንክብካቤ ይመራል። ስለ ጌታ ኢየሱስ ክርስቶስ ድንቅ ምሳሌ አስቡት። እሱ ሊኮራ ይችል ነበር፣ ነገር ግን ይልቁንስ ዝቅተኛውን ቦታ ወሰደ። ለእነርሱም የተዋረደ ወንጀለኛ ሆኖ ሞተ። ትህትና መዳን እንድንችል መኖር ያለብን መንገድ ነው። ይህን ካደረግን በጨለማ ዓለም ውስጥ እንደ ከዋክብት እና በራሉን። ምዕራፍ የሚያበቃው ትሁት እና አሳቢ ሰዎች በሁለት ምሳሌዎች ነው። በመጀመሪያ፣ የጳውሎስን ሥራ ከእነርሱ ጋር የሚሠራ ጢሞቴዎስ ። እና በሁለተኛ ደረጃ፣ ለእነርሱ እና ለጳውሎስ ባገለገለው አገልግሎት ሊሞት የተቃረበው ኤጳፍሮዲጦስ።

ቀን 164 - ፊልጵስጥስ 3 እና ቆላስይስ 1

የፊልጵስጥስ ቤተ ክርስቲያን ሕይወት በዘላለም ሕይወት ሽልማት ላይ ማተኮር አለበት። በዚህ መንገድ ሌላ ምንም ነገር ሊደርስ አይገባም ። ፊልጵስጥስ 3 አማኞች ለዚህ ሽልማት ዋስትና እንደሚይሰጣቸው ይነግረናል። ነገር ግን እሱን መፈለግም መቀጠል አለባቸው። ወደ ሙሴ ሕግ ተመልሰው መገረዝ አለብን የሚሉትን አይሁዶች ትምህርት መከታተል ነበረባቸው። ብዙ የእምነት ጠላቶች ነበሩ እናም አማኞች በትክክለኛው ነገር ላይ ማተኮር ነበረባቸው ። ጳውሎስ ራሱ ይህን አድርጓል። የሙታንን ትንሣኤ ለማግኘት ያለፈውን ጊዜ ትቶ በሕይወት ኖሯል። ይገደል እንደሆነ ሳያውቅ በእስር ላይ የነበረ ሰው እዚህ አለ። እንዴት ያለ ምሳሌ ነው!

የቆላስይስ መጽሐፍ መግቢያ

ሐዋርያው ጳውሎስ "በክርስቶስ" ስለመሆንን በቆላስይስ የጻፈውን ቤተ ክርስቲያን ጽፏል። ማለትም እምነት ሊኖራቸው እና በክርስቶስ መኖር አለባቸው ማለት ነው። በክርስቶስ መሆን ማለት የኃጢአት ስርዓት እና ወደ ክርስቶስ መንግሥት መግባት ማለት ነው። ታላቅ በረከት ነው። ይህ ሁሉ የሚከናወነው በክርስቶስ በኩል ነው። የክርስቶስ ታላቅነት እና አስፈላጊነት ተብራርቷል። ነገር ግን በክርስቶስ መሆን አስተማማኝ ቦታ አይደለም። ሌሎች ሰዎችን እና ህጎቻቸውን በመከተል ያንን ቦታ መተው ይቻላል።

አማኞች ከዚህ ዓለም ነገሮች በላይ ከፍ ማድረግ አለባቸው ። በእግዚአብሔር ቀኝ እንዳለው እንደ ክርስቶስ ከላይ ያሉትን ነገሮች ማሰብ አለባቸው። ስለ ክርስቶስ ባህሪ ማሰብ እና እንደ እርሱ መኖር አለባቸው ። የኢየሱስን ቃል ማሰብ እና እንደ እርሱ መናገር አለባቸው ። በክርስቶስ መሆን ማለት ይህ ነው። በክርስቶስ መሆን በክብር ተስፋ ውስጥ መሆን ነው ።

ቀን 164 የቀጠለ ቆላስይስ 1

ለቆላስይስ ሰዎች የተጻፈው ደብዳቤ 'በክርስቶስ ለነበሩት' ነው። በክርስቶስ እምነት፣ ተስፋ እና ፍቅር ነበራቸው። ስለ ክርስቶስ ለመጀመሪያ ጊዜ የተማሩት ኤጳፍራስ ከተባለ አማኝ ነው። ኤጳፍራም ስለ እነርሱ ለጳውሎስ ነገረው። ጳውሎስም እንዲገነጽባቸው ጻፈላቸው። ከጨለማው ዓለም ታድነዋል እናም ወደ ብርሃን መንግሥት መጥተዋል ። ምንም እንኳን በአካል በዚህ መንግሥት ውስጥ ባይሆኑም፣ በዚህ መንፈሳዊ ሁኔታ ውስጥ ነበሩ። የዚህ ቁልፍ በረከት የኃጢአት ስርዓት ነበር፣ ይህም ማለት አማኞች ቅዱሳን ናቸው እና የኃጢአት ክስ የሌላቸው ናቸው። ምዕራፍ 1 በእግዚአብሔር ዕቅድ ውስጥ የክርስቶስን አቋም ያወድሳል። ክርስቶስ የማይታየው አምላክ አምሳል ነው። እግዚአብሔርን ማየት አንችልም ነገር ግን ክርስቶስን ስንመለከት አንድ ሰው እንደ እግዚአብሔር ሲሠራ ማየት እንችላለን። አዲሱ መንፈሳዊ ፍጥረት የተፈጠረው በክርስቶስ ነው (ብዙ ስሪቶች እንደሚሉት 'በክርስቶስ' አይደለም)። 'በክርስቶስ' ካልሆነ በስተቀር ምንም ነገር የዚህ አዲስ መንፈሳዊ ፍጥረት አካል ሊሆን አይችልም።

ቀን 165 ቆላስይስ 2 እና 3

በክርስቶስ መሆን ማለት የክርስቶስን እምነት መከተል ማለት ነው። የሌሎችን እምነት መከተል ማለት አይደለም። በቆላስይስ 2 ላይ ከክርስቶስ ያልተመጡ በርካታ የሐሰት ትምህርቶችን ተጠቅሷል። ወደ ሙሴ ሕግ ለመመለስ የሚሞክሩ እና የራሳቸውን ሀሳብ የሚያስተምሩ አሉ። እነዚህ ሀሳቦች ሰውነትን መጉዳት፣ መላእክትን ማምለክ እና ሌሎች የሐሰት ትምህርቶችን ያካትታሉ። እነዚህ የሚመጡት ከክርስቶስ ሳይሆን ከሰው አስተሳሰብ ነው። ክርስቶስን እንጂ ሌሎችን መከተል የለባቸውም። በሰው አስተሳሰብ ላይ ሳይሆን በክርስቶስ ላይ የተመሰረተ ሕይወት መኖር አለባቸው።

ቆላስይስ 3 አስተሳሰባችን በሰማይ ባለው ክርስቶስ ላይ የተመሰረተ መሆን እንዳለብን ይናገራል። አስተሳሰባችን የሚመጣው ከእርሱ እንጂ በዚህ ዓለም ካሉ ሰዎች አይደለም። ይህ ማለት ክፉ የሆነውን ዓለማዊ ድርጊት ሁሉ ማስወገድ አለብን ማለት ነው። ለዚህ ምሳሌዎች የተሰጡ ዝርዝር አሉ። በሌላ በኩል የእግዚአብሔር ሰዎች የተለየ ባህሪ እንዲኖራቸው መምረጥ አለባቸው። የአምላካዊ ባህሪ ምሳሌዎች ዝርዝር አሉ። የክርስቶስን ቃል እና ተግባር ከተከተልን ይህ በውስጣችን እንደሚኖር ክርስቶስ ነው። በክርስቶስ ውስጥ ያለ አንድ ሰው እንደ ሚስት፣ ባል፣ ልጅ፣ አባት፣ ባሪያ እና ጌታ ሆኖ እንዴት መምራት እንዳለብን የሚጠበቁ ነገሮች አሉ።

ቀን 166 ቆላስይስ 4 እና 1 ተሰሎንቄ 1

ቆላስይስ 4 አንድ አማኝ በክርስቶስ መሆን ከተፈለገ ጸሎትን አስፈላጊነት ያጎላል። ጸሎት ክርስቶስ ብዙ ያደረገው ነገር ነው። በምስጋና መጸለይ እና ትክክለኛውን ነገር ለመናገር እና ለማድረግ እርዳታ ለማግኘት መጸለይ አለባቸው። ወንጌልን እንዲስፋፋ መጸለይ ይኖርባቸዋል። መምህራቸው ኤጳፍራ ስለ እነርሱ ይጸልይ ነበር። በጥበብ መኖር እና በጸጋ መናገር አለባቸው። አብዛኛው ምዕራፍ በክርስቶስ ስለነበሩት አማኞች ነው። ቲኪቆስ በጌታ ውስጥ እንዳለ በተለይ ተጠቅሷል፣ ትርጉሙም በክርስቶስ መሆን ማለት ነው። ጳውሎስም በክርስቶስ ነበረ፤ እርሱም ደግሞ በሰንሰለት ታስሮ ነበር።

የ1ኛ ተሰሎንቄ መጽሐፍ መግቢያ

በተሰሎንቄ የተቋቋመው ጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ 17 ላይ ከጎበኘ በኋላ ነው። በሐዋርያት ሥራ 17 ቁጥር 4 ላይ ብዙ ግሪኮች እንደተለወጡ እናነባለን። ለተሰሎንቄ ሰዎች የመጀመሪያው ደብዳቤ ይህንን እና ከጣያታት እንዴት እንደተለወጡ ይናገራል። የሐዋርያት ሥራ እና 1ኛ ተሰሎንቄ ሰዎች ከተሰሎንቄ ሰዎች ስለደረሰው ስደት ይናገራሉ። ጳውሎስ በዚያ በዓመፀኞች አይሁዶች እጅ መከራ ተቀበለ፤ ቤተ መክብቡም በጨካኞች ግሪኮች እጅ መከራ ደርሶባቸዋል። ሁለቱም በገዛ አገራቸው ተጎድተዋል። ጳውሎስ ደብዳቤውን የጻፈው ስደት የተሰብሎንቄ አማኞችን እምነት ያበላሻል የሚል ስጋት ስለነበረው ነው። በእምነት እንዲጸኑ ለማድረግ ፈልጎ ነበር።

የ1ኛ ተሰሎንቄ ሰዎች ቁልፍ መልእክት ኢየሱስ እንደሚመጣ ነው። የእውነተኛ አማኞችን በረከቶች ለመቀበል እና በክፉዎች ላይ የሚደርሰውን ቁጥ ለማስወገድ ለኢየሱስ መመለስ ዝግጁ መሆን ነበረባቸው። የኢየሱስ መምጣት በአሳዳጆቻቸው ላይ የእግዚአብሔርን ቁጥ ያመጣል። መዳናቸው እየመጣ ነው እናም ያንን በጉጉት መጠበቅ አለባቸው። የዓለምን የፆታ ብልግና እና ርኩስ ድርጊቶችን ማስወገድ ነበረባቸው። ቀደም ሲል እምነት፣ ተስፋ እና ፍቅር ነበራቸው፣ ነገር ግን እነሱን ማድረጋቸውን መቀጠል እና ከሚያደርጉት በላይ ማድረግ ነበረባቸው።

ቀን 166 የቀጠለ - 1ኛ ተሰሎንቄ 1

ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች የመጀመሪያው ደብዳቤ ምዕራፍ 1 በተሰሎንቄ የነበሩት አማኞች ከአረማውያን ጣዖት አምልኮ እንደመጡ ይነግረናል። እነርሱም የወንጌልን ቃል ሰምተው ተአምራቱን አይተው አመኑ። እንደ አለመታደል ሆኖ ከከተማው ውስጥ ብዙዎቹ ጨካኞች ነበሩ እናም ያመኑትን አሳደዱ። በተሰሎንቄ የሚኖሩ አማኞች አማኞች መሆንን መረጡ። በቅን እምነት፣ በተስፋ እና በፍቅር ኖረዋል። እንዲሁ ዓይነቱ ስደት በሚኖርበት ጊዜ እንዲሁ ዓይነቱ እምነት የሚደነቅ ነበር። በዘመናዊቷ ግሪክ አካባቢ በመላው አማኞች እምነታቸው መነገሩ ምንም አይስደንቅም። ተሰሎንቄ ሰዎች ለእውነተኛ እምነት ታላቅ ምሳሌዎች ነበሩ።

ቀን 167 1ኛ ተሰሎንቄ 2 እና 3

1ኛ ተሰሎንቄ 2 በአብዛኛው ስለ ጸሐፊዎቹ በተሰሎንቄ ላሉት አማኞች ያላቸውን አመለካከት ይናገራል። በእነሱ በጣም ይወዳሉ ። እንዲያውም እንደ እናት እና እንደ አባት ይወዷቸዋል. ወላጆች ልጆችን እንደሚንከባከቡ ይንከባከቧቸው ነበር። እነዚህ ማጣቀሻዎች የእናቶችን እና የአባቶችን ሚና ያብራራሉ. እናቶች በተለይ ትንንሽ ልጆችን መንከባከብ ነበረባቸው። አባቶች ልጆቹ መንፈሳዊ እንዲሆኑ ማበረታታት፣ ማጽናናት እና ማሳሰብ ነበረባቸው። የተሰሎንቄ ሰዎች ከእግዚአብሔር ቃል ይመስል ከእነርሱ ተግሣጽ ተቀበሉ።

1ኛ ተሰሎንቄ 3 ጢሞቴዎስ ያደረጋቸው ጉብኝት ምክንያትና ውጤት ይገልጻል። በእምነታቸው ምክንያት ስላጋጠሟቸው ፈተናዎች ተጨንቀዋል። እምነታቸውን በመተው ከፈተና ለመዳን ሊፈተኑ ይችላሉ የሚል ስጋት ነበራቸው። የጢሞቴዎስ ጉብኝት ይህ እንዳልሆነ አሳይቷቸዋል። በእምነትና በፍቅር ጠንካራ ነበሩ። ስለዚህ ደራሲዎቹ በዚህ ዘገባ ተደስተዋል። አሁን እግዚአብሔር ከእነርሱ ጋር እንዲኖር ጽፏል። ጢሞቴዎስ ቀደም ሲል በምዕራፍ 1 3 ላይ ስለተጠቀሰው ተስፋቸው እንዳለመሰገናቸው እናስተውላለን። በምዕራፍ 4 እና 5 ላይ የተሰጠው ትምህርት ምክንያት ይህ ይመስላል።

የ2ኛ ተሰሎንቄ መጽሐፍ መግቢያ

ሁለተኛው የተሰሎንቄ መጽሐፍ የመጀመሪያውን ደብዳቤ መልእክት ይቀጥላል። ምንም እንኳን ሁሉም ችግሮች ቢኖሩም በእምነት ጸንተው መቀጠል ነበረባቸው። ኢየሱስ ለእምነታቸው ሽልማት ሊከፍላቸው እና ችግር ፈጣሪዎችን ለመቅጣት እንደሚመጣ ማስታወስ ነበረባቸው። ነገር ግን ከመጀመሪያው ደብዳቤ ጀምሮ ሁለት ችግሮች ተከስተዋል. አንደኛው ችግር ከማስተማር ጋር የተያያዘ ነው። አንዳንዶች ኢየሱስ ተመልሶ ስለሆነም የሽልማቱ እና የቅጣቱ ጊዜ አልፏል የሚሉ ነበሩ። ይህ እውነት አልነበረም። በእግዚአብሔር ላይ አመፀ እስካልተከሰተ ድረስ የኢየሱስ መመለስ አይከሰትም።

ሁለተኛው ችግር አንዳንድ አማኞች ሥራቸውን አቁመዋል ። ስራ ፈትተውና ሐሜት ሆኑ። ይህ ሊሆን የቻለው ኢየሱስ በቅርቡ ይመጣል ብለው ስላሰቡ ወይም በጭራሽ አይመጣም ብለው ስላሰቡ ነው። ደራሲዎቹ ይህንን አመለካከት በጠንካራ ሁኔታ ውድቅ ያደርጋሉ። የማይሰሩ ሰዎች መብላት እንደሌለባቸው ግልጽ አድርገዋል። የማይሰሩ ሰው ከእሱ ጋር መያያዝ የለበትም. አማኞች ሰነፍ ከሆኑ ለኢየሱስ መመለስ ዝግጁ መሆን አይችሉም። ተሰሎንቄ ሰዎች ስለ ኢየሱስ መመለስ እና ስለ መሥራት አስፈላጊነት ትክክለኛ ትምህርት ቢኖራቸው ኖሮ ሲመለስ የኢየሱስን ሽልማት ያገኛሉ።

ቀን 168 2 ተሰሎንቄ 1 እና 2

2ኛ ተሰሎንቄ 1 ለተሰሎንቄ ሰዎች በጻፈው የመጀመሪያ ደብዳቤ ላይ የተነገረውን ጥሩ ማጠቃለያ ነው። በስደት ላይ የነበራቸው እምነት የሚደነቅ ነበር፣ ፍቅራቸውም እያደገ ነበር። እምነታቸው በሌሎች ቤተ ክርስቲያናት እና በሰባኪዎች ዘንድ የታወቀ ነበር። ይህ በክርስቶስ መምጣት ቀን መልካም ሽልማት ያስገኛል ። በዚህ ጊዜ

አሳዳጆቻቸው ይቀጣሉ። ጻድቃን የክርስቶስን ግርማ ይመሰክራሉ፤ ያከብሩታልም። ጳውሎስ፣ ሲላስ እና ጢሞቴዎስ ለዚህ ይጻፈዩ ነበር።

ተሰሎንቄ ሰዎች ጳውሎስ ስለ ኢየሱስ መምጣት የሰጠውን መልእክት በመጀመሪያው ደብዳቤው ላይ አስበው ነበር። 2ኛ ተሰሎንቄ 2 ዛሬ በአማኞች ዘንድ ተጠየቀ። አንዳንዶች የኢየሱስ መምጣት ቀን ቀድሞውኑ እንደተከሰተ ይናገሩ ነበር ፣ ስለሆነም ለወደፊት ተስፋቸው ትክክል አልነበረም ። ይህ ውድቅ ተደርጓል። በተለይም ምዕራፍ 2 ኢየሱስ ከመመለሱ በፊት ስለሚመጣው በእግዚአብሔር ላይ የማመፅ ጊዜ ይናገራል። ሰዎች ራሳቸውን ከእግዚአብሔር በላይ ያቆማሉ እናም የዓመፅ ባህልን ያስተምራሉ። ይህ የአመፅ ጊዜ ብዙዎችን ያታልላል ምክንያቱም የሐሰት ተአምራት አሉ። ይህ አመፅ ቀደም ሲል እንደባቢሎን አመጽ ነው (ኢሳይያስ 14 13-14 እና ዘፍጥረት 11 4)። ልክ እንደ ዛሬው የዓለም ባህል ነው። እንዲህ ዓይነቱን ኃጢአት እና ክፋት በመጋፈጥ አማኞች ጸንተው መቆም አለባቸው ።

ቀን 169 2 ተሰሎንቄ 3 እና 1 ጢሞቴዎስ 2

2ኛ ተሰሎንቄ 3 ለተሰሎንቄ ሰዎች በጻፈው የመጀመሪያ ደብዳቤ ላይ የቀረበውን ልመና ይደግማል። ተሰሎንቄ ሰዎች እንደ ተሰሎንቄ ሰዎች ብዙ ጠላቶች ስላሏቸው ለሚስዮናውያን ሰባኪዎች መጸለያቸውን መቀጠል አለባቸው። የመጨረሻው መልእክት በመጀመሪያው ደብዳቤ ላይ የጀመረው ነገር ግን አሁን ትልቅ ችግር ሆኗል። አማኞች ሆነ ብለው አይሰሩም እና ሐሜት ሆነዋል። ይህ ሊሆን የቻለው የኢየሱስ መመለስ ቅርብ ነው ብለው ስለሰቡ ወይም አይመጣም ብለው ስለሰቡ ነው። እንዲህ ዓይነቱ ባህሪ በጠንካራ ሁኔታ ይወገዛል. ይህን ለማድረግ የመረጡ ሰዎች ባህሪያቸውን እስኪቀይሩ ድረስ በቤተ ክርስቲያን ውስጥ እንዲገናኙ አይፈቀድላቸውም። የመጨረሻው ሰላምታ የእግዚአብሔር ሰላም ከእነሱ ጋር እንዲሆን እና ጌታ ከእነሱ ጋር እንዲሆን ምኞት ነው።

የ1ኛ ጢሞቴዎስ መጽሐፍ መግቢያ

ጢሞቴዎስ በሚስዮናዊነት ጉዞው የሐዋርያው ጳውሎስ ረዳቶች አንዱ ነበር። ጳውሎስ በጢሞቴዎስና በቲቶ ደብዳቤዎች ላይ ቤተ ክርስቲያን እንዴት መቋቋም እንዳለባቸውና የሚስዮናውያን ረዳቶች እንዴት ጠባይ ማሳየት እንዳለባቸው ምክር ሰጥቷል። 1 ጢሞቴዎስ እንዴት መኖር እንዳለባቸው በግልፅ ይናገራል። የእምነታቸው ዓላማ እርስ በርሳቸው እውነተኛ ፍቅር ነው። 1ኛ ጢሞቴዎስ ሰዎች በአምላክ ቤት ውስጥ እንዴት መምራት እንዳለባቸው ይናገራል (3 15) ። ይህ የማስተማር እና የተግባር ጉዳዮችን እንደሚያካትት ግልጽ ነው። ማስተማር ሰዎች እንዴት እንደሚሠሩ እና እንዴት እንደሚያስቡ ያጠቃልላል። ደብዳቤው ትክክለኛውን ትምህርት ያልጠበቁ እና የሄዱ ሰዎችን ብዙ ማጣቀሻዎችን ይዟል። ብዙ የሐሰት አስተማሪዎች ነበሩ።

እግዚአብሔር ሰዎች ሁሉ እንዲድኑ ይፈልጋል እናም ይህ የሚደረገው ቤተ ክርስቲያንን በትክክለኛው መንገድ በመምራት ነው። በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የወንዶች እና የሴቶች ሚና መመሪያ አለ. ሽማግሌዎች ቤተ ክርስቲያንን በመምራት ረገድ ቁልፍ ሚና አላቸው, ስለዚህ እነሱን በጥንቃቄ እንዴት እንደሚመርጡ ምክር አለ. ተመሳሳይ ነገር ለዲያቆኖች ሚና (የቤተ ክርስቲያን አገልጋዮች) እውነት ነው እና እነሱን እንዴት እንደሚመርጡ ምክር አለ. የቤተ ክርስቲያን ሃላፊነት ለመበላቀቅ ምክር አለ። በሀብታም እና በሀብታም ሰዎች ላይ ምክር አለ ። ለጢሞቴዎስ በግል እና እንዴት መሆን እንዳለበት ምክር አለ። በሚያደርገው ነገር ሁሉ ምሳሌ መሆን አለበት። ተመሳሳይ ሚና ለሚጫወት ማንኛውም ሰውም ተመሳሳይ ነው.

ቀን 169 የቀጠለ - 1 ጢሞቴዎስ 2

1ኛ ጢሞቴዎስ 2 መክብብን እንዴት መርዳት እንደሚቻል ምክር ይጀምራል። ባለሥልጣናቱ የተቀደሰ እና አምላካዊ ሕይወት እንዲኖሩበት ሰላማዊ ሕይወት እንዲሰጣቸው ወደ እግዚአብሔር በመጸለይ ይጀምራል። እግዚአብሔር ቅድስና እና አምላካዊነት እንዲኖራቸው ይፈልጋል ምክንያቱም ይህ ከሞት እንዲድኑ ያደርጋቸዋል። እግዚአብሔር ሁሉም ሰው እንዲድን ይፈልጋል። ከዚያም ስለ የጋራ ጸሎት ይናገራል። ይህ መደረግ ያለበት በወንዶች እንጂ በሴቶች አይደለም። ሴቶች ከመልካም አለባበስ ይልቅ በመልካም ሥራዎች ላይ ማተኮር አለባቸው። በእምነት መማር ላይ ማተኮር እና ይህን በታዛዥነት ማድረግ አለባቸው። ጠቃሚ ሚናዎች አሏቸው፣ ነገር ግን በቤተ ክርስቲያን ውስጥ የአመራር እና የማስተማር አይደለም። የዚህ ማረጋገጫ የሚመጣው ከዘፍጥረት መጀመሪያ ጀምሮ ነው፣ ይህም ወንዶች እና ሴቶች ከተፈጠሩበት እና የወንዶች እና የሴቶች ሚናዎች ከተገለጹበት ጊዜ ነው።

ቀን 170 1ኛ ጢሞቴዎስ 3 እና 5

1ኛ ጢሞቴዎስ 3 በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ስለ ሁለት አስፈላጊ ሚናዎች ይናገራል። የበላይ ተመልካቾች (ሽማግሌዎች) እና ዲያቆን (አገልጋይ)። የበላይ ተመልካቾች ወይም ሽማግሌዎች የቤተ ክብሩ እረኞች የሆኑ እና መንጋውን ለመንከባከብ አብረው የሚሠሩ ወንድሞች ናቸው። ይህ ትልቅ ሚና ነው እናም ሽማግሌው ለበጎቹ ምሳሌ መሆን አለበት። ምዕራፉ የመልካም እረኞችን ባህሪያት ይገልጻል። ዲያቆናት ቤተ ክርስቲያንን የሚያገለግሉ አገልጋዮች ነበሩ። እነሱም የቤተ ክርስቲያንን አገልግሎት ቅድሚያ ሊሰጣቸው ይገባል። ቤተ ክርስቲያንን በብዙ መንገዶች ያገለግላሉ ነገር ግን አስተማሪዎች አይደሉም። ቤተ ክርስቲያን የሚሠራው ሰዎች ለቤተ ክርስቲያን አገልግሎት ራሳቸውን ሲሰጡ ብቻ ነው። በአዲስ ኪዳን ውስጥ የትም ቦታ እነዚህ የሚከፈላቸው ሚናዎች አይነገሩም። የእግዚአብሔር ቤተ ክርስቲያን በነጻነት በማገልገል በእነዚህ ሚናዎች ላይ ተመስርተው ይሠራ ነበር።

የ1ኛ ጢሞቴዎስ 5 ማዕከላዊ ክፍል ስለ መበለቶች አያያዝ ነው። በሐዋርያት ሥራ 6 ላይ በአዲስ ኪዳን ውስጥ የመጀመሪያው ኮሚቴ መበለቶችን የሚንከባከብ መሆኑን እናነባለን። መበለቶችን መንከባከብ በብሉይ ኪዳን ውስጥ የአምላካዊ ተግባር ቁልፍ አካል ነው። ጳውሎስ በአዲስ ኪዳን ውስጥ እንዴት መሆን እንዳለበት ገልጿል። መበለቲቱ አርጅታ ከሆነ፣ ሌሎች ተንከባካቢዎች ከሌሏቸው እና በቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሌሎችን የመርዳት ታሪክ ካላቸው የቤተ ክርስቲያን መበለቶችን መንከባከብ ይጠበቃል። በገዛ ቤተሰብ ውስጥ ያሉ አረጋውያን መበለቶችን መንከባከብ የክርስትና አገልግሎት አስፈላጊ አካል ሆኖ ይጠበቃል። ጳውሎስ የቤተ ክርስቲያን ቤተሰብ እንደ ተፈጥሯዊ ቤተሰቦችን መሆን እንዳለበት ገልጿል - እነዚህ መንፈሳዊ ወንድሞቻችንና እህቶቻችንን የሚንከባከቡበት ነው። ሽማግሌዎች መከበር አለባቸው እና አድልዎ ሊኖር አይገባም።

የ2ኛ ጢሞቴዎስ መጽሐፍ መግቢያ

ሐዋርያው ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ ሁለተኛ ደብዳቤ ጻፈ። ይህ እንደ መጀመሪያው ደብዳቤ አልነበረም። የመጀመሪያው ደብዳቤ ቤተ ክርስቲያንን እንዴት ማደራጀት እንደሚቻል ነበር። ሁለተኛው ደብዳቤ ለጢሞቴዎስ የግል ማበረታቻ ነበር። ከመጀመሪያው ደብዳቤ ጀምሮ ብዙ ችግሮችን አሳልፏል እና ብዙ እንባ አጋጥሞታል። ጢሞቴዎስ ጌታን እንዳደረገው ሁሉ ማበረታቻ ያስፈልገው ነበር። እንደ ወታደር፣ እንደ አትሌት እና እንደ ገበሬ ጠንክሮ መስራቱን መቀጠል አለበት። ወንድሞቹን ትክክል የሆነውን ነገር ማስጠንቀቅ ነበረበት፤ ነገር ግን ከጠብ መቆጠብ ነበረበት።

ጢሞቴዎስ በመጨረሻዎቹ ቀናት ስለ አማኞች ባህሪ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶታል፣ ይህም እየባሰ እና እየባሰ ይሄዳል። ጳውሎስ በመጀመሪያው ደብዳቤው ላይ ጢሞቴዎስን አስጠንቅቆት ነበር። ጢሞቴዎስ ጥበበኛና ጻድቅ ሊያደርግ በሚችለው የእግዚአብሔር ቃል ላይ ማተኮር ነበረበት። ጢሞቴዎስ ሰዎች የሐሰት ትምህርቶችን

ቢከተሉም እና ስደት ቢደርስባቸውም እንኳ ሁል ጊዜ የቅዱሳት መጻሕፍትን ቃላት መስበኩን መቀጠል አለበት። ጳውሎስ ያጋጠመው ይህ ነው፣ ጢሞቴዎስም እንዲሁ ሊጠብቅ ይችላል።

ቀን 171 2 ጢሞቴዎስ 1 እና 4

ጳውሎስ ለጢሞቴዎስ የጻፈውን ሁለተኛውን ደብዳቤ ለጢሞቴዎስ በግል ቃላት ጀመረ። ስለ ጢሞቴዎስ ያለማቋረጥ ያስባል እና እንባውን ያስታውሳል። ጳውሎስ በእናቱ እና በአያቱ ያየውን ልባዊ እምነት በእርሱ አየ። ጢሞቴዎስ በእምነት እንዲጠናከርና ለጢሞቴዎስ ያስተላለፈውን መንፈስ ቅዱስ እንዲጠቀም አበረታቶታል። ጢሞቴዎስ ወንጌልን መስበኩን መቀጠል ነበረበት፣ ምንም እንኳን እንደ ጳውሎስ መከራ ሊደርስበት ቢገባም። የጳውሎስን የእምነትና የፍቅር ምሳሌ መከተል ነበረበት። ሰባኪዎች ሰዎች እምነታቸውን ሲተዉ በስብከታቸው ተስፋ መቋረጥ ይሰማቸዋል። የሚሆነው ያ ነው። ጳውሎስ ሦስት ምሳሌዎችን ጠቅሷል። ሁሉም ሰው ስደት ወይም ፈተና ሲያጋጥመው እምነቱን አይጠብቅም።

2ኛ ጢሞቴዎስ 4 ከምዕራፍ 3 መጨረሻ ጀምሮ ይቀጥላል። ሰዎችን ወደ አምላካዊ ሰዎች እንዲያድጉ ሊያስተምር፣ ሊገሥጽ እና ሊያስተካክል የሚችለው የእግዚአብሔር ቃል ነው። ጳውሎስ ጢሞቴዎስ ይህን ለማድረግ የአምላክን ቃል ተጠቅሞ እንዲል አጥብቆ ተናግሯል። ይህ አስፈላጊ የሆነበት ምክንያት ብዙ ሰዎች የእግዚአብሔርን ፍላጎት ሳይሆን የራሳቸውን ፍላጎት ስለሚከተሉ ነው። ከእውነት ይመለሳሉ እና አፈ ታሪኮችን ይከተላሉ። ጳውሎስ ፍጻሜው እንደቀረበ ያወቀ ይመስል ይናገራል። ፍጹሙን ሮጦ ትግሉን ታግሏል። አሁን ጢሞቴዎስ የራሱን ውድድር መሮጥ እና የራሱን ትግል መታገል አለበት። ጳውሎስ በሐዋርያት ሥራ 19 ላይ የተመዘገበውን በኤፌሶን በነበረበት ጊዜ በማስታወስ ተጠናቀቀ። ከተማይቱም በእርሱ ላይ ዓመፀ አደረጉ። በአንበሳ አፍ ውስጥ እንዳለ ገልጿል። ለጢሞቴዎስ የተላከው ደብዳቤ ጢሞቴዎስ በዚህ ጊዜ በኤፌሶን የነበረ ይመስላል ምክንያቱም ስለ ብረት ሠራተኛው እስክንድር ማስጠንቀቂያ ተሰጥቶታል። ጳውሎስ የመጀመሪያውን ደብዳቤ ሲጽፍ ጢሞቴዎስ በዚያ እንደነበረ እናውቃለን (1ኛ ጢሞቴዎስ 13) ። ጢሞቴዎስ ጥንቃቄ ማድረግ ነበረበት።

የቲቶ መጽሐፍ መግቢያ

ቲቶ ልክ እንደ ጢሞቴዎስ ሁሉ የሐዋርያው ጳውሎስ ረዳቶች አንዱ ነበር። ጳውሎስ ልክ እንደ ጢሞቴዎስ ሁሉ በቤተ መክብብ ውስጥ ያሉትን አማኞች እንዴት መርዳት እንዳለበት ምክር እንዲሰጠው ጽፏል። አንዳንድ ይዘቶች ተመሳሳይ ናቸው፣ ግን እዚህ በ 1 ጢሞቴዎስ ውስጥ ካለው ያነሰ ዝርዝር አለ። አማኞችን የመርዳት ቁልፍ አካል በእያንዳንዱ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ሽማግሌዎችን ማቋቋም ነው። እነዚህ ሰዎች መክብርን የሚመሩና የሚንከባከቡ ናቸው። ሽማግሌዎች ጠንካራ ቢሆኑ ኖሮ ቤተ ክርስቲያንም ጠንካራ ትሆን ነበር። ስለ ሽማግሌዎች ምርጫ የሚሰጠው ምክር በ1ኛ ጢሞቴዎስ ላይ ከተጠቀሰው ዝርዝር ጋር ተመሳሳይ ነው።

ቲቶ የማስተማር ሚና መጫወት አለበት። በዕድሜ የገፉ ወንዶችን፣ በዕድሜ የገፉ ሴቶችን እና ወጣት ወንዶችን ማስተማር አለበት። ታናናሾቹ ሴቶች በዕድሜ የገፉ ሴቶች ማስተማር ነበረባቸው። ቲቶ ልክ እንደ ጢሞቴዎስ ሁሉ ማስተማር ብቻ ሳይሆን ትክክለኛውን ምሳሌም መሆን አለበት። ልክ እንደ ጢሞቴዎስ፣ በአማኞች እና በባለሥልጣናት መካከል ስላለው ግንኙነት ምክር አለ እና ለባሪያዎች ምክር አለ። ልክ እንደ ጢሞቴዎስ፣ የሚያምፁና ከእውነት ስለሚርቁ ሰዎች ማስጠንቀቂያ አለ። ቲቶ እውነትን በማስተማር ይህንን ለማስቆም የተቻለውን ሁሉ ማድረግ አለበት። በተለይ ቤተ ክርስቲያንን የሚከፋፍሉ ከፋፋይ ሰዎችን ማስተናገድ አለበት።

ቀን 172 ቲቶ 1 እና 2

ሚስጥናዊ ሠራተኛ ማለት ሰዎች በእግዚአብሔር እንዲያምኑ እና እውነትን ወደ ማወቅ እንዲመጡ የሚያበረታታ ነው። ሐዋርያው ጳውሎስ ቲቶ በቲቶ 1 ላይ ያስተማረው ይህንን ነው። ሰዎች ቅድስናን እንዲያዳብሩ የሚመራው እምነት እና እውቀት ነው እናም ወደ ዘላለማዊ ሕይወት የሚመራው ቅድስና ነው። ቲቶስና ጳውሎስ ያስተማሩት ይህንን ነው። ሽማግሌዎችም ይህን ማድረግ አለባቸው። ሽማግሌዎቹ የመንጋው እረኞች እንጂ ገዢዎች አልነበሩም። የራስ ወዳድነት እና የሙብት ሚና አልነበረም። ቤተሰቦቻቸውን በሚገባ እንደሚንከባከቡ ሁሉ ቤተ ክርስቲያንንም መንከባከብ አለባቸው። ሽማግሌዎች መንጋውን ከራስ ወዳድ ሐሰተኛ አስተማሪዎች አደጋ መጠበቅ ያለባቸው ናቸው። ይህም ክርስቲያኖችን ወደ ሙሴ ሕግ ለመመለስ የሚሞክሩ አይሁዳውያን አማኞች የሆኑትን የተገረዘ ቡድንን ያጠቃልላል። በአገሪቱ ህዝብ ባህል ምክንያት ግልጽ የሆነ ተግሣጽ መጠቀም ይመከራል።

ቲቶ 2 ጥሩ ትምህርትን መከተል አስፈላጊ መሆኑን ቀጠለ። እንደ ሁልጊዜው ይህ ማለት ማስተማር እና ልምምድ ማለት ነው። ቲቶ ለተለያዩ ቡድኖች የማስተማር ሚና አለው። በዕድሜ የገፉ ሰዎች አክብሮት እንዲኖራቸው ያስተምራል። በዕድሜ የገፉ ሴቶች በትክክለኛው መንገድ እንዲኖሩ እና ትክክለኛውን ነገር እንዲያስተምሩ ያስተምራቸዋል። ወጣቶቹም ራሳቸውን እንዲገዙ ያስተምራቸዋል። የወጣት ሴቶች ትምህርት በዕድሜ የገፉ ሴቶች መከናወን እንዳለባቸው እናስተውላለን። ቲቶ በግል ምሳሌው ሊያስተምራቸው ይገባል። ሁሉም የዓለምን ባህሪ አለመቀበል እና አምላካዊ ሕይወት መኖር አለባቸው። ባሪያዎች በተለይ ራስን መግዛትን እንዲለማመዱ ተጨማሪ ምክሮች አሉ።

ቀን 173 ቲቶ 3 እና ፊልሞን

አማኞች ለገዥዎችና ለባለስልጣናት በፈቃደኝነት መገዛት አለባቸው። ቲቶ 3 ስለዚህ ያስተምራል። ስለእነሱ በሐሰት መናገር የለባቸውም እና በሰላም መኖር አለባቸው። ቀደም ባሉት ጊዜያት በትክክል በዚያ አቋም ላይ ነበሩ። ነገር ግን ታላቅ የእግዚአብሔር ምሕረት ተደረገላቸው፤ እነርሱም አምነው ተጠመቁ። አሁን የዘላለም ሕይወት ተስፋ ይዘው በጸጋ በታ ላይ ነበሩ። በዚህ ምክንያት ትክክለኛ ነገሮችን ለማድረግ ቁርጠኛ መሆን ነበረባቸው። የሞኝ ክርክሮችን እና ክፍፍልን ማስወገድ ነበረባቸው። እንዲያውም ከፋፋይ ሰዎች ቤተክርስቲያንን በማስጠንቀቅ እና ከዚያም በማስወገድ መከፋፈሉን ማቆም ነበረባቸው። ቤተ ክርስቲያን የመልካምነትና የሰላም ቦታ መሆን አለባት።

ቀን 173 የቀጠለ የፊልሞን መጽሐፍ መግቢያ

መጽሐፈ ፊልሞን ጳውሎስ ለፊልሞን የተላከ ደብዳቤ ነው። ፊልሞንም ባሪያውን አናሲሞስን ያጣው ባሪያ ነበር። አናሲሞስ ለምን እንደሄደ እርግጠኛ አይደለም። አናሲሞስ በሌላበት ጊዜ ወደ ክርስቶስ ተለወጠ። ጳውሎስን በወጎኒ ቤት አገኘው፤ እነርሱም በጣም ተቀራረቡ። ጳውሎስ አሁን አናሲሞስን ወደ ቀድሞ ጌታው ለመመለስ ወሰነ። ተስፋው ፊልሞን አናሲሞስን እንደ ባሪያ ሳይሆን በክርስቶስ ወንድም አድርጎ ይቀበላል የሚል ነበር። ጳውሎስ ፊልሞን ይህን ማድረግ ያለበት በርካታ ጥሩ ምክንያቶችን በመስጠት በብልሃት ተከራክሯል።

በባሪያ እና በጌታ መካከል ያለው ግንኙነት ዛሬ ሙሉ በሙሉ የምንረዳው ነገር አይደለም። በባሪያ ባለቤቶች ላይ የሚደርሰውን በደል እናውቃለን። ጳውሎስ ለፊልሞን የጻፈው ደብዳቤ በወቅቱ የነበሩትን ታላላቅ ማህበራዊ መሰናክሎች አልፏል። ጳውሎስ በክርስቶስ ባሪያን ጌታ እንዳልሆኑ በክርስቶስ ወንድሞች እንደሆኑ በግልጽ ተናግሯል። ግንኙነታቸው በእጅጉ ተቀይሯል። ጥበበኛው ጳውሎስ ፊልሞን የጠየቀውን እንዲያደርግ የመጨረሻ ምክንያት ለፊልሞን ነገረው። ጳውሎስ ራሱን ሊጎበኝ አስቦ ነበር፤ ከዚያም ፊልሞን የጠየቀውን አድርጎ እንደሆነ ያያል።

የዕብራውያን መጽሐፍ መግቢያ

የዕብራውያን መጽሐፍ የተጻፈው ለዕብራውያን ነው። ይህም ለአይሁድ የተጻፈው ለእግዚአብሔር ሕዝብ ነው። እግዚአብሔርም ከእነርሱ ጋር ቃል ኪዳን አደረገ፤ ሕጉንም ክህነቱንም ማደሪያውንም ሰጣቸው። ዕብራውያን ስለእነዚህ እና ስለ ብሉይ ኪዳን ብዙ ይናገራሉ። የዕብራውያን መጽሐፍ ለአይሁዶች ጠቃሚ መልእክት አለው - ስለ ኢየሱስ አስቡ! ስለ ኢየሱስ ታላቅነት መናገር ይጀምራል። ከዚያም ኢየሱስ የሙሴን ሕግ ካደረጉት መላእክት እንዴት እንደሚበልጥ ያሳያል። እውነት ነው ኢየሱስ ከመላእክት ዝቅ ብሎ ነበር፤ ነገር ግን የሰውን ኃጢአት ለማስወገድ የሚረዳ ከሆነ መሆን ነበረበት።

ኢየሱስ በሙሴ ሕግ መሠረት ከሊቀ ካህናቱ የተሻለ ሊቀ ካህናት ነበር። በእግዚአብሔር በተለይ የተመረጠው ካህን በሆነው በመልክ ጾዴቅ ትእዛዝ ቄስ ካህን ነበር። ዕብራውያን የኢየሱስ ክህነት በሕጉ ስር ካለው የተሻለ የሆነበትን ብዙ ምክንያቶች ይገልጻል። ኃጢአትን ያስወግዳል፤ በሕግ መሠረት የእንስሳት ደም ግን አልቻለም። ሕጉ ለሚመጡት ነገሮች ጥላ ነበር፤ ኢየሱስ ግን እውነታው ነበር። ዕብራውያን ዓይኖቻቸውን በኢየሱስ ላይ ማተኮር ነበረባቸው። ሕጉን ትተው ከኢየሱስ ጋር መቆየት ነበረባቸው። በዚህ መንገድ እግዚአብሔር የኢየሱስን ሥራ እና የእግዚአብሔርን መንግሥት በረከቶች ሊያመጣ ይችላል።

ቀን 174 ዕብራውያን 2 እና 13

ዕብራውያን 2 ስለ መላእክት ቃል ይናገራል። እግዚአብሔር የሙሴን ሕግ ለዕብራውያን እንዲሰጣቸው ሰጣቸው (የሐዋርያት ሥራ 7 53) ። ይህ ሕግ ለህዝብ አስገዳጅ ነበር። ይሁን እንጂ እግዚአብሔር ልጁን መዳንን እንዲያስተምር ልኮታል፤ ኢየሱስ ባደረጋቸው ተአምራት አማካኝነት የመልእክቱን ማስረጃዎች ሰጥቷል። ኢየሱስ ከመላእክት ይበልጣል ፣ ከዚያ መልእክቱ ከሙሴ ሕግ የበለጠ መስማት አለበት ። ኢየሱስ ከመላእክት ዝቅ ብሏል። የሰውን ኃጢአት ለማስወገድ ከፈለገ ከመላእክት እና ከሰው በታች መሆን ነበረበት። መልእክ ይህን ማድረግ አልቻለም። ኢየሱስ የሚረዳቸው ሰዎች የመንፈሳዊ ቤተሰቡ ናቸው።

ዕብራውያን 13 የዕብራውያን መጽሐፍ የመጨረሻ መልእክት ይዟል። ኢየሱስ ከሙሴ ሕግ ምን ያህል እንደሚበልጥ ከተናገረ በኋላ ለዕብራውያን ሊኖራቸው የሚገባቸውን አንዳንድ ክርስቲያናዊ ባህሪዎች ይነግራቸዋል። እንደ ቤተሰብ እርስ በርሳቸው መዋደድ አለባቸው ። የፆታ ብልጫ እና የገንዘብ ፍቅርን ማስወገድ አለባቸው። ከእነሱ ጋር እንዲሆን በእግዚአብሔር መታመን እና እርካታ ሊኖራቸው ይገባል ። ክርስቲያን መሪዎቻቸውን መከተል አለባቸው እናም ለኢየሱስ ሲሉ እፍረት ለመቀበል ዝግጁ መሆን አለባቸው ። እግዚአብሔር በኢየሱስ በኩል እንዲባርካቸው በመጠየቅ ያበቃል።

አሁን የያዕቆብ እና የ1ኛ ጴጥሮስ መጻሕፍት ማጠቃለያዎች ለአዳዲስ አንባቢዎች የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ክፍል ሀ ላይ ሙሉ በሙሉ የተነበቡ ናቸው።

የያዕቆብ መጽሐፍ መግቢያ

ያዕቆብ 'ያዕቆብ' የሚለው ስም የግሪክ ቅጂ ነው። ደብዳቤው የተጻፈው ለተበተኑት ለአሥራ ሁለቱ ነገዶች ማለትም ለእስራኤል ልጆች ነው። ከዕብራውያን በተቃራኒ የሙሴ ሕግ ማብራሪያ አይደለም። ጄምስ ግልጽ የሆኑ ተግባራዊ ነጥቦችን የሚያቀርብ በጣም ተግባራዊ መጽሐፍ ነው። አማኞች የሕይወትን በረከት እንዲያገኙ በፈተና ውስጥ መጽናት አለባቸው ። አማኞች በመስማት እና እምነት እንዳላቸው በመናገር ጥሩ መሆን የለባቸውም። ሃይማኖታቸው በተግባር ካልተጠቀሙ በስተቀር ምንም ትርጉም የለውም። ይህም ምላስን መቆጣጠር፣ በዓለም

ላይ ያሉትን ነገሮች ማስወገድ እና መበለቶችንና ወላጅ አልባ ሕፃናትን መንከባከብን ይጨምራል። በተለይ ለሀብታሞች አድሎአዊነትን ማሳየት ቀላል ነው፣ ነገር ግን አድሎአዊነት በዚህ ደብዳቤ ውስጥ ኃጢአት ይባላል።

የደብዳቤው መሃል ሁለት ዓይነት ጥበብን ይገልጻል። የዓለም ጥበብ አለፈ፣ እሱም ኩሩ እና ራስ ወዳድነት ነው። የእግዚአብሔር ጥበብ ትሁትና ታዛዥ እና መልካም ነገር ሁሉ ነው። በመካከላቸው ጠብ በነበረ ጊዜ ይህ ቅርቤቱ ጥበብ ነው። ይልቁንም ለእግዚአብሔርና ለመንገዱ መገዛት አለባቸው። ደብዳቤው በመጨረሻ ወደ ፈተናዎች እና ስቃይ ርዕስ ይመለሳል። አማኞች በእነዚህ ሁኔታዎች ውስጥ ላደረጉት ጽናት ሽልማት ስለሚሰጣቸው በመከራቸው መታገስ አለባቸው። በእነዚህ ችግሮች ውስጥ ሲሆኑ መጸለይ አለባቸው ። እግዚአብሔር እነዚህን ጸሎቶች እንደሚሰማ በግልፅ ተናግሯል ፣ ምክንያቱም የጻድቅ ሰው ጸሎት ኃይለኛ እና ውጤታማ ነው ብሏል ።

የ1ኛ ጴጥሮስ መጽሐፍ መግቢያ

ሐዋርያው ጴጥሮስ በመጀመሪያው ደብዳቤው ላይ ክርስቲያኖች በእምነታቸው ምክንያት መከራ ሊደርስባቸው እንደሚችል ጽፏል። እነሱን ለማጽናናት እና በታማኝነት መከራ የሚያስከትለውን ጥቅም ለማስረዳት ጽፏል። መከራ የአማኞች እምነት እውነተኛ መሆኑን ያረጋግጣል። ይህ እምነት ዓለም ካለው በጣም ጠቃሚ ነገር - ወርቅ የበለጠ አስፈላጊ ነው። የበለጠ አስፈላጊ ነው ምክንያቱም ኢየሱስ ሲገለጥ ለአማኑ ምስጋና ፣ ክብር እና ክብር ስለሚያስገኝ እና መዳናቸውን ያስከትላል። ለክርስቶስ መከራ ወደ ክብር ይመራል። ሁለቱ ነገሮች በብዙ ቦታዎች የተያያዙ ናቸው። እግዚአብሔር አማኞችን እውነተኛ መሆናቸውን ለማረጋገጥ ይፈትናቸዋል።

የአማኞች እምነት በዙሪያቸው ካሉት ሰዎች የተለዩ ያደርጋቸዋል። የተወለዱት ከእግዚአብሔር ቃል ነው። እነሱ እንደ ተለያዩ ሰዎች ናቸው ። እነሱ በሚኖሩበት ሀገር ውስጥ እንደ ባዕድ ዜጎች ናቸው ። በዙሪያቸው ካሉ ሰዎች የተለያዩ አመለካከት እና ባህሪ አላቸው። በእግዚአብሔር የተመረጡ ቅዱሳን ሕዝቦች ናቸው። ለእነርሱም ከጥቂት ጊዜ በኋላ ምሕረትን ያገኛሉ። ስለዚህ በእምነታቸው ጠንካራ እና ጸንተው መቆየት አለባቸው።

የ2ኛ ጴጥሮስ መጽሐፍ መግቢያ

1 ጴጥሮስ በእምነቱ ምክንያት መከራ የሚደርስበትን ችግር ገልጿል። አሁን ጴጥሮስ በ2ኛ ጴጥሮስ ከማመን በተጨማሪ አምላካዊነትን እንደሚያስፈልግ ይሸጋገራል። አምላካዊ ሰዎች በዓለም ላይ ከሚመጣው ጥፋት ይድናሉ። ጴጥሮስ በእምነት ላይ መጨመር ያለባቸውን ልዩ ነገሮች ይገልጻል - መልካምነት፣ እውቀት፣ ራስን መግዛት፣ ጽናት፣ አምላካዊነት፣ የጋራ ፍቅር እና ፍቅር። ሰዎች እነዚህን ባህሪያት ለማዳበር የተቻለውን ሁሉ ጥረት ማድረግ አለባቸው።

ለእውነተኛ እምነት ከሚያስከትሉት አደጋዎች አንዱ የሐሰት አስተማሪዎች ናቸው። ምዕራፍ 2 ከሐሰተኛ ነቢያት ያለፈ ምሳሌዎችን ይጠቅሳል እናም እግዚአብሔር እነሱን ለመቅጣት እንዴት ጣልቃ እንደገባ ያሳያል ። ምዕራፍ ፫ ወደፊት ስለሚመጣው ቅጣት ማስጠንቀቂያ ይሰጣል። አማኞች ከክፉዎች ጋር እንዳይቀጡ አምላካዊ ኑሮ መኖራቸውን ማረጋገጥ አለባቸው። ጴጥሮስ እውነተኛ ትምህርት ምን እንደሆነ ገልጿል፤ ይህም ቅዱሳን መጻሕፍት ነው። ጴጥሮስ ራሱ ከኢየሱስ ጋር በተራራ ላይ በነበረበት ጊዜ የአምላክን ድምፅ ሰምቶ ነበር። አማኞች ለኢየሱስ መመለስ ዝግጁ እንዲሆኑ እነዚህን ነገሮች መከተል አለባቸው ።

ቀን 175 2 ጴጥሮስ 2 እና 3

2 ጴጥሮስ 2 የሐሰት አስተማሪዎችን ችግር ይናገራል። እነዚህ ሰዎች ለገንዘብ እና ለስልጣን ስግብግብ ናቸው። ከመጽሐፍ ቅዱስ ምክር ጋር የሚቃረን ቢሆንም እንኳ ነፃነትን ያስተምራሉ። ብዙ ሰዎች ይከተሏቸዋል።

እግዚአብሔር እነዚህን ሐሰተኛ አስተማሪዎች እንደሚቀጥቸው ግልጽ ነው። ለእንደዚህ ዓይነቶቹ ሰዎች 4 ምሳሌዎችን ይጠቅሳል። በእያንዳንዱ ሁኔታ, የእግዚአብሔርን ልዩ ቅሬታ በማሳየት ያልተለመደ ቅጣት ደርሶባቸዋል. እግዚአብሔር ጻድቃንን አዳነ። እግዚአብሔር በትንሣኤ ቀን ክፉዎችን እንዴት እንደሚቀጥ እና ጻድቃንን እንዴት እንደሚያድን ያውቃል።

ክፉዎች ፍርድ እንደሚመጣ አያምኑም። 2 ጴጥሮስ 3 በእግዚአብሔር ላይ የሚሰለቁበትን እና በጊዜ ሂደት ምንም ለውጥ እንዳልተደረገ እና እግዚአብሔር ወደፊት እርምጃ እንደሚወስድ የሚናገሩትን ይገልጻል። ጴጥሮስ በኖኅ ዘመን የነበረውን የጥፋት ውኃ በማስታወስ መለሰላቸው። በድንገት እና በልተጠበቀ ሁኔታ መጣ። እንደዚሁም ዓለም ወደፊት ፍርድ ይደርስባታል። ጴጥሮስም የአምላክን አመለካከት ይነግረናል። 1000 ዓመታት እንኳን ለእግዚአብሔር አጭር ጊዜ ነው። ለእግዚአብሔር ረጅም ጊዜ አይቆይም። ኢየሱስ እንደ ሌባ ይመጣል። ለመኖር ብቸኛው ምክንያታዊ መንገድ ሁል ጊዜ ዝግጁ መሆን ነው። መጽሐፍ የሚያበቃው አንዳንድ ትምህርቶች ከባድ ቢመስሉም ቅዱሳን መጻሕፍትን እንድትከተሉ በመጨረሻው ማሳሰቢያ ነው። ከፀጋቸው መውደቅ የለባቸውም።

11ኛ የሐንስ መጽሐፍ መግቢያ

የሐንስ የመጀመሪያ ደብዳቤ ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ያለው ማን ነው የሚለውን ጥያቄ ይናገራል። መልእክቱ ቀላል ቢሆንም በጣም ጥልቅ ነው። ቀላል መልእክት ግልጽ ነው ነገር ግን ጥልቅ መልእክት በተሳሳተ መንገድ ለመረዳት ቀላል ነው. ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት በኢየሱስ ክርስቶስ ምክንያት ነው። ኃጢአት ስለሌለን አይደለም፤ ከኢየሱስ በስተቀር ሁሉም ኃጢአት ሠርተዋል። ምክንያቱም በኢየሱስ ኃጢአት ተወግዷል። ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት የሚሆነው እንደ ኢየሱስ ስንመለስ እና ከሆነ ነው። ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት የለንም ምክንያቱም እኛ ነን ብለን እንናገራለን። ከእግዚአብሔር ጋር መሆናችንን ወይም አለመሆናችንን የሚወስነው ባህሪያችን ነው። እኛም እንደ እግዚአብሔር መውደድ አለብን። የተቸገረውን ወንድማችንን መርዳት አለብን እናም ፍቅራችን በተግባር ማሳየት አለብን። ይህን ካደረግን በአንድ መልኩ እግዚአብሔር በውስጣችን ይኖራል። በኢየሱስ ክርስቶስ ማመን እና ትእዛዛቱን መጠበቅ አለብን።

ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ውስጥ እንድንኖር የሚያደርጉን ብዙ አደጋዎች አሉ። ወንድማችንን የምንጠላ ከሆነ ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት የለንም። ዓለምን እና ምኞቶቿን የምንወድ ከሆነ ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት የለንም። ኢየሱስ ክርስቶስ መሆኑን የምንክድ ከሆነ እና በሥጋ መምጣቱን የምንክድ ከሆነ ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት ውስጥ አይደለንም። ኃጢአት ከቀጠልን ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት አንኖርም። የሐንስ የመጀመሪያ ደብዳቤ ዓላማ አማኞች ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት እንዲኖራቸው እና በኅብረት እንዲቆዩ ነው። እና አማኞች በዚህ ሁኔታ ውስጥ ቢሆኑ, ደስታቸው ሙሉ ነው.

ቀን 176 1 የሐንስ 4 እና 5

1ኛ የሐንስ 4 አማኞች የነቢያትን መንፈስ ወይም ትምህርት እውነት ወይም ሐሰት መሆናቸውን እንዲመረምሩ በማስጠንቀቅ ይጀምራል። ኢየሱስ በሥጋ እንዳልመጣ ሊናገሩ ይችላሉ። ያም ማለት ኢየሱስ እንደሌሎች ሰዎች የሰው ሥጋ አልነበረውም ሊሉ ይችላሉ። ብዙዎች ኢየሱስ ከሰው በላይ ነው ብለው ይናገራሉ። እነዚህ የይገባኛል ጥያቄዎች ማመን የለባቸውም። ከዚያም የሐንስ ስለ ፍቅር ትምህርቱን ቀጠለ። እግዚአብሔር ፍቅር ነው፤ እነዚያም እንዲሁ። ሌሎችን የምንወድ ከሆነ ሰዎች እግዚአብሔር በውስጣችን ሲሰራ ማየት ይችላሉ። ሌሎችን የምንጠላ ከሆነ ግን አምላካዊ አይደለንም።

1ኛ የሐንስ 5 ስለ እግዚአብሔር ልጆች ይናገራል። እነዚያ በኢየሱስ የሚያምኑ እና የእግዚአብሔርን ትእዛዛት የሚታዘዙ ናቸው። እግዚአብሔርን መውደድ ማለት ትእዛዛትን ማክበርን ያጠቃልላል። ይህ ማለት

እግዚአብሔር ፍቅርን ከስሜት በላይ አድርጎ ይመለከታል ማለት ነው። እግዚአብሔርን ለመታዘዝ ውሳኔ ነው። ኢየሱስ ይህን አደረገ። በውኃ ጥምቀት መጣ፤ ከዚያም ደሙን ለእግዚአብሔር ታዛዥነት ሰጠ። እግዚአብሔር ኢየሱስን ከሙታን በማስነሣትና መንፈሱን በመስጠት ስለ እውነት መስክሯል። በእግዚአብሔር ላይ የሰጠውን ምስክርነት የማያምን ሁሉ እግዚአብሔርን ውሸታም አድርጎ ያሳያል። ይህ ማለት አንድ ሰው እግዚአብሔርን ማመን ወይም አለማመን የማወቅ ገለልተኛ አቋም የለም ማለት ነው። ያለመነ ሁሉ እግዚአብሔር ውሸታም ነው ብሎ ያምናል። ነገር ግን ማመን አለብን፣ ወንድማችንን መውደድ አለብን እና ከኃጢአት መራቅ አለብን። በዚህ መንገድ እኛ የእግዚአብሔር ልጆች ነን።

ቀን 177 የዮሐንስ መጽሐፍ መግቢያ

2 ዮሐንስ በእምነት ለእኅትና ለልጆቹ ተጽዕኖ አለ። ዮሐንስ ለእሷ ለማቅረብ ከዮሐንስ የመጀመሪያ ደብዳቤ የተወሰኑ ነጥቦችን መርጧል። እርስ በርሳችሁ በመዋደድ እግዚአብሔርን መውደድ አለባችሁ። እና በመጀመሪያው ደብዳቤ ላይም የተሰጠ ማስጠንቀቂያ አለ። ኢየሱስ በሥጋ እንዳልመጣ ለሚያስተምሩ ሰዎች መጠንቀቅ አለባችሁ። ኢየሱስ ሰው እንዳልሆነ የሚናገሩ ሰዎች ናቸው። ዮሐንስ ይህ የሐሰት ትምህርት እና በእነሱ ላይ ስለሚያስከትለው ተጽእኖ ያሳስበዋል። ዮሐንስ ይህን የሐሰት ትምህርት ካላቸው ሰዎች ጋር እንዳትገናኝ አስጠነቀቃችሁ። ወደ ቤቷ ከተቀበለች እሷም በሐሰት ትምህርት ውስጥ ትሳተፋለች። ከእንደዚህ አይነት የሐሰት ትምህርት እንድትለይ ማስጠንቀቂያ ተሰጥቷል። ልክ እንደሌሎች ሚስጥራዊነት ያላቸው ጉዳዮች፣ ጆን ፊት ለፊት ሊገበኘው እና ሊያብራራቸው ይፈልጋል። የእሱ ግብ ከመጀመሪያው ፊደል ጋር ተመሳሳይ ነው። ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት እንድትኖር እና ደስታ እንድታገኝ ይፈልጋል።

ቀን 177 የቀጠለ የዮሐንስ መጽሐፍ መግቢያ

3 ዮሐንስ ከ 2 ዮሐንስ ጋር ተመሳሳይ ነው ነገር ግን አስፈላጊ ልዩነቶች አሉት። ወንድሞችንና እህቶችን ወደ ቤቱ ለመቀበል ጥሩ ለሆነ ግለሰብ የተጻፈ በመሆኑ ተመሳሳይ ነበር። እንግዶች ቢሆኑም እንኳ ይህን አደረገ። ይህ ማድረግ ያለበት ትክክለኛ ነገር ነበር። ከ 2 ዮሐንስ በተቃራኒ እሱ የሚያደርገውን ማድረግ ትክክል ነበር። ከ 2 ዮሐንስ ጋር ያለው ንፅፅር እሱ ማድረግ ያለበትን ሰዎች አለመተባበር ጉዳይ ነበር። ከሐዋርያው ዮሐንስ ጋር እንኳን ኅብረትን የሚከለክል ዲዮጥራጥስ የሚባል ጠንካራ ግለሰብ ነበር። ድሜጥሮስ ጥሩ ምሳሌ ትቶታል።

በአጠቃላይ ሦስቱ የዮሐንስ ደብዳቤዎች ስለ ኅብረት ናቸው። የመጀመሪያው ደብዳቤ የኅብረት መርሆዎችን ያስቀምጣል። ሁለተኛው ደብዳቤ ኅብረት በጣም ርቆ የሚሄድ እና ኅብረት ሊደረግላቸው ላልተገበባቸው ሰዎች የሚሰጥበት ምሳሌ አለው። ሦስተኛው ደብዳቤ ኅብረት በቂ ያልሆነ እና ኅብረት ሊሰጣቸው ለሚገባው የማይሰጥበት ምሳሌ ነው። ወንድሞች እና እህቶች ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት እንዲኖራቸው ትክክለኛውን የኅብረት ሚዛን መፈለግ አለባቸው።

ቀን 178 የይሁዳ መጽሐፍ መግቢያ

ይሁዳ የግሪክ ስም ይሁዳ እና የዕብራይስጥ ስም ይሁዳ ነው። የደብዳቤው አላማ አንባቢዎችን ለሐሰት አስተማሪዎች ችግር ማዘጋጀት ነው። ይህ ለክርስቲያኖች ትልቅ ችግር ነበር እናም ችግሩ በሐዋርያት ዘመን ቀድሞውኑ ትልቅ ነበር። የዴጥሮስ ማስጠንቀቂያ በ2ኛ ዴጥሮስ ላይ የተናገረውን ቃል ያስተጋባል። እንዲያውም በይሁዳ 2 ዴጥሮስ 3 ቁጥር 3 ላይ ጠቅሷል። ይሁዳ እንደ ዴጥሮስ ተመሳሳይ የሐሰት አስተማሪዎች ምሳሌዎችን እና አንዳንድ ልዩነቶችን ይጠቀማል። ይሁዳ በኖኅ ዘመን ከጥፋት ውኃው በፊት የተናገረውን ሄኖክ ጠቅሷል። እግዚአብሔር በኖኅ ዘመን በዓለም ላይ እንደፈረደ ሁሉ እግዚአብሔር በክፉዎች ላይ ይፈርዳል።

ጴጥሮስ ይህንን ፍርድ በ2ኛ ጴጥሮስ 3 ላይ ጠቅሷል፤ ምንም እንኳን ሄኖክን ባይጠቅስም። መልእክቱ ለአማኞች ግልጽ ነው። ማንን እንደምታዳምጡ በጣም ይጠንቀቁ እና የሚያደርጉትን ለመርዳት ይሞክሩ። እግዚአብሔር በዚህ መንገድ እንደንወድቅ ሊያደርገን እንደሚችል መዘንጋት የለብንም። ለዚህም እግዚአብሔርን ማመስገን እንችላለን።

የራእይ መጽሐፍ መግቢያ

የራእይ መጽሐፍ በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የመጨረሻው መጽሐፍ ነው። ግልጽ የሆነ መልእክት አለው። ኢየሱስ በቅርቡ ይመጣል ። ይህ ማለት ቶሎ ይመጣል ማለት ነው። ለሁሉም እንደ ሠሩት ይመነጻቸዋል። ለጻድቃን ይህ ደስታ ነው። ለክፍለዎች ፍርሃት ነው። ነገር ግን ጻድቃን እንኳን ዝግጁ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለባቸው። ስለ ቤተ ክርስቲያን መንፈሳዊ ሁኔታ ብዙ አስገራሚ ነገሮች አሉ, ስለዚህ ይህ በግለሰቦችም ላይ እውነት መሆን አለበት.

የራእይ መጽሐፍ ስለ ሩቅ የወደፊት ዕጣ ፈንታ እና እግዚአብሔር ከምድር ጋር ስላለው እቅድ መረጃ ይሰጠናል። የዚህ ዕቅድ ማዕከል ኢየሱስ ነው። መጨረሻው ጊዜ በምሳሌያዊ ቋንቋ ተገልጿል, ስለዚህ ራእዮቹ መቼ እና ስለ ምን እንደሆኑ ግልጽ አይደለም. መጨረሻው ጊዜ ወዲያውኑ ሊከሰት ይችል ነበር ነገር ግን አልሆነም. ተጨማሪ ጊዜ ሌሎች ወደ እግዚአብሔር እንዲመለሱ እና እንዲድኑ እድል ነው።

የእግዚአብሔር ህዝብ በሴት ይወከላል, በመጨረሻ የክርስቶስ ሙሽራ ነች. የዓለም ህዝብ በአውሬዎች ይወከላል። ሙሽራውን ኢየሱስን የሚወክል ሰው አለ። በመጨረሻም አውሬ የሚመስሉ ሰዎች ከምድር ይወገዳሉ። በመጨረሻም ጻድቃን ኢየሱስን አግብተው ከእግዚአብሔር ጋር ኅብረት አላቸው። የመጨረሻዎቹ ምዕራፎች እንደገና የተቋቋመውን ነገር ግን ከበፊቱ የተሻለ የሆነውን የኤደን ገነት ያስታውሰናል። መጽሐፍ የሚያበቃው ኢየሱስ በፍጥነት እንደሚመጣ እና ሁሉም ሰው ዝግጁ መሆን እንዳለበት በማስታወስ ነው።

ቀን 178 የቀጠለ ራዕይ 1

እግዚአብሔር ለእኛ የተላለፈውን የራእይ መጽሐፍ ሰጠው። ይህ የእግዚአብሔር ቃል ነው እናም ሰዎች መልእክቱን መስማት አለባቸው ። ምዕራፍ 1 የተጻፈው የአምላክ መንግሥት አካል ለሆኑ ሰባት ቤተ ክርስቲያን እንደሆነ ይነግረናል። የሚጀምረው በመጽሐፍ ግልጽ መልእክት ነው - ኢየሱስ እየመጣ ነው, እና ለእሱ መዘጋጀት አለብዎት. ከዚያም ዮሐንስ ስለ ኢየሱስ ምሳሌያዊ ምስል ገልጿል። ኢየሱስ የያዘውን የክብር፣ የጽድቅ እና የፍርድ ገጽታዎችን ያመጣል። ይህ የኢየሱስ ሥዕል ሁሉም አማኞች ከእርሱ ጋር ለመገናኘት እንዲዘጋጁ ሊያደርግ ይገባል። ምሳሌያዊው ኢየሱስ የሞትና የመቃብር ቁልፍም ነበረው፤ ይህ ማለት ለአማኞች የዘላለም ሕይወት የመስጠት ችሎታ አለው።

ቀን 179 ራእይ 2 እና 3

ራእይ 2 እና 3 ለሰባቱ መክብብ የተወሰኑ ደብዳቤዎች ናቸው። ለቤተ ክርስቲያን የተላከው መልእክት ብዙ አስገራሚ ነገሮችን ይዟል። በመጀመሪያ፣ ቤተ ክርስቲያን ኢየሱስን ለመገናኘት ዝግጁ አልነበሩም። ሌላው ቀርቶ «ቁቱ» ተብሏል! በሁለተኛ ደረጃ, ቤተ ክርስቲያን ስለራሱ ያሰበው ነገር እምብዛም ትክክል አልነበረም. ደካሞች ናቸው ብለው የሚያስቡት ብርቱዎች ነበሩ፤ ብርቱዎች ነን ብለው የሚያስቡት ደግሞ ደካሞች ነበሩ። በራሳችን እና በኢየሱስ አመለካከት መካከል ባለው ልዩነት ምክንያት በፍርድ ላይ አስገራሚ ነገሮችን መጠበቅ እንችላለን።

ኢየሱስ የሚፈልገውን ተቋም እንደሚጠይቅና የሚቆይበትን ሁኔታ እና ክርስቲያናዊ ፍቅርን የሚያመነጭ እምነት ይፈልጋል። ይህ በአንዳንድ ቤተ ክርስቲያን ውስጥ ተገኝቷል፤ ግን ሁሉም አይደሉም። ኢየሱስ በብዙ ቤተ ክርስቲያናት ያየው ነገር ከዓለማዊነት የመጡ አደጋዎች ናቸው። ቤተ ክርስቲያን የዚህን ዓለም ሀብትና ተድለ በጣም ሲጨነቅ አይቷል። የዚህ ችግር አካል የፆታ ብልግናን እና ከዓለም ጋር መግባባትን በሚያበረታቱ የውሸት አስተማሪዎች ምክንያት ነው። ቤተ ክርስቲያን በእግዚአብሔር መንግሥት የዘላለም ሕይወት እንዲሸለሙ ከፈለጉ እነዚህን ችግሮች ማሸነፍ ነበረባቸው።

ቀን 180 ራእይ 4 እና 5

ራእይ 4 እና 5 የእግዚአብሔርን ራእይ ይዟል። ዮሐንስ ወደ መክብብ የተላከውን መልእክት ተከትሎ ወደ ሰማይ ተጋብቷል። ዮሐንስ 'በመንፈስ' እንዳለ ስለተነገረን ይህ ቃል በቃል አይደለም። ዙፋኑን አንድ ሰው ተቀምጦ አየ። ይህ የእግዚአብሔር መግለጫ ነበር። በዙሪያው አራት ሕያዋን ፍጥረታትና 24 ሽማግሌዎች ነበሩ። ሽማግሌዎችም እግዚአብሔርን ያመልኩ ነበር። ቃላቱ ወደ መጀመሪያው ፍጥረት እና እግዚአብሔር ሰውን የፈጠረበትን ምክንያት ይመልሱናል። እግዚአብሔር በኤደን ገነት እንዳደረገው ሁሉ ከሰው ጋር መኖር ይፈልጋል። ነገር ግን እግዚአብሔር ከክፉ ሰዎች ጋር መኖር አይችልም፤ ይህም በአዳም ላይ የደረሰው ነው። እግዚአብሔር ከሰው ጋር ለመኖር፣ እግዚአብሔር ክፋትን ማስወገድ አለበት፤ ይህም በራእይ ውስጥ የምንማረው ነው።

የእግዚአብሔር ዕቅድ ማዕከል ኢየሱስ ነው። በእግዚአብሔር ዙፋን ፊት የሚታየው በግ ነው። የኢየሱስ ሥራ አማኞች ወደ እግዚአብሔር መንግሥት እንዲገቡ ያስችላቸዋል። የእግዚአብሔርን መንግሥት የሚያመጡ ክስተቶች የሆኑትን ማጎተሞችም ከፍቷል። አብዛኛው ራዕይ በእነዚህ ሰባት ማጎተሞች ውስጥ ስላለው ነገር ነው። መንግሥቱ ወዲያውኑ አይመጣም። በመጀመሪያ በምድር ላይ የሚመጡ ተከታታይ ችግሮች አሉ። እነዚህ በምዕራፍ 6 ሰባቱ ማጎተሞች፣ በምዕራፍ 8 እና 9 ሰባቱ መለኮቶች እና በምዕራፍ 14 ሰባቱ ጎድጓዳ ሳህኖች ውስጥ ተገልጿል። ችግሮቹ ከጊዜ ወደ ጊዜ እየባሉ ይሄዳሉ።

እግዚአብሔር የእግዚአብሔርን መንግሥት በአስቸኳይ ሊያመጣ ይችላል ነበር። ነገር ግን እሱ ቢሆን ኖሮ ክፉዎች ንስሐ እንዲገቡ እና እንዲድኑ እድል አይኖራቸውም ነበር። እግዚአብሔር ሁል ጊዜ ሰዎች ንስሐ እንዲገቡ እድል በመስጠት ይሠራል። ብዙውን ጊዜ ይህ ሰዎች እንዲያስቡ እና ንስሐ እንዲገቡ ለማድረግ የችግር ሁኔታዎችን ይጠይቃል። እግዚአብሔር ንስሐን ይፈልጋል ምክንያቱም በክፉዎች ሞት አይወድም። ስለዚህ ሁሉም የመጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎች ኢየሱስ ወደ ምድር ለመመለስ ዝግጁ መሆናቸውን ማረጋገጥ አለባቸው። ዝግጁም ባይሆኑም ይመጣሉ።

የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ የ6 ወር ሁለተኛ ደረጃዎች ግምገማ

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የስድስት ወር ጉዞ አጠናቅቀሃል። የእያንዳንዱን የመጽሐፍ ቅዱስ መጽሐፍ በሙሉ ወይም በከፊል አንብባለሁ። 66 መጻሕፍት አሉ እና አሁን 22 መጽሐፍቶችን ሙሉ በሙሉ አንብባለሁ። 46 በመቶ የሚሆነውን የመጽሐፍ ቅዱስ ክፍል አንብባለሁ። ጉዞው ታሪካዊና የጊዜ ቅደም ተከተል ነው። በዋናነት የአብርሃምን ልጆች ታሪክ እስከ ኢየሱስ እና ከዚያም በላይ ተከታትላለሁ። መጽሐፍ ቅዱስ በመሠረቱ ስለ እግዚአብሔር እና ከሕዝቡ ጋር ስላለው ግንኙነት ታሪክ ነው። እግዚአብሔር ከሕዝቡ ጋር ሲሠራ እና ለመወደድ እና ለመታዘዝ ተስፋ አድርጓል። ነገር ግን ሰው በእግዚአብሔር ላይ እምነት እንዲኖረው ታግሏል እናም ብዙውን ጊዜ የራሱን ነገር ያደርጋል። አዳም ከመጀመሪያው ጀምሮ ምሳሌውን አስቀምጧል።

ነገር ግን መጽሐፍ ቅዱስ ስለ ሰው ውድቀት ብቻ አይደለም። ሰውን ማዳን ነው። እግዚአብሔር ይህን ያደረገው የማዳን እቅድ ስለነበረው ነው። ሰውን እና ፍጥረትን የፈጠረው ለማጥፋት ብቻ አይደለም። አብርሃምና ዳዊት እግዚአብሔር ቃል በገባላቸው ጊዜ ይህንን ዕቅድ በጨረፍታ አይተዋል። ነቢያት የዚህን እቅድ የበለጠ ዝርዝር

አይተዋል ነገር ግን ሁሉንም ዝርዝሮች አንድ ላይ ለማሰባሰብ ታግለዋል። ከዚያም እግዚአብሔር የዕቅዱ ማዕከል የሆነውን እና የሰውን ልጅ የማዳን መንገድ የሆነውን ኢየሱስን ገለጠ። አሁን እግዚአብሔር ከኢየሱስ ጋር ያለው እቅድ ግልጽ ነው። ኃጢአታችንን ሊያስወግድ የሚችል አዳኝ አለን ። ልንከተለው የምንችለው እረኛ አለን ። በጉጉት የምንጠብቀው ተስፋ አለን።

ነገር ግን የእግዚአብሔር ሕዝብ እስከ መጨረሻው በታማኝነት ካልኖሩ በስተቀር መዳን ዋስትና አይሰጥም። ሕይወት እምነታችንን የሚፈትኑ ብዙ ፈተናዎችን ይጥላል። መቸገር በሚያጋጥሙበት ጊዜ እንድንቀጥል የመጽሐፍ ቅዱስ መጽናኛ ያስፈልገናል። በትክክለኛው መንገድ እንድንሄድ የሚያደርገን የመጽሐፍ ቅዱስ መመሪያ ያስፈልገናል። በእኛ እና በሌሎች ድክመቶች ውስጥ እኛን ለማየት የመጽሐፍ ቅዱስ ማበረታቻ ያስፈልገናል። ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስን የሚሰጠውን ምክር ራሳችንን ማስታወስ ያለብን። ኢየሱስን ለመምሰል ጥበቡን ማደግ አለብን ። ለዚህም ነው መጽሐፍ ቅዱስን በየቀኑ ማንበብና ማሰላሰል ያለብን።

በመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ሁለተኛ ደረጃዎች፣ ስለ መጽሐፍ ቅዱስ አጠቃላይ ታሪክ ተምረሃል እናም እያንዳንዱን መጽሐፍ ጎብኝተሃል። አሁን በዓመት አንድ ጊዜ መጽሐፍ ቅዱስን ከሚያነቡ ብዙ የመጽሐፍ ቅዱስ አንባቢዎች ጋር ለመቀላቀል ዝግጁ ነዎት። «የመጽሐፍ ቅዱስ ዳደኛ» የሚባል የመጽሐፍ ቅዱስ ንባብ ዕቅድ ይጠቀማሉ። አንድ ሰው በየአመቱ መጽሐፍ ቅዱስን ሙሉ በሙሉ እንዲያነብ ያስችለዋል። አዲስ ኪዳንን በዓመት ሁለት ጊዜ በማንበብ በየቀኑ ከአዲስ ኪዳን አንድ ምዕራፍ እንዲኖር ያስችለዋል። ይህ የተመሠረተ ክርስቲያኖች ስለ ክርስቶስ እና ስለ ክርስቲያኖች በየቀኑ ማንበብ አለባቸው ።

ይህንን የዕለት ተዕለት የንባብ እቅድ የሚከተሉ በሺዎች የሚቆጠሩ አሉ ። በየአመቱ የመጽሐፍ ቅዱስን ስልታዊ ንባብ ለማዋቀር ይጠቀሙበታል። አብረው ሲሆኑ አብረው ለማንበብ እንደ መሰረት ይጠቀሙበታል።

የምንወዳቸውን ክፍሎች ብቻ እንዳናነብ የተዋቀረ የንባብ እቅድ መከተል አስፈላጊ ነው። መጽሐፍ ቅዱስን በሙሉ እንድናነበውና እንድንማር ተዘጋጅቶልናል። የመጽሐፍ ቅዱስ ዳደኛን መከተል ይህን እንድታደርግ ይረዳሃል። መጽሐፍ ቅዱስን ማንበብና ስለ መልእክቱ ማሰብ ከእግዚአብሔር ጋር ትክክል እንድንሆን የሚረዳን የአኗኗር ዘይቤ ነው። የእግዚአብሔርን ቃል በትህትና መስማት እና ከእሱ መማርን መቀጠል አለብን ስለዚህ በሕይወት እንድንኖር ጥበብን እናገኛለን። መንፈሳዊ ጉዞዬን ስጀምር አባቴ የመረጠኝን አንዳንድ ቃላት እንተወዋለን። ከእግዚአብሔር ቃል ማንበባችንን እና መማርን በመቀጠል ይህንን ምክር መከተል እንችላለን -

"ጠቢብ ሰውን አስተምረው፤ እርሱም የበለጠ ጠቢብ ይሆናል; ዳድቅን አስተምረው፤ ትምህርቱንም ይጨምርለታል። መጽሐፈ ምሳሌ 99